

ใบรับรองวิทยานิพนธ์

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม)

ปริญญา

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

สาขา

วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม

ภาควิชา

เรื่อง ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

Impact of Imported Foreign Labors on the Economic, Social and Environment of Border
Trade Mae Sot, Mae Sot District, Tak Province

นามผู้วิจัย นายสมเกียรติ ชัยพิบูลย์

ได้พิจารณาเห็นชอบโดย

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

(รองศาสตราจารย์ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ, Ph.D.)

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม

(ศาสตราจารย์เกษม จันทร์แก้ว, Ph.D.)

ประธานสาขาวิชา

(ศาสตราจารย์เกษม จันทร์แก้ว, Ph.D.)

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์รับรองแล้ว

(รองศาสตราจารย์กัญญา ธีระกุล, D.Agr.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่ เดือน พ.ศ.

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

Impact of Imported Foreign Labors on the Economic, Social and Environment
of Border Trade Mae Sot, Mae Sot District, Tak Province

โดย

นายสมเกียรติ ชัยพิบูลย์

เสนอ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
เพื่อความสมบูรณ์แห่งปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (วิทยาศาสตรบัณฑิตสิ่งแวดล้อม)

พ.ศ. 2552

สมเกียรติ ชัยพิบูลย์ 2552: ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และ
สิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ปรินญาปรัชญาคุณูปบัณฑิต
(วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม) สาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม วิทยาลัยสิ่งแวดล้อม
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รองศาสตราจารย์ชูชีพ พิพัฒน์ศิริ, Ph.D. 326 หน้า

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไป สถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
ลักษณะของแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าว และศึกษา
ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด
จังหวัดตาก ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 56 ตัวอย่าง
ผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดจำนวน 400 ตัวอย่าง และแรงงานต่าง
ด้าวที่ถูกกฎหมายจำนวน 400 ตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถามที่เป็นทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ
(พม่า) และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์

ผลการศึกษา พบว่า สาเหตุที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด เนื่องจาก
หนีปัญหาความยากจน การไม่มีงานทำ และความไม่สงบภายในประเทศ การเข้ามาก่อให้เกิดผลกระทบทั้ง
ทางบวกและทางลบในพื้นที่ ผลกระทบทางบวกต่อเศรษฐกิจ ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ รายได้ภาครัฐ (ภาษี)
รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน ด้านผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ พบว่า
การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย
ด้านผลกระทบทางลบต่อสังคม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (ความ
ไม่ปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพ) จำนวนโรค/โรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (โรค
มาเลเรีย ท้องร่วง วัณโรค โรคเท้าช้าง และโรคเอดส์) และนโยบายด้านความมั่นคง ส่วนผลกระทบต่อมลพิษ
สิ่งแวดล้อม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ คือ จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน และ
นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของประชากร และธุรกิจ/อุตสาหกรรม

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ที่อยู่อาศัย
แออัดและไม่ถูกสุขอนามัย การถูกกดขี่จากนายจ้างหรือการไม่จ่ายค่าจ้าง และการถูกกดขี่ทางเพศหรือการบังคับ
ให้มีเพศสัมพันธ์

ผลการศึกษาได้แนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
โดยการนำเข้าแรงงานต่างด้าวเข้าสู่โปรแกรมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานต่างด้าว (Positive Training Program: PTP)
ซึ่งโปรแกรมหกกล่าวเป็นการบูรณาการหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนท้องถิ่น ชุมชน องค์กร
เอกชนต่าง ๆ ในพื้นที่ ให้ทำงานร่วมกันอย่างผสมผสาน ภายใต้กฎ ข้อบังคับที่มีประสิทธิภาพ เพื่อการควบคุม
กำกับ และบำบัด ลักษณะอันไม่พึงประสงค์ ก่อนนำแรงงานต่างด้าวเข้ามาใช้เป็นแรงงานในเมืองการค้า
ชายแดนแม่สอด และพื้นที่อื่นๆ ของประเทศ

Somkiat Chaipiboon 2009: Impact of Imported Foreign Labors on the Economic, Social and Environment of Border Trade Mae Sot, Mae Sot District, Tak Province. Doctor of Philosophy (Environmental Science), Major Field: Environmental Science, College of Environment.
Thesis Advisor: Associate Professor Chuchee Piputsitee, Ph.D. 326 pages.

The purpose of this research is to study the general economic condition, the status of Border Trade Mae Sot, the features of foreign labors in the industrial sectors, and the problems including their plights. It is also to study the impact of foreign labors on economy, social issues, and environment of the Border Trade Mae Sot, Mae Sot District, Tak Province. The grasped samples are 56 samples from official sectors and private sectors, 66 samples from entrepreneurs, 400 samples from people of the Border Trade Mae Sot. The research tools are questionnaires in both Thai language and the foreign language (Burmese). The data then are analyzed using the Statistical Packages for the Social Science.

It is found out from the study that the cause of the foreign labors' coming to work in Border Trade Mae Sot is poverty, unemployment, and insecurity within their country (Burma). The diasporas result in both positive and negative impacts in the area. The positive impact which has a significantly statistical implication is the governmental income (tax), international trading income, and the ports of investment of private sectors. For the negative impact on economy, it is found out that the foreign labor's coming to work as labors in the area causes the career competitions between them and the local workers /Thai labors. The negative impact on society which has a significantly statistical implication is the number of crimes committed by foreign labors (the insecurity in properties and work), the number of diseases/outbreak diseases caused by foreign labors (such as Malaria, Diarrhea, Tuberculosis, Elephantiasis, and AIDS), and the impact on security policy. For the impact on pollutions and environment which has a significantly implication is the amount of garbage and waste water due to the rising number of population and businesses/industries.

It is also found out from the study that the plights of foreign labors in the Border Trade Mae Sot is the crowded and unsanitary residing places, the oppression from employers, the problem of not receiving the wages, and sexual oppression or harassment.

It is suggested for the solution and management of foreign labors that foreign labors should be brought into the skilled training program (Positive Training Program: PTP) for foreign labors. The program innovates government, private sectors, local people, community, and private organization in the area to work together harmoniously under the efficient regulations in order to control, eradicate, and assuage unsatisfactory features before bringing in foreign labors in to the city and other area of the country.

Student's signature

Thesis Advisor's signature

____ / ____ / ____

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาอย่างสูงยิ่งของรองศาสตราจารย์ ดร.ชูชีพ พิพัฒนศิริ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก ศาสตราจารย์ ดร.เกษม จันทรแก้ว อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่กรุณาให้คำแนะนำ ให้คำปรึกษา ตลอดจนให้ความช่วยเหลือแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีความสมบูรณ์ ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ บัณฑิตวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ที่สนับสนุนทุนการศึกษา วิจัยครั้งนี้เป็นอย่างสูง และขอขอบคุณผู้ที่ให้ความช่วยเหลือทั้งที่เป็น หน่วยงานราชการ บุคคล สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด และองค์กรต่างๆ ไว้ ณ ที่นี้ด้วย

ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชา รวมถึงผู้เขียนตำรา เอกสาร บทความต่างๆ ที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าและนำมาอ้างอิงในงานวิจัยครั้งนี้

คุณค่าอันพึงมีจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดาที่ล่วงลับ และขอระลึกถึงคุณมารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

สมเกียรติ ชัยพิบูลย์

กรกฎาคม 2552

สารบัญ

หน้า

สารบัญตาราง	(3)
สารบัญภาพ	(11)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	4
ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย	5
ประโยชน์ที่ได้รับ	6
นิยามศัพท์	7
บทที่ 2 การตรวจเอกสาร	9
แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	9
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	36
กรอบแนวคิดการวิจัย	51
สมมติฐานการวิจัย	52
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	53
สถานที่ดำเนินการวิจัย	53
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	53
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	56
ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย	59
การทดสอบแบบสอบถาม	60
การวิเคราะห์ข้อมูล	60
ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย	65

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์	66
การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้า ชายแดนแม่สอด	66
การวิเคราะห์สภาพทั่วไป ลักษณะ และผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม	93
การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	137
การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อสังคม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	142
การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษ สิ่งแวดล้อม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	148
แนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าว	154
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย	164
สรุปผลการวิจัย	164
อภิปรายผลการวิจัย	181
ข้อเสนอแนะ	184
เอกสารและสิ่งอ้างอิง	188
ภาคผนวก	192
ภาคผนวก ก ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแรงงาน ต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม	193
ภาคผนวก ข ตารางคลังสินค้า แผนที่คลังสินค้า ปริมาณขยะชุมชน และ หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรเอกชน ในอำเภอแม่สอด	270
ภาคผนวก ค แบบสอบถามงานวิจัย	275
ประวัติการศึกษา และการทำงาน	326

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
1	สถานประกอบการที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตากและแรงงานต่างด้าวที่ขออนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	55
2	สถานที่ตั้งสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก	55
3	ชุมชน หมู่บ้าน เขตการปกครองเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	68
4	ประชากร การเกิด การตาย การย้ายถิ่น ของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	69
5	พื้นที่ ความหนาแน่น คร้วเรือน ขนาดของครัวเรือน หมู่บ้านเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	70
6	ช่วงอายุของประชากรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	70
7	โรงเรียน ห้องเรียน ครู นักเรียน ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	72
8	จำนวนสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	73
9	ประชากรไทย และต่างด้าวที่เข้ารับการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอด เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	74
10	ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอดของประชากรไทย ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	74

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
11	ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอด ของต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	75
12	การสงเคราะห์การรักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยชาวไทยและผู้ป่วยต่างด้าวในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด	75
13	โรคที่สำคัญของประชากรไทยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	77
14	โรคที่สำคัญของแรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	77
15	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของชาวพม่า	79
16	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ	80
17	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวชาวไทย	80
18	พื้นที่การเกษตร และเกษตรกรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	81
19	จำนวนครุว์เรือนเกษตรกรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	82
20	อุตสาหกรรม และการพาณิชย์กรรม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	84
21	มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าสินค้าเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	85
22	ภาษีที่จัดเก็บได้ จำแนกตามประเภท ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	86

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
23	งบประมาณประจำและงบลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	87
24	การใช้น้ำของครัวเรือน ภาครัฐ และภาคเอกชนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	88
25	ปริมาณน้ำเสียของครัวเรือน ภาครัฐ และภาคเอกชนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	88
26	ปริมาณขยะชุมชน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	89
27	แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	91
28	การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	91
29	การจับกุม – ส่งกลับแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายออกนอกราชอาณาจักรผ่านจุดผ่านแดนถาวร (สะพานมิตรภาพไทย – พม่า) เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	93
30	ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน	102
31	ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	114
32	ปัญหาและอุปสรรคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	126
33	ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	137

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
34	ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	139
35	ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	142
36	ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสังคม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	145
37	ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสังคม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	148
38	ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	150
39	สัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)	153
ตารางผนวกที่		
1	ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	194
2	ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	196

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่	หน้า
3 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านสาธารณสุข/ ชีวอนามัยของประชากร และแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อ สาธารณสุข/ชีวอนามัยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	198
4 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านผลกระทบต่อ การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงาน ต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	201
5 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อการหาแนวทาง การแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	204
6 สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมใน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	207
7 การจ้างแรงงานท้องถิ่น แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวใน สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม	209
8 คุณสมบัติ คุณลักษณะ และการจัดหาแรงงานต่างด้าวของ สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม	212
9 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อ เศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	214
10 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อ สังคมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	217

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
11	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อ สาธารณสุข/ชีวนามัยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	219
12	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการใช้ประโยชน์จาก ทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	222
13	ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเพื่อแนวทางการแก้ไข และการจัดการ แรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	225
14	สภาพทั่วไป และความคิดเห็นของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	228
15	ความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	235
16	สาธารณสุข/ชีวนามัยของประชากร และความคิดเห็นของประชากร ต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวนามัย เมืองการค้า ชายแดนแม่สอด	238
17	การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของประชากร ต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดน แม่สอด	243
18	ความคิดเห็นของประชากรเพื่อหาแนวทางการแก้ไข และการจัดการ แรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	246

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
19	สถานภาพการเข้าเมืองและสภาพทั่วไปของแรงงานต่างด้าว	249
20	สถานภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศพม่าก่อนที่จะเข้ามาทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	250
21	ขั้นตอนการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	252
22	สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	255
23	สถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด	260
24	ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม	264
25	ความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าว	267
26	ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อเศรษฐกิจ	268
27	ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อสังคม	269
28	ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม	269

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางผนวกที่		หน้า
29	คลังสินค้าหรือท่าข้ามในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดที่ถูกกฎหมาย	271
30	ปริมาณขยะเฉลี่ยจากชุมชน และสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม	273
31	หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในอำเภอแม่สอด	273

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	การแบ่งระยะการผลิตของฟังกซ์การผลิต	13
2	อุปสงค์ตลาดและอุปทานตลาดของแรงงาน	17
3	อุปสงค์แรงงานตลาดในประเทศ	18
4	อุปทานแรงงาน	19
5	อุปสงค์แรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศ	20
6	อุปทานแรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศ	21
7	อุปทานแรงงานไร้ฝีมือของตลาดภายในประเทศหนึ่ง	21
8	อุปสงค์ของแรงงานในตลาดแข่งขันและตลาดผูกขาด	23
9	อุปทานและอุปสงค์ของจ้างแรงงานต่างด้าว	23
10	แบบจำลองแนวคิดนิเวศพัฒนา	27
11	กฎแห่งการเปลี่ยนแปลง	27
12	กระบวนการทางนิเวศวิทยา	29
13	รูปแบบของกระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการเลื่อน ไหลจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย	30

สารบัญภาพ (ต่อ)

ภาพที่		หน้า
14	กรอบแนวคิดในการวิจัย	51
15	โครงสร้าง และบทบาท/หน้าที่ ของระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	156
16	กระบวนการเข้าสู่ Positive Training Program: PTP	161
17	กระบวนการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว	162
18	Positive Training Program	163
ภาพผนวกที่		
1	แผนที่คลังสินค้าและท่าข้าม	272

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันปัญหาแรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพเป็นปัญหาไปทั่วโลกโดยเฉพาะประเทศที่พัฒนาแล้วหรือประเทศมีความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจมากกว่าประเทศอื่น การเข้าไปใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวเข้าไปเพื่อทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนภายในประเทศ แต่การเข้าไปทำงานและอาศัยอยู่ย่อมสร้างผลกระทบในทางบวกและทางลบกับประเทศเหล่านั้น ซึ่งประเทศไทยก็เป็นประเทศหนึ่งที่ประสบปัญหานี้ ถึงแม้ประเทศจะจัดอยู่ในประเทศที่กำลังพัฒนา และเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศจึงมีการแสวงหาทรัพยากรธรรมชาติมาแปรรูปเป็นผลผลิตเพื่อตอบสนองความต้องการของประชากรภายในประเทศและส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศเพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ซึ่งนับตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 – 2539) ที่ภาครัฐได้มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศส่งผลให้เศรษฐกิจของประเทศในช่วงปลายแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 เป็นช่วงเวลาที่อยู่ในภาวะที่เศรษฐกิจขยายตัวโดยได้รับแรงขับเคลื่อนจากภาครัฐที่เน้นนโยบายด้านการส่งออกและนำเข้าทำให้เศรษฐกิจเติบโตในอัตราเฉลี่ยร้อยละ 14 ต่อปี และสัดส่วนของมูลค่าการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 70.80 ของมูลค่าผลิตภัณฑ์รวมภายในประเทศ โดยสินค้าที่ส่งออกเป็นสินค้าอุตสาหกรรมมากขึ้น แต่การส่งออกสินค้าเกษตรยังมีอยู่แต่มูลค่าลดลง ซึ่งต่างจากสินค้าอุตสาหกรรมที่ส่งออกน้อยกว่าแต่มูลค่าสูงกว่า หรืออาจกล่าวได้ว่าโครงสร้างเศรษฐกิจภายในประเทศได้เปลี่ยนแปลงจากภาคเกษตรกรรมไปสู่ภาคอุตสาหกรรม โดยโครงสร้างทางเศรษฐกิจของไทยมีลักษณะใกล้เคียงประเทศอุตสาหกรรมใหม่ มีการบริการที่ทันสมัยมากขึ้น ประชากรมีการศึกษาสูงขึ้น มีการพัฒนาฝีมือแรงงานให้สูงขึ้น อัตราค่าจ้างและสวัสดิการสูงขึ้น รูปแบบของชุมชนมีการเปลี่ยนแปลงจากสังคมเกษตรชนบทมาสู่ความเป็นสังคมเมืองเพิ่มมากขึ้น ผลจากการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทุกส่วนของสังคมไทยทำให้ประชาชนที่อยู่ในวัยทำงานปรับเปลี่ยนอาชีพหรือละทิ้งอาชีพเดิม เคลื่อนย้ายแรงงานจากชนบทเข้ามาสู่เมืองใหญ่ที่เป็นเมืองอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม การท่องเที่ยวและการบริการต่างๆ จำนวนมากขึ้น อีกทั้งมีการส่งแรงงานไทยไปทำงานในต่างประเทศที่ให้ค่าจ้างแรงงานที่สูงกว่าเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในกิจการที่สำคัญบางประเภทในท้องถิ่น หรือมีอาชีพบางประเภทที่คนไทยไม่

ต้องการทำส่วนใหญ่เป็นงานที่ต้องใช้แรงงานเป็นหลัก อัตราค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการต่ำ เช่น งานในโรงงานอุตสาหกรรมบางประเภท งานด้านการเกษตร งานกรรมกรก่อสร้าง งานในเรือประมง จึงเป็นช่องทางและโอกาส ของแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานทดแทนแรงงานไทย หรือมีการไหลทะลักเข้ามาของแรงงานต่างด้าวอย่างผิดกฎหมายและถูกกฎหมายโดยใช้แรงงานอยู่ตามภาคอุตสาหกรรม/ธุรกิจต่างๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งแรงงานต่างด้าวที่มาจากประเทศที่มีเขตแดนติดต่อกับประเทศไทยหรือเมืองการค้าชายแดนตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ ทำให้ตั้งแต่ พ.ศ. 2539 - 2547 ภาครัฐต้องออกนโยบายเพื่อแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวมาโดยตลอด และในปี พ.ศ. 2539 เป็นครั้งแรกที่มีการอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวขึ้นทะเบียนและประกอบอาชีพที่กำหนดไว้ในจังหวัดต่างๆ เท่านั้น แต่จนถึงปัจจุบันการแก้ปัญหาดังกล่าวก็ยังไม่ประสบผลสำเร็จมากนัก จากรายงานสถานการณ์แรงงานของกระทรวงแรงงาน พบว่ามีต่างด้าวหลบหนีเข้าเมืองปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 668,576 คน แยกเป็นแรงงานต่างด้าวสัญชาติพม่าจำนวน 568,878 คน สัญชาติลาวจำนวน 51,336 คน และสัญชาติกัมพูชาจำนวน 48,362 คน ในขณะที่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2535 - 2539) รัฐบาลได้วางเป้าหมายพัฒนาพื้นที่ชายแดนของประเทศให้เป็นพื้นที่การค้าและการลงทุนเพื่อให้เกิดการกระจายอุตสาหกรรมไปสู่ส่วนภูมิภาคของประเทศ โดยมีแนวทางให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างประเทศที่มีพรมแดนติดกัน และต่อเนื่องในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 8 และ 9 (พ.ศ. 2540 - 2549) รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจและการค้าพื้นที่ชายแดนเพิ่มมากขึ้น โดยมีนโยบายการพัฒนาพื้นที่ชายแดนให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านตะวันตกโดยให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขงจากแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมไปตามเมืองการค้าชายแดนในภูมิภาคต่างๆ ของประเทศ เพื่อเป็นพื้นที่รองรับหรือดูดซับแรงงานต่างด้าว

ส่วนสภาพทั่วไปของประเทศเพื่อนบ้านที่มีเขตพรมแดน (ประเทศของแรงงานต่างด้าว) ติดต่อกับประเทศไทย มีสภาพโดยรวมของประเทศที่ด้อยพัฒนาว่าถึงแม้จะมีการพัฒนาเศรษฐกิจแบบคู่ขนานระหว่างประเทศไทยและประเทศเพื่อนบ้านก็ตามแต่ความสามารถในการยกระดับทางเศรษฐกิจเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศไทยยังคงมีความแตกต่างกันเป็นอย่างมาก จึงทำให้ประเทศเพื่อนบ้านเหล่านั้นยังคงมีแรงงานเป็นจำนวนมากที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือ ไม่มีอาชีพที่แน่นอน อัตราค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการต่ำ การศึกษาต่ำ มีชีวิตความเป็นอยู่ที่ยากลำบาก การสาธารณสุขที่ไม่คุณภาพ คุณภาพชีวิตต่ำ รวมถึงปัญหาด้านการเมืองการปกครองประเทศที่ขาดความเป็นเอกภาพและความไม่สงบสุขของประเทศ จึงเป็นสาเหตุหนึ่งของความต้องการเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวตามภาคธุรกิจต่างๆ ถึงแม้ค่าจ้างและสวัสดิการจะไม่สูงมากนัก การเข้ามาย่อมสร้างปัญหา

และทำให้เกิดผลกระทบตามมา ด้านผลกระทบทางบวก เช่น ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานของภาคอุตสาหกรรม/ธุรกิจ ลดต้นทุนการผลิตส่งผลให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ส่วนผลกระทบทางลบ เช่น การก่ออาชญากรรม โรค/โรคระบาด ยาเสพติด การแย่งอาชีพของแรงงานไทย ความมั่นคง การเพิ่มจำนวนขยะและน้ำเสีย การสูญเสียงบประมาณของรัฐในการบริหารจัดการ เป็นต้น

จังหวัดตากเป็นจังหวัดหนึ่งที่มีพื้นที่ติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านถึง 5 อำเภอ ได้แก่ อำเภอแม่สอด อำเภอท่าสองยาง อำเภอแม่ระมาด อำเภอพบพระ และอำเภออุ้มผาง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับประเทศพม่ารวมเป็นระยะทางยาวมากกว่า 580 กิโลเมตร โดยมีแม่น้ำและป่าเขาเป็นเขตพรมแดน ซึ่งมีได้เป็นอุปสรรคต่อการข้ามพรมแดน และมีจุดผ่านแดนถาวรบริเวณสะพานมิตรภาพไทย-พม่า ที่เมืองการค้าชายแดนแม่สอด ใช้เป็นช่องทางอนุญาตในการสัญจรไปมาระหว่างราษฎรไทยและราษฎรพม่าอย่างถูกกฎหมาย ส่วนด้านการค้าระหว่างประเทศระหว่างประเทศไทยกับประเทศพม่า ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดนั้นเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานแล้ว เช่น สินค้าเกษตรกรรม สินค้าอุตสาหกรรม และการค้าอัญมณี ฯลฯ ในขณะเดียวกันภาครัฐมีนโยบายตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฯ ที่กล่าวมาข้างต้นได้มีการพัฒนาเมืองการค้าชายแดน แม่สอด จังหวัดตาก ให้เป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนระหว่างประเทศไทยและประเทศพม่า ส่งผลให้มีการเพิ่มจำนวนขึ้นของภาคอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่องซึ่งโดยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องการแรงงานไร้ฝีมือ ปัจจุบันในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีทั้งโรงงานอุตสาหกรรมที่ถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมายเป็นจำนวนมาก ส่วนโรงงานอุตสาหกรรมที่จดทะเบียนอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และเป็นสมาชิกสภาพอุตสาหกรรม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีจำนวน 79 ราย ซึ่งประกอบด้วย อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้า อุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร และกลุ่มอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ (สภาพอุตสาหกรรม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก, 2550, ตารางที่ 1) อีกทั้งภาครัฐต้องการให้เมืองการค้าชายแดนแม่สอดเป็นพื้นที่รองรับแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบเข้ามาทำงานอย่างผิดกฎหมาย และที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้ทำงาน เพื่อเป็นช่องทางหนึ่งที่จะช่วยป้องกันไม่ให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวไปยังภูมิภาคอื่นๆ ที่เป็นเมืองชั้นในของประเทศอีกทางหนึ่งแต่ยังไม่ได้ผลมากนัก เพราะยังมีการลักลอบขนย้ายแรงงานอยู่อย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน โดยเมืองการค้าชายแดนแม่สอดในปี พ.ศ. 2551 มีแรงงานต่างด้าวจำนวน 24,817 คน (สำนักงานจัดหางานจังหวัดตาก สาขาแม่สอด, ตารางที่ 27) ที่ได้รับอนุญาตถูกต้องตามกฎหมายให้ทำงาน ส่วนแรงงานต่างด้าวที่หลบหนีเข้ามาอย่างผิดกฎหมายในปี พ.ศ.2549 มีประมาณจำนวน 120,685 คน (โรงพยาบาลแม่สอด: รายงานสถานการณ์โรคติดต่อ อำเภอแม่สอด พ.ศ.2549) ดังนั้นการเข้ามาของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดย่อมส่งผลกระทบทั้งทางบวกและ

ทางลบ ผลกระทบทางบวก เช่น ภาควิทยาศาสตร์/ธุรกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดที่ได้รับผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากแรงงานต่างด้าวมีปริมาณมาก อัตราค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการต่ำ ส่วนผลกระทบทางลบ เช่น ปัญหาอาชญากรรม โรค/โรคระบาด ยาเสพติด ความมั่นคง การแย่งอาชีพ การเพิ่มจำนวนขึ้นของขยะและน้ำเสีย ฯลฯ ซึ่งจากสถิติ การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด มีอัตราการเกิดอาชญากรรมระหว่าง ปี 2541 – 2550 (ตารางที่ 28) ถึงจำนวน 20,755 ราย ส่วนโรค/โรคระบาด จากรายงานการเข้ารับการรักษาโรคของแรงงานต่างด้าวในโรงพยาบาลแม่สอดในระหว่างปี พ.ศ. 2541 – 2550 (ตารางที่ 12) ซึ่งมีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี และสามารถใช้เป็นสาเหตุบ่งชี้ถึงผลกระทบต่อสุขภาพของประชากรของเมืองการค้าชายแดนแม่สอดโดยตรง เพราะโรคส่วนใหญ่ที่มากับแรงงานต่างด้าวนั้นสามารถแพร่กระจายและแพร่ระบาดได้อย่างง่ายดายและรวดเร็ว เนื่องจากวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานต่างด้าวและประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีความกลมกลืนและใกล้ชิดกัน ด้านโรค/โรคระบาดที่ต้องเฝ้าระวังที่สำคัญ เช่น โรคท้องร่วง มาลาเรีย วัณโรค โรคเท้าช้าง และโรคเรื้อน ฯลฯ

จากสภาพปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น การวิจัยผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จึงเป็นการศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไป สถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ลักษณะของแรงงานต่างด้าว รวมถึงศึกษาปัญหา อุปสรรคของแรงงานต่างด้าว และผลกระทบแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อหาแนวทางแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัย ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ของการศึกษาดังนี้

1. ศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก
2. เพื่อศึกษาลักษณะของแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3. เพื่อศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ขอบเขตและข้อจำกัดการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตและข้อจำกัดแบ่งเป็น 2 ประเด็น ดังนี้

ด้านพื้นที่

1. การเก็บข้อมูลในพื้นที่การศึกษารั้วนี้ค่อนข้างยาก และเป็นข้อมูลที่มีความละเอียดอ่อนสูง เพราะมีข้อจำกัดในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการหลีกเลี่ยงกฎหมายหรือกฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ของอุตสาหกรรม/สถานประกอบการในการดำเนินธุรกิจ และอื่นๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหรือใช้แรงงานต่างด้าว และเป็นพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวด้านความมั่นคงของประเทศ

2. ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด การศึกษารั้วนี้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอาศัยอยู่รวมทั้งสิ้น 10 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ปะ ตำบลท่าสายลวด ตำบลแม่กุ ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่กาษา ตำบลมหาวัน ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา

3. อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ และแรงงานต่างด้าว การศึกษารั้วนี้ครอบคลุมพื้นที่ที่มีอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ และแรงงานต่างด้าวใช้แรงงาน รวมทั้งสิ้น 7 ตำบล ประกอบด้วย ตำบลแม่สอด ตำบลแม่ปะ ตำบลท่าสายลวด ตำบลแม่กุ ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่กาษา (ดังตารางที่ 1 และ 2)

ด้านเนื้อหา

1. แรงงานต่างด้าวที่ศึกษารั้วนี้เป็นแรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตและขอจดทะเบียนทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ส่วนแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายเป็นเพียงการประมาณการจากภาครัฐ องค์กรเอกชน ภาคเอกชน และประชาชนทั่วไปเท่านั้น

2. ข้อมูลจากหน่วยงานราชการ มีข้อจำกัดในการสืบค้นเนื่องจากการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการบริหารราชการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีการยุบหน่วยงานราชการ ทำให้ข้อมูลขาดหายไป อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลที่ไม่ความสมบูรณ์และต่อเนื่อง ทำให้เกิดข้อจำกัดในการวิจัยเพิ่มขึ้น

3. ข้อมูลจำนวนขยะชุมชนที่ได้จากที่กำจัดขยะเทศบาลเมืองแม่สอด มีหน่วยงานที่นำขยะมาทิ้ง คือ เทศบาลเมืองแม่สอด องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ ส่วนเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) อื่นๆ นอกเหนือจากนี้ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดไม่มีการจัดเก็บข้อมูลและสถานที่ในการกำจัดขยะชุมชนที่ชัดเจน

4. อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ให้ความร่วมมือไม่ได้เต็มที่มากนักในให้ข้อมูล การสอบถามและการสัมภาษณ์ อันเนื่องจากการจ้างแรงงานต่างด้าวทั้งถูกและผิดกฎหมายในสถานอุตสาหกรรม/ประกอบการ

5. การสัมภาษณ์แรงงานต่างด้าวก่อนข้างอยากลำบากเนื่องจากภาษาที่ใช้ในการสื่อสารนั้นมีหลายภาษาตามแหล่งที่มาของแรงงานต่างด้าว อีกทั้งแรงงานต่างด้าวมักมีความหวาดกลัวและหวาดระแวง

ประโยชน์ที่ได้รับ

การวิจัยผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีประโยชน์จากการศึกษาที่คาดว่าจะได้รับดังนี้

1. ทราบสภาพเศรษฐกิจทั่วไปและสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

2. ทำให้ทราบลักษณะของแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

3. ทราบถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

นิยามศัพท์

เมืองการค้าชายแดน หมายถึง เมืองที่มีการติดต่อที่มีการค้าขาย หรือธุรกิจการค้าระหว่างประเทศ และมีจุดผ่านแดนถาวร ไม่ถาวรเพื่อการเก็บกักและการขนถ่ายสินค้า

แรงงานต่างด้าว หมายถึง แรงงานจากประเทศเพื่อนที่อพยพเข้ามาใช้แรงงานในภาคธุรกิจต่างๆ โดยผ่านเข้ามาอย่างถูกต้องและไม่ถูกต้องตามกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด รวมถึงผู้อพยพลี้ภัยสงครามที่ได้รับอนุญาตและไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมาย เป็นแรงงานฝีมือต่ำ แรงงานกึ่งฝีมือแรงงาน และแรงงานฝีมือ

การนำเข้าแรงงานต่างด้าว หมายถึง การนำเข้าแรงงานจากประเทศเพื่อนบ้าน รวมถึงอพยพลี้ภัยสงคราม มาใช้แรงงานในภาคธุรกิจต่างๆ ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดทั้งถูกต้องตามกฎหมายและผิดกฎหมาย

การจ้างงาน หมายถึง การจ้างบุคคลที่อยู่ในวัยแรงงานให้ใช้แรงงานงานหรือทำงานโดยมีการจ่ายค่าตอบแทน ในรูปค่าจ้าง เงินรายวัน รายเดือน หรือค่าตอบแทนในรูปแบบอื่นๆ ก็ได้

แรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย หมายถึง แรงงานที่มีถิ่นกำเนิดในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดหรือในจังหวัดตาก และแรงงานที่มีเกิดในประเทศไทยมีสัญชาติไทย

ผลกระทบ หมายถึง ผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จากการใช้แรงงานต่างด้าว

อุตสาหกรรม หมายถึง สถานประกอบการ โรงงานอุตสาหกรรม หรือธุรกิจทุกประเภทที่มีกิจกรรมการผลิต การค้า และ/หรือการให้บริการ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกต้องกฎหมายและผิดกฎหมายในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตและผลตอบแทน

ขยะชุมชน หมายถึง ขยะที่เกิดจากชุมชน สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม หน่วยงานภาครัฐ และอื่นๆ

น้ำเสียจากชุมชน หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมของครัวเรือน หน่วยงานภาครัฐ และอื่นๆ

น้ำเสียจากสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม หมายถึง น้ำเสียที่เกิดจากกิจกรรมของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทั้งจากกระบวนการผลิต และจากแรงงานต่างด้าวที่ทำงานและอาศัยอยู่

มลพิษสิ่งแวดล้อม หมายถึง ภาวะแวดล้อมที่มีมลพิษบางอย่างเกิดขึ้นโดยธรรมชาติและมนุษย์ทำขึ้นเกินขีดจำกัดจนเป็นพิษต่อมนุษย์ สัตว์ และพืช (เกษม จันทร์แก้ว, 2547)

ผลกระทบสิ่งแวดล้อม หมายถึง การเปลี่ยนแปลงทั้งขนาดและทิศทางของสิ่งแวดล้อมเนื่องจากกิจกรรมของมนุษย์/ธรรมชาติ ทำให้กระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ไม่ยั่งยืนเป็นเวลาหนึ่งหรือตลอดไป (เกษม จันทร์แก้ว, 2547)

บทที่ 2

การตรวจเอกสาร

การศึกษาผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ผู้ศึกษาได้ตรวจเอกสาร แนวคิดและทฤษฎี
และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นพื้นฐานประกอบการอ้างอิงเอกสาร โดยครอบคลุมเนื้อหา ดังนี้

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

นโยบายการค้าระหว่างประเทศ (Theory of A national Trade Policy)

ประเทศไทยได้ใช้นโยบายการค้าระหว่างประเทศ (Theory of A national Trade Policy) เป็นเครื่องมือที่สำคัญที่สุดอย่างหนึ่งที่เป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพัฒนาเศรษฐกิจและการขยายตัวและยังทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย หรือประเทศกำลังพัฒนาเปลี่ยนแปลงโครงสร้างจากการผลิตเพื่อยังชีพ (Subsistence) ไปสู่ระบบการผลิตเพื่อการค้าที่ใช้ระบบเงินตราเป็นสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนทำให้เศรษฐกิจขยายตัวมากขึ้น การค้าต่างประเทศ จึงเป็นการเคลื่อนย้าย หรือแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการที่เป็นปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนนี้ปรากฏในรูปแบบการซื้อขายแลกเปลี่ยนกันโดยใช้เงินตรา (Exchange) และการแลกเปลี่ยนกันโดยใช้สินค้า (Barter) เกือบทั้งหมด แต่เนื่องจากการเปลี่ยนในรูปแบบ barter ไม่มีความคล่องตัวเท่าที่ควรและจำกัดการแลกเปลี่ยนอยู่ในวงแคบ แต่ปัจจุบันจึงหันมาใช้ระบบ exchange เป็นส่วนใหญ่ และปัจจุบันประเทศต่างๆ ได้เริ่มหันมานิยมใช้การค้าต่างประเทศในรูปแบบของการค้าต่างประเทศตอบแทน (Counter Trade) กันมากขึ้น เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนเงินตราต่างประเทศ บทบาทที่สำคัญของการค้าต่างประเทศ คือ การส่งสินค้าออกเพื่อให้ได้เงินตรามาใช้ภายในประเทศ และสามารถนำสินค้าเข้าโดยการใช้เงินตราส่วนหนึ่งซึ่งเป็นรายได้จากการส่งออกนำมาจ่ายเป็นค่าสินค้าเข้า นักเศรษฐศาสตร์ได้เคยกล่าวไว้ว่ารายได้จากการส่งออกเป็นรายจ่ายเพื่อการนำเข้า (Export pays for Import) จึงกล่าวได้ว่า การส่งสินค้าออกของประเทศใดประเทศหนึ่งย่อมช่วยให้ประเทศนั้นมีรายได้หรือมีอำนาจซื้อ (Purchasing Power) เพื่อนำสินค้าบางอย่างที่ต้องการเข้ามาใช้อุปโภค-บริโภคหรือนำมาลงทุนภายในประเทศอื่นจะช่วยให้ประเทศผู้ส่งออกมีรายได้สำหรับที่จะจ่ายเป็นค่าสินค้าเพื่อนำเข้าประเทศของตน

อุดม เกิดพิบูลย์ (2543) ได้กล่าวถึง ทฤษฎีการค้าระหว่างประเทศจำแนกได้เป็น 2 สมัย คือ ทฤษฎีการค้าสมัยคลาสสิก (Classical Theory) โดยให้ความสำคัญต่อปัจจัยทางด้านอุปทานเพียงประการเดียวคือ มีปัจจัยทางด้านอุปทานเท่านั้นที่มีอิทธิพลในการกำหนดรายการสินค้าที่จะส่งออก (และนำเข้า) และทฤษฎีการค้าสมัยนีโอคลาสสิกและสมัยใหม่ (Neo – classic) ให้ความสำคัญต่อปัจจัยทั้งสองด้านเท่าเทียมกันมีบทบาทร่วมกันกำหนดว่าสินค้ารายการใดควรเป็นสินค้าที่จะเสนอขายเป็นสินค้าส่งออกและสินค้ารายการใดเป็นรายการที่ควรซื้อจากต่างประเทศ

1. ทฤษฎีการค้าสมัยคลาสสิก (Classical Theory) ได้แก่ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงสมบูรณ์ และทฤษฎีได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบ ซึ่งมีต้นกำเนิดจากทฤษฎีมูลค่าของค่าแรง ซึ่งระบุว่ามูลค่าหรือราคาของสินค้าที่จะซื้อขายกันในตลาดจะสูงหรือต่ำเพียงใดขึ้นอยู่กับปริมาณของแรงงานที่ใช้ในการผลิตสินค้านั้นๆ ทฤษฎีนี้มีข้อสมมติฐาน คือ มีประเทศคู่ค้า 2 ประเทศซื้อขายสินค้า 2 ประเภท ปัจจัยการผลิตโยกย้ายภายในประเทศได้และออกนอกประเทศไม่ได้ แรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่มีคุณภาพเหมือนกัน ต้นทุนการผลิตคงที่ (Constant Cost) มีการแข่งขันโดยสมบูรณ์ในตลาดสินค้าและตลาดปัจจัย ส่วนด้านการค้าเป็นไปโดยเสรีไม่มีค่าขนส่ง

ทฤษฎีความได้เปรียบเชิงสมบูรณ์ (Theory of Absolute Advantage) กล่าวคือ ประเทศต่างๆ จะมีความสามารถในการผลิตสินค้าแต่ละชนิดไม่เท่าเทียมกัน ในการผลิตสินค้านิดหนึ่งจำนวนเท่ากัน ประเทศหนึ่งจะผลิตได้ด้วยปริมาณแรงงานน้อยกว่าอีกประเทศหนึ่ง ถือว่าเป็นความได้เปรียบเชิงสมบูรณ์ และความได้เปรียบเชิงสมบูรณ์ จึงเป็นต้นเหตุของการค้าระหว่างประเทศ แต่ทฤษฎีนี้มีข้อผิดพลาดคือ ถ้าประเทศที่ได้เปรียบเชิงสมบูรณ์เหนืออีกประเทศหนึ่งในการผลิตสินค้าทุกชนิดจะส่งออกสินค้าและไม่มีการนำเข้าเลย ส่วนอีกประเทศหนึ่งจะนำเข้าอย่างเดียวไม่ส่งออกเลย แต่จากข้อเท็จจริงปรากฏว่าการค้าระหว่างประเทศเกิดขึ้นได้แม้ประเทศผู้ส่งออกมิได้มีการได้เปรียบเชิงสมบูรณ์ในการผลิตสินค้าที่ส่งออกในขณะนั้น

2. ทฤษฎีการค้าสมัยนีโอคลาสสิกและสมัยใหม่ (Neo – classic) เป็นการนำเอาทฤษฎีราคา มาอธิบายให้เข้าใจถึงสภาพดุลยภาพโดยทั่วไป (General Equilibrium) คือ เมื่อเกิดดุลยภาพโดยทั่วไปราคาปัจจัยการผลิตและราคาสินค้าที่ถูกกำหนดขึ้นพร้อมกันนั้นจะเป็นผลของการจัดสรรปัจจัยในการผลิต เพื่อการผลิตและการแจกจ่ายสินค้าเพื่อบริโภคในลักษณะที่ทำให้เกิดดุลยภาพในตลาดปัจจัยการผลิตทุกชนิด ในทฤษฎียุคใหม่นี้การผลิตเกิดจากการเอาปัจจัยการผลิตหลายชนิดมาใช้ประกอบเป็นสินค้าต่างๆ และปัจจัยเหล่านี้สามารถใช้ทดแทนกันและใช้ในสัดส่วนต่างๆ ได้

(variable input coefficient production function) โดยผู้ผลิตสามารถเลือกส่วนผสมของปัจจัยการผลิตได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยใช้ราคาสัมพัทธ์ (Relative Prices) ของปัจจัยเหล่านั้นเป็นตัวในการตัดสินใจเลือกใช้

ทฤษฎีการผลิต (Production Theory)

จากที่กล่าวมาจะเห็นได้ว่าประเทศไทยเป็นประเทศหนึ่งที่ใช้นโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นแรงกระตุ้นให้เกิดพัฒนาเศรษฐกิจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจและสังคมจากประเทศเกษตรกรรมสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม ประชากรของประเทศได้รับการพัฒนาให้มีระดับการศึกษาที่เพิ่มสูงขึ้น ประชากรที่เป็นแรงงานไร้ฝีมือได้รับการพัฒนาให้เป็นแรงงานระดับฝีมือสูงมากขึ้นและมีจำนวนมากขึ้น ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตสินค้าและบริการที่มีคุณภาพแก่ผู้บริโภค ในทางตรงกันข้ามการพัฒนาหรือการยกระดับฝีมือแรงงานให้เพิ่มสูงขึ้นย่อมส่งผลให้ราคาผลผลิตเพิ่มสูงขึ้นเช่นกัน ดัง Frank (1999) กล่าวถึงการผลิต (Production) คือ ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจากการรวมกันของปัจจัยในการผลิต (input) ในกระบวนการผลิตให้ออกมาเป็นผลผลิต (output) โดยปัจจัยในการผลิตนั้นต้องประกอบด้วยหลายปัจจัย (ที่ดิน, แรงงาน, ทุน) และสามารถอธิบายในรูปแบบฟังก์ชันการผลิต (Production Function) ด้วยสมการคณิตศาสตร์ที่แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต (output) ที่ได้มาจากการใช้ปัจจัยการผลิต (input) ชนิดและจำนวน ต่างๆ กันเข้าไปในกระบวนการผลิตและทำให้เกิดผลผลิตขึ้นมา ดังนี้

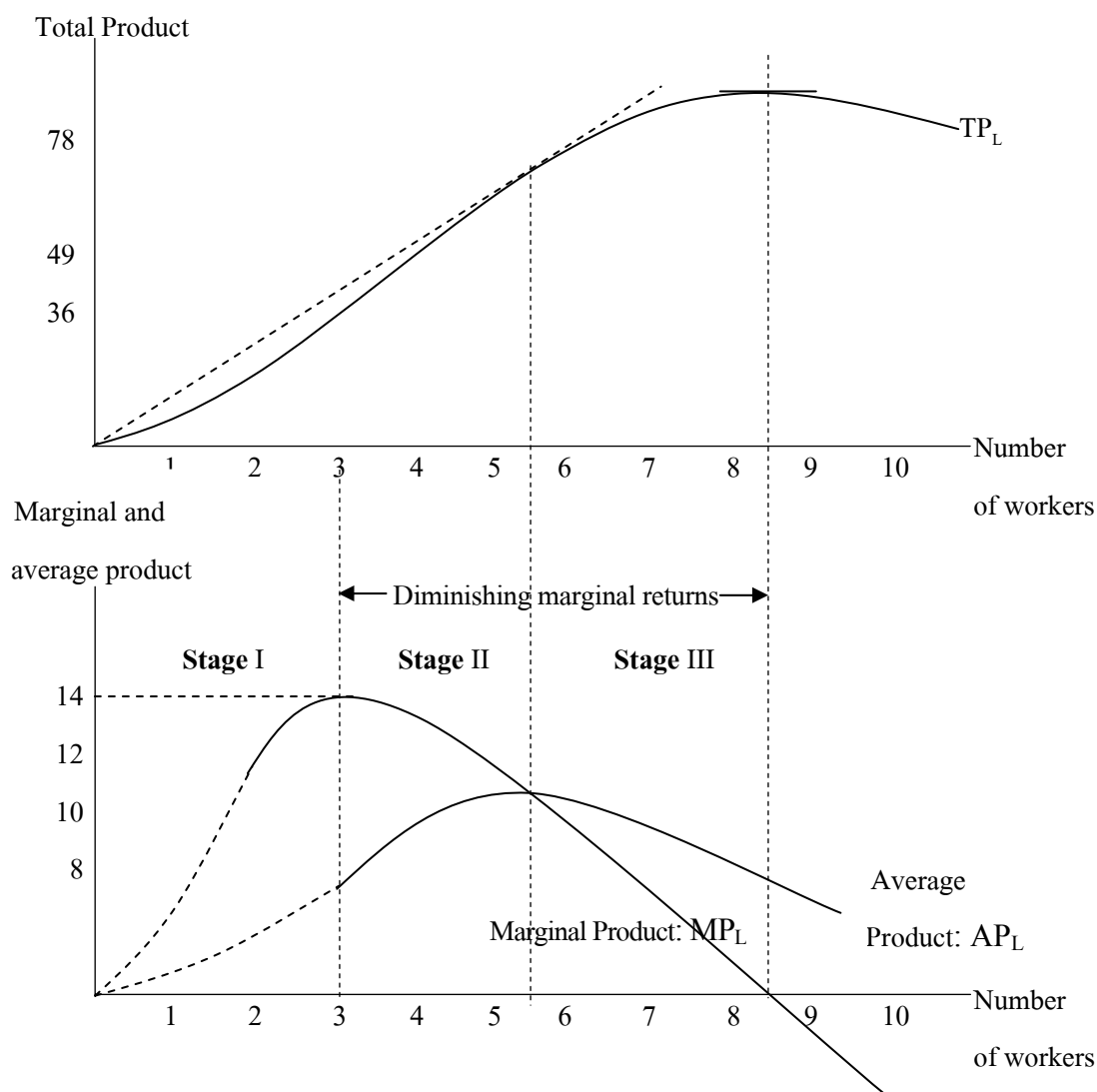
$$Q = F(K, L)$$

โดยที่ Q หมายถึง จำนวนผลผลิตที่เกิดขึ้นจากการใช้ปัจจัยการผลิต
 K, L หมายถึง ทุน (capital) และแรงงาน (labor)

ส่วนปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดที่ใช้ในการผลิต Ekelund and Tollison (2000) กล่าวว่า ถ้ามีการเพิ่มปัจจัยการผลิตชนิดหนึ่งเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ร่วมกับปัจจัยคงที่ชนิดอื่นแล้ว ผลผลิตทั้งหมดจะเพิ่มขึ้นถึงจุดจุดหนึ่งและจะเริ่มลดลงเรื่อยๆ ในอัตราที่ลดน้อยถอยลงดังภาพที่ 1 เรียกว่า กฎผลได้ลดน้อยถอย (Law of Diminishing Returns) และสอดคล้องกับนราทิพย์ ชูติวงศ์ (2537) ซึ่งได้แบ่งฟังก์ชันการผลิตออกเป็นระยะต่างๆ 3 ระยะ คือ ในระยะที่ 1 เมื่อมีการใช้แรงงานเพิ่มขึ้นทำให้อัตราส่วนของทุนต่อแรงงานลดลงนั้น AP_L จะค่อยๆ เพิ่มขึ้น การเพิ่มขึ้นของ AP_L เป็นการเพิ่มขึ้น

ของผลิตภาพของแรงงานโดยเฉลี่ยหรือผลผลิตต่อแรงงานหนึ่งคนนั่นเอง ในขณะที่เดียวกันการผลิตจากการใช้ทุนหนึ่งหน่วยร่วมกับแรงงานจำนวนต่างๆ กันในระยะที่ 1 นี้ (ซึ่งค่า TP_L) ก็จะเพิ่มขึ้นด้วย นั่นหมายถึงการเพิ่มจำนวนการใช้แรงงานในระยะที่ 1 นี้จะทำให้ผลิตภาพของทั้งแรงงานและทุนเพิ่มขึ้นพร้อมๆ กันในระยะนี้ MP_L จะมีค่าสูงกว่า AP_L โดยตลอด ส่วนในระยะที่ 2 AP_L เริ่มลดลงและ MP_L มีค่าต่ำกว่า AP_L แต่ยังคงมีค่าเป็นบวกอยู่ เมื่อค่า AP_L ลดลงก็ย่อมแสดงว่าในระยะที่ 2 นี้ผลิตภาพของแรงงานโดยเฉลี่ยได้ลดลงอย่างไรก็ตามในระยะนี้ค่า TP_L ยังคงเพิ่มขึ้น ซึ่งหมายถึงว่าผลิตภาพของทุนหนึ่งหน่วยยังคงเพิ่มขึ้น และในระยะที่ 3 AP_L ยังคงลดลงต่อไป ในขณะที่สัดส่วนของทุนต่อแรงงานมีค่าต่ำมากหรือพูดได้ว่าได้มีการใช้แรงงานมากเกินไปเมื่อเปรียบเทียบกับทุนที่มีอยู่จำนวนคงที่ MP_L จึงมีค่าติดลบ TP_L เริ่มมีค่าลดลงแสดงให้เห็นว่าขณะนี้ผลิตภาพของทุนหนึ่งหน่วยได้ลดลงด้วย เท่ากับว่าในระยะที่ 3 นี้ ทั้งผลิตภาพของทุนหนึ่งหน่วยและแรงงานหนึ่งหน่วย (ผลผลิตเฉลี่ยของทุนและแรงงาน) ได้ลดลงพร้อมๆ กัน

เมื่อ TP_L คือผลผลิตรวมทั้งหมด, ผลผลิตเฉลี่ย (Average Product of Labor: $AP_L = \frac{Q}{L}$) คือแรงงานที่เพิ่มขึ้นจะกระทบต่อผลผลิตอย่างไร ส่วนผลผลิตในหน่วยสุดท้าย (Marginal Product of Labor: $MP_L = \frac{\Delta Q}{\Delta L}$) คือ การใช้แรงงานเพิ่มขึ้นหนึ่งคนจะทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นเท่าใด

ภาพที่ 1 การแบ่งระยะการผลิตของฟังก์ชันการผลิต

ด้านชนิดของฟังก์ชันการผลิต (Types of Production Function) ที่เป็นสัญลักษณ์แสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลแต่ละชุดเท่านั้น ศานิตย์ เก้าเอี้ยน (2538) กล่าวถึงชนิดฟังก์ชันการผลิตว่าสามารถเขียนแสดงในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ได้หลายลักษณะทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิตกับปัจจัยการผลิตชนิดนั้นๆ ดังนี้

1. ฟังก์ชันเส้นตรง (Linear function) เป็นการแสดงว่าผลผลิตมีความสัมพันธ์กับปัจจัยการผลิตเป็นแบบเส้นตรง ซึ่งเป็นฟังก์ชันการผลิตที่แสดงถึงผลตอบแทนการใช้ปัจจัยการผลิตชนิดนั้นคงที่มีรูปแบบของฟังก์ชันดังนี้

1.1 กรณีมีปัจจัยผันแปรหนึ่งชนิด

$$Y = a + b X_1$$

1.2 กรณีมีปัจจัยผันแปร 2 ชนิด

$$Y = a + bX_1 + cX_2$$

2. แบบ Cobb-Douglas เป็นฟังก์ชันการผลิต ที่สามารถแสดงถึงผลตอบแทนจากการผลิตได้ทั้งแบบคงที่ แบบผลตอบแทนเพิ่มขึ้น และแบบผลตอบแทนลดลง

2.1 กรณีมีตัวแปรหนึ่งชนิด

$$Y = aX_1^{b_1}$$

2.2 กรณีมีตัวแปร 2 ชนิด

$$Y = aX_1^{b_1} X_2^{b_2}$$

2.3 กรณีมีตัวแปรมากกว่า 2 ชนิด

$$Y = aX_1^{b_1} X_2^{b_2} X_3^{b_3} \dots X_n^{b_n}$$

3. ฟังก์ชันแบบยกกำลังสอง (Quadratic function) ฟังก์ชันการผลิตยกกำลังสองสามารถแสดงได้ทั้งผลตอบแทนที่เพิ่มขึ้น และผลตอบแทนที่ลดลง มีรูปแบบฟังก์ชันดังนี้

3.1 กรณีมีปัจจัยผันแปรหนึ่งชนิด

$$Y = a + bX_1 + cX_1^2$$

3.2 กรณีมีปัจจัยผันแปรสองชนิด

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_1^2 + b_4X_2^2 + b_5X_1X_2$$

3.3 กรณีมีปัจจัยผันแปรสามชนิด

$$Y = a + b_1X_1 + b_2X_2 + b_3X_3 + b_4X_1^2 + b_5X_2^2 + b_6X_3^2 + b_7X_1X_2 + b_8X_1X_3 + b_9X_2X_3$$

เมื่อ $Y =$ ผลผลิต

$X_1, X_2, X_3 =$ ปัจจัยการผลิต

$b_1, b_2, \dots, b_9 =$ ค่าสัมประสิทธิ์ของการใช้ปัจจัยการผลิตต่าง ๆ

$a =$ ค่าคงที่

4. ฟังก์ชันแบบยกกำลังสาม (Cubic function) เป็นฟังก์ชันการผลิตที่สามารถแสดงถึงระยะการผลิตทั้งสามได้ เพราะเป็นฟังก์ชันการผลิตที่สามารถหาจุด APP และ TPP สูงสุดได้ กรณีมีปัจจัยผันแปรหนึ่งชนิด มีรูปแบบฟังก์ชัน ดังนี้

$$Y = a + bX + cX^2 + dX^3$$

$$APP = \frac{Y - a}{X} = b + cX + dX^2$$

หา APP สูงสุด $\frac{dAPP}{dX} = c + 2dX = 0$

$$X = \frac{-c}{2d}$$

หาค่า TPP สูงสุด $\frac{dY}{dX} = b + 2cX + 3dX^2 = 0$

$$X = \frac{\sqrt{4c^2 + 12bd}}{6d}$$

5. แบบ Square-Root Quadratic Polynomial

5.1 กรณีปัจจัยผันแปรหนึ่งชนิด

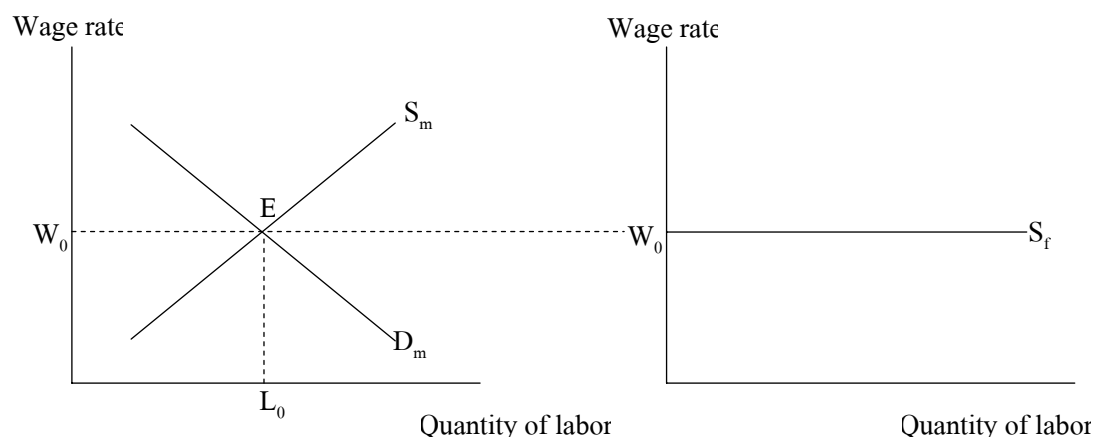
$$Y = a + b_1 X_1^{1/2} + b_2 X_1$$

5.2 กรณีปัจจัยผันแปรสองชนิด

$$Y = a + b_1 X_1^{1/2} + b_2 X_2^{1/2} + b_3 X_1 + b_4 X_2 + b_5 X_1^{1/2} X_2^{1/2}$$

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์แรงงาน

จากที่กล่าวมาแล้วว่าประเทศไทยเป็นประเทศกำลังพัฒนาและเพื่อให้เกิดความเจริญก้าวหน้า จึงใช้นโยบายการค้าระหว่างประเทศเป็นเครื่องมือช่วยในการพัฒนาทำให้โครงสร้างทางเศรษฐกิจของประเทศเกิดการเปลี่ยนแปลงและพัฒนาไปอย่างก้าวกระโดด อีกทั้งมีการพัฒนาความรู้ความสามารถของประชากรที่เป็นแรงงานของประเทศที่ถือว่าเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญชนิดหนึ่ง ให้เพิ่มสูงขึ้น ส่งผลให้เกิดการปรับเปลี่ยนอาชีพ ค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการเพิ่มสูงขึ้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวยังผลให้อาชีพบางประเภทที่ค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการต่ำไม่เป็นที่ต้องการของแรงงานภายในประเทศ ดังนั้นความสำคัญของการวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานแรงงานเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ว่าถ้าหากมีการเปลี่ยนแปลงอุปสงค์และอุปทานแรงงานจะมีอะไรเกิดขึ้นกับค่าจ้าง และการจ้างงานของแรงงานประเภทใดประเภทหนึ่ง และถ้าหากสถานะการแข่งขันในตลาดถูกจำกัดโดยอิทธิพลของสถาบันใดสถาบันหนึ่งแล้วสภาพการจ้างงานในตลาดจะได้รับผลกระทบอย่างไรบ้าง Ekelund and Tollison (2000) ได้กล่าวว่า อุปสงค์ของแรงงานในตลาด (Market Demand for Labor) คือผลรวมของอุปสงค์แรงงานของแต่ละหน่วยธุรกิจ โดยแต่ละธุรกิจอาจเป็นอุตสาหกรรมชนิดเดียวกันหรือแตกต่างกัน ซึ่งความต้องการชนิดแรงงานอาจแตกต่างกันหรือเหมือนกันก็ได้

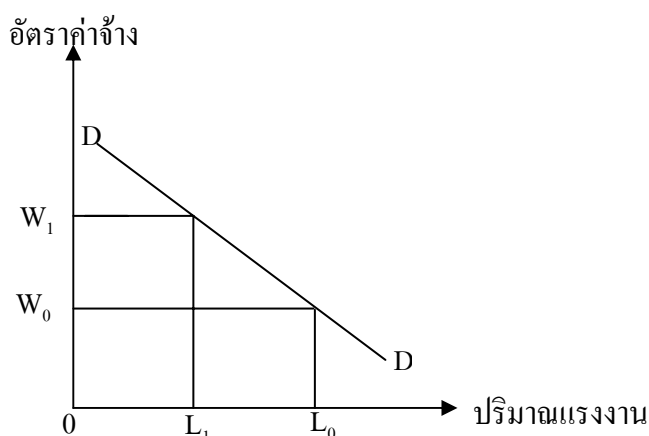
ภาพที่ 2 อุปสงค์ตลาดและอุปทานตลาดของแรงงาน

จากภาพที่ 2 อุปทานตลาดของแรงงาน (S_m) เป็นการรวมเอาอุปทานแรงงานของแต่ละหน่วยธุรกิจ (S_f) เข้าด้วยกัน ซึ่งถ้าอัตราค่าจ้างเพิ่มขึ้นจำนวนแรงงานก็จะเพิ่มขึ้นเป็นไปตามกฎของอุปทาน (Law of Supply) แต่ที่จุด E เป็นจุดดุลยภาพ (equilibrium) ระหว่างอุปสงค์และอุปทานในตลาดแรงงานที่เป็นตลาดแข่งขันโดยค่าจ้างแรงงานเป็นไปตามกลไกตลาด ซึ่งผู้ซื้อแรงงาน (buyer of labor) เป็นผู้รับราคา (price takers) และยอมจ่ายค่าจ้างที่ W_0 ซึ่งสอดคล้องกับ สุมาลี ปิตยานนท์ (2535) ได้การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานแรงงานในตลาด ดังนี้

1. อุปสงค์แรงงานในตลาด อุปสงค์ของแรงงานประเภทใดประเภทหนึ่งจะเท่ากับผลรวมของอุปสงค์แรงงานของนายจ้างทั้งหมดในตลาด ดังนั้นถ้ารวมเส้นอุปสงค์ของนายจ้างทั้งหมดเข้าด้วยกันเราจะได้เส้นอุปสงค์แรงงานของอาชีพใดอาชีพหนึ่งในตลาด (market demand curve) โดยหลักการแล้วเส้นอุปสงค์ในตลาดจะมีค่าความชันเป็นลบ ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ในเชิงกลับกันระหว่างจำนวนการจ้างงานกับอัตราค่าจ้าง นั่นคือ ถ้าอัตราค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้นจำนวนการจ้างงานจะลดลง ดังภาพที่ 3 สาเหตุที่จำนวนการจ้างกับอัตราค่าจ้างมีความสัมพันธ์ในเชิงกลับกันเสมอขึ้นเพราะ

1.1 ถ้าค่าจ้างเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ต้นทุนการผลิตของหน่วยธุรกิจเพิ่มสูงขึ้นด้วยและจะส่งผลให้ราคาสินค้าที่หน่วยธุรกิจนั้นผลิตในท้องตลาดเพิ่มสูงขึ้นตามไปด้วยซึ่งจะส่งผลกระทบต่ออุปสงค์สำหรับสินค้าของหน่วยธุรกิจนั้นในตลาด โดยทั่วไปเมื่อราคาสินค้าเพิ่มสูงขึ้น อุปสงค์สินค้าในท้องตลาดจะลดต่ำลง (โดยมีข้อสมมติให้ปัจจัยอื่นๆ คงที่) หน่วยธุรกิจจึงจำเป็นต้องลดระดับการผลิต และจะมีผลทำให้ความต้องการใช้แรงงานลดลง

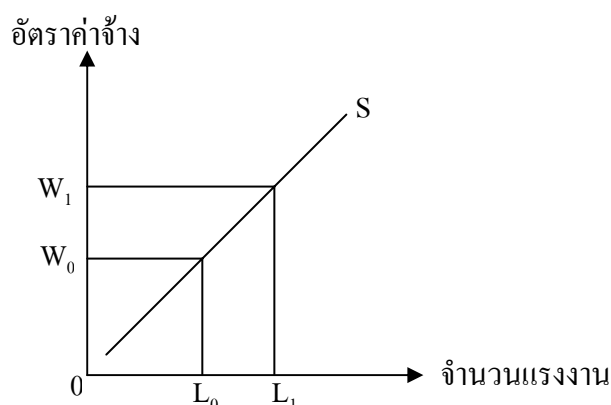
1.2 ในการผลิตสินค้าปัจจัยแรงงานที่ใช้ร่วมกับปัจจัยการผลิตอื่นๆ เช่น เครื่องมือ เครื่องจักรต่างๆ ซึ่งปัจจัยแรงงานและปัจจัยเครื่องจักรในบางส่วนสามารถใช้ทดแทนกันได้ ดังนั้น ถ้าหากราคาของแรงงานเพิ่มสูงขึ้นในขณะที่ราคาของเครื่องจักรหรือเครื่องมืออื่นๆ ไม่เปลี่ยนแปลง หน่วยธุรกิจจะหันไปใช้ปัจจัยอื่นทดแทนแรงงานเพื่อเป็นการลดต้นทุน ดังนั้นความต้องการใช้แรงงานจะมีแนวโน้มลดลง

ภาพที่ 3 อุปสงค์แรงงานตลาดในประเทศ

2. อุปทานแรงงานในตลาดดังภาพที่ 2 ในการเลือกที่จะทำงานอาชีพใดอาชีพหนึ่งของแต่ละบุคคลนั้น อัตราค่าจ้างหาใช้เป็นปัจจัยเดียวในการพิจารณาตัดสินใจเลือกอาชีพ แต่ละอาชีพมีความแตกต่างกันในด้านจำนวนชั่วโมงที่จะต้องทำงาน สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความจำเจ ความมีเกียรติในสายตาสังคม ความพยายาม ความรับผิดชอบ ความมั่นคง ความเป็นตัวของตัวเอง และความสามารถที่จะใช้ความคิดอย่างอิสระ ฯลฯ เป็นต้น แต่ละบุคคลก็จะมีการประเมินลักษณะของอาชีพแตกต่างกันไป แต่ในที่สุดแล้วเมื่อพิจารณาปัจจัยต่างๆ รวมๆ กัน ทุกคนก็จะเลือกทำอาชีพซึ่งให้ผลตอบแทนสุทธิสูงที่สุด ส่วนปัจจัยที่นำมาเป็นหลักในการวิเคราะห์ก็คืออัตราค่าจ้างและจะไม่นำปัจจัยอื่นเข้ามาร่วมแสดงด้วย ทั้งนี้เนื่องมาจากสาเหตุสำคัญหลายประการ โดยเฉพาะ ประการที่หนึ่งค่าจ้างเป็นปัจจัยเดียวที่สามารถวัดได้ ประการที่สองรายได้มักเป็นปัจจัยสำคัญสำหรับการเลือกอาชีพของบุคคลส่วนใหญ่ ประการที่สามอัตราค่าจ้างมักเป็นปัจจัยเดียวที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่บ่อยๆ ในขณะที่ปัจจัยอื่น เช่น สภาพแวดล้อมในการทำงาน ความมั่นคง ฯลฯ มักไม่ค่อยเปลี่ยนแปลง หรือถ้ามีการเปลี่ยนแปลงมักจะใช้เวลายาวนาน อัตราค่าจ้างสามารถขึ้นๆ ลงๆ ได้ในแต่ละเดือน ดังนั้นในการวิเคราะห์กลไกการทำงานของตลาดแรงงาน อัตราค่าจ้างจึงมักเป็นปัจจัยเดียวที่นำเข้ามาพิจารณา

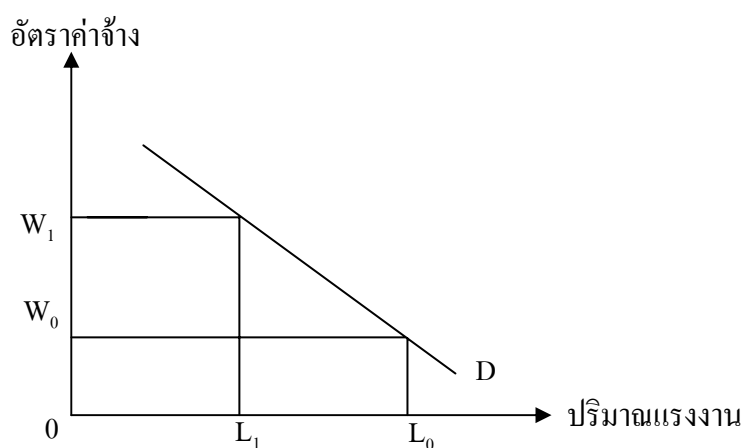
ภายใต้ข้อสมมติฐานที่ว่าคุณลักษณะของอาชีพอื่นๆ ในระบบเศรษฐกิจ รวมทั้งอัตราค่าจ้างของอาชีพอื่นๆ เหล่านี้คงที่ การเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้างของอาชีพใดอาชีพหนึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นๆ จะดึงดูดให้จำนวนคนที่หันมาเลือกอาชีพนี้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งสามารถแสดงโดยเส้นอุปทานแรงงานที่มีความลาดชันขึ้นไปทางขวามือตามการเพิ่มขึ้นของอัตราค่าจ้าง ดังภาพที่ 4 ทั้งนี้เนื่องจากอัตราค่าจ้างของอาชีพเพิ่มสูงขึ้น จะทำให้ผลตอบแทนสุทธิของอาชีพนี้เมื่อเปรียบเทียบกับอาชีพอื่นๆ เพิ่มสูงขึ้น

ภาพที่ 4 อุปทานแรงงาน

การวิเคราะห์อุปสงค์และอุปทานแรงงาน สิ่งที่จะต้องคำนึงถึงอยู่เสมอคือ เรื่องของเวลา ทั้งนี้เนื่องจากการเข้าสู่อาชีพใดอาชีพหนึ่งใช้เวลานานสำหรับการปรับตัว บางอาชีพใช้เวลาหลายปี ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ของประเทศไทยที่ได้มีการพัฒนาทางด้านการศึกษาทำให้ประชากรของประเทศมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้นทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนอาชีพไปสู่อาชีพที่มีค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการที่สูงกว่า ส่งผลให้มีบางอาชีพที่ต้องใช้แรงงาน ค่าจ้างแรงงานและสวัสดิการต่ำเกิดการขาดแคลน ภาคธุรกิจจึงมีความจำเป็นที่จะต้องแสวงหาแรงงานที่ค่าจ้างแรงงานต่ำทดแทนแรงงานที่ขาดไปซึ่งจะส่งผลต่อราคาผลผลิตทำให้ได้รับผลตอบแทนที่สูงขึ้น ส่วนทางด้านอุปทานแรงงานถ้าอัตราค่าจ้างสูงขึ้นการเพิ่มราคาของสินค้า การลดลงของปริมาณการขาย เนื่องจากปฏิกิริยาของผู้บริโภครวมทั้งปฏิกิริยาของผู้ผลิตในการปรับปรุงวิธีการผลิต จะใช้ระยะเวลาหนึ่งบางธุรกิจอาจกินเวลาหลายปี ดังนั้นแรงงานต่างด้าวหรือแรงงานอพยพจากต่างประเทศจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อภาคการผลิตเพื่อทดแทนแรงงานที่ขาดแคลนภายในประเทศ สุนี จัตุรคม (2531) ได้กล่าวหาว่าอุปสงค์และอุปทานแรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศจะเปลี่ยนแปลงไปตามอัตราค่าจ้างและปริมาณแรงงานระหว่างประเทศ ดังนี้

1. อุปสงค์แรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศ คือแรงงานไร้ฝีมือเป็นแรงงานที่มีความต้องการมากในทุกประเทศ แต่ก็สามารถมีแรงงานภายในประเทศสนองต่ออุปสงค์ได้เพียงพอ ทั้งนี้เพราะแรงงานประเภทนี้เกือบไม่ต้องการฝึกฝนอบรมเลยและมักมีเกินความต้องการอยู่แล้ว ดังนั้นโดยทั่วไปอุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือจึงเป็นเพียงอุปสงค์ของตลาดภายในประเทศเท่านั้น ไม่มีอุปสงค์ของตลาดระหว่างประเทศ อย่างไรก็ตามมิใช่ว่าอุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศจะไม่มีเสียเลยในบางประเทศที่พัฒนาในระดับสูงค่อนข้างมาก แรงงานอาจมีความรู้สูงและเลือกทำงานที่ค่าจ้างสูงโดยจะหลีกเลี่ยงงานที่หนักหรือไม่น่าพอใจหรือค่าจ้างต่ำเอาไว้อาทิ งานรับจ้าง ทำการเกษตร งานเหมืองแร่ งานประมง เป็นต้น ทำให้ไม่มีแรงงานภายในประเทศเพียงพอสนองต่ออุปสงค์ได้ในกรณีนี้ ก็จะทำให้อุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือในตลาดแรงงานระหว่างประเทศขึ้น เพื่อให้มีการอพยพเข้ามาสนองความต้องการ

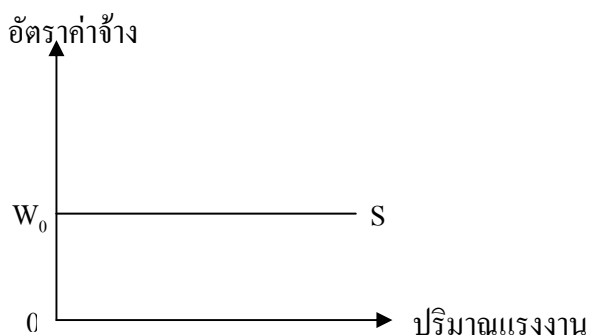

ภาพที่ 5 อุปสงค์แรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศ

อุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือในตลาดแรงงานระหว่างประเทศนี้ จะมีความยืดหยุ่นค่อนข้างมาก (Elastic) เพราะว่าหากอัตราค่าจ้างสูงขึ้น แนวโน้มที่อุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือจะลดลงก็มีมากมาย เพราะการใช้วิธีการผลิตแบบใช้ทุนมาก (Capital – Intensive) อาจต้นทุนต่ำกว่า จากภาพที่ 5 เส้น D คือ เส้นอุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือในตลาดแรงงานระหว่างประเทศ ถ้าค่าจ้างสูงขึ้นจาก OW_0 เป็น OW_1 อุปสงค์ต่อแรงงานจะลดลงจาก OL_0 เป็น OL_1 ซึ่งเป็นการลดลงในอัตราสูง เนื่องจากการใช้ทุนทดแทนแรงงานมากขึ้นนั่นเอง

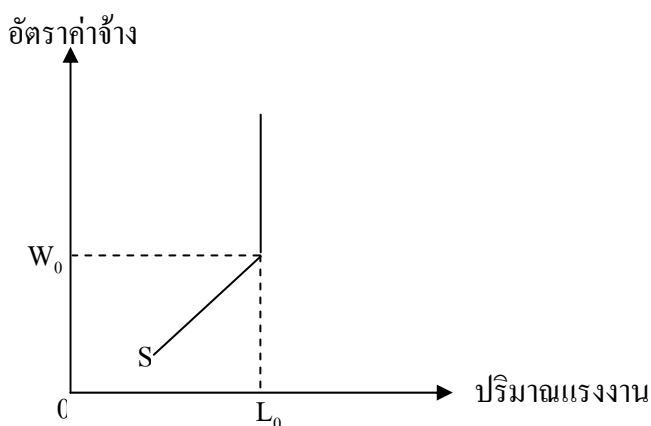
2. อุปทานแรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศ คือ แรงงานไร้ฝีมือโดยทั่วไปจะมีปริมาณมากเสนอขายมากเพียงพอหรืออาจมากเกินไปอยู่เสมอในประเทศต่างๆ ในลักษณะเช่นนี้เส้นอุปทาน

ของแรงงานไร้ฝีมือในตลาดภายในประเทศจึงมักเป็นเส้นที่มีความยืดหยุ่นมากหรืออาจถึงกับยืดหยุ่นมากที่สุด (Perfectly Elastic) ก็ได้ดังภาพที่ 6

ภาพที่ 6 อุปทานแรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศ

ถ้าเป็นกรณีที่เส้นอุปทานมีความยืดหยุ่นมากที่สุดดังภาพที่ 6 ก็แสดงว่า ณ อัตราค่าจ้าง $0W_0$ นั้นจะมีแรงงานไร้ฝีมือมาเสนอขายโดยไม่จำกัดอย่างไรก็ตามอุปทานแรงงานไร้ฝีมือภายในประเทศอาจมีไม่เพียงพอได้ กรณีเช่นนี้เส้นอุปทานของแรงงานฝีมือภายในประเทศจะมีความยืดหยุ่นน้อยกว่ากรณีของประเทศที่มีแรงงานอยู่มากและมีอยู่ช่วงหนึ่งที่สามารถยืดหยุ่นน้อยที่สุดคือไม่อาจเพิ่มได้แม้ค่าจ้างจะสูงขึ้น

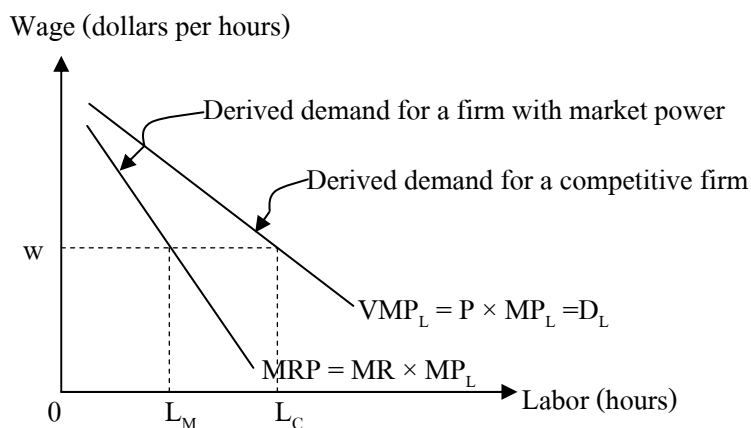
ภาพที่ 7 อุปทานแรงงานไร้ฝีมือของตลาดภายในประเทศหนึ่ง

จากภาพที่ 7 นี้เนื่องจากประเทศมีกำลังแรงงานไร้ฝีมือจำกัด ในช่วงค่าจ้างที่ต่ำกว่า $0W_0$ นั้น การจะดึงดูดให้มีอุปทานแรงงานเพิ่มมากขึ้น อัตราค่าจ้างจะต้องสูงขึ้นค่อนข้างมากแต่เนื่องจาก

แรงงานมีปริมาณจำกัดเพียง OL_0 ดังนั้นแม้ค่าจ้างจะสูงกว่า OW_0 ก็ไม่มีแรงงานมาเสนอขายมากกว่า OL_0 ได้ แต่ถ้าประเทศที่มีอุปทานแรงงานของแรงงานไร้ฝีมือมีจำกัดและมีสิ่งจูงใจที่ดีพอที่จะมีแรงงานอพยพเข้ามาจากต่างประเทศโดยเฉพาะประเทศที่ใกล้เคียงหรือประเทศที่มีเขตพรมแดนติดต่อกันทำให้เส้นอุปทานแรงงานไร้ฝีมือมีความยืดหยุ่นมากขึ้นและอาจถึงกับมีความยืดหยุ่นมากที่สุดเช่นเดียวกับกรณีของภาพที่ 6

ขนาดที่เหมาะสมของการจ้างแรงงาน (The Optimal Employment of Labor)

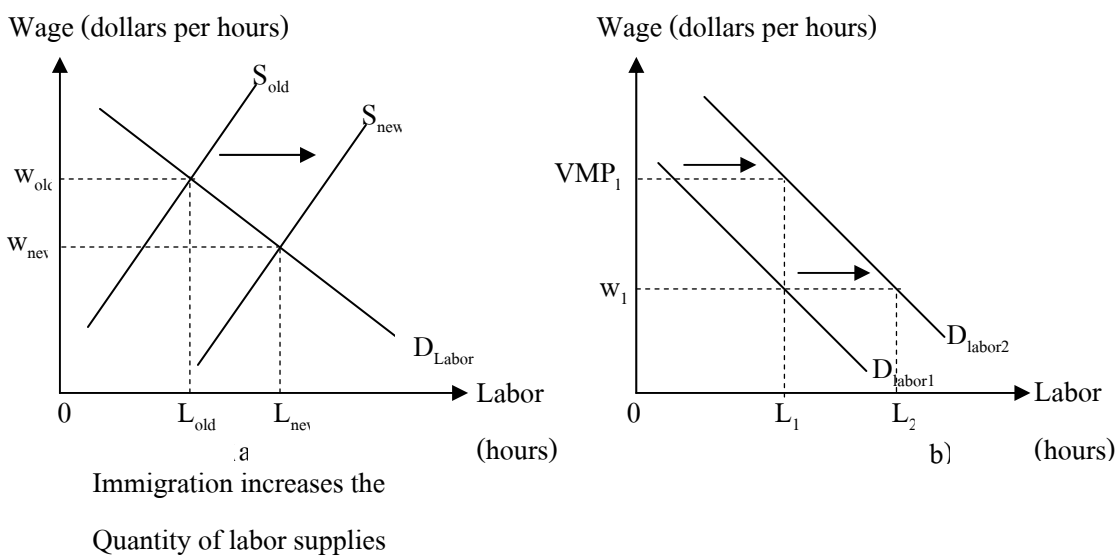
อุปทานแรงงานไร้ฝีมือของตลาดระหว่างประเทศนั้น ถ้าแรงงานมีความรอบรู้โดยสมบูรณ์ในตลาดแรงงานระหว่างประเทศ และไม่มีสิ่งกีดขวางหรือกฎหมายและกฎระเบียบในการเคลื่อนย้ายแล้วเส้นอุปทานแรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศจะเป็นเส้นที่มีลักษณะยืดหยุ่นมากหรือยืดหยุ่นมากที่สุดและจะส่งผลถึงค่าจ้างแรงงานให้ลดต่ำลงด้วย เช่นกันกับ Miller and Fishe (1995) ได้กล่าวไว้ใน Microeconomics: Price theory in practice ถึงอุปสงค์และอุปทานของแรงงานเมื่อแรงงานเป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญ โดยได้ยกตัวอย่างปัญหาที่เกิดขึ้นกับแรงงานในปี 1993 และ 1994 ว่าเป็นช่วงที่ไม่ดีนักสำหรับแรงงานที่ทำงานในบริษัทอุตสาหกรรมขนาดใหญ่ เช่น Kodak และ IBM ทั้งสองได้ประกาศปรับโครงสร้างและทำการปลดพนักงานออกถึง 100,000 คน ต่อมาบริษัท General Motors, USX, Apple Computer และอื่นๆ ก็ได้ประกาศปรับลดขนาดการจ้างงานลงเช่นกัน ในทางตรงกันข้ามบริษัทเล็ก ๆ กลับเจริญเติบโตขึ้น เช่น ธุรกิจค้าปลีก ธุรกิจค้าส่ง รวมถึงกิจการธนาคารและธุรกิจสินเชื่อ มีการขยายงานและจ้างงานเพิ่มขึ้น ส่วนแรงงานที่ตกงานต้องหางานทำกับบริษัทเล็กๆ ที่กำลังเจริญเติบโตเหล่านี้ ซึ่งเป็นการเปลี่ยนแปลงอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง ส่วนสำนักงานให้เข้าต้องหาวิธีการดึงดูดผู้เข้าให้มาเข้าสำนักงาน ดังนั้นการจัดการทรัพยากรที่เกิดขึ้นนี้จึงมีความเกี่ยวข้องกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นกับผลตอบแทนสูงสุดที่ธุรกิจได้รับลดลง ซึ่งอุปสงค์ของภาคธุรกิจสำหรับปัจจัยการผลิต (แรงงาน) นั้นเป็นผลสืบเนื่องจากจำนวนสินค้าที่จำหน่ายได้ เช่นเดียวกับอุปทานแรงงานและการให้บริการแรงงานของภาคครัวเรือนสืบเนื่องจากความต้องการรายได้ที่จะใช้ซื้อสินค้าและบริการ ดังนั้นการหาขนาดที่เหมาะสมของการจ้างแรงงาน (The Optimal Employment of Labor) จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งและสามารถอธิบายด้วยสมการ $VMP_L = P \times MP_L = D_L$ คือมูลค่าของผลผลิตหน่วยสุดท้ายจากการใช้แรงงาน (VMP_L : Value of the marginal product) ในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (perfectly competitive) หรือสมการ $MRP = MR \times MP_L$ คือรายรับจากปัจจัยหน่วยสุดท้าย (MRP : Marginal Revenue Product) ในหน่วยธุรกิจที่มีอำนาจเหนือตลาด (Market power) อีกทั้งๆ สองตลาดเป็นการจ้างแรงงานในตลาดแข่งขันสมบูรณ์ (Competitive market) และมีการกำหนดอัตราค่าจ้างแรงงานที่ w ภาพที่ 8

ภาพที่ 8 อุปสงค์ของแรงงานในตลาดแข่งขันและตลาดผูกขาด

จากภาพที่ 8 ที่ระดับอัตราค่าจ้าง w การจ้างแรงงานในตลาดแข่งขันอยู่ที่ระดับ L (จำนวนแรงงาน/ชั่วโมงทำงาน) และการจ้างแรงงานที่หน่วยธุรกิจมีอำนาจเหนือตลาด (Market power) อยู่ที่ระดับ L_M (จำนวนแรงงาน/ชั่วโมงทำงาน) โดยอัตราค่าจ้างที่ระดับ w เช่นเดียวกับตลาดแข่งขัน และได้รับผลตอบแทนสูงสุดหรือที่ระดับการจ้างแรงงานที่ $L_C > L_M$ เนื่องจากผลผลิตที่ได้ในตลาดแข่งขันสมบูรณ์มากกว่าตลาดผูกขาดโดยกำหนดให้ปัจจัยอื่น ๆ คงที่

เมื่อมีเงื่อนไขทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงปัจจัยในการผลิตหรือผลผลิตในตลาด ขนาดที่เหมาะสมของปัจจัยการผลิตก็จะเปลี่ยนแปลงไป ดังภาพที่ 9

ภาพที่ 9 อุปทานและอุปสงค์ของจ้างแรงงานต่างด้าว

จากภาพที่ 9 (a) ถ้ากฎหมายแรงงานปล่อยให้มีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานหรือนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างอิสระเข้ามาภายในประเทศ มีผลทำให้อุปทานแรงงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับอัตราค่าจ้างจะเปลี่ยนแปลงลดลงจาก w_{old} เป็น w_{new} โดยอุปสงค์ของแรงงานยังไม่มีเปลี่ยนแปลง แต่ขนาดที่เหมาะสมของอุปสงค์แรงงานเพิ่มขึ้นจาก L_{old} เป็น L_{new} ขณะเดียวกันภาพที่ 9 (b) สมมติให้ราคาผลผลิตเพิ่มขึ้น ทำให้มูลค่าของผลผลิตหน่วยสุดท้าย (หรือรายรับจากปัจจัยการผลิตหน่วย) สุดท้ายเพิ่มขึ้น ผลที่ตามมาทำให้เส้นอุปสงค์ของปัจจัยการผลิต (แรงงาน) เพิ่มขึ้นจาก D_{Labor1} ที่ระดับอัตราค่าจ้าง w_1 มีการจ้างแรงงานอยู่ที่ L_1 เป็น D_{Labor2} โดยที่การจ้างแรงงาน L_1 ทำให้มูลค่าของผลผลิตหน่วยสุดท้าย (value of the marginal product) $VMP_1 > w_1$ ซึ่งเป็นผลตอบแทนจากการขยายผลผลิต เพราะเหตุว่ารายได้ที่เพิ่มขึ้นยังมากกว่าต้นทุนที่เพิ่มขึ้นกับอัตราค่าจ้างที่ไม่มีการเปลี่ยนแปลง ส่วนธุรกิจได้รับผลตอบแทนใหม่ที่เพิ่มขึ้นเนื่องจากการจ้างงานที่เพิ่มขึ้นเป็น L_2 ด้วยเหตุนี้ราคาผลผลิตที่สูงขึ้น สาเหตุมาจากการจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น ซึ่งแรงงานเป็นปัจจัยผันแปรเพียงตัวแปรเดียว

วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

การศึกษาผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก เพื่อเชื่อมโยงปรากฏการณ์การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวกับการสร้างผลกระทบทั้งทางบวกและทางลบต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม จึงศึกษาทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังมีรายละเอียดของทฤษฎีโดยอ้างในเกษม จันทรแก้ว (2547) ดังนี้

1. นิเวศพัฒนา

โดยทั่วไปแล้วประเทศที่ด้อยพัฒนานั้นได้พยายามวางนโยบายในการพัฒนาประเทศเพื่อให้เจริญรุ่งเรือง โดยการพัฒนาจะเน้นการให้ได้มาซึ่งผลผลิตแบบก้าวหน้า (progressive yields) มากกว่าปกติ และโดยทั่วไปก็ไม่ได้คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมมากนัก หรือกล่าวได้ว่า การเกิดของเสียและ/หรือมลพิษสิ่งแวดล้อมมักจะเป็นเรื่องที่ไม่สำคัญ แต่การพัฒนานั้นอาจไปก่อให้เกิดความต้องการหรือเร็วเกินไปจนประชาชนทั่วไปของประเทศตามไม่ทัน สิ่งที่สำคัญยิ่งได้แก่ การพัฒนาทุกกรณีจำเป็นต้องใช้ทรัพยากรของประเทศเพื่อเป็นวัตถุดิบป้อนการพัฒนา ปัญหาที่ตามมาในลักษณะเช่นนี้ มักพบว่าจะมีมลภาวะเกิดขึ้นเกินขีดจำกัดที่ธรรมชาติจะรับได้จนก่อให้เกิดภัยต่อมนุษย์และสิ่งแวดล้อมอีกทั้งอาจเป็นอีกหนทางหนึ่งที่ทำให้ทรัพยากรธรรมชาติสิ้นเปลืองไปอย่าง

รวดเร็วปัญหาการขาดแคลนทรัพยากรธรรมชาติก็จะเกิดขึ้นเป็นเงาตามตัวทั้งนี้เพราะลักษณะการพัฒนาดังกล่าวเป็นการพัฒนาที่มีได้พิจารณาถึงปัญหาสิ่งแวดล้อม คิดคำนึงเพียงในแง่เศรษฐศาสตร์เพียงแง่เดียว ไม่ได้คิดถึงปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นพิษ หรือปัญหาการเสียสมดุลทางนิเวศวิทยาของบริเวณนั้นแต่อย่างใดทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาเป็นไปอย่างดีและเหมาะสม นักพัฒนาควรจะต้องคำนึงถึงสมดุลทางนิเวศด้วย นักพัฒนาที่พยายามใช้ทรัพยากรในการพัฒนา อีกทั้งพิจารณาอย่างรอบคอบต่อการเกิดปัญหามลพิษสิ่งแวดล้อม เรียกว่านักพัฒนาแบบยั่งยืน (sustainable developer) หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง นิเวศพัฒนา (ecodevelopment) คือ การดำเนินการอย่างมีแบบแผนรัดกุมในการใช้ทรัพยากรธรรมชาติมาพัฒนาโดยการกำกับของคุณค่าทางนิเวศวิทยา เพื่อมิให้เสียความสมดุลทางนิเวศ หรือนิเวศพัฒนา คือ การพัฒนาเพื่อให้ได้มาของผลผลิตแบบก้าวหน้าทางเศรษฐกิจที่เอื้อต่อสังคมที่ดีขึ้น โดยไม่ทำให้เกิดผลกระทบต่อโครงสร้างและบทบาทหน้าที่ของสิ่งแวดล้อมภายใต้การกำกับของคุณค่าทางนิเวศวิทยา ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วนิเวศพัฒนานั้นมีจุดมุ่งหมายให้วิถีชีวิตของมนุษย์ได้พิจารณาอย่างรอบครอบในการพัฒนา โดยต้องคำนึงเสมอว่าต้องไม่ให้เกิดการพัฒนาที่วนกลับมามีปัญหาต่อตนเองไม่ว่าจะเป็นทางตรงและทางอ้อม ไม่ว่าจะเป็นปัญหามลภาวะหรือการขาดสนทรัพยากรในการใช้สอยในอนาคต ซึ่งโดยข้อเท็จจริงแล้วต้องตระหนักอยู่เสมอว่าสิ่งแวดล้อม และการพัฒนามีแนวความคิดที่เกี่ยวข้องกับสิ่งแวดล้อมเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนา และการพัฒนาต้องไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมอย่างเด็ดขาด พร้อมต้องคิดเสมอว่าสิ่งแวดล้อมที่พัฒนานั้นต้องเป็นทรัพยากรที่ทดแทนได้ หมายถึง จะทำอะไร พัฒนาที่ตรงไหน ต้องให้สิ่งนั้นมีโอกาสคืนสภาพเดิมได้อย่างทอดทิ้งให้สูญเปล่า หรือทำอย่างไม่มีหลักการที่จะใช้ทรัพยากรสูญเปล่าอย่างเด็ดขาด ดังนั้นการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมย่อมนำมาซึ่งการเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อมอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ เพราะต้องใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอื่นๆ มาดำเนินการ เท่ากับมีส่วนเปลี่ยนแปลงชนิด ปริมาณ สัดส่วน และการกระจายของสิ่งแวดล้อม ส่งผลให้บทบาท/หน้าที่ของสิ่งแวดล้อม/ระบบสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปด้วยเช่นกัน สุดท้ายก็คือ การพัฒนาไม่ยั่งยืน เพื่อให้เป็นการพัฒนาแบบยั่งยืน จึงต้องใช้ “คุณค่าทางนิเวศวิทยา” เป็นตัวกำกับหรือควบคุม โดยยอมให้การเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างและบทบาท/หน้าที่ได้ภายใต้ภาวะธรรมชาติช่วยธรรมชาติ ด้วยการใช้ดัชนีชี้วัดดังนี้

1.1 ดัชนีโครงสร้าง หมายถึงการใช้โครงสร้างทั้ง 4 ตัวได้แก่

1.1.1 ชนิดของสรรพสิ่ง หมายถึง จำนวนสิ่ง (แวดล้อม) ที่อยู่ในระบบนั้นๆ มีจำนวนเท่าใดเบี่ยงเบนจากค่ามาตรฐาน/ค่าธรรมชาติที่เคยมีหรือไม่ ในภาวะสมดุล เดือนภัย เสี่ยงภัย หรือวิกฤต

1.1.2 ปริมาณแต่ละชนิด (สิ่งแวดล้อม) มีมากน้อยกว่าค่ามาตรฐาน/ค่าธรรมชาติในภาวะสมดุล เตือนภัย เสี่ยงภัย หรือวิกฤติ

1.1.3 สัดส่วนระหว่างขนาด/อายุ และระหว่างชนิด หมายถึงสัดส่วนที่ปรากฏอยู่ของสิ่ง (สิ่งแวดล้อม) นั้น ตั้งแต่ขนาดเล็กถึงขนาดใหญ่หรืออายุน้อยจนถึงอายุมาก มีสัดส่วนอย่างไรแตกต่างจากค่ามาตรฐาน/ค่าธรรมชาติ ในทำนองเดียวกันที่มีสัดส่วนระหว่างชนิดสิ่ง (สิ่งแวดล้อม) เป็นอย่างไร อยู่ในภาวะสมดุล เตือนภัย เสี่ยงภัย หรือวิกฤติ

1.1.4 การกระจายตัวของสิ่ง (สิ่งแวดล้อม) หรือความหนาแน่นสิ่งแวดล้อมนั้นอยู่ในภาวะสมดุล เตือนภัย เสี่ยงภัย หรือวิกฤติ

ดัชนีโครงสร้างทั้ง 4 ตัวนี้ เป็นดัชนีที่ต้องอาศัยดัชนีสิ่งแวดล้อมเฉพาะมาสนับสนุนให้เห็นภาพที่เป็นรูปธรรม

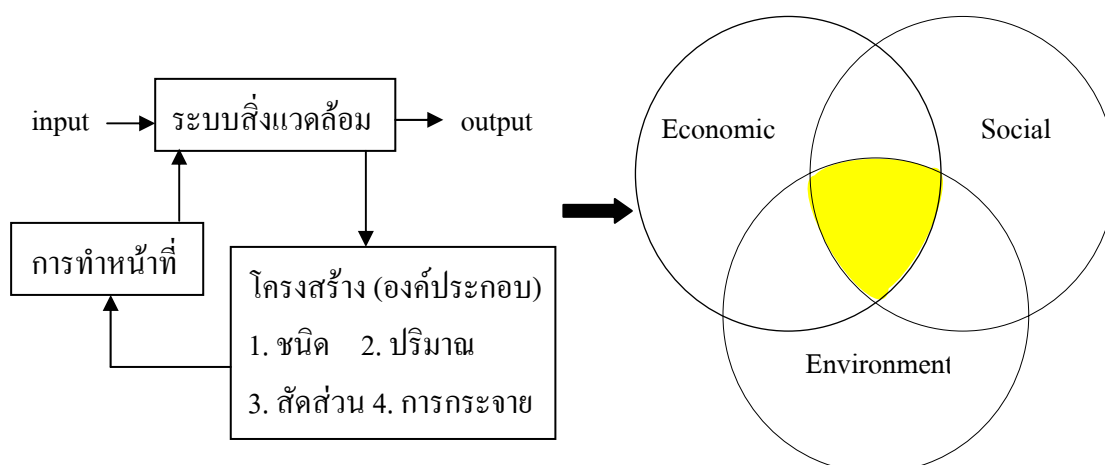
1.2 คุณภาพบทบาท/การทำงาน (function quality) หมายถึง การใช้ผลผลิตทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิต ของระบบเป็นดัชนีวัดผลของการจัดการโดยใช้หลักการพื้นฐานทางนิเวศวิทยา ตัวคุณภาพที่ใช้เพื่อชี้ว่าภาวะแวดล้อมใดที่จัดการนั้นอยู่ในภาวะสมดุล เตือนภัย เสี่ยงภัย หรือวิกฤติสามารถแสดงได้จากตัวดัชนีต่อไปนี้

1.2.1 ปริมาณผลผลิตจากระบบการผลิตหรือหน่วยแปรเปลี่ยน (conversion unit) โดยมากมักจะใช้น้ำหนัก ปริมาตร หรือจำนวนแสดงค่าผลผลิตดังกล่าว

1.2.2 การเคลื่อนที่ (movement) หมายถึง การเคลื่อนที่และคุณภาพชีวิตของสิ่งแวดล้อมอาจจะเป็นการเลื่อนไหล การเจริญเติบโต การเดิน การลดจำนวน ฯลฯ เป็นต้น

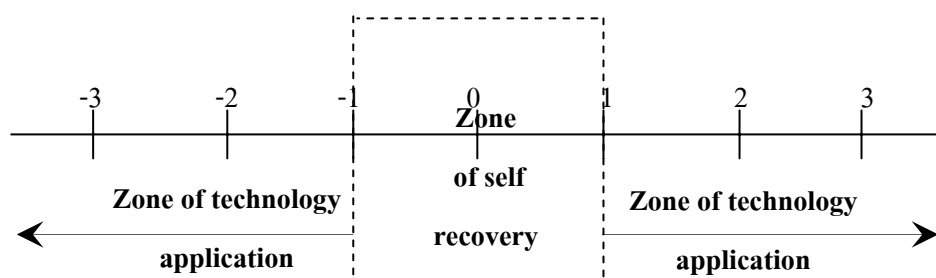
1.2.3 การสืบพันธุ์/การขยายจำนวน (reproduction/regeneration) เป็นการชี้ให้เห็นถึงสมรรถนะการขยายพันธุ์ทั้งจำนวนและ/หรืออัตราการเกิดเหล่านี้เป็นต้น

1.2.4 การแสดงเอกลักษณ์ หมายถึงการบ่งชี้ให้เห็นว่า สิ่งแวดล้อมนั้นแสดงเอกลักษณ์เฉพาะเช่น สี รูปทรง ลวดลาย พลังอำนาจ ฯลฯ เหล่านี้เป็นผลผลิตจากการทำงานของระบบทั้งสิ้น

ภาพที่ 10 แบบจำลองแนวคิดนิเวศพัฒนา

ดังนั้นการดำเนินการใดๆ ต่อทรัพยากรสิ่งแวดล้อมในระบบสิ่งแวดล้อม ไม่ว่าจะเป็นการนำทรัพยากร ออกนอกระบบ เข้าระบบ เข้าไปสัมผัสในระบบเหล่านี้ต้องไม่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งโครงสร้างและหน้าที่ของระบบตามกฎหมายการเปลี่ยนแปลง (Laws of Change) กฎแห่งการเปลี่ยนแปลงเป็นการควบคุมการนำเข้า การนำออก และเข้าสัมผัสในระบบสิ่งแวดล้อม โดยมี 4 กรณี คือ

ภาพที่ 11 กฎแห่งการเปลี่ยนแปลง

ทั้ง Structure และ Function ไม่เปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับสมดุล: เกิดภายใต้เกณฑ์มาตรฐานและพื้นตัวในเวลาปกติ (ให้คะแนน 0)

Structure เปลี่ยน แต่ Function ไม่เปลี่ยน อยู่ในระดับเตือนภัย: ขอมให้เกิดได้ภายในเกณฑ์มาตรฐานแต่พื้นตัวนาน ต้องใช้เทคโนโลยีระดับล่าง (ให้คะแนน ± 1)

Structure ไม่เปลี่ยนแต่ Function เปลี่ยน อยู่ในระดับเสี่ยงภัย: เกิดได้แต่พื้ดินคั่นตัวนาน ใช้เทคโนโลยีระดับกลาง (ให้คะแนน ± 2)

ทั้ง Structure และ Function เปลี่ยน อยู่ในระดับวิกฤติ: เกิดได้ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง ช่วย (ให้คะแนน ± 3)

แบบจำลองคณิตศาสตร์ของนิเวศพัฒนาเพื่อวิเคราะห์หาค่าของจุดเหมาะสมนิเวศพัฒนา ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานเป็นการหาจุดตัดกันของเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยแสดงเป็นสมการ ดังนี้

$$Y = a + a_1X_1 + a_2X_2 + a_3X_3 + \dots + a_{(n-1)}X_{(n-1)}$$

เมื่อ Y = ค่าของจุดเหมาะสมนิเวศพัฒนา (ตัวแปรตาม: dependent variables)

$X_1, X_2, X_3, \dots, X_n$ = ตัวแปรอิสระ (independent variables)

a = ค่าคงที่ (constants)

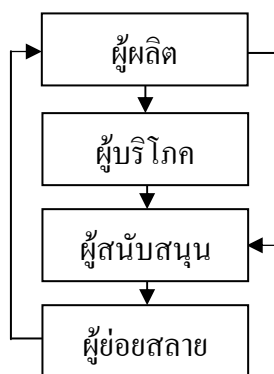
2. การประยุกต์นิเวศวิทยาในการสร้างแบบจำลองระบบสิ่งแวดล้อม

การที่จะสร้างแผนงานแบบผสมผสานที่เป็นระบบได้นี้ ต้องใช้ความรู้ความเข้าใจและประสบการณ์จากนิเวศวิทยาในการสร้างแบบจำลองระบบสิ่งแวดล้อม ซึ่งต้องใช้วิธีการที่เรียกว่า กระบวนการหมู่ทำงาน (Functional – Type Process) เป็นวิธีการที่สำคัญที่ผู้วางแผนการจัดการระบบสิ่งแวดล้อมต้องสร้างทักษะให้สามารถสร้างได้ดั่งนั้นวัตถุประสงค์ของการเรียบเรียงก็เพื่อต้องการให้ผู้วางแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมสามารถสร้างแผนการจัดการสิ่งแวดล้อมได้อย่างถูกต้อง จนสามารถประยุกต์ใช้ในการดำเนินการจัดการระบบสิ่งแวดล้อม

หมู่ทำงานหรือแบบจำลองวงกลม (Circular model) หมายถึงกระบวนการที่ดำเนินการจากกลุ่มหน้าที่หนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหน้าที่หนึ่งอย่างต่อเนื่องจนถึงกลุ่มหน้าที่สุดท้ายแล้วให้ผลเป็นสิ่งที่ (Output) ที่สามารถใช้ให้เห็นหน้าที่อย่างเด่นชัดของระบบสิ่งแวดล้อม

จากข้างต้นภายในระบบสิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ นั้น ประกอบด้วยระบบย่อยที่ต่างก็มีหน้าที่อย่างหลากหลาย ผสมผสานกันจนเป็นระบบสิ่งแวดล้อมดังกล่าว โดยหลักการหรือทฤษฎีแล้ว

ระบบไม่ว่าจะเป็นระบบใหญ่หรือระบบย่อยย่อมมีสิ่งนำเข้า (Input) และสิ่งนำออก (Output) เสมอ เพราะระบบนั้นเป็นตัวแทนความสัมพันธ์ระหว่าง Input และ Output ในเมื่อระบบสิ่งแวดล้อม หนึ่งๆ ประกอบด้วยระบบย่อยๆ มากมายเป็นโครงสร้าง (องค์ประกอบ) ของระบบใหญ่แล้วแต่ละระบบย่อยจึงต้องมีหน้าที่/การทำงานที่เด่นชัด ดังนั้นระบบใหญ่แต่ละระบบจึงมีระบบย่อยทำงาน ร่วมกัน แต่ตามธรรมชาติแล้ว ระบบทั้งย่อยและใหญ่ต่างก็มีทั้ง Input และ Output ของตนเอง และ มีกลไกของกระบวนการวิทยาศาสตร์บังคับให้ Output ของระบบ (ย่อย) หนึ่งไปเป็น Input ของ อีกระบบหนึ่งที่ต้องการผลบวกของ Output ของระบบอื่นๆ เสมอ อีกทั้งองค์ประกอบของระบบ ย่อยนั้นจะมีความเกี่ยวข้องให้มีศักยภาพสร้างหน้าที่/การทำงานร่วมกัน จนแปรสภาพเป็นระบบ สิ่งแวดล้อม (ใหญ่) นั้นๆ ได้อย่างมีเอกลักษณ์ ดังภาพที่ 12

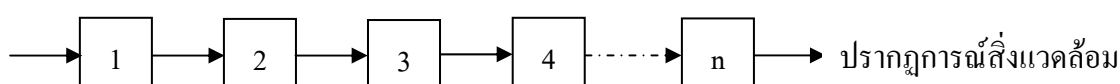

ภาพที่ 12 กระบวนการทางนิเวศวิทยา

3. กระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม

กระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมประกอบด้วยกระบวนการนิเวศวิทยาและ กระบวนการสิ่งแวดล้อมรวมกัน เป็นกระบวนการที่พิสูจน์ความจริงที่เป็นปรากฏการณ์ธรรมชาติที่ อาศัยกระบวนการทางวิทยาศาสตร์เป็นพื้นฐานโดยมีจุดเริ่มต้นถึงจุดสุดท้าย ระหว่างจุดเริ่มต้นและ จุดสุดท้ายมีขั้นตอนมากกว่าหนึ่งขั้นเสมอ การเดินทางจากขั้นตอนหนึ่งไปสู่ขั้นตอนหนึ่งนั้นมี กลไกรองรับให้มีการเลื่อนไหลเข้าไปแล้วแปรรูปเป็นสิ่งนำออกด้วยกระบวนการที่เป็นทั้งแนวตั้ง และแนวนอน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ สิ่งแวดล้อมจะเปลี่ยนจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย (ที่กำลังศึกษา) ด้วยกระบวนการนิเวศวิทยาเป็นพื้นฐานสำคัญ

กระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม มีความสำคัญต่อการทำงานของแต่ละกลไก หรือกลุ่มทำงาน (ผู้ผลิต ผู้บริโภค ผู้ย่อยสลาย และผู้สนับสนุน) ให้มีการเคลื่อนไหวผ่านกระบวนการแปรรูปทางวิทยาศาสตร์อย่างปกติและยั่งยืนตลอดเวลา การที่จะให้ทุกจุดทำงานอย่างยั่งยืนตลอดเวลา นั้น ต้องมีการจัดการให้แต่ละกลไกของแต่ละชั้น มีโครงสร้างและมีบทบาท/การทำงานอย่างปกติ โดยมีกิจกรรมการจัดการรองรับ ดังภาพที่ 13

ภาพที่ 13 รูปแบบของกระบวนการวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการเคลื่อนไหวจากจุดเริ่มต้นจนถึงจุดสุดท้าย

4. ลักษณะและรูปแบบกระบวนการมิติสิ่งแวดล้อม

สิ่งแวดล้อมต้องสามารถวัดขนาดหรือให้ขนาดได้โดยแสดงออกเป็นมิติ (Dimensions) ซึ่งหมายความว่า สิ่งแวดล้อมแต่ละชนิดจะให้บทบาทหรือหน้าที่หลายอย่างเป็นมิติที่สำคัญอันประกอบด้วยมิติทรัพยากร มิติเทคโนโลยี มิติของเสีย/มลพิษ และมิติมนุษย์/สังคม ดังนี้

4.1 กระบวนการทางมิติทรัพยากร เป็นกระบวนการที่สำคัญ 3 กระบวนการ กระบวนการแรกได้แก่ กระบวนการเกิดทรัพยากรนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น ซึ่งมีลักษณะและรูปแบบของกระบวนการที่ผสมผสานในการกำเนิดขึ้นมา จึงทำให้ทรัพยากรมีการผสมผสานในตัวเอง (Self-integration) กระบวนการที่สอง คือ กระบวนการใช้ทรัพยากรนั้นๆ และกระบวนการสุดท้าย คือ กระบวนการจัดการทรัพยากร โดยการจัดการที่ดี จะมีวิธีการที่แตกต่างกันไปตามประเภททรัพยากรได้แก่ ทรัพยากรที่ใช้แล้วไม่หมดสิ้น (Non-exhausting resources) ทรัพยากรที่ใช้แล้วหมดไป (Exhausting resources) ทรัพยากรที่ใช้แล้วทดแทนได้ (Renewable resources)

4.2 กระบวนการเทคโนโลยี เป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องจากการวิจัย/ค้นคว้า กล่าวคือ เมื่อได้รับผลการวิจัยขั้นสุดท้ายจากการวิจัยขั้นพื้นฐานและ/หรือประยุกต์แล้ว ต้องนำผลออกแบบ (Design) สร้างเครื่องมือ (Hardware) ที่จะต้องถูกนำไปใช้ร่วมกับกระบวนการที่สร้างจากงานวิจัย

(Softwares) โดยการประดิษฐ์ขึ้นใหม่ หรือเลียนแบบธรรมชาติ หรือใช้ธรรมชาติเพื่อสร้างเครื่องมือ หรือเทคโนโลยีที่มนุษย์สร้างขึ้นเพื่อการควบคุมสังคมให้อยู่ในความสงบ เช่น กฎหมาย อีกทั้งเมื่อ มนุษย์ต้องการให้เกิดการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจหรือสังคมก็จะสร้างนโยบายขึ้นมาเพื่อส่งเสริม หรือควบคุม เป็นต้น

4.3 กระบวนการของเสียและมลพิษสิ่งแวดล้อม เป็นกระบวนการที่สำคัญทาง วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ที่ผู้เกี่ยวข้องหรือนักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมต้องสามารถสร้างกระบวนการ ได้อย่างถูกต้อง ทั้งนี้เพื่อให้การกำจัดหรือบำบัดของเสีย และแหล่งเสื่อมโทรมเกิดประสิทธิผลและ เพื่อให้สิ่งแวดล้อม/ระบบสิ่งแวดล้อมนั้นเป็นทรัพยากรที่มีประสิทธิภาพในการผลิต (Reproductive Resources) ที่มีคุณค่าได้ดังเดิม

4.4 กระบวนการสิ่งแวดล้อมมนุษย์กระบวนการสิ่งแวดล้อมมนุษย์หรือสิ่งแวดล้อมทาง สังคม เป็นกระบวนการที่สร้างเอกลักษณ์และพฤติกรรมทางสังคม ที่จะมีผลสะท้อนไปสู่การจัดการ สิ่งแวดล้อมแบบผสมผสานซึ่งหมายถึงการสร้างการใช้ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมแบบยั่งยืน กระบวนการสิ่งแวดล้อมมนุษย์ที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการประชากร (เกิด ตาย ย้ายถิ่น) กระบวนการศึกษากระบวนการสาธารณสุข/อนามัย กระบวนการวัฒนธรรม กระบวนการ เศรษฐกิจ กระบวนการนันทนาการ/การท่องเที่ยว เป็นต้น

5. การจัดการสิ่งแวดล้อม

การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นการใช้ทรัพยากร หรือ การกำจัด/การบำบัด/การฟื้นฟูของ เสีย/มลพิษและแหล่งเสื่อมโทรม รวมทั้งการควบคุมกิจการทั้งสอง ให้กระบวนการสิ่งแวดล้อม ดำเนินไปแบบยั่งยืน

อิทธิพลของการนำเข้า – นำออกหรือเข้าสัมผัสในระบบนิเวศ/ระบบสิ่งแวดล้อมต่อการ เปลี่ยนแปลงกระบวนการนิเวศวิทยาและ/หรือกระบวนการวิทยาศาสตร์

5.1 การนำสิ่งแวดล้อมออกจากระบบมากเกินไป ทำให้การเปลี่ยนแปลง “กระบวนการ นิเวศวิทยา” แล้วส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลง “กระบวนการวิทยาศาสตร์” ตามมาเสมอ และสุดท้าย ความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมก็อาจจะหมดไปได้

5.2 การนำสิ่งแวดล้อมเข้าสู่ระบบมากเกินไป โดยเฉพาะของเสีย/มลพิษ ย่อมทำให้สิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลง แล้วส่งผลไปสู่การเปลี่ยนแปลง “กระบวนการวิทยาศาสตร์” อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง “กระบวนการนิเวศ” และสุดท้ายคือความยั่งยืนจะหมดไป

5.3 การที่มนุษย์เข้าไปสัมผัสในระบบสิ่งแวดล้อมย่อมทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง “กระบวนการนิเวศวิทยา” และ/หรือ “กระบวนการวิทยาศาสตร์” ได้เสมอ จึงจำเป็นต้องสร้างหรือติดตั้งเทคโนโลยีรองรับอย่างมีประสิทธิภาพอย่างยิ่ง

อีกทั้งการจัดการสิ่งแวดล้อมต้องการสร้างความพอดีให้เกิดขึ้น ความพอดีที่จะนำไปใช้ประโยชน์และความพอดีของการมีไว้ให้เกิดความยั่งยืน ซึ่งความพอดีเหล่านี้มีส่วนสำคัญที่ผู้จัดการสิ่งแวดล้อมต้องรู้ว่ามีขนาด/ปริมาณเท่าไรจึงจะพอดีดังที่ได้กล่าวไว้ แต่การที่จะทราบได้ผู้จัดการต้องหาให้ได้ว่าสถานการณ์ปัจจุบันมีอยู่ระดับใดและระดับที่ต้องการที่เกิดความพอดีของผู้ใช้มีเท่าไร ที่มีอยู่ระดับนั้นพอที่จะให้ผู้ใช้ได้และเกิดความพอดีไปสู่ความยั่งยืนได้ไหม รวมไปถึงความพอดีที่ระดับความยั่งยืนต้องเป็นเท่าไร เหล่านี้ล้วนเป็นสิ่งที่ผู้จัดการสิ่งแวดล้อมต้องระบุขนาด/ปริมาณได้ มิฉะนั้นแล้วการดำเนินการไปสู่จุดที่ต้องการความพอดีคงไม่เกิดขึ้น

5.6 การให้ขนาดสิ่งแวดล้อม มิติสิ่งแวดล้อมเป็นตัวจับบทบาท/หน้าที่ (functions) ของสิ่งแวดล้อมหรือโครงสร้าง (structure/components) กล่าวคือ สิ่งแวดล้อมทุกชนิด/ทุกประเภทมีลักษณะทั่วไปเป็นสิ่งที่เดี่ยวแต่มีรูปแบบการกำเนิดมาเป็นระบบ คือ มีองค์ประกอบหลากหลายรวมกันเป็น ชนิด/ประเภทของสิ่งแวดล้อนั้นๆ จึงพบเสมอว่าการระบุชื่อสิ่งแวดล้อนั้นๆ เช่น ป่าไม้ น้ำ มนุษย์ ฯลฯ เหล่านี้มีองค์ประกอบเป็นระบบของตน ดังนั้นการเป็นนักจัดการสิ่งแวดล้อมต้องทำความเข้าใจมุมมองของสิ่งแวดล้อมมีทั้งมุมมองแบบมหภาค (macroview) คือ การมองทุกสิ่งให้เป็นระบบ (เล็ก กลาง ใหญ่) ได้อย่างดี เช่น มุมมองห้องเรียนเป็นระบบก็จะพบว่าภายในห้องเรียนประกอบด้วยหลากหลายสิ่งแวดล้อม ในทำนองเดียวกันมุมมองแบบจุลภาค (microview) คือการมองสิ่งใหญ่หรือระบบให้เป็นสิ่งเดี่ยว เช่น มองป่าไม้เป็นสิ่งเดี่ยว เช่นเดียวกับมุมมองทางระบบเกษตร อุตสาหกรรม เมือง ฯลฯ เหล่านี้ให้เป็นมุมมองที่เป็นสิ่งหนึ่งเท่านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้น จะทำให้สามารถสร้างแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการจัดการ นอกจากมุมมองสิ่งหนึ่งเท่านั้น ถ้าเป็นเช่นนั้นจะทำให้สามารถสร้างแนวคิดที่ประยุกต์ใช้ในการจัดการนอกจากมุมมองสิ่งแวดล้อมต้องทำความเข้าใจว่าสิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ มักจะมีหลายบทบาทจากโครงสร้างหรือ structure เดียว ด้วยเหตุดังนี้ สิ่งแวดล้อมหนึ่งๆ จึงมีโครงสร้างหนึ่งสามารถมีบทบาท/หน้าที่หลากหลาย เช่น ป่าไม้เป็นทรัพยากรก็ได้ เป็นเทคโนโลยีก็ได้ เป็นของเสีย/มลพิษก็ได้ และเป็นสิ่งแวดล้อมสังคมก็ได้ การแสดงบทบาท

ของสิ่งแวดล้อมจนให้มิได้ว่าเป็นทรัพยากร เทคโนโลยี ของเสีย/มลพิษและสังคมสิ่งแวดล้อม
เป็นการแสดงรูปธรรมทั้งสิ้น เพราะบ่งบอกว่าเป็นอะไรมีลักษณะรูปร่างอย่างไร การใช้คำเหล่านี้
เป็นตัวแสดงรูปธรรมที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างแนวทางและสร้างแผนการจัดการได้
เป็นอย่างดี

5.7 การวัดขนาดทางสังคม โดยทั่วไปแล้วสิ่งแวดล้อมทางสังคมหรือสังคมสิ่งแวดล้อม
(social environment) เป็นสิ่งแวดล้อมทางนามธรรม (abstract) ไม่ใช่รูปธรรม (concrete) จึงทำให้
เกิดความสับสนและความไม่แน่ใจในการนำไปจัดการสิ่งแวดล้อม ด้วยเหตุนี้จึงได้นำประเด็นนี้
มาสร้างรูปแบบการวัดตัวดัชนีสิ่งแวดล้อมสังคม เพื่อให้เป็นรูปธรรมที่สามารถนำไปใช้ในการ
จัดการสิ่งแวดล้อมนั้นได้ ซึ่งประกอบด้วยแนวดำเนินการวัดขนาดสิ่งแวดล้อมทางสังคมดังนี้

5.7.1 ประชากรเป็นองค์ประกอบทางสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่สำคัญในความหมาย
ของประชากรก็คือการเกิด การตาย และการย้ายถิ่น การวัดขนาดประชากรนั้นสามารถกระทำได้
โดยตรงคือการนับจำนวนการเกิด การตาย และการย้ายถิ่นได้ แล้วไปเชื่อมโยงกับตัวดัชนีประชากร
ที่สำคัญสองตัวคือ ความหนาแน่นประชากรและจำนวนประชากรทั้งหมด (ระบบ) ตัวดัชนีทั้งสอง
สามารถชี้ให้เห็นสภาพประชากรได้ว่ามากหรือน้อยเพียงใด ที่พอดีควรมีเท่าไรและแนวทางการ
จัดการประชากรก็สามารถทำได้ที่สำคัญยิ่งก็คือ ตัวดัชนีทั้งสองไปเกี่ยวข้องการใช้ทรัพยากรและ
การสร้างมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่ผู้จัดการต้องตระหนักเสมอ

5.7.2 การศึกษาเป็นองค์ประกอบสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่วัดได้ยากที่สุดเพราะ
การศึกษามีทั้งในระบบและนอกระบบโรงเรียน มนุษย์สามารถสร้างความรอบรู้ให้แก่ตัวเองได้
ตลอดเวลา ความรู้ที่เกิดขึ้นจึงอาจเกิดจากห้องเรียนคือมีผู้สอน และความรู้ที่เกิดจากประสบการณ์
ของคนคนนั้นจนเกิดเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นองค์ความรู้ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจะเกิดได้ยาก
นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมได้กำหนดตัวดัชนีสิ่งแวดล้อมทางการศึกษาเอาไว้ 3 ตัวด้วยกัน คือ

ก. ช่วงเวลาเรียนหนังสือในระบบโรงเรียนโดยนับเป็นจำนวนปีที่อยู่โรงเรียน
หรือ schooling period คนอยู่ในโรงเรียนมากปีกว่าน่าจะมีการศึกษามากกว่า อนึ่งคำว่าระบบโรงเรียน
นี้มีได้หมายถึงโรงเรียนที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดไว้ อาจหมายถึงสถานที่สอนนักเรียน
(ทุกศาสนา) โรงเรียนอาชีวเฉพาะ

ข. วุฒิบัณฑิตการศึกษา ซึ่งเป็นการระบุนระดับการศึกษาตั้งแต่ประถมศึกษาปีที่ 4 และมัธยมปีที่ 1 – 6 ปริญญาตรี ปริญญาโท และปริญญาเอก รวมไปถึงวุฒิบัณฑิตวิชาชีพที่ได้รับการฝึกอบรมด้วย

ค. ประสบการณ์การทำงานที่วัดเป็นจำนวนปีก็เป็นอีกตัวดัชนีหนึ่งที่นักวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อมยอมรับเพราะเป็นการหาประสบการณ์จนสามารถสร้างองค์ความรู้ได้

5.8 วัฒนธรรม ถูกสร้างจากสิ่งแวดล้อมๆ เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประเพณี ศาสนา ความเชื่อ กฎ ระเบียบ และการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของแบบชีวิต (lifestyle) แต่สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งแวดล้อมที่หาตัวดัชนีวัดได้ยากที่นักจัดการสิ่งแวดล้อมได้ยอมรับประกอบตัวดัชนี 3 ตัวคือ

5.8.1 ความโดดเด่นของสิ่งแวดล้อมที่ได้รับการเชื่อถือ บูชา หรือให้ความเคารพ เช่น สถานที่ประกอบทางพิธีทางศาสนา (โบสถ์ มัสยิด ศาลา ฯลฯ) จำเป็นต้องให้เห็นภาพของความศักดิ์สิทธิ์ก็ต้องมีความโดดเด่นที่อยู่ห่างจากกรอบกำแพง/เบียดบังให้มากที่สุดเท่าที่ทำได้

5.8.2 พิธีกรรม ของการดำเนินกิจกรรมความเชื่อ การบูชา หรือ การเคารพ สามารถวัดจำนวนครั้งต่อคนหรือต่อชุมชนได้สิ่งใดที่กีดขวางพิธีกรรมไม่ว่าจะเป็น เสียงดัง น้ำท่วม การจราจร ฯลฯ สามารถแก้ไขโดยการวางแผนการจัดการได้

5.8.3 ความเป็นนิรันดร์ หมายถึงการสูญหาย เสื่อมโทรมสึกหรอ หรือการเป็นคำหนีของสิ่งศักดิ์สิทธิ์ที่ทุกคนให้ความเคารพบูชา หรือสถานที่ที่ใช้ทำพิธีกรรมต่างๆ สามารถนำมาใช้ในการวางแผนการจัดการได้

5.9 คุณค่าทางสิ่งแวดล้อม ได้แก่ คุณค่าทางโบราณ สถานที่ประวัติศาสตร์ ศาสนสถาน เชื้อชาติและเอกลักษณ์ของพื้นที่/ของชาติ เหล่านี้อาศัยหลักการและวิธีปฏิบัติทางการวัดขนาดทางวัฒนธรรมที่กล่าวแล้ว แต่นั่นเพิ่มเติมทางความเป็นนิรันดร์ นอกเหนือจากการยก ถอน ทำลาย ทำให้หมดหรือหายสาบสูญไปในระยะสั้นแล้ว ต้องป้องกันระยะยาว เช่นการเกิดมลพิษทางอากาศ น้ำเสีย การสั่นสะเทือน ฯลฯ เหล่านี้ ต้องป้องกันให้มีประสิทธิภาพที่สุด

5.10 ความคิดเห็น ทศนคติและความสำนึก การดำเนินการทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทุกกรณี หลีกเลี่ยงไม่พ้นความพอใจของสังคมแต่การวัดความพอใจทางสังคมเป็นเรื่องยากที่

จะหาตัวดัชนีวัดเพื่อให้การจัดการสิ่งแวดล้อมเป็นไปตามหลักการและวิธีการปฏิบัติในการจัดการสิ่งแวดล้อมจึงได้ใช้ตัวดัชนีชี้ความพอใจคือความคิดเห็น (opinion) เป็นตัวดัชนีที่เพียงสำรวจว่าสังคมคิดอย่างไรจากการกระทำทางการพัฒนา/ฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมถ้าต้องการให้ลุ่มลึกว่าเหตุผลลุ่มลึกเข้าไปอีกต้องใช้ตัวดัชนีวัดทัศนคติ (attitudes) และถ้าต้องการลุ่มลึกอย่างเป็นลูกโซ่ต้องใช้ดัชนีจากการสำรวจความสำนึก (awareness)

5.11 ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เป็นตัวดัชนีสิ่งแวดล้อมในกลุ่มสิ่งแวดล้อมทางสังคมที่ง่ายที่จะหาตัวดัชนีย่อย (ประกอบ) ซึ่งได้แก่ คดีความ จำนวนอาชญากรรมโดยเฉพาะอย่างยิ่งคดีการข่มขืน ยาเสพติด โจรกรรม การทำร้ายร่างกาย การฉ้อโกง

5.12 สาธารณสุข/อนามัย ตัวดัชนีความปลอดภัยจากโรคภัยไข้เจ็บและพลาณามัยที่แข็งแรงนั้นนิยมใช้งานสาธารณสุข/อนามัยของประชาชนและสิ่งแวดล้อมที่สัมพันธ์ ซึ่งได้แก่ตัวดัชนีต่อไปนี้

5.12.1 จำนวนส้วม เป็นตัวดัชนีบ่งชี้การเกิดโรคระบาด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง coliform bacteria, พยาธิ และสิ่งสกปรกทั้งหลาย

5.12.2 ค่ารักษาพยาบาล เป็นจำนวนเงินที่ใช้ในการรักษาพยาบาลต่อปี หรือต่อเวลาอาจแยกเป็นค่ารักษาพยาบาลตามลักษณะของโรคหรือการป้องกันก็จะเป็นการดี

5.12.3 ชนิด/ประเภทของโรค โรคที่ปรากฏในศูนย์การแพทย์ต่างๆ ไปประกอบด้วยโรคอะไรบ้าง เช่น โรคหัวใจ โรคความดันโลหิต มาลาเรีย ระบบหายใจ ระบบทางเดินอาหาร ระบบประสาท โรคผิวหนัง โรคหวัด โรคหู ฯลฯ เหล่านี้สะท้อนถึงสภาพสิ่งแวดล้อม

5.12.4 อัตราส่วนระหว่างแพทย์/พยาบาลต่อประชากร ก็เป็นอีกตัวดัชนีหนึ่งที่ใช้กันอย่างแพร่หลายหมายถึงว่าการมีอัตราส่วนน้อยเท่านั้น จะชี้สุขภาพอนามัยของประชากรมากขึ้นเป็นเงาตามตัว

5.12.5 จำนวนผู้บาดเจ็บและตายจากการประกอบอาชีพ จะเป็นตัวดัชนีชี้ที่สำคัญต่อสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยในการประกอบอาชีพสาขาต่างๆ เช่น เกษตรกรรม พนักงานโรงงานอุตสาหกรรม การแพทย์ คมนาคม การก่อสร้าง งานวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

5.13 เศรษฐกิจของประชาชนและของระบบสิ่งแวดล้อมสามารถแสดงได้โดยการมีอาชีพ (จำนวน) เงินรายได้ เงินออม หนี้สิน ภาษี และการหมุนเวียน ระบบการเงินเป็นต้น

5.14 การพักผ่อน/การท่องเที่ยว เป็นการกระทำที่มีผู้ใดบังคับ กระทำด้วยความสมัครใจเป็นที่เข้าใจได้ว่าการพักผ่อน/การท่องเที่ยวมาจะทำให้คุณภาพชีวิตดี แต่ต้องพอดีกับร่างกายตัวดัชนีที่ใช้คือจำนวนชั่วโมง/วันของการพักผ่อนและจำนวนนักท่องเที่ยวที่มีกิจกรรมเหล่านี้สามารถวัดได้สองกรณี

ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Orrenius and Zavodny (2006) ได้ศึกษาแรงงานอพยพมีผลต่อค่าจ้างหรือไม่: การศึกษาระดับการจ้างงานที่แท้จริง (Does immigration affect wages? A look at occupation-level evidence) จากการศึกษาแรงงานอพยพนั้นมีผลต่อค่าแรงของชาวอเมริกันอย่างไร พบว่า จากการศึกษาเอกสารที่เป็นส่วนสำคัญโดยเกือบทั้งหมดปรากฏชัดกับผลกระทบต่อค่าจ้างอย่างมีนัยสำคัญเชิงลบต่อแรงงานท้องถิ่นทักษะฝีมือต่ำ แต่มีเพียงเล็กน้อยที่มีผลกระทบต่อแรงงานทักษะฝีมือ การศึกษานี้จึงได้ตั้งคำถามดังกล่าวขึ้นมาในหลายลักษณะ ประการแรก พวกเราใช้ข้อมูล INS (Immigration and Naturalization Service) ที่เกี่ยวกับผู้อพยพเข้าเมืองอย่างถูกกฎหมายควบคู่ไปกับข้อมูล CPS (Current Population Survey) ในช่วง 1994-2000 และเพื่อที่จะพิจารณาผลกระทบค่าจ้างนั้นแปรไปตามระดับทักษะฝีมือ พวกเราได้กำหนดอาชีพเป็นสามกลุ่ม คือ แรงงานที่ใช้กำลังแรงงาน ไปจนถึงระดับฝีมือแรงงาน และผู้บริหารระดับสูงที่มีทักษะขั้นสูง

ผลของการกำหนดพื้นที่ที่มีผลกระทบซึ่งกันและกันปีต่อปี และตัวแปรที่เครื่องมือใหม่ พวกเราพบผลที่น่าสนใจสองกลุ่มด้วยกัน เมื่อมีการกำหนดเครื่องมือเพื่อจัดการส่วนของผู้อพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ผลกระทบค่าจ้างทางลบนั้นมีขนาดไม่ใหญ่นัก แต่มีนัยสำคัญทางสถิติสูง และพบมากในกลุ่มแรงงานฝีมือต่ำ กลุ่มผู้ใช้แรงงาน สำหรับกลุ่มนี้แล้วเราพบว่าค่าจ้างแรงงานจะต่ำลง 0.8 เปอร์เซ็นต์ อันเป็นผลของการเพิ่มขึ้นในส่วนแบ่งของแรงงานที่เป็นผู้อพยพเข้าเมืองมาใหม่ การประมาณการที่ไม่มีอคตินั้นยังไม่ชัดเจน แต่การเสนอแนะจำนวนอาจสูงถึง 5.2 เปอร์เซ็นต์ พวกเราไม่พบความชัดเจนใดเกี่ยวกับผลกระทบค่าแรงที่ผันแปร กับกลุ่มแรงงานท้องถิ่นฝีมือปานกลางและแรงงานฝีมือทักษะสูง โดยที่จริงแล้ว การเพิ่มของส่วนแบ่งแรงงานที่เข้าเมืองใหม่ๆ ในกลุ่มอาชีพทักษะสูง (Professional jobs) นั้นมีผลกระทบเชิงบวกต่อค่าจ้าง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าอาจมีการทดแทนกันระหว่างแรงงานท้องถิ่นและแรงงานที่อพยพเข้าเมืองใหม่ ในส่วนที่เป็นกลุ่มแรงงานทักษะสูง

สิ่งสำคัญของผลกระทบต่อค่าจ้าง ซึ่งไม่เป็นเพียงสัญญาณ ยังปรากฏว่ามีความสัมพันธ์ใกล้เคียงกับทั้งสองกลุ่มทักษะฝีมือแรงงาน และระดับประสิทธิภาพของกลุ่มแรงงานอพยพที่ในสหรัฐด้วย ผลกระทบของแรงงานอพยพต่อค่าจ้างนั้นได้กลายเป็นทางลบ เมื่อมีแรงงานอพยพเข้าสู่สหรัฐเพิ่มมากขึ้น แม้ว่าการเพิ่มของสัดส่วนของแรงงานอพยพเข้าเมืองใหม่นั้นไม่มีผลกระทบอย่างนัยสำคัญทางสถิติทางลบกับค่าจ้างแรงงานท้องถิ่นทักษะฝีมือต่ำ การเพิ่มของส่วนแบ่งของพวกที่อยู่ในสหรัฐ เมื่อพวกเขาได้ปรับสถานภาพแล้วนั้น พบว่า มีผลกระทบทางลบไม่มากนักแต่นัยสำคัญทางสถิติ ต่อค่าจ้างแรงงานท้องถิ่นทักษะฝีมือต่ำ ผลการค้นพบเหล่านี้ได้แสดงให้เห็นว่ากระบวนการซึมผ่านทำให้แรงงานอพยพสามารถทดแทนแรงงานท้องถิ่น และอาจเพิ่มการแข่งขันในค่าจ้างแรงงานได้ สิ่งสำคัญในการค้นพบของพวกเราคือเราเพียงแต่ทดสอบผลกระทบของผู้อพยพเมืองใหม่ ไม่ใช่ทั้งหมดที่ไหลบ่าเข้ามา เนื่องจากแรงงานอพยพอย่างผิดกฎหมายนั้นมักเป็นพวกที่มีอาชีพทักษะฝีมือแรงงานต่ำ ผลกระทบโดยรวมของการไหลบ่าเข้าของแรงงานอพยพต่อแรงงานท้องถิ่นทักษะฝีมือแรงงานต่ำนี้ น่าจะผลกระทบในทางตรงข้ามมากกว่าที่เราคาดการณ์ไว้

Chatterjee and Turnovsky (2006) ศึกษาเรื่อง ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ และความเติบโตทางเศรษฐกิจ: บทบาทของความยืดหยุ่นอุปทานแรงงานแบบเสรี (Foreign aid and economic growth: The role of flexible labor supply) พบว่า การเชื่อมโยงระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจและการช่วยเหลือจากต่างประเทศ รวมถึงสวัสดิการนั้นขึ้นอยู่กับกลไกของโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือนั้นๆ ไม่ว่าจะเป็นความผูกพันหรือไม่ก็ตามมักจะได้รับการดูดซับจากระบบเศรษฐกิจของผู้รับ ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอสิ่งที่สำคัญๆ หลายประการของกลไกที่ไม่ปรากฏในงานก่อนหน้านี้ ประการแรก การให้ความสำคัญกับปัจจัยภายใน (endogeneity) ของอุปทานแรงงานในลักษณะที่เป็นส่วนเพิ่มต่างไม่มากนัก สำหรับการมีผลกระทบของสิ่งที่มีความช่วยเหลือจากต่างประเทศที่มีต่อผลระบบเศรษฐกิจในระดับมหภาค ประการที่สอง พวกเราได้เน้นเรื่อง (1) บทบาทของการมีปฏิสัมพันธ์ของอุปทานแรงงานกับทุนสาธารณะ และ (2) สิ่งที่อยู่ภายนอกที่เกี่ยวข้องกับทุนสาธารณะที่เพิ่มพูนเพื่อกำหนดผลการตอบสนองของเศรษฐกิจให้แก่สิ่งที่มีความตระหนกต่อการให้ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ นอกจากนี้ เรายังสามารถเชื่อมโยงกรอบทฤษฎีกับการศึกษาเชิงประจักษ์เมื่อไม่นานมานี้ด้วยการตรวจสอบผลกระทบของโปรแกรมการให้ความช่วยเหลือที่มีต่อผลการขาดดุลภายในของรัฐบาลที่รับความช่วยเหลือ ในขณะที่งานเมื่อไม่นานมานี้การศึกษาของ Chatterjee *et al.* (2003); Chatterjee and Turnovsky (2004) ได้มีส่วนชี้ให้เห็นบทบาทที่ดำเนินการโดยเงื่อนไขเชิงโครงสร้างของเศรษฐกิจในการดูดซับความช่วยเหลือ โดยเราได้ศึกษางานดังกล่าวในลักษณะที่เป็นตัวเอื้อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับการเชื่อมสัมพันธ์ของการให้ความช่วยเหลือและ

การเติบโตด้วยการเน้นบทบาทที่ดำเนินการโดยราคาสัมพัทธ์ต่างๆ (ของการบริโภคและการพักผ่อน) การผลิตจากภายนอกและความสมดุลทางการคลังของรัฐบาล

พวกเราได้สรุปด้วยข้อเสนอแนะสองประการ ประการแรก ผลของเราประกอบด้วยข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่สำคัญ พวกเราได้เสนอแนะว่าเมื่อผู้บริจาได้ตัดสินใจว่าควรนำเอาโปรแกรมการช่วยเหลือไปผูกพันกับกิจกรรมการลงทุนหรือไม่ สิ่งที่เราควรระวังและควรให้ความสนใจในโอกาสของผู้รับความช่วยเหลือในการทดแทนในการผลิต ความยืดหยุ่นของอุปทานแรงงาน และการผลิตจากภายนอก มีความเป็นไปได้โดยสมบูรณ์สำหรับความผูกพันที่เปลี่ยนแปลงไปเพื่อให้ได้ผลตรงกันข้ามอย่างไม่ตั้งใจที่มีต่อระบบเศรษฐกิจของผู้รับ หากเศรษฐกิจดังกล่าวนี้มีความแตกต่างเชิงโครงสร้างจากสิ่งที่ผู้ให้รับรู้ ประการที่สอง เราได้สรุปจากปัจจัยต่างๆ ซึ่งการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการแสวงหาการเข้าหรือการคอร์รัปชัน ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสัมพันธ์อย่างชัดเจนในการอภิปรายการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างประเทศ การศึกษาเมื่อไม่นานมานี้ของ Acemoglu and Robinson (2000) และคนอื่นๆ ได้แสดงให้เห็นว่าสภาพที่ปรากฏของ “กลุ่มนักการเมืองชั้นสูง” และกลุ่มที่มีความสนใจในเรื่องเศรษฐกิจที่ยากจนอาจเป็นตัวอุปสรรคต่อการลงทุน การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ การขาดส่วนที่เป็นสถาบันต่างๆ อาจเป็นตัวสกัดผลของการให้ความช่วยเหลือที่มีต่อการเติบโต เห็นได้ชัดว่าผลต่างๆ ที่ตามมาของสิ่งเหล่านี้เป็นการพิจารณาเพื่อกำหนดสิ่งที่เป็นเรื่องธรรมชาติและกำหนดการให้ความช่วยเหลือแก่ต่างชาติ และถือเป็นแนวทางที่สำคัญๆ สำหรับการทาวิจัยในอนาคต

Jia *et al.* (2007) แบบจำลองผลกระทบของการอพยพเข้าเมืองต่อการแพร่ระบาดของเชื้อวัณโรค (Modeling the impact of immigration on the epidemiology of tuberculosis) ในการศึกษาครั้งนี้ ได้นำเสนอสองแบบจำลองเพื่อสำรวจว่ามีการเป็นพาหะเชื้อวัณโรคในกลุ่มแรงงานอพยพที่จะนำไปสู่การแพร่เชื้อวัณโรคในพื้นที่ที่เข้าไปอาศัยอยู่ (host areas) เพื่อเป็นการตรวจสอบโรคทั้งในกลุ่มแรงงานอพยพเข้าเมืองและประชากรในพื้นที่เอง พวกเราได้แบ่งประชากรทั้งหมดเป็นประชากรส่วนย่อยของแรงงานและประชากรท้องถิ่น เพื่อกำหนดบทบาทของแรงงานอพยพในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการแพร่ระบาดของเชื้อวัณโรค พวกเราได้เริ่มจากการสำรวจจำนวนของพฤติกรรม การแพร่เชื้อระยะยาวในพื้นที่ต่างๆ ที่แรงงานอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ (host areas) จำนวนมาก ผลการสำรวจเบื้องต้นพบว่า เชื้อโรคมักมีชีวิตอยู่แม้ว่าจะมีจำนวนที่แพร่เชื้อได้นั้นน้อยกว่าหนึ่งในจำนวนกลุ่มย่อยของประชากรที่ $R_{MO} > 1$ ซึ่งได้มีการพิสูจน์จากการวิเคราะห์เชิงทฤษฎีใหม่ที่เป็นของแบบจำลองพื้นฐาน ความสัมพันธ์ระหว่างกรอบทฤษฎีและข้อมูลที่มีการรายงานจากแคนาดาได้เสนอแนะว่าเชื้อโรคไม่อาจทำให้หมดไปได้ในแคนาดาหากมีการใช้มาตรการเพียงการลด R_{Lo}

สำหรับแบบจำลองที่มีการขยายออกไปแล้ว เราพบว่าเชื้อโรคมีชีวิตอยู่ได้และยังคงอยู่ (endemic) ในประชากร ซึ่งได้มีการยืนยันจากแบบจำลองที่ทำขึ้น อย่างไรก็ดี หาก v และ w สามารถทำการควบคุมได้ให้อยู่ในจำนวนน้อยอย่างมีนัยสำคัญแล้ว เชื้อโรคจะหายไปดังในระบบที่ (1) และการให้บริการป้องกันให้แก่แรงงานอพยพเข้าเมืองทั้งหลาย (CDC, 1998; Chemtob *et al.*, 2003; Maloney *et al.*, 2006; Welshman and Bashford, 2006) จึงมีความเป็นไปได้ว่าเราจะลด v และ w ได้ในอนาคตอันใกล้

เห็นได้ชัดว่าจำเป็นต้องมีการศึกษาเพิ่มเติมเพื่อให้มีการจำลองที่ดีขึ้นในสถานการณ์ที่แท้จริง ตัวอย่างเช่น เราได้มีการพิจารณาผลกระทบของแรงงานอพยพที่มีต่อกลุ่มประชากรย่อยท้องถิ่นและไม่สนใจอิทธิพลของพวกท้องถิ่นที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศ เราได้เลือกที่จะไม่เลือกแนวทางหลัง เนื่องจากการเน้นการศึกษาของเราที่พุ่งไปที่ผลกระทบของการอพยพที่มีต่อการแพร่เชื้อวัณโรค ปัจจัยเสริมต่างๆ อาจมีความไม่ชัดเจนต่อวัตถุประสงค์ในบทความนี้ และไม่อาจสืบค้นได้ในการวิเคราะห์เชิงทฤษฎี นอกจากนี้แล้วเรายังได้ระบุถึงความล่าช้าของเวลาที่ขาดหายไประหว่างการแพร่เชื้อระยะแรกๆ ในกลุ่มแรงงานอพยพและประชากรในพื้นที่ท้องถิ่น แต่ความล่าช้าดังกล่าวไม่ได้มีการกำหนดในแบบจำลองนี้ พวกเราคาดว่าการล่าช้าจะมีผลต่อจำนวนของประชากรในพื้นที่ที่ติดเชื้อโรคดังกล่าว ซึ่งมีหลายกรณีที่เราต้องมีการศึกษาต่อไป

เพื่อเป็นการสรุป พฤติกรรมการแพร่เชื้อวัณโรคระยะยาวนั้นได้รับการเปลี่ยนแปลงไปเมื่อนำเอาแรงงานอพยพเข้ามาไว้ในแบบจำลอง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแรงงานอพยพมีผลกระทบอย่างมากต่อการแพร่เชื้อวัณโรคโดยรวม เราควรมีการใส่ใจมากขึ้นกับการตรวจสอบการเคลื่อนย้ายของแรงงานอพยพ และเพื่อลด R_{MO} และ R_{LO} เพื่อที่จะกำจัดเชื้อโรคในกลุ่มประชากร

Carrasco *et al* (2004) ศึกษาผลของแรงงานอพยพเข้าเมืองต่อโอกาสการมีงานทำของแรงงานท้องถิ่น: สิ่งที่น่าทึ่งในสเปน (The Effect of Immigration on The Employment Opportunities of Native-Born Worker: Some Evidence for Spain) จากการวิเคราะห์เชิงเศรษฐศาสตร์เกี่ยวกับการอพยพย้ายถิ่นเข้ามาของต่างชาตินั้นได้ให้ความสำคัญเป็นอันมากกับการกำหนดผลกระทบต่อตลาดแรงงานของแรงงานท้องถิ่นในประเทศนั้นๆ อย่างไรก็ดี หลักฐานเชิงประจักษ์ในเรื่องดังกล่าวยังไม่มีการสรุปโดยสิ้นเชิง และยิ่งไปกว่านั้น เมื่อมีการอ้างถึงกรณีของประเทศสหรัฐอเมริกาซึ่งเป็นประเทศที่มีค่าจ้างแรงงานสัมพันธ์ที่ปรับไปตามความสัมพันธ์ของอุปสงค์และอุปทานของแรงงานของความแตกต่างในลักษณะที่หลากหลาย “ไม่ยืดหยุ่น” ไปจนถึงตลาดแรงงานของสภาพของยุโรป

ในการศึกษาครั้งนี้พวกเราได้ค้นคว้าสิ่งที่เป็นผลจากแรงงานอพยพที่มีต่อตลาดแรงงานชาวสเปน แม้ว่าในประเทศนี้จะมีสัดส่วนชาวต่างประเทศไม่มากนักก็ตาม แต่ในช่วง 1993-1999 จำนวนแรงงานที่เป็นชาวต่างชาติที่มีใบอนุญาตให้ทำงานได้เพิ่มจำนวนขึ้นไปถึงประมาณ 70 เปอร์เซ็นต์ และสัดส่วนของแรงงานอพยพเข้าเมืองเมื่อดูจากจำนวนประชากรทั้งหมดแล้วเพิ่มขึ้นมากว่า 5 เปอร์เซ็นต์ ระหว่างปี 1991-2003 การเพิ่มขึ้นอย่างมากได้มีผลกระทบทำให้เกิดความกังวลว่าจะเกิดความเป็นไปได้ว่าอัตราการจ้างงานของแรงงานที่เกิดในท้องถิ่นจะลดลง เพื่อเป็นการปูพื้นเรื่องดังกล่าว พวกเราได้มีการประมาณการถึงผลกระทบของแรงงานอพยพที่มีใบอนุญาตทำงานที่มีต่ออัตราการจ้างงานของแรงงานที่เกิดในท้องถิ่น ด้วยการใช้ข้อมูลอัตราการจ้างงานและเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการอพยพเข้าเมืองของแรงงานในกลุ่มอายุ เพศ และลักษณะการทำงานในภาคต่างๆ และพวกเรายังได้ใช้ตัวอย่างประกอบไปด้วยแรงงานอพยพเข้าเมืองผิดกฎหมาย เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างแรงงานอพยพเข้าเมือง และอัตราการจ้างงาน ที่กำหนดตามพื้นฐานระดับการศึกษา เพศ และประสบการณ์ในการทำงาน

จากการศึกษา พบว่า แรงงานอพยพมีผลกระทบทางลบต่ออัตราการจ้างงานของแรงงานท้องถิ่น โดยเฉพาะเมื่อมีการพิจารณาแรงงานอพยพที่มีใบอนุญาตให้ทำงานและอัตราการจ้างงานได้รับการกำหนดตามภาคส่วนต่างๆ ของกิจกรรมการทำงาน ในกรณีศึกษา ความยืดหยุ่นสัมพันธ์ที่ได้รับการประมาณการโดย OLS นั้นอยู่ที่ -0.1 ในตัวอย่างที่เน้นเฉพาะแรงงานที่ได้รับใบอนุญาตให้ทำงาน ซึ่งการเคลื่อนย้ายไปตามงานที่ได้นั้นแทบไม่มีปัญหาเลย และเรายังพบอีกว่าแรงงานที่เข้าเมืองอย่างถูกกฎหมายนั้นมีผลกระทบน้อยมากต่ออัตราการจ้างงานแรงงานท้องถิ่น ในทางกลับกันเมื่อพิจารณาการอพยพเข้าเมืองโดยรวมแล้ว เราก็พบผลกระทบทางลบ แต่ไม่มีความสำคัญ เมื่อดูถึงผลกระทบที่มีต่ออัตราการจ้างงานแรงงานท้องถิ่น

ผลการศึกษาดังกล่าวแสดงสิ่งที่น่าสนใจในเรื่องของการดำเนินตามนโยบาย และต้องมีการโต้แย้งกันเกี่ยวกับผลต่างๆ ของการกักโทษสำหรับแรงงานที่เข้าเมืองผิดกฎหมาย มาตรการดังกล่าวซึ่งมีผลดีต่อแรงงานอพยพที่ผิดกฎหมายประมาณ 500,000 คน ซึ่งปัจจุบันนี้ได้มีการอภิปรายกันอยู่ในสเปน สิ่งนี้อาจทำให้เกิดการเพิ่มสัดส่วนของผู้อพยพที่ถูกกฎหมายประมาณ 30 เปอร์เซ็นต์ สมมติว่าความยืดหยุ่นของอัตราการจ้างงานของแรงงานท้องถิ่นกับแรงงานอพยพที่ถูกกฎหมายนั้นอยู่ที่ -0.05 แล้ว การกักโทษอาจส่งผลให้เกิดการลดลงของอัตราการจ้างงานของแรงงานท้องถิ่นไปประมาณ 1.5 เปอร์เซ็นต์ จากปัจจุบันที่ 62 เปอร์เซ็นต์ ซึ่งจำนวนดังกล่าวต่ำกว่าหนึ่งเปอร์เซ็นต์

ผลการศึกษาควรจะทำให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นเมื่อมีการวิเคราะห์ต่อไป ประการแรก เมื่อดูจากระยะเวลาสั้นๆ ที่กำหนดให้กับตัวอย่างของเราแล้ว จะสังเกตได้เพียงผลกระทบระยะสั้นของการอพยพ ซึ่งมีความแตกต่างไปจากผลกระทบระยะยาว นอกจากนี้แล้ว การศึกษาได้พยายามที่จะวัดผลกระทบปกติของการอพยพที่มีต่ออัตราการจ้างงานแรงงานท้องถิ่น ข้อเท็จจริงที่ไม่สามารถค้นพบผลกระทบที่สามารถกำหนดขนาดได้ ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่าผลกระทบของแรงงานอพยพที่มีต่อตลาดแรงงานของแรงงานท้องถิ่นนั้นมีขนาดเล็ก ทั้งนี้เป็นเพราะผลกระทบดังกล่าวอาจเกิดขึ้นกับค่าจ้างแรงงาน หรือจำนวนชั่วโมงการทำงานก็ได้ ไม่ว่าสิ่งนั้นจะเกิดขึ้นหรือไม่ก็ตาม การศึกษาจะต้องสืบค้นอีกเมื่อมีข้อมูลเพียงพอสำหรับส่วนที่เป็นตัวแปรเหล่านี้

Gindling (2008) ศึกษาการอพยพจากใต้สู่ใต้: ผลกระทบของผู้อพยพนิการากัว ต่อรายได้ ความไม่เท่าเทียม และความยากจนในคอสตาริกา (South-South Migration: The Impact of Nicaraguan Immigrants on Earnings, Inequality and Poverty in Costa Rica) จากการศึกษา พบว่า กว่าครึ่งของผู้อพยพจากประเทศที่กำลังพัฒนาจะเคลื่อนย้ายไปยังประเทศที่กำลังพัฒนาอื่นๆ แม้ว่าจะมีสิ่งสำคัญยิ่งต่อการเคลื่อนย้ายได้สู่ใต้ และแม้ว่าจะมีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับประเทศปลายทางเมื่อพิจารณาจากผลกระทบของการอพยพที่มีต่อรายได้ ความไม่เท่าเทียมกัน และความยากจนก็ตาม ผลการศึกษาเกี่ยวกับผลกระทบของการอพยพที่มีต่อตลาดแรงงานในประเทศที่กำลังพัฒนายังมีไม่มาก ในการศึกษาครั้งนี้ เราได้ทำการศึกษาผลกระทบของการอพยพจากประเทศที่กำลังพัฒนาประเทศหนึ่งคือ นิการากัว ที่มีผลกระทบต่อตลาดแรงงานของประเทศคอสตาริกา

จากการศึกษา พบว่า หลังจากควบคุมเพื่อการศึกษา และทุนมนุษย์อื่นๆ และลักษณะต่างๆ ของสถานที่ทำงานแล้ว แรงงานอพยพชาวนิการากัวหารายได้เหมือนกับแรงงานที่เกิดในคอสตาริกา กล่าวคือไม่พบหลักฐานการแยกแยะตลาดแรงงานกับผู้อพยพชาวนิการากัวในคอสตาริกาเลย แม้มีความแตกต่างมากระหว่างแรงงานอพยพชาวนิการากัว และกลุ่มอื่นๆ ในตลาดแรงงาน (เช่น รายได้ต่ำ และความหนาแน่นในส่วนภาคอุตสาหกรรมที่มีค่าจ้างแรงงานต่ำในระบบเศรษฐกิจ) ความแตกต่างเหล่านี้เป็นไปตามระดับการศึกษาที่ไม่สูงนักของแรงงานอพยพชาวนิการากัว เมื่อเทียบกับแรงงานท้องถิ่นในคอสตาริกา

พวกเราไม่พบหลักฐานใดที่ระบุว่าแรงงานอพยพชาวนิการากัวมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อค่าจ้างแรงงานเฉลี่ยในคอสตาริกา ค่าจ้างแรงงานในภาคอุตสาหกรรมเหล่านั้นซึ่งมีแรงงานอพยพเข้าไปทำงานหนาแน่น (การบริการในพื้นที่ การก่อสร้าง และการเกษตร) มักเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วกว่าค่าจ้างแรงงานในอุตสาหกรรมอื่นๆ นอกจากนี้แล้วเมื่อดูโดยเฉลี่ย เราก็ไม่พบความสัมพันธ์

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระหว่างรายได้ และส่วนแบ่งของแรงงานอพยพชาวนิการากัว กับกลุ่มแรงงานที่มีฝีมือแรงงาน

สิ่งที่เกิดขึ้นพร้อมกันกับการอพยพของแรงงานชาวนิการากัวในทศวรรษ 1990 และ 2000 นั้นก็คือ ผลตอบแทนตามวุฒิการศึกษา (ช่องว่างของรายได้ระหว่างแรงงานที่มีการศึกษาสูงและต่ำ) ในคอสตาริกาเพิ่มสูงขึ้น เมื่อศึกษาถึงระดับการศึกษาของแรงงานอพยพชาวนิการากัว พบว่า มีการศึกษาน้อยกว่าแรงงานชาวคอสตาริกา พวกเราอาจคาดการณ์ถึงผลกระทบของแรงงานอพยพชาวนิการากัวที่มีต่อการหารายได้ซึ่งแตกต่างกันไปตามระดับการศึกษา เมื่อแบ่งข้อมูลตามเพศ และกลุ่มการศึกษาแล้ว พบว่า แรงงานอพยพชาวนิการากัวไม่มีผลกระทบทางลบอย่างมีนัยสำคัญต่อรายได้ของแรงงานชาวคอสตาริกาไม่ว่าจะในระดับการศึกษาใด ในทางกลับกันพบแรงงานอพยพชาวนิการากัวมีผลกระทบเชิงลบอย่างมีนัยสำคัญต่อค่าจ้างแรงงานของแรงงานที่เป็นสตรีที่มีการศึกษาน้อยกว่าในคอสตาริกา (ใครก็ตามที่ไม่จบในระดับประถม) ในขณะเดียวกันพบว่าแรงงานอพยพชาวนิการากัวมีผลกระทบทางบวกอย่างมีนัยสำคัญต่อค่าจ้างแรงงานเพศชายกับการศึกษาที่สูงในคอสตาริกา ส่วนแรงงานอพยพเพศหญิงชาวนิการากัวนั้นทำงานอย่างไม่เป็นสัดส่วนกับแรงงานคนรับใช้ภายในคอสตาริกา สิ่งที่เป็นการแปลความอีกประการหนึ่งของผลที่เกิดขึ้นเหล่านี้ก็คือ แรงงานอพยพชาวนิการากัวนั้นมีการแข่งขันกับแรงงานเพศหญิงคอสตาริกาที่มีการศึกษาน้อยในตลาดแรงงานสำหรับแรงงานคนรับใช้ภายใน โดยมีผลกระทบทางลบต่อค่าจ้างแรงงานของแรงงานเพศหญิงคอสตาริกาที่มีการศึกษาน้อย ในขณะเดียวกัน การเพิ่มขึ้นของอุปทานของแรงงานสตรีชาวนิการากัวที่เต็มใจทำงานเป็นคนรับใช้ในประเทศที่เข้าร่วมกับสตรีคอสตาริกาที่มีทักษะฝีมือมากกว่า ทำให้พวกเขาได้รับการจ้างงานด้วยค่าจ้างแรงงานที่สูงขึ้น

ในขณะที่เราได้เสนอหลักฐานการอพยพของแรงงานนิการากัวนั้นมีส่วนก่อให้เกิดการเพิ่มผลตอบแทนแก่สตรีที่มีการศึกษา เนื่องจากสตรีนั้นมีน้อยกว่า 35 เปอร์เซ็นต์เมื่อดูจากจำนวนแรงงานคอสตาริกาทั้งหมด และเนื่องจากผลตอบแทนตามระดับการศึกษานั้นเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วสำหรับเพศชายเมื่อเทียบกับเพศหญิง จึงไม่น่าเป็นไปได้ว่าแรงงานอพยพชาวนิการากัวนั้นเป็นเหตุหลักของการเพิ่มผลตอบแทนตามระดับการศึกษาในนิการากัวช่วงทศวรรษ 1990 Gindling and Trejos (2005) ได้นำเสนอหลักฐานที่ว่าเหตุผลเบื้องต้นของการเพิ่มผลตอบแทนตามระดับการศึกษาในคอสตาริกานั้นเป็นเรื่องการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่ให้ความสำคัญกับทักษะฝีมือแรงงาน อันเป็นตัวการที่เกิดจากการเพิ่มการลงทุนจากการนำเข้าทุน

โดยสรุปแล้ว พบว่า มีหลักฐานเพียงเล็กน้อยที่จากแรงงานอพยพชาวนิการากัวจะมีผลกระทบมากต่อรายได้ ความไม่เท่าเทียม หรือความยากจนในคอสตาริกา ตัวบ่งชี้ประการหนึ่งในเรื่องนี้ก็คือ มาตรการที่เป็นมาตรฐานของความไม่เท่าเทียมกัน และความยากจนนั้นมีความคล้ายกับความเป็นไปได้หรือไม่ว่าเราได้ผนวกเอาผู้อพยพชาวนิการากัวไว้ในการคำนวณด้วย และยังพบหลักฐานอีกว่าผู้อพยพชาวนิการากัวนั้นทดแทน สำหรับสตรีคอสตาริกาที่มีการศึกษาน้อยกว่า ในขณะที่แรงงานอพยพนั้นสามารถใช้ร่วมกันกับสตรีที่มีการศึกษาสูง อย่างไรก็ตามพบหลักฐานใดที่ว่าการอพยพชาวนิการากัวนั้นมีผลกระทบอย่างมีนัยสำคัญต่อค่าจ้างแรงงานของเพศชายที่เป็นแรงงานท้องถิ่นในคอสตาริกาไม่ว่าจะในการศึกษาระดับใด

Bchir (2008) ศึกษาผลของวิธีการอิสระ 4 วิธี ต่อการอพยพเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย (The effect of mode 4 liberalization on illegal immigration) การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของวิธีการอิสระ 4 วิธี ที่มีต่อการอพยพเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย เรื่องดังกล่าวได้เน้นสิ่งที่เป็นความสำคัญจากข้อเท็จจริงที่ว่า การสกัดกั้นการเจรจาขององค์การการค้าโลก (WTO) เกี่ยวกับวิธีการอิสระ 4 วิธี นั้นส่วนใหญ่เป็นเพราะประเทศที่พัฒนาแล้วที่มีความหวาดกลัวเกี่ยวกับการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ที่เป็นแรงงานและอาศัยอยู่ในประเทศและจากผลของการเพิ่มจำนวนของแรงงานอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การประเมินดังกล่าวตั้งอยู่บนกรอบทฤษฎีที่ใช้แก้ปัญหาเชิงวิเคราะห์ในส่วนที่สอง และได้มีการกระตุ้นเชิงตัวเลขในส่วนที่สาม แม้ว่าผลต่างๆ ได้มีการยืนยันความหวาดกลัวของประเทศที่พัฒนาแล้วเหล่านี้ และได้แสดงให้เห็นอีกว่าวิธีการอิสระ 4 วิธี สามารถใช้ได้บางกรณีในการเพิ่มขึ้นจำนวนสุทธิของแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย และยังมีการพิสูจน์อีกว่าสามารถทำได้ ภายใต้บางเงื่อนไขอื่นๆ ทำให้มีจำนวนลดลง นอกจากนี้แล้ว เรายังได้แสดงให้เห็นอีกว่าผู้มีอำนาจในประเทศที่พัฒนาแล้วสามารถมีอิทธิพลต่อผลกระทบระดับโลกด้วยการจัดโควตาโดยกำหนดให้ประเทศที่มีข้อตกลงจัดส่งไปให้ ภายใต้เงื่อนไขของการจ่ายให้กับแรงงานที่ไปทำงานและนโยบายการควบคุมการเข้าประเทศอย่างถูกกฎหมาย โดยเฉพาะอย่างยิ่งแล้วโควตาจำนวนไม่มากสามารถลดจำนวนแรงงานเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมายได้ การจำลองสถานการณ์ได้แสดงให้เห็นอีกว่า ยิ่งแรงงานได้ค่าจ้างแรงงานสูงเท่าใด การใช้วิธีการ 4 วิธี ก็มีประสิทธิภาพน้อยลงเท่านั้นหากเป็นการใช้เพื่อเป็นนโยบายการลดการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เงื่อนไขทางเศรษฐกิจและสังคมในประเทศที่ส่งนั้นอาจมีผลกระทบต่อผลที่เกิดขึ้นต่างๆ ถ้าประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลายเน้นที่การลดแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย เมื่อพวกเขาใช้วิธีการอิสระ 4 วิธี แล้ว พวกเขาก็ควรให้ความสำคัญต่อประเทศที่ยากจนและมีปัญหากับแรงงานอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย

ผลการศึกษาไม่เป็นเพียงเรื่องทฤษฎี บางประเทศได้ประสบการณ์และยืนยันถึงสภาพที่ปรากฏของความสัมพันธ์เชิงลบระหว่างโปรแกรมแรงงานและจำนวนของแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายในประเทศ ตัวอย่างประการแรกก็คือกรณีของซาอุดีอาระเบีย เป็นประเทศที่ใช้โปรแกรมที่สำคัญเกี่ยวกับแรงงานนำเข้าโดยอาศัยระบบตัวแทนการนำเข้า (sponsoring system) ซึ่งแสดงไว้ในการศึกษาครั้งนี้ จำนวนของแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมายนั้นได้รับการศึกษาเฉพาะจำนวนของแรงงานที่เดินทางออกนอกประเทศเมื่อเจ้าหน้าที่ซาอุดีอาระเบียได้อนุญาตให้แรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย ได้เดินทางออกโดยไม่ต้องรับโทษ ประสบการณ์ดังกล่าวได้แสดงให้เห็นว่ามีสัดส่วนไม่มากนักของบุคคลที่ออกนอกประเทศนั้นเป็นแรงงานที่เป็นนำเข้ามาและอยู่เกินกำหนด ส่วนใหญ่มักเข้ามาในฐานะนักท่องเที่ยว ตัวอย่างที่สองก็คือโปรแกรมบาเซโลนา จากการรายงานของ Anderson (2003) โปรแกรมดังกล่าวได้รับแรงงานทำฟาร์มจากเม็กซิโกเพื่อที่จะมาทำงานตามฤดูกาลในสหรัฐอเมริการะหว่าง 1942 and 1964 โดยอาศัยหลักประมาณการของวิวัฒนาการจำนวนของแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายจากจำนวนของแรงงานเข้าประเทศที่เจ้าหน้าที่สหรัฐรับรู้ ข้อมูลได้แสดงให้เห็นว่าในช่วงโปรแกรمدังกล่าว จำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ จากการศึกษาดังกล่าว การลดลownั้นตกจาก 885,587 ในปี 1953 ลงเหลือต่ำกว่า 45,336 ในปี 1959 นอกจากนี้จำนวนของผู้อพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายนั้นเพิ่มขึ้นช่วงสิ้นสุดโปรแกรمدังกล่าวในปี 1964

Woodland and Yoshida (2005) ได้ศึกษาการชอบความเสี่ยง นโยบายการการเข้าเมือง และการเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย (Risk preference, immigration policy and illegal immigration) การศึกษาครั้งนี้ ได้วิเคราะห์ผลของนโยบายเข้มงวดของรัฐบาลในการตรวจสอบ จับกุมและส่งตัวกลับสำหรับแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ทั้งที่บริเวณชายแดนและภายในประเทศ การศึกษาได้เน้นเรื่องการใช้ผลต่างๆ ที่ได้จากทัศนคติของแรงงานอพยพเข้าเมืองที่มีต่อการเสี่ยงต่อการตรวจสอบที่ชายแดน จากการปล่อยให้ชาวต่างชาติซึ่งเป็นแรงงานอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย กลายเป็นความเสี่ยง การไม่ชอบความเสี่ยง การชอบความเสี่ยง หรือความเสี่ยงที่เป็นกลาง ได้ทำการสรุปรงานที่เกี่ยวกับการอพยพของแรงงานเข้าเมืองประเทศอย่างผิดกฎหมาย ตามผลงานของ Ethier (1986a, 1986b); Bond and Chen (1987) และคนอื่นๆ โดยการสันนิษฐาน ความเสี่ยงที่เป็นกลาง

การนำเอาทัศนคติที่ไม่เป็นกลางกับความเสี่ยงนั้นได้เพิ่มความซับซ้อนให้กับแบบจำลอง และเพิ่มความเป็นไปได้ต่างๆ ของความหลากหลายและของความเสี่ยงที่ไม่มีเสถียรภาพของดุลยภาพได้ ความเป็นกลางในความเสี่ยงหรือการชอบความเสี่ยง และการเคลื่อนย้ายทุนนั้นได้มีการแสดงให้เห็นดุลยภาพที่เป็นเอกเทศและความมีเสถียรภาพในการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ อย่างไรก็ดี ภายใต้การ

ปรับเปลี่ยนความเสี่ยงนั้น พบความเป็นไปได้ที่หลากหลายและของความเสี่ยงที่ไม่มีเสถียรภาพของดุลยภาพ และสิ่งที่น่าสนใจคือ พฤติกรรมการชอบความเสี่ยงของแรงงานอพยพเข้าเมืองนั้นไม่ได้นำไปสู่ความเสี่ยงที่ไม่มีเสถียรภาพของดุลยภาพ ถ้ามีการเคลื่อนย้ายทุนระดับนานาชาติได้อย่างเสรีแล้ว ความมีเสถียรภาพยังคงได้รับการรับรองเมื่อแรงงานอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายนั้นเป็นกลางกับความเสี่ยง แต่ไม่ใช้การไม่ชอบความเสี่ยงที่เป็นกลาง ในทางใดทางหนึ่งก็สามารถนำไปสู่ความเสี่ยงที่ไม่มีเสถียรภาพ

สมมติว่ามีเสถียรภาพของดุลยภาพภายในแล้ว การควบคุมจะกว้างมากขึ้นและจะมีการบังคับใช้จากภายในมากขึ้นซึ่งจะนำไปสู่การลดระดับของการอพยพของแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย และการลด (เพิ่ม) อัตราค่าจ้างแรงงานชาวต่างชาติ ภายใต้การไม่สามารถเคลื่อนย้ายทุนได้ (เคลื่อนย้าย) ดังนั้นจึงยืนยันได้ถึงผลที่ได้ก่อนหน้านี้ แต่ตอนนี้เป็นการพิจารณาในบริบทของทัศนคติที่เป็นไปได้ต่อความเสี่ยงต่อการถูกตรวจสอบที่ชายแดน อย่างไรก็ตาม ยังมีการแสดงให้เห็นอีกว่า ในขณะที่มีการคุมเข้มที่ชายแดน เราก็พบว่ามีการเพิ่มค่าจ้างแรงงานให้แรงงานอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย การติดตามจับการเข้าเมืองผิดกฎหมายในประเทศที่แรงงานเข้าไปอาศัยอยู่นั้นอัตราค่าจ้างแรงงานขึ้นอยู่กับทัศนคติของแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมายที่มีต่อความเสี่ยงและความเป็นไปได้ของการตรวจสอบ

ในขณะที่การวิเคราะห์สิ่งที่เกี่ยวข้องกับแบบจำลองทางทฤษฎีนั้น สิ่งที่เป็นประโยชน์ก็คือการสัมพันธ์ระหว่างผลที่เราได้กับวรรณคดีเชิงประจักษ์เกี่ยวกับการแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย วรรณคดีที่มีเพิ่มมากมายดังกล่าวรวมไปถึงการศึกษาต่างๆ ของ Chiquiar and Hanson (2005); Clark *et al.*, (1995); Hanson and Spilimbergo (1999), Orrenius and Zavodny (in press) ซึ่งงานเหล่านี้มีความเกี่ยวข้องกับการตรวจสอบเชิงประจักษ์ถึงควมมีประสิทธิภาพของความพยายามในการตรวจสอบที่ชายแดนและภายในประเทศ บทบาทการดำเนินการโดยการกำหนดแบ่งแยกค่าจ้างแรงงานระหว่างประเทศเพื่อกำหนดระดับของแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมายและการตัดสินใจเพื่อเลือกด้วยตัวเองของแรงงานเข้าเมืองผิดกฎหมาย ในขณะที่การศึกษานี้ไม่ได้ศึกษาความแน่วแน่ของทัศนคติของแรงงานเข้าเมืองที่มีต่อความเสี่ยง และในขณะที่โครงสร้างแบบจำลอง นั้นแตกต่างไปจากที่เราใช้อยู่ ความมั่นคงของผลที่ได้นั้นจึงควรได้รับการศึกษา ประการแรก Hanson and Spilimbergo (1999) ได้แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ระหว่างระดับของการใช้อำนาจที่ชายแดนของสหรัฐที่ดำเนินกับแรงงานเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมาย ในแบบจำลองนี้ การทำความเข้าใจอาจแสดงให้เห็นได้ดังนี้ $A=g(B)M=\{g(B)/(1-g(B))\}I$ โดย M เป็นจำนวนแรงงานที่พยายามเดินทางเข้าประเทศอย่างผิดกฎหมาย ดังนั้นการเพิ่มของการใช้อำนาจ

ควบคุมที่ชายแดนจะเพิ่มจำนวนความหวาดกลัว ถ้าผลที่ได้เป็นการเพิ่มขึ้นของความได้เปรียบของการตรวจสอบที่มีมากขึ้นเป็นการจำนวนลดลงของแรงงานอพยพเข้าเมืองผิดกฎหมาย (กำหนดใน Proposition 2) ประการที่สอง ผลเปรียบเทียบที่คงที่ ใน Proposition 3 นั้นมีความสอดคล้องกับผลการศึกษาของ Clark *et al.* (1995) ที่ได้พบว่ามีนัยสำคัญทางสถิติแต่ไม่มากนักที่ความสัมพันธ์ระหว่างการลงโทษนายจ้างกับค่าจ้างแรงงานในสหรัฐ สิ่งนี้ตรงกับผลของเรที่พบว่า การลงโทษจ้างจะนำไปสู่การทำผิดกฎหมายที่ต่ำของการจ้างแรงงานในตลาดภายในประเทศ ยกเว้นความเป็นไปได้เมื่อแรงงานอพยพเข้าเมืองผิดกฎหมายเหล่านี้ปรับเปลี่ยนความเสี่ยง และมีความเป็นไปได้ของการตรวจสอบที่เพิ่มสูงขึ้น

DinAlt (1997) ศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมของแรงงานอพยพที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา (The Environmental Impact of Immigration into the United States) ปัจจุบันการอพยพเข้าไปอาศัยอยู่ในประเทศสหรัฐอเมริกามีอัตราเพิ่มสูงขึ้น การเข้าไปอาศัยอยู่ได้สร้างผลกระทบที่ไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม และได้สร้างผลกระทบนั้นไปทั่วโลก ในการศึกษานี้ได้ศึกษาผลกระทบจาก 10 ประเทศที่มีการอพยพเข้ามาอาศัยอยู่ในสหรัฐ

โดยตัวอย่างที่ใช้ในการพิจารณาผลกระทบมี 7 ตัวอย่าง ซึ่งผู้อพยพจากประเทศไหนก็ตามที่เข้ามาอาศัยอยู่ในอเมริกาพวกเขาจะเป็นรถเพิ่มขึ้นอย่างไม่น่าเชื่อ เมื่อผู้อพยพเข้ามาในอเมริกาพวกเขาจะเป็นเจ้าของรถเฉลี่ย 0.76 คันต่อครอบครัว โดยที่ทุกๆ ไมล์ที่พวกเขาขับพวกเขาจะสร้างมลพิษสิ่งแวดล้อมและทำลายทรัพยากร แต่นั่นไม่สามารถสร้างผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตของพวกเขาในระยเวลานั้น ส่วนด้านกฎหมายการข้ามแดนทำวิถีชีวิตพวกเขาเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลต่อการทำลายสิ่งแวดล้อม; โดยทำให้พวกเขากลายเป็นอเมริกัน พวกเขาปรับเอารูปแบบการบริโภคและรูปแบบการสร้างมลภาวะ โดยวิถีชีวิตเป็นวิถีที่ทำลายสิ่งแวดล้อมของโลก รายงานการศึกษานี้ได้เสนอการเปลี่ยนแปลงซึ่งใช้ตัวดัชนีที่วัดทางสิ่งแวดล้อมที่มีเหตุมาจากการอพยพ

กฤตยา อาชวนิชกุล และคณะ (2540) ศึกษาผลกระทบต่อภาวะการเกิด การเจ็บป่วย และการตาย ของแรงงานข้ามชาติต่อนโยบายสาธารณสุข ซึ่งการนำเสนอนี้เป็นการนำเสนอข้อมูลเบื้องต้นที่แสดงถึงผลของการเข้ามาของแรงงานต่างชาตินโยบายสาธารณสุข โดยการวิเคราะห์จากแบบสำรวจสถานะสุขภาพของผู้ย้ายถิ่นต่างชาติได้รับการตอบรับจากสถานบริการสาธารณสุขของภาครัฐ และการสัมภาษณ์บุคลากรสาธารณสุข พบว่า การเจ็บป่วยด้วยโรคติดเชื้อ และโรคติดต่อเป็นปัญหาสำคัญที่พบบ่อยในแรงงานต่างชาตินวมทั้งโรคที่เกี่ยวข้องสุขอนามัยที่ไม่ถูกสุขลักษณะ

โรคปรสิติ เช่น มาลาเรีย และเท้าช้าง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการตาย และการเจ็บป่วย จำนวนผู้ป่วยต่างชาติมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปีแสดงถึงภารกิจที่บุคลากรสาธารณสุขต้องแบกรับมากขึ้น รวมทั้งงบประมาณที่รัฐต้องใช้ในการให้การรักษาโรคที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ภาวะการเกิดของเด็กต่างชาติที่มีจำนวนไม่น้อยและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ แสดงให้เห็นว่าการเข้ามาของแรงงานต่างชาติมีผลกระทบทั้งในทางสังคม และทางสาธารณสุข เป็นสิ่งที่รัฐจำเป็นต้องตระหนัก และหามาตรการต่างๆ เพื่อรองรับผลกระทบที่เกิดขึ้นอย่างจริงจังต่อไปในอนาคต

กุศล สุนทรธาดา และ อุมารณ ภัทรวณิช (2540) ได้ศึกษากระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมือง และความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง พบว่า บุคคลต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายมาจากประเทศเพื่อนบ้าน ตามทะเบียนควบคุมคนต่างด้าวของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยได้ประมาณคนต่างด้าวในประเทศไทยจำนวน 1,000,000 คน เป็นชาวพม่า 426,391 คน (ร้อยละ 44 ของผู้หลบหนีเข้าเมืองทั้งหมด) สำหรับแนวโน้มของแรงงานต่างชาติไร้ฝีมือในประเทศไทย พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ในทศวรรษที่ผ่านมาประมาณ 40,000 คน ในปี พ.ศ. 2537 (เพิ่มกว่า 10) โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย และเป็นแรงงานที่มาจากประเทศพม่าซึ่งเป็นต่างด้าวที่หลบหนีเข้าสู่ประเทศไทยมากที่สุด ส่วนผลกระทบต่อการเข้ามาของแรงงานต่างชาติ ซึ่งได้ศึกษาผลกระทบด้านเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสาธารณสุข อันเนื่องมาจากนโยบายของรัฐที่ผ่อนผันให้มีการจ้างแรงงานต่างด้าว ความคิดเห็นของแรงงานไทยที่ทำงานในสถานประกอบการเดียวกับแรงงานต่างชาติ หรือสถานประกอบการใกล้เคียง จากการสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับผลสืบเนื่องของการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานต่างชาติ พบว่า แรงงานไทยส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่าการมีแรงงานต่างชาติลักลอบเข้ามาทำงานในประเทศไทย ทำให้แรงงานไทยถูกแย่งงานโดยเฉพาะผู้ที่ทำงานในสถานบริการทั่วไป และโรงงานอุตสาหกรรม ซึ่งเป็นงานที่แต่มีผลดีต่อนายจ้างทั้งในด้านการบรรเทาการขาดแคลนแรงงาน และทำให้นายจ้างมีต้นทุนด้านแรงงานที่ต่ำ เพราะค่าจ้างแรงงานต่างชาติที่เป็นอยู่ในปัจจุบันนี้ต่ำกว่าแรงงานไทย ด้านสังคม แรงงานส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการมีแรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน เป็นการช่วยเหลือผู้ร่วมโลก แต่เป็นผลเสียทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด รวมทั้งก่อให้เกิดโรคติดต่อที่มีกับคนต่างด้าวต่าง เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค และเท้าช้าง เป็นต้น แต่จากการสอบถามประชาชนทั่วไป ที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใกล้เคียงกับสถานประกอบการที่คนต่างชาติทำงานอยู่ พบว่า ร้อยละของผู้เห็นด้วยและไม่เห็นด้วย ต่อการอนุญาตให้มีการใช้แรงงานต่างด้าว มีสัดส่วนใกล้เคียงกัน สำหรับเหตุผลที่เป็นข้อกังวลมากที่สุด คือ แรงงานต่างชาติที่เข้ามาจะแย่งอาชีพของแรงงานไทย รองลงมาคือ อาจทำให้เกิดปัญหาสังคมต่างๆ และทำให้แรงงานไทยถูกกดค่าจ้างแรงงานลงไปด้วย รวมทั้งอาจเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของชาติ

ชีรวัดน์ นิเจนตร และ อดุลย์ รัตโส (2551) ได้ศึกษาผลกระทบด้านสาธารณสุขจากแรงงานต่างด้าวในจังหวัดภูเก็ต พบว่า จากการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องของไทย รวมทั้งผลจากนโยบายกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาค ทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงาน โดยเฉพาะในภาคเกษตรกรรมเข้าสู่ตัวเมืองเนื่องจากได้รับค่าจ้างสูงกว่า ทำให้เกิดการขาดแคลนแรงงานในจังหวัดต่างๆ จำนวนมาก เป็นที่มาของการอพยพของแรงงานต่างด้าวจากประเทศเพื่อนบ้านเข้ามาทำงานในประเทศไทย เนื่องจากภูเก็ตเป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญของไทยและของโลก ทำให้มีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในสาขาต่างๆ มากมายส่งผลกระทบต่อสังคมในด้านต่างๆ รวมทั้งด้านสาธารณสุข จึงได้มีการศึกษาวิเคราะห์และเสนอมาตรการในการแก้ปัญหาเพื่อป้องกันและบรรเทาผลกระทบดังกล่าวผลการศึกษาวิเคราะห์พบว่ามีผลกระทบทางด้านสาธารณสุขชุมชน ดังนี้

1. โรคติดต่อจากกลุ่มแรงงานเถื่อน ซึ่งแรงงานเหล่านี้ไม่ได้มีการขึ้นทะเบียน ไม่ผ่านการตรวจสุขภาพ ทำให้การควบคุมโรคเป็นไปด้วยความลำบาก

2. การแพร่กระจายของโรคติดต่อ ลักษณะการทำงานและสภาพที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว ซึ่งอยู่กันอย่างแออัด สิ่งแวดล้อมน่าเสีย ส่งผลให้มีการแพร่กระจายของโรคได้อย่างรวดเร็ว

3. การเกิดโรคระบาดในเด็ก อัตราการเกิดของแรงงานสตรีต่างด้าวมิแนวโน้มสูงขึ้นทุกปี เนื่องจากเป็นกลุ่มประชากรที่อยู่ในวัยเจริญพันธุ์ เด็กที่คลอดมาไม่มีการฉีดวัคซีนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน ส่งผลต่อพัฒนาการของเด็กและเกิดโรคต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก

4. การเกิดอุบัติเหตุการฆ่าของโรค โรคติดต่อบางชนิดที่กำลังจะหมดไปจากประเทศไทยมีแนวโน้มว่าจะกลับมาเป็นปัญหาด้านสาธารณสุขของไทยอีก

5. การเข้ามาของแรงงานต่างด้าวยังส่งผลกระทบต่อบุคลากรด้านสาธารณสุขและงบประมาณของรัฐ ในเรื่องของการเพิ่มภาระงานของบุคลากรด้านสาธารณสุขซึ่งมีภาระงานหนักอยู่แล้ว จะต้องมารับผิดชอบดูแลรักษากลุ่มแรงงานต่างด้าวที่เจ็บป่วยซึ่งเป็นการเพิ่มภาระที่หนักขึ้นอีก รวมทั้งทำให้สูญเสียงบประมาณในการดูแลรักษา โดยกระทรวงสาธารณสุขต้องรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการสงเคราะห์รักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวปีละหลายล้านบาท และมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

จากผลกระทบได้เสนอยุทธศาสตร์ในการแก้ไขปัญหา คือ 1) กำหนดมาตรการบดทลงโทษอย่างเข้มงวด 2) การสร้างจิตสำนึกแก่นายจ้างและผู้ประกอบการ 3) รมรูงค์ให้แรงงานต่างด้าวทั้งหมดเข้าสู่ระบบบริการสุขภาพและประกันสุขภาพ 4) การจัดการส่งกลับแรงงานที่ผิดกฎหมาย 5) ฝึกอบรมอาสาสมัครสาธารณสุขจากกลุ่มแรงงานต่างด้าว 6) ขยายเครือข่ายการบริการสาธารณสุขให้ทั่วถึง 7) ให้บริการแบบเชิงรุก 8) มีการประสานงานกันระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบ

นอกจากนี้ยังมีข้อเสนอแนะให้มีการประสานความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ และภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการประชาสัมพันธ์ และผลักดันให้แรงงานต่างด้าวทุกคนเข้าสู่ระบบประกันสุขภาพ หรือระบบประกันสังคม และการสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อส่วนรวมและประเทศชาติ

Chanowanna (2002) ได้ศึกษา ผลกระทบของการใช้แรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมเกษตรในจังหวัดสงขลา (Impacts of the Use of Foreign Workers in Agro-industries in Changwat Songkhla) พบว่า แรงงานต่างด้าวกลุ่มตัวอย่างที่ทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมเกษตรในจังหวัดสงขลา มีแค่ 2 สัญชาติ คือสัญชาติ พม่า และกัมพูชา มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 45 ปี แรงงานต่างด้าวไม่มีการวางแผนครอบครัวและการคุมกำเนิดจึงมีบุตรจำนวนมาก ส่วนใหญ่มีประสบการณ์ในการทำงานในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 5 ปี มีทักษะทางภาษาไทยน้อย และไม่มีความรู้เกี่ยวกับกฎหมายไทย ระดับการศึกษาของแรงงานต่างด้าวอยู่ในระดับต่ำ แรงงานต่างด้าวมีรายได้อยู่ระหว่าง 3,000 – 5,000 บาท/เดือน มีที่พักอาศัยฟรี โดยที่นายจ้างเป็นผู้จัดหาให้ลักษณะของที่พักอาศัยโดยส่วนใหญ่ไม่ถูกสุขลักษณะ

ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยางพาราและอุตสาหกรรมอาหารทะเล ส่วนใหญ่เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานที่สามารถใช้ทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลนได้ดี เนื่องจากแรงงานต่างด้าวมีความขยัน อดทน ไม่เกียจงาน และไม่มีเงื่อนไขหรือข้อเรียกร้องต่างๆ ในการทำงานซึ่งผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่ารัฐบาลควรเปิดโอกาสให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างเสรี และให้หน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวดำเนินงานด้วยความโปร่งใส และลดขั้นตอนการทำงานที่ซ้ำซ้อนลงเพื่อให้สามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

การใช้แรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรมเกษตร ก่อให้เกิดผลกระทบทั้งเชิงบวกและเชิงลบ กล่าวคือ ในเชิงบวกนั้นการใช้แรงงานต่างด้าวสามารถทดแทนแรงงานไทยที่ขาดแคลนได้ และช่วยให้สามารถดำเนินกิจการต่อไปได้โดยไม่หยุดชะงัก ซึ่งจะส่งผลดีต่อเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ

ด้วย สำหรับผลกระทบในเชิงลบจะส่งผลกระทบต่อการพัฒนามาตรฐานการทำงานและมาตรฐานของสินค้า เนื่องจากแรงงานต่างด้าวเป็นแรงงานที่มีมาตรฐานการทำงานต่ำด้านการศึกษานูตรของแรงงานต่างด้าวแรงงานต่างด้าวไม่ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการศึกษาของบุตร ซึ่งจะเป็นปัญหาทางสังคมในระยะยาวและเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศด้วย สำหรับผลกระทบด้านภาพลักษณ์ที่จะเกิดขึ้นต่อองค์กรและต่อประเทศไทย ในเรื่องของความไม่ยุติธรรมในสังคมมีการเอาเปรียบแรงงานต่างด้าวในเรื่องของอัตราค่าจ้างที่ต่ำ ความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของแรงงานต่างด้าว เนื่องจากการขาดความเอาใจใส่จากเจ้าหน้าที่บ้านเมือง นอกจากนี้ยังมีผลกระทบด้านสังคมจากการก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าว ปัญหาสุขภาพจิต ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของแรงงานต่างด้าว ซึ่งรัฐบาลต้องรับภาระในการอุดหนุนสถานพยาบาลของรัฐในการรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวเมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้น

สมมุติฐานการวิจัย

นโยบายภาครัฐในการสร้างเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอดทำให้เกิดการขยายตัวของอุตสาหกรรมมีความเชื่อมโยงกับการจ้างแรงงานต่างด้าว เพิ่มผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ แต่สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก กำหนดวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

สถานที่ดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ทำการวิจัยชุมชนในเขตเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด
จังหวัดตาก โดยมีพื้นที่ที่ใช้ในการศึกษารวมทั้งหมดจำนวน 10 พื้นที่ ประกอบด้วย ตำบลแม่สอด
ตำบลแม่ปะ ตำบลท่าสายลวด ตำบลแม่กุ ตำบลพระธาตุผาแดง ตำบลแม่ตาว ตำบลแม่กาษา ตำบล
มหาวัน ตำบลพะวอ และตำบลด่านแม่ละเมา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ผู้ประกอบการ
ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด และแรงงานต่างด้าว (ชาวพม่า) ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก และทำการสุ่มตัวอย่างประชากรที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เมื่อแทน
ค่าตามสูตร ซึ่งได้จากการคำนวณโดยใช้สูตรตามแบบของ Yamane (1973)

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด

e = ค่าความคาดเคลื่อนเนื่องจากการสุ่มตัวอย่างกำหนดไว้ที่ 0.05

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาแบ่งออกเป็น 4 กลุ่ม คือ

กลุ่มตัวอย่างที่ 1 เป็นหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับแรงงานต่างด้าว โดยมีตัวอย่างจำนวน 56 ตัวอย่าง จากหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 65 ตัวอย่าง (ดังตารางผนวกที่ 31 ภาคผนวก ข)

กลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการหรือภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก ได้แก่ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมตัดเย็บเสื้อผ้าและอุตสาหกรรมแปรรูปสินค้าเกษตรและอาหาร และอุตสาหกรรมการผลิตอื่นๆ จำนวน 66 ตัวอย่าง จากจำนวน 79 ตัวอย่าง ดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

กลุ่มตัวอย่างที่ 3 เป็นกลุ่มตัวอย่างประชากรที่อาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 400 ตัวอย่าง จากจำนวนประชากรอำเภอแม่สอด 119,281 คน ดังตารางที่ 4

กลุ่มตัวอย่างที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวที่ทำงานในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม จากกลุ่มตัวอย่างที่ 2 และได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 400 ตัวอย่าง จากจำนวนประชากรแรงงานต่างด้าว 19,806 คน ดังตารางที่ 1 และ ตารางที่ 2

ตารางที่ 1 สถานประกอบการที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตากและแรงงานต่างด้าวที่
ขออนุญาตทำงานอย่างถูกต้องตามกฎหมายเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ประเภทสถานประกอบการ	จำนวน (โรง)	ร้อยละ ร้อยละ	จำนวน กลุ่ม ตัวอย่าง	จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขอ อนุญาต (คน)	ร้อยละ ร้อยละ	จำนวน กลุ่มตัวอย่าง
1. สิ่งทอ	24	30.40	20	9,947	50.22	201
2. ตัดเย็บเสื้อผ้า	36	45.57	30	7,959	40.19	161
3. แปรรูปสินค้าเกษตร และอาหาร	2	2.53	2	253	1.28	5
4. การผลิตอื่นๆ	17	21.50	14	1,647	8.31	33
รวม	79	100.00	66	19,806	100.00	400

ที่มา: จากการสำรวจสภาอุตสาหกรรม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (2550)

ตารางที่ 2 สถานที่ตั้งสถานประกอบการที่เป็นสมาชิกสภาอุตสาหกรรมจังหวัดตาก

สถานที่ตั้งอุตสาหกรรม	อุตสาหกรรม (โรง)				รวม
	สิ่งทอ	ตัดเย็บเสื้อผ้า	แปรรูปสินค้า เกษตรและอาหาร	การผลิตอื่นๆ	
ตำบลแม่สอด	8	15	-	6	29
ตำบลแม่ปะ	6	9	-	4	19
ตำบลท่าสายสวด	5	4	2	2	13
ตำบลแม่กุ	2	-	-	1	3
ตำบลพระธาตุผาแดง	2	3	-	2	7
ตำบลแม่ตาว	1	4	-	2	7
ตำบลแม่กาษา	-	1	-	-	1
รวม	24	36	2	17	79

ที่มา: จากการสำรวจสภาอุตสาหกรรม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (2550)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ การสำรวจ และสัมภาษณ์โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) มีลักษณะแบบปลายปิด (Close-Ended Question) และแบบปลายเปิด (Open-Ended Question) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างขึ้นตามแนววัตถุประสงค์ โดยมีรายละเอียดแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. แบบสอบถามหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

1.1 ตอนที่ 1 ศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

1.2 ตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

1.3 ตอนที่ 3 ศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านสาธารณสุข/ชีวนามัยของประชากร และผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสาธารณสุข/อาชีวนามัย

1.4 ตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

1.5 ตอนที่ 5 ศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในหาแนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

1.6 ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคของศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน

2. แบบสอบถามผู้ประกอบการหรือสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม แบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

- 2.1 ตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลสภาพทั่วไปของผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
- 2.2 ตอนที่ 2 ศึกษาการจ้างแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม
- 2.3 ตอนที่ 3 ศึกษาด้านคุณสมบัติ คุณลักษณะ และการจัดหาแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม
- 2.4 ตอนที่ 4 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
- 2.5 ตอนที่ 5 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบสังคม
- 2.6 ตอนที่ 6 ศึกษาสาธารณสุข/ชีวิตอนามัย และความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวิตอนามัย
- 2.7 ตอนที่ 7 ศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม
- 2.8 ตอนที่ 8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ประกอบการเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
- 2.9 ตอนที่ 9 ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการ
3. แบบสอบถามประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้
 - 3.1 ตอนที่ 1 ศึกษาสภาพทั่วไปของประชากร และความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
 - 3.2 ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

3.3 ตอนที่ 3 ศึกษาสาธารณสุข/ชีวอนามัยของประชากร และความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบสาธารณสุข/ชีวอนามัย

3.4 ตอนที่ 4 ศึกษาผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

3.5 ตอนที่ 5 ศึกษาความคิดเห็นของประชากรเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

3.6 ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

4. แบบสอบถามแรงงานต่างด้าวชาว แบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

4.1 ตอนที่ 1 ศึกษาสถานภาพการเข้าเมืองและสภาพทั่วไปของแรงงานต่างด้าว

4.2 ตอนที่ 2 ศึกษาสถานภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศพม่า ก่อนที่จะเข้ามาทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

4.3 ตอนที่ 3 ศึกษาขั้นตอนระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดของแรงงานต่างด้าว

4.4 ตอนที่ 4 ศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

4.5 ตอนที่ 5 ศึกษาสถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

4.6 ตอนที่ 6 ศึกษาถึงผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.7 ตอนที่ 7 ศึกษาถึงความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานในแม่สอด

4.8 ตอนที่ 8 ความต้องการ ปัญหาและอุปสรรค

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย

ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้แบ่งเป็นข้อมูล 2 ประเภท ได้แก่

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากภาคสนามในพื้นที่ที่ทำการศึกษา คือ เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยตรงจำนวน 4 กลุ่มดังนี้

1.1 กลุ่มตัวอย่างที่ 1 เป็นหน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนที่มีความเกี่ยวข้องทั้งทางตรงและทางอ้อมกับแรงงานต่างด้าว โดยมีตัวอย่างจำนวน 56 ตัวอย่าง

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ 2 เป็นกลุ่มตัวอย่างผู้ประกอบการในสถานประกอบการที่จดทะเบียนกับสำนักงานอุตสาหกรรม จำนวน 66 ตัวอย่าง

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ 3 เป็นประชากรที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จำนวน 400 ตัวอย่าง

1.4 กลุ่มตัวอย่างที่ 4 เป็นกลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย จำนวน 400 ตัวอย่าง

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary data) ได้จากการค้นคว้าและการเก็บรวบรวมจากเอกสาร สิ่งพิมพ์ หนังสือ บทความ เอกสาร วารสาร รายงานการศึกษาค้นคว้าหรือวิจัย ข้อมูลสถิติต่างๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษา รวมถึงการค้นคว้าหาข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต ตลอดจนข้อมูลที่หน่วยงานรัฐและเอกชนได้รวบรวมไว้ เพื่อรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่สำคัญที่มีผลต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

การทดสอบแบบสอบถาม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมาสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างจำนวน 4 กลุ่มที่กล่าวไว้ในข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย เพื่อสอบถามข้อมูลในด้านต่างๆ การทดสอบเครื่องมือ ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลตามแนวทางของวัตถุประสงค์และสมมติฐานที่ตั้งไว้ จากนั้นได้ให้ที่ปรึกษาเพื่อพิจารณาความถูกต้องและความสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์ ต่อมาได้ทดสอบคุณภาพของแบบสัมภาษณ์ในด้านความเที่ยงตรงของเนื้อหา โดยนำแบบสัมภาษณ์นั้นไปสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง ในอำเภอแม่ระมาด ซึ่งเป็นอำเภอที่ติดต่อกับอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ตามกลุ่มตัวอย่างข้างต้น จำนวนกลุ่มละ 20 ตัวอย่าง เพื่อทดสอบความเข้าใจในเนื้อหาของแบบสอบถาม หลังจากนั้นนำมาปรับปรุงแก้ไขโดยให้ที่ปรึกษาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่ง เพื่อให้แบบสอบถามนั้นถูกต้องและสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่องผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ใช้วิธีวิเคราะห์ 4 วิธี คือ

1. การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไป สถานภาพของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด สภาพทั่วไปของสถานประกอบการ/ธุรกิจ และสภาพทั่วไปของแรงงานต่างด้าว โดยค่าสถิติ ที่ใช้คือ ค่าร้อยละ และใช้ข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากเอกสารมาอธิบายสนับสนุนหรือเป็นข้อถกเถียง

2. การวิเคราะห์เชิงคุณภาพ (Qualitative Method) เพื่อศึกษาลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่สถานประกอบการ/ภาคธุรกิจต้องการ รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยใช้ข้อมูลที่ได้การสัมภาษณ์ในเชิงลึก ข้อมูลทุติยภูมิ และข้อมูลจากเอกสารมาอธิบายสนับสนุนหรือเป็นข้อถกเถียง

3. การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (Quantitative Method) จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลกระทบทางบวกและทางลบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูปซึ่งเป็นโปรแกรมวิจัยทางสังคมศาสตร์ ส่วนสถิติที่ใช้ คือ การวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

เป็นการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรตามกับตัวแปรอิสระตั้งแต่ 2 ตัวขึ้นไป อยู่ในรูปสมการเชิงเส้นสามารถเขียนแสดงความสัมพันธ์ดังกล่าวในรูปของสมการทางคณิตศาสตร์ โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็นดังนี้

3.1 การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจ

$$E_{Ec} = f(X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8)$$

สมการผลกระทบทางเศรษฐกิจ

$$E_{Ec} = a_0 + a_1X_{1i} + a_2X_{2i} + a_3X_{3i} + a_4X_{4i} + a_5X_{5i} + a_6X_{6i} + a_7X_{7i} + a_8X_{8i} + u_i$$

หรือ

$$\begin{aligned} \sum_{i=1}^n E_{Ec_i} &= a_0 + a_1 \sum_{i=1}^n X_{1i} + a_2 \sum_{i=1}^n X_{2i} + a_3 \sum_{i=1}^n X_{3i} + a_4 \sum_{i=1}^n X_{4i} + a_5 \sum_{i=1}^n X_{5i} + a_6 \sum_{i=1}^n X_{6i} \\ &\quad + a_7 \sum_{i=1}^n X_{7i} + a_8 \sum_{i=1}^n X_{8i} + u_i \end{aligned}$$

โดยกำหนดสมการคาดประมาณ E_{Ec_i}

$$\hat{E}_{Ec_i} = \hat{a}_0 + \hat{a}_1 X_{1i} + \hat{a}_2 X_{2i} + \hat{a}_3 X_{3i} + \hat{a}_4 X_{4i} + \hat{a}_5 X_{5i} + \hat{a}_6 X_{6i} + \hat{a}_7 X_{7i} + \hat{a}_8 X_{8i}$$

โดยกำหนด

E_{Ec} = ปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ล้านบาท/ปี)

$\hat{E}_{Ec_i}$ = ค่าประมาณของ E_{Ec}

X_1 = รายได้ประชากรแม่สอด (ล้านบาท/ปี)

X_2 = รายได้ภาครัฐ (ภาษี) (ล้านบาท/ปี)

X_3 = รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ ($X - M$) (ล้านบาท/ปี)

X_4 = จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (G_{ln}) (ล้านบาท/ปี)

X_5 = จำนวนการลงทุนภาคเอกชน (P_{ln}) (ล้านบาท/ปี)

X_6 = รายได้สถานประกอบการ (ล้านบาท/ปี)

X_7 = นโยบายส่งเสริมการลงทุน

X_8 = นโยบายการบริหารและการจ้างแรงงานต่างด้าว

a_0 = ค่าคงที่ (constants)

$a_1, a_2, a_3, \dots, a_8$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของ $X_1, \dots, X_8$

i = ลำดับของตัวอย่าง (1, 2, 3, ..., n)

$\hat{a}_0, \hat{a}_1, \hat{a}_2, \hat{a}_3, \dots, \hat{a}_8$ = ค่าสัมประสิทธิ์ที่คาดประมาณ

u = ค่าความคลาดเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์

3.2 การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อสังคมเมือง การค้าชายแดนแม่สอด

ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม

$$E_{So} = f(Y_1, Y_2, Y_3, Y_4, Y_5, Y_6, Y_7, Y_8, Y_9)$$

สมการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม

$$E_{So_i} = b_0 + b_1 Y_{1i} + b_2 Y_{2i} + b_3 Y_{3i} + b_4 Y_{4i} + b_5 Y_{5i} + b_6 Y_{6i} + b_7 Y_{7i} + b_8 Y_{8i} \\ + b_9 Y_{9i} + u_i$$

หรือ

$$\sum_{i=1}^n E_{So_i} = b_0 + b_1 \sum_{i=1}^n Y_{1i} + b_2 \sum_{i=1}^n Y_{2i} + b_3 \sum_{i=1}^n Y_{3i} + b_4 \sum_{i=1}^n Y_{4i} + b_5 \sum_{i=1}^n Y_{5i} + b_6 \sum_{i=1}^n Y_{6i} \\ + b_7 \sum_{i=1}^n Y_{7i} + b_8 \sum_{i=1}^n Y_{8i} + b_9 \sum_{i=1}^n Y_{9i}$$

โดยกำหนดสมการคาดประมาณ E_{So_i}

$$\hat{E}_{So_i} = \hat{b}_0 + \hat{b}_1 Y_{1i} + \hat{b}_2 Y_{2i} + \hat{b}_3 Y_{3i} + \hat{b}_4 Y_{4i} + \hat{b}_5 Y_{5i} + \hat{b}_6 Y_{6i} + \hat{b}_7 Y_{7i} + \hat{b}_8 Y_{8i} + \hat{b}_9 Y_{9i}$$

โดยกำหนดให้

E_{So} = งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่องังคม (ล้านบาท/ปี)

$\hat{E}_{So_i}$ = ค่าประมาณของ E_{So}

Y_1 = จำนวนแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_2 = การศึกษาแรงงานต่างด้าว

Y_3 = จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_4 = จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_5 = จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_6 = การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย

Y_7 = นโยบายด้านความมั่นคง

Y_8 = การประกาศภาวะฉุกเฉิน (ครั้ง/ปี)

Y_9 = การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว (ครั้ง/ปี)

b_0 = ค่าคงที่ (constants)

$b_1, b_2, b_3, \dots, b_9$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของ $Y_1, Y_2, Y_3, \dots, Y_9$

i = ลำดับของตัวอย่าง (1, 2, 3, ..., n)

$\hat{b}_0, \hat{b}_1, \hat{b}_2, \hat{b}_3, \dots, \hat{b}_9$ = ค่าสัมประสิทธิ์ที่คาดประมาณ

u = ค่าความคลาดเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์

3.3 การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวมลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวมลพิษสิ่งแวดล้อม

$$E_{En} = f(Z_1, Z_2, Z_3, Z_4, Z_5, Z_6)$$

สมการผลกระทบของแรงงานต่างด้าวมลพิษสิ่งแวดล้อม

$$E_{En} = c_0 + c_1 Z_{1i} + c_2 Z_{2i} + c_3 Z_{3i} + c_4 Z_{4i} + c_5 Z_{5i} + c_6 Z_{6i} + u_i$$

หรือ

$$\sum_{i=1}^n E_{En_i} = c_0 + c_1 \sum_{i=1}^n Z_{1i} + c_2 \sum_{i=1}^n Z_{2i} + c_3 \sum_{i=1}^n Z_{3i} + c_4 \sum_{i=1}^n Z_{4i} + c_5 \sum_{i=1}^n Z_{5i} + c_6 \sum_{i=1}^n Z_{6i} + u_i$$

โดยกำหนดสมการคาดประมาณ E_{En_i}

$$\hat{E}_{So_i} = \hat{c}_0 + \hat{c}_1 Z_{1i} + \hat{c}_2 Z_{2i} + \hat{c}_3 Z_{3i} + \hat{c}_4 Z_{4i} + \hat{c}_5 Z_{5i} + \hat{c}_6 Z_{6i}$$

โดยกำหนดให้

E_{En} = งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม (ล้านบาท/ปี)

$\hat{E}_{En_i}$ = ค่าประมาณของ E_{En}

Z_1 = จำนวนสถานประกอบการ / โรงงานอุตสาหกรรม (โรง/ปี)

Z_2 = จำนวนขยะชุมชน (ตัน/ปี)

Z_3 = ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (ลูกบาศก์เมตร/ปี)

Z_4 = ปริมาณน้ำเสียชุมชน (ลูกบาศก์เมตร/ปี)

Z_5 = นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย

Z_6 = นโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว

c_0 = ค่าคงที่ (constants)

$c_1, c_2, c_3, \dots, c_6$ = ค่าสัมประสิทธิ์ของ $Z_1, \dots, Z_6$

i = ลำดับของตัวอย่าง (1, 2, 3, ..., n)

$\hat{c}_0, \hat{c}_1, \hat{c}_2, \hat{c}_3, \dots, \hat{c}_6$ = ค่าสัมประสิทธิ์ที่คาดประมาณ

u = ค่าความคลาดเคลื่อนที่เข้าใกล้ศูนย์

4. การวิเคราะห์เพื่อหาแนวทางแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด โดยนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ในข้อที่ 1, 2 และ 3 มาวิเคราะห์เพื่อสร้างมาตรการ การบำบัด/การกำจัด การควบคุม แรงงานต่างด้าวไม่ให้สร้างผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก โดยทำการประยุกต์กฎแห่งการเปลี่ยนแปลง (Laws of Change) ดังแสดงในภาพที่ 11 หน้า 27 ซึ่งเป็นการควบคุมการนำเข้า การนำออก และเข้าสัมผัสในระบบสิ่งแวดล้อมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด โดยมี 4 กรณี คือ

4.1 ทั้ง Structure และ Function ไม่เปลี่ยนแปลง อยู่ในระดับสมดุล: เกิดภายใต้เกณฑ์มาตรฐานและพื้นตัวในเวลาปกติ (ให้คะแนน 0)

4.2 Structure เปลี่ยน แต่ Function ไม่เปลี่ยน อยู่ในระดับเตือนภัย: ยอมให้เกิดได้ภายในเกณฑ์มาตรฐานแต่พื้นตัวนาน ต้องใช้เทคโนโลยีระดับล่าง (ให้คะแนน ± 1)

4.3 Structure ไม่เปลี่ยนแต่ Function เปลี่ยน อยู่ในระดับเสี่ยงภัย: เกิดได้แต่พื้นคันทัวนานใช้เทคโนโลยีระดับกลาง (ให้คะแนน ± 2)

4.4 ทั้ง Structure และ Function เปลี่ยน อยู่ในระดับวิกฤติ: เกิดได้ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูงช่วย (ให้คะแนน ± 3)

ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาวิจัยผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก จะทำการศึกษาวิจัยเป็นระยะเวลา 12 เดือน โดยเริ่มตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2550 – กรกฎาคม 2551

บทที่ 4

ผลการวิจัยและข้อวิจารณ์

การวิจัยเรื่อง ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีการรวบรวมข้อมูลจาก หน่วยงานราชการ และองค์กรเอกชน ประชากร สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม และแรงงานต่างด้าว ซึ่งการวิเคราะห์ได้แบ่งออกเป็น 3 ประเด็นตามแนวทางของวัตถุประสงค์ คือ

1. การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

2. การวิเคราะห์ลักษณะของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง คือ อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ และแรงงานต่างด้าว

3. การวิเคราะห์ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์จากแบบสอบถามที่ใช้สัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 4 กลุ่ม คือ หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน ประชากร สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม และแรงงานต่างด้าว และข้อมูลจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

การวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งเป็นการรวบรวมจากเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ดังนี้

ความเป็นมาของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีหลักฐานปรากฏประมาณ 140 ปี มาแล้ว โดยบริเวณที่ตั้งของอำเภอแม่สอดในปัจจุบัน เดิมเป็นที่ตั้งชุมชนชาวกระเหรี่ยง ชื่อหมู่บ้านพะหน่อเก ตัวเมืองตั้งอยู่ในพื้นที่ราบระหว่างเทือกเขาของฝั่งไทยและฝั่งพม่า ต่อมามีคนไทยจากพื้นที่อื่นๆ ในประเทศอพยพย้ายถิ่นฐานเข้ามาในพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ เพิ่มมากขึ้น ทำให้ชาวกระเหรี่ยงที่เป็นชนเผ่าท้องถิ่นดั้งเดิมอพยพไปอาศัยอยู่พื้นที่อื่น และเมื่อประชากรมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ประกอบกับการขยายตัวและความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ภาครัฐจึงได้ย้ายด่านเก็บภาษีอากรจากหมู่บ้านแม่ละเมา มาตั้งอยู่ที่หมู่บ้านพะหน่อเกนี้ ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ทางราชการได้ยกฐานะเมืองการค้าชายแดนแม่สอดจากชุมชนขึ้นเป็นอำเภอ โดยใช้ชื่อว่า อำเภอแม่สอด ให้อยู่ในเขตปกครองของมณฑลนครสวรรค์ ต่อมา มีการแก้ไขเขตการปกครองอำเภอแม่สอด จึงได้เปลี่ยนมาขึ้นกับจังหวัดตาก ส่วนชื่อของอำเภอแม่สอดนั้นมีสันนิษฐาน 3 ชื่อ คือ

1. ชื่ออำเภอแม่สอด เป็นชื่อเดียวกับเมืองนอด ซึ่งเป็นเมืองหนึ่งซึ่งอยู่ประชิดติดชายแดนราชอาณาจักรสุโขทัย เมืองนอดมีเจ้าเมืองปกครองชื่อ ขุนสามชน คำว่าเมืองนอดเรียกกันมานานจนอาจเพี้ยนกลายเป็น แม่สอด
2. อำเภอแม่สอด อาจได้ชื่อมาจากลำห้วยสายสำคัญ คือ ห้วยแม่สอดที่ไหลคดเคี้ยวผ่านชุมชนนี้
3. อำเภอแม่สอดอาจมาจากคำว่า เหมซ้อด ในภาษามอญ ซึ่งแปลว่า พม่าลาย

ลักษณะภูมิประเทศเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

เมืองการค้าชายแดนแม่สอดเป็นอำเภอชายแดน ตั้งอยู่ทางด้านทิศตะวันตกของจังหวัดตาก ด้านทิศเหนือติดกับอำเภอแม่ระมาดและอำเภอท่าสองยาง ด้านทิศใต้ติดกับอำเภอพบพระและอำเภออุ้มผาง มีแนวเขตติดกับประเทศพม่ามีความยาว 45 กิโลเมตร โดยมีแม่น้ำเมยเป็นแนวเขตแดนระหว่างสองประเทศ เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศอย่างยิ่ง โดยเฉพาะด้านการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวซึ่งเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญหลายแห่ง และเป็นประตูทางผ่านไปยังแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญๆ ในอีกหลายอำเภอของจังหวัดตาก ส่วนลักษณะพื้นที่โดยทั่วไป เป็นที่ราบลุ่มเชิงเขา เพราะอยู่ทางทิศตะวันตกของเทือกเขา

ถนนรัชชัช ภายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีลำห้วยแม่สอดไหลผ่านทำให้พื้นที่ที่มีความอุดมสมบูรณ์เหมาะแก่การเกษตรประชากรจึงเคลื่อนย้ายเข้ามาอาศัยอยู่เพื่อประกอบอาชีพเกษตรกรรม ต่อมามีการพัฒนามากขึ้น สภาพชุมชนที่มีความหนาแน่น ชับซ้อนมากขึ้น มีการผสมผสานระหว่างชุมชนเพื่อการอยู่อาศัย การเกษตรกรรม การพาณิชย์กรรม การอุตสาหกรรม และการค้าระหว่างประเทศ เป็นต้น

การปกครอง

เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีขอบเขตของพื้นที่ในการปกครองจำนวน 1,958.92 ตารางกิโลเมตร แบ่งการปกครองเป็นเทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง โดยเทศบาลเมืองมีชุมชนจำนวน 20 ชุมชน รวม 23,775 ครัวเรือน เทศบาลตำบลมีชุมชนจำนวน 14 ชุมชน 8 หมู่บ้าน รวม 4,655 ครัวเรือน ส่วนองค์การบริหารส่วนตำบล มีหมู่บ้านจำนวน 86 หมู่บ้าน รวม 23,775 ครัวเรือน ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ชุมชน หมู่บ้าน เขตการปกครองเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

เขตการปกครอง	ชุมชน	หมู่บ้าน	ครัวเรือน
1. เทศบาลเมืองแม่สอด	20	-	23,775
2. เทศบาลตำบลแม่กุ	6	4	1,955
3. เทศบาลตำบลท่าสายลวด	8	4	2,700
4. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กุ	-	9	1,250
5. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ตาว	-	6	2,363
6. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ	-	11	5,026
7. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กาษา	-	16	3,860
8. องค์การบริหารส่วนตำบลมทาว	-	12	3,689
9. องค์การบริหารส่วนตำบลพะวอ	-	9	2,143
10. องค์การบริหารส่วนตำบลด่านแม่ละเมา	-	10	2,169
11. องค์การบริหารส่วนตำบล พระธาตุผาแดง	-	7	2,135
12. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด	-	6	1,140
รวม	34	94	52,205

ที่มา: จากการสำรวจที่ว่าการอำเภอแม่สอด (2551)

ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษา พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดในปีพ.ศ.2550 มีประชากรรวม 119,281 คน แบ่งเป็นประชากรชาย 60,969 คน และประชากรหญิง 58,312 คน จำนวนคนเกิด 1,839 คน จำนวนคนตาย 722 คน มีการย้ายเข้า 6,031 คน การย้ายออก 6,200 คน และจำนวนครัวเรือนรวมทั้งหมด 52,205 ครัวเรือน ดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ประชากร การเกิด การตาย การย้ายถิ่น ของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)			จำนวน คนเกิด	จำนวน คนตาย	การย้ายเข้า	การย้ายออก
	รวม	ชาย	หญิง				
2541	104,300	52,932	51,363	1,870	551	4,627	3,721
2542	105,003	53,162	51,841	1,669	576	4,811	4,581
2543	105,700	53,509	52,261	1,810	678	5,704	5,090
2544	106,863	53,923	52,940	1,813	685	5,615	4,996
2545	108,377	54,512	53,560	1,813	685	5,615	4,996
2546	106,377	53,532	52,845	1,815	685	5,615	4,996
2547	116,174	59,521	56,662	2,045	603	8,683	8,908
2548	117,307	60,030	57,277	1,800	676	7,002	6,330
2549	118,207	60,438	57,769	1,852	739	6,610	6,750
2550	119,281	60,969	58,312	1,839	722	6,031	6,200

ที่มา: จากการสำรวจที่ทำการปกครองจังหวัดตาก และสำนักงานสถิติจังหวัดตาก (2551)

จากการศึกษาขนาดของครัวเรือนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ขนาดของประชากรต่อครัวเรือนเท่ากับ 2.28 คนต่อครัวเรือน และความหนาแน่นของประชากร 60.89 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งจากการสำรวจความหนาแน่นของประชากรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ประชากรในเขตเมืองหรือเขตเทศบาลเมืองมีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุดโดยมีความหนาแน่นต่อพื้นที่จำนวน 1,091.40 คนต่อตารางกิโลเมตร มากกว่าประชากรในเขตชนบท และความหนาแน่นของประชากรนั้นคิดคำนวณจากประชากรไทยที่มีฐานข้อมูลอยู่ในทะเบียนราษฎร์เท่านั้น ไม่ได้คำนวณจำนวนประชากรแฝงหรือแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเข้าไว้ด้วย ดังตารางที่ 5

ตารางที่ 5 พื้นที่ ความหนาแน่น ครั้วเรือน ขนาดของครั้วเรือน หมู่บ้านเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)	ความหนาแน่นของประชากร ต่อตารางกิโลเมตร	จำนวน ครั้วเรือน	ขนาดของ ครั้วเรือน	จำนวน หมู่บ้าน
2541	1,986.12	52.51	31,693	3.29	77
2542	1,986.12	52.87	32,167	3.26	77
2543	1,986.12	53.25	31,455	3.36	78
2544	1,986.12	53.80	32,271	3.31	78
2545	1,986.12	54.41	33,267	3.26	84
2546	1,986.12	53.56	34,511	3.08	86
2547	1,986.12	58.49	37,089	3.13	86
2548	1,958.92	59.88	38,722	3.03	86
2549	1,958.92	60.34	39,266	3.01	88
2550	1,958.92	60.89	52,205	2.28	94

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานปกครองจังหวัดตาก และสำนักงานสถิติจังหวัดตาก (2551)

การศึกษาช่วงอายุของประชากร พบว่า ประชากรในปี 2550 มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 22,971 คน อายุระหว่าง 15 – 59 ปี จำนวน 65,487 คน ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดและเป็นประชากรในวัยแรงงาน ส่วนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 19,959 คน และไม่ทราบอายุจำนวน 19,959 คน โดยในจำนวนที่ไม่ทราบอายุนี้นี้มีประชากรในวัยแรงงานรวมอยู่ด้วย ดังตารางที่ 6

ตารางที่ 6 ช่วงอายุของประชากรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	ต่ำกว่า 15 ปี	15 – 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	ไม่ทราบ	รวม
2541	21,840	60,332	8,332	13,796	104,300
2542	20,755	61,298	9,106	13,841	105,003
2543	22,331	60,740	8,709	13,990	105,700
2544	22,462	61,366	9,056	13,979	106,863
2545	22,647	62,039	9,331	14,055	108,377
2546	22,772	62,557	9,611	11,437	106,377

ตารางที่ 6 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	ต่ำกว่า 15 ปี	15 – 59 ปี	60 ปีขึ้นไป	ไม่ทราบ	รวม
2547	23,144	63,531	9,867	19,632	116,174
2548	23,195	64,215	10,183	19,714	117,307
2549	23,040	64,785	10,464	19,918	118,207
2550	22,971	65,487	10,864	19,959	119,281

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานปกครองจังหวัดตาก และสำนักงานสถิติจังหวัดตาก (2551)

ด้านการศึกษา

จากการศึกษา พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีจำนวนโรงเรียน 42 โรง จำนวนครู 544 คน จำนวนนักเรียน 14,102 คน จำนวนห้องเรียน 437 ห้อง โดยอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 24.91 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครู 25.92 คน เมื่อทำการเปรียบเทียบกันระหว่างค่าอัตราส่วนมาตรฐาน ครู:นักเรียน (ค่ามาตรฐาน 1:25, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2) และอัตราส่วนจริง คือ 1:25.92 พบว่า จำนวนนักครูต่อเรียน นั้นเกินค่ามาตรฐาน ส่วนจำนวนนักเรียนต่อห้องเรียน อัตราส่วนมาตรฐาน 30:1 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2) อัตราส่วนจริง คือ 24.91:1 ไม่เกินค่ามาตรฐาน แต่จากการศึกษา พบว่า ค่าอัตราส่วนที่คิดนั้นคิดจากสัดส่วนของนักเรียนที่มีสัญชาติไทยเท่านั้น โดยไม่ได้ไม่นักเรียนต่างด้าวเข้ามารวมด้วยเนื่องจาก จากการศึกษา พบว่า ชาวชนต่างด้าวเข้าเรียนในโรงเรียนของไทยจำนวนน้อยมาก เพราะปัจจุบันมีโรงเรียนขององค์กรเอกชนได้เปิดทำการสอนในระดับประถมเป็นจำนวนมาก ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาตากเขต 2 กล่าวว่า โรงเรียนขององค์กรเอกชนนั้นจะรับเด็กต่างด้าวเข้าไปศึกษาและบางสถานศึกษาสร้างปัญหาขึ้นบ้างและไม่สามารถเข้าไปควบคุมได้เป็นต้น ดังตารางที่ 7

ตารางที่ 7 โรงเรียน ห้องเรียน ครู นักเรียน ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวน โรงเรียน	จำนวน ห้องเรียน	จำนวน ครู	จำนวน นักเรียน	อัตราส่วนนักเรียน ต่อห้องเรียน	อัตราส่วน นักเรียนต่อครู
2545	38	437	429	10,920	24.98	25.45
2546	38	444	447	10,876	24.49	24.33
2547	42	536	541	14,044	26.53	26.29
2548	42	547	543	14,044	25.67	25.86
2549	42	570	539	14,035	24.62	25.94
2550	42	564	539	14,006	24.83	25.98
2551	42	566	544	14,102	24.91	25.92

ที่มา: สํารวจจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตากเขตที่ 2 (2551)

ด้านสาธารณสุข/อนามัย

เมืองการค้าชายแดนในปัจจุบันมีโรงพยาบาลจำนวน 2 แห่ง แบ่งเป็นโรงพยาบาลของรัฐจำนวน 1 แห่ง โรงพยาบาลเอกชนจำนวน 1 แห่ง สถานีอนามัยจำนวน 22 แห่ง คลินิกทุกประเภทจำนวน 48 แห่ง โดยโรงพยาบาลของรัฐ (แม่สอด) มีแพทย์จำนวน 48 คน ทันตแพทย์จำนวน 8 คน เภสัชกร 17 คน พยาบาล 264 คน สถานีอนามัยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 114 คน จากการศึกษาเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า แพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 8,756 คน ทันตแพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 23,250 คน เภสัชกรหนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 13,532 คน และพยาบาลหนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 873 คน ซึ่งจำนวนประชากรต่อแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาล นั้นมีค่าเกินค่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนดโดยค่ามาตรฐานของแพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 5,000 คน ทันตแพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 10,000 คน เภสัชกรหนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 10,000 คน พยาบาลหนึ่งคนต่อประชากร จำนวน 800 คน อีกทั้งอัตราส่วนที่เกินค่ามาตรฐานนี้คิดจากฐานของประชากรไทยที่อาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเท่านั้น ไม่ได้คิดรวมประชากรแฝงหรือแรงงานต่างด้าวหรือชาวต่างด้าวที่อาศัยอยู่ และผ่านเข้า – ออก ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด และเข้ามาใช้ทรัพยากรด้านสาธารณสุขร่วมกับประชากรไทย และจากการสัมภาษณ์ ผู้บริหาร โรงพยาบาลแม่สอด และสาธารณสุขจังหวัดตาก พบว่า จำนวนแพทย์พยาบาลวิชาชีพ และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ยังขาดแคลนอยู่เป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังพบว่ามีปัญหาสมองไหลของบุคลากรทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง ดังตารางที่ 8

ตารางที่ 8 จำนวนสถานพยาบาล เจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	อัตราส่วน
สถานีนอนมัย (แห่ง)	22	-
โรงพยาบาลรัฐ (แห่ง)	1	317 เดียง
คลินิกทุกประเภท (แห่ง)	48	-
โรงพยาบาลเอกชน (แห่ง)	1	60 เดียง
แพทย์ (คน)	48	1:8,756
ค่ามาตรฐาน		1:5000
ทันตแพทย์ (คน)	8	1:23,250
ค่ามาตรฐาน		1:10,000
เภสัชกร (คน)	17	1:13,532
ค่ามาตรฐาน		1:10,000
พยาบาล (คน)	264	1:873
ค่ามาตรฐาน		1:800
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข (คน)	114	-
เจ้าหน้าที่อื่นๆ (คน)	507	-

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตาก (2551)

การเข้ารับบริการรักษาในโรงพยาบาลแม่สอด พบว่า มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นทุกปี ทั้งประชากรไทย และต่างด้าวที่เข้ารับการรักษาพยาบาล โดยในปี พ.ศ. 2550 มีผู้ป่วยรวมจำนวน 371,659 คน เป็นผู้ป่วยประชากรไทยเข้ารับการรักษาพยาบาลจำนวน 319,292 คน และต่างด้าวจำนวน 52,367 คน เฉลี่ยวันละ 1,018.24 คน โดยแนวโน้มของประชากร และแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้นทุกปี นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 – 2550 ดังตารางที่ 9

ตารางที่ 9 ประชากรไทย และต่างด้าวที่เข้ารับบริการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอด
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	ประชากรไทย (ผู้ป่วย)	ต่างด้าว(ผู้ป่วย)	รวม (ราย)
2545	187,229	31,295	218,524
2546	199,853	31,506	231,359
2547	211,978	33,991	245,969
2548	210,434	50,481	260,915
2549	242,897	52,322	295,219
2550	319,292	52,367	371,659

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด (2551)

จากการศึกษาค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาพยาบาลในโรงพยาบาลแม่สอดของประชากรไทยที่เป็นทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน ตั้งแต่ปี 2545 – 2550 มีจำนวนค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้นเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2550 มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยนอกจำนวน 111,458,505 บาท/ปี และค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยในจำนวน 175,326,426 บาท/ปี ดังตารางที่ 10

ตารางที่ 10 ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับบริการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอดของประชากรไทย ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	ประชากรไทย (คน)				รวมผู้ป่วย
	ผู้ป่วยนอก	ค่าใช้จ่าย บาท/ปี	ผู้ป่วยใน	ค่าใช้จ่าย บาท/ปี	
2545	167,155	-	13,121	-	180,276
2546	178,769	45,117,114	13,356	-	192,125
2545	167,155	-	13,121	-	180,276
2546	178,769	45,117,114	13,356	-	192,125
2547	188,206	60,614,975	14,765	-	202,971
2548	174,588	66,037,019	15,041	134,165,606	189,629
2549	186,549	98,984,973	14,968	160,392,673	201,517
2550	299,189	111,458,505	14,884	175,326,426	314,073

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด (2551)

จากการศึกษา พบว่า ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาพยาบาลของต่างด้าวที่เป็นทั้งผู้ป่วยนอกและผู้ป่วยใน โดยในปี พ.ศ. 2550 มีค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยนอกจำนวน 8,289,127 บาท/ปี และค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยในจำนวน 37,409,589 บาท/ปี ดังตารางที่ 11

ตารางที่ 11 ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาโรคในโรงพยาบาลแม่สอดของต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	ประชากรต่างด้าว (คน)				
	ผู้ป่วยนอก	ค่าใช้จ่าย/ปี	ผู้ป่วยใน	ค่าใช้จ่าย/ปี	รวมผู้ป่วย
2545	26,713	-	4,611	-	31,324
2546	27,254	5,618,595	4,539	-	31,793
2547	28,740	8,191,911	4,464	-	33,204
2548	37,807	13,483,532	5,774	41,505,769	43,581
2549	35,113	7,460,192	6,279	34,754,646	41,392
2550	33,934	8,289,127	6,613	37,409,589	40,547

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด (2551)

จากการศึกษาจำนวนเงินที่ใช้ในการสงเคราะห์ค่ารักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยชาวไทยและผู้ป่วยต่างด้าว พบว่า จำนวนเงินที่ใช้ในการสงเคราะห์ผู้ป่วยต่างด้าวสูงกว่าผู้ป่วยชาวไทย โดยในปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนเงินสงเคราะห์รวม 47,867,825 บาท/ปี แบ่งเป็นเงินที่ใช้สงเคราะห์ผู้ป่วยต่างด้าวจำนวน 44,518,958 บาท/ปี และผู้ป่วยชาวไทย จำนวน 3,348,867 บาท/ปี ดังตารางที่ 12

ตารางที่ 12 การสงเคราะห์ค่ารักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยชาวไทยและผู้ป่วยต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวนค่ารักษาพยาบาลที่สงเคราะห์ (บาท/ปี)		รวม (บาท/ปี)
	ผู้ป่วยไทย	ผู้ป่วยต่างด้าว	
2547	4,701,250	20,131,698	24,832,948
2548	4,761,638	31,997,066	36,758,704
2549	1,153,276	43,766,079	44,919,355
2550	3,348,867	44,518,958	47,867,825

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก (2551)

จากการศึกษาโรคที่สำคัญของประชากรไทย ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2541 – 2550 พบว่า โรคและโรกระบาดที่เกิดขึ้น บางชนิดมีแนวโน้มของการเจ็บป่วยลดลง บางชนิดมีแนวโน้มของการเจ็บป่วยเพิ่มขึ้น อันเนื่องมาจากการป้องกันการและควบคุมของหน่วยงานภาครัฐ โดยในปี พ.ศ. 2550 ประชากรไทยป่วยด้วยโรคท้องร่วง จำนวน 4,075 คน รองลงมาคือ โรคมาเลเรีย วัณโรค โรคเอดส์ ไข้เลือดออก ชิฟิลิส และโรคเรื้อน จำนวน 1,179 คน, 352 คน, 342 คน, 126 คน, 19 คน, และ 9 คน ตามลำดับ ส่วนโรคเท้าช้างที่ไม่มีผู้ป่วยนั้นพบว่าการสำรวจเพื่อการเฝ้าระวังป้องกันนั้นลดลงหรือแทบจะไม่มีเลย ดังตารางที่ 13

ด้านโรคที่สำคัญของแรงงานต่างด้าวในปี พ.ศ. 2550 พบว่า แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคมาเลเรีย จำนวน 5,591 รองลงมาคือ โรคท้องร่วง วัณโรค โรคเอดส์ ไข้เลือดออก โรคเรื้อน ชิฟิลิส และโรคเท้าช้าง จำนวน 820 คน, 278 คน, 117 คน, 75 คน, 36 คน, 21 คน และ 1 คน ตามลำดับ ดังตารางที่ 14

จากข้างต้น พบว่า การเจ็บป่วยด้วยโรคต่างๆ ของประชากรไทย สอดคล้องกับการเจ็บป่วยของแรงงานต่างด้าว ซึ่งจากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง อาทิ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลแม่สอด (ระดับผู้บริหาร) เจ้าหน้าที่สาธารณสุขจังหวัดตาก (ระดับผู้บริหาร และปฏิบัติการ) และอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ต่างให้คำอธิบายที่สอดคล้องกันว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุของการแพร่ระบาดของโรคในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อีกทั้งการควบคุมดูแล การเฝ้าระวังป้องกันรักษา เพื่อไม่ให้เกิดการระบาดเป็นไปด้วยความยากลำบากเพราะแรงงานต่างด้าวมีการย้ายที่อยู่และที่ทำงานบ่อยครั้ง หรือมีการเคลื่อนที่ข้ามไปมาระหว่างประเทศได้ตลอดเวลา ส่วนเมื่อมีการเข้าไปทำการสำรวจและตรวจการเพื่อควบคุมดูแล การเฝ้าระวังป้องกันรักษาโรคใน สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมนั้นให้ความร่วมมือไม่มากนักและมีความอยากลำบากในการปฏิบัติหน้าที่ และเป็นสาเหตุหนึ่งของการระบาดของโรคในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดที่อยากแก้การควบคุมโรคเป็นอย่างยิ่ง

ตารางที่ 13 โรคที่สำคัญของประชากรไทยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ชนิดโรค	จำนวนที่ป่วยเป็นโรค (คน)									
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
โรคท้องร่วง	-	-	-	3,837	2,846	3,041	3,988	3,849	3,998	4,075
โรคเท้าช้าง	21	14	1	3	0	5	0	0	0	0
โรคมาเลเรีย	-	-	5,495	5,171	2,728	1,847	1,009	865	1,708	1,179
โรคเอดส์	-	-	-	-	235	228	272	288	313	342
ไข้เลือดออก	-	-	-	670	312	141	78	236	186	126
วัณโรค	-	-	-	-	335	355	356	299	329	352
โรคเรื้อน	-	-	-	-	12	13	11	9	10	9
ซิฟิลิส	-	-	-	-	14	16	5	5	8	19
รวม (ราย)			5,495	9,678	6,482	5,641	5,719	5,551	6,552	6,102

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด และสาธารณสุขจังหวัดตาก (2551)

ตารางที่ 14 โรคที่สำคัญ ของแรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ชนิดโรค	จำนวนที่ป่วยเป็นโรค (คน)									
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
โรคท้องร่วง	-	-	-	336	456	767	583	1,093	674	820
โรคเท้าช้าง	48	43	12	114	169	29	83	21	20	1
โรคมาเลเรีย	-	-	14,038	12,206	6,254	7,033	4,381	4,887	8,407	5,591
โรคเอดส์	-	-	-	-	18	28	31	56	61	117
ไข้เลือดออก	-	-	-	169	55	46	20	59	130	75
วัณโรค	-	-	-	-	618	420	183	300	224	278
โรคเรื้อน	-	-	-	-	36	35	53	49	36	36
ซิฟิลิส	-	-	-	-	165	99	28	227	91	21
รวม (ราย)	48	43	14,050	12,825	7,771	8,457	5,362	6,692	9,643	6,939

ที่มา: จากการสำรวจโรงพยาบาลอำเภอแม่สอด และสาธารณสุขจังหวัดตาก (2551)

การท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษา พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีแหล่งน้ำที่สำคัญได้แก่ ลำห้วยแม่สอด มีต้นกำเนิดของแม่น้ำอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด เป็นแหล่งน้ำที่เพื่อการอุปโภค บริโภค การเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม ส่วนแม่น้ำเมย มีต้นกำเนิดของแม่น้ำอยู่ในประเทศพม่าโดยไหลผ่านอำเภอแม่ระมาด อำเภอแม่สอด อำเภอพบพระ และอำเภอท่าสองยาง ตามลำดับ และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำสาละวินในประเทศพม่ามีระยะทางยาวประมาณ 850 กิโลเมตร ซึ่งเป็นแหล่งน้ำที่ใช้ในการเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม และยังเป็นเส้นแบ่งเขตระหว่างประเทศไทย กับประเทศพม่า

อุทยานแห่งชาติที่สำคัญได้แก่อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญมีพื้นที่ 2,000 ไร่ และอุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช มีพื้นที่ 93,125 ไร่

ป่าสงวนแห่งชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าแม่ละมามีเนื้อที่ 354,687 ไร่ ป่าแม่สอดมีเนื้อที่ 697,750 ไร่ และป่าช่องแคบแม่โกนเกนมีเนื้อที่ 120,625 ไร่

แร่ธาตุที่สำคัญที่พบในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ได้แก่ แร่แบไรท์, คินบูก, พลวง, สังกะสี และถ่านหินลิกไนท์

แหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช, ศาลเจ้าพ่อพระวอ, ศาลพ่อขุนสามชน, เนินพิศวง, น้ำพุร้อน, ถ้ำแม่อุษา, สูดเขตแดนที่ริมเมย, ตลาดริมเมย, สะพานมิตรภาพไทย-พม่า, วัด และลำห้วยแม่ละมา เป็นต้น

การผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร

จากการศึกษาการผ่านเข้า – ออก ของชาวพม่า ผ่านจุดผ่านแดนถาวร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 - 2550 มีปริมาณเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2544 มีการผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร จำนวน 363,513 คน และในปี พ.ศ. 2550 มีชาวพม่าผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร จำนวน 1,152,856 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2544 ถึงจำนวน 789,343 คน ดังตารางที่ 15 ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด พบว่า การผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของชาวพม่าเป็นการข้ามเพียงส่วนหนึ่งเท่านั้น เพราะส่วนใหญ่จะผ่านเข้า – ออก ระหว่างประเทศ ตามจุดผ่าน

แดนชั่วคราว คลังสินค้า และแนวเส้นทางตามธรรมชาติอื่นๆ ที่สามารถใช้ขึ้นสู่แผ่นดินของทั้งสองประเทศได้ โดยใช้วิธีการเดินข้าม หรือเรือ หรืออย่างอื่นในของรถบรรทุกที่ทำให้เป็นเรือใช้เป็นพาหนะข้ามผ่านแดน โดยมีค่าใช้จ่ายสำหรับการข้ามทางเรือไป – กลับ จำนวน 40 บาท/ครั้ง ส่วนการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่มีไม่มากนัก เพราะเป็นการข้ามโดยธรรมชาติที่เกิดขึ้นเป็นประจำทุกวัน ด้านจุดผ่านแดนถาวรนั้นไม่มีการจัดเก็บค่าผ่านแดนและการตรวจสอบก็ไม่เข้มงวดมากนักเช่นกัน และการข้ามผ่านจุดผ่านแดนถาวรส่วนใหญ่ใช้รถโดยสาร รถยนต์ส่วนตัว และการเดินข้าม

ด้านนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2550 พบว่า การผ่านจุดผ่านแดนถาวรมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปีโดยมีนักท่องเที่ยวจำนวน 6,432, 5,256, 9,699, 13,357, 15,436, 15,496 และ 10,660 คน ตามลำดับ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด พบว่า จำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นนั้นมิได้มีจุดประสงค์เพื่อการท่องเที่ยวมากนัก เป็นเพียงการผ่านไปเพื่อต่อวีซ่าเข้ามาอาศัยอยู่ในประเทศไทยเท่านั้น ดังตารางที่ 16

ส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 – 2550 พบว่า มีการผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร จำนวน 20,111, 20,997, 24,007, 55,279, 36,116, 29,558 และ 45,674 คน ตามลำดับ ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารระดับสูงของสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด พบว่า การเดินทางเข้า – ออก ของนักท่องเที่ยวชาวไทยเป็นการติดต่อค้าขาย การประกอบธุรกิจ และการข้ามเข้าไปเพื่อการท่องเที่ยวเป็นส่วนน้อย เป็นต้น ดังตารางที่ 17

ตารางที่ 15 การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของชาวพม่าโดยใช้บัตรผ่าน

ปี พ.ศ.	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของชาวพม่า						รวม
	การเดินทางเข้า		รวม	การเดินทางออก		รวม	ทั้งหมด (คน)
	ชาย	หญิง	(คน)	ชาย	หญิง	(คน)	
2544	98,781	81,715	180,496	99,990	83,027	183,017	363,513
2545	85,674	68,702	154,376	72,994	55,547	128,541	282,917
2546	331,949	298,501	630,450	246,275	217,409	463,684	1,094,134
2547	428,264	422,123	850,387	346,099	340,375	686,474	1,536,861
2548	415,792	406,238	822,030	381,918	381,294	763,212	1,585,242
2549	399,968	368,071	768,039	362,193	334,432	696,625	1,464,664
2550	321,441	344,566	666,007	247,467	239,382	486,849	1,152,856

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด (2551)

ตารางที่ 16 การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวต่างชาติโดยใช้บัตรผ่าน

ปี พ.ศ.	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวต่างชาติ						รวมทั้งหมด (คน)
	การเดินทางเข้า		รวม (คน)	การเดินทางออก		รวม (คน)	
	ชาย	หญิง		ชาย	หญิง		
2544	2,354	861	3,215	2,355	862	3,217	6,432
2545	1,917	711	2,628	1,918	710	2,628	5,256
2546	3,518	1,331	4,849	3,519	1,331	4,850	9,699
2547	4,963	1,715	6,678	4,960	1,719	6,679	13,357
2548	5,909	1,809	7,718	5,909	1,809	7,718	15,436
2549	5,755	1,993	7,748	5,755	1,993	7,748	15,496
2550	3,666	1,664	5,330	3,666	1,664	5,330	10,660

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด (2551)

ตารางที่ 17 การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวชาวไทยโดยใช้บัตรผ่าน

ปี พ.ศ.	การเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวรของนักท่องเที่ยวชาวไทย		รวม (คน)
	ชาย	หญิง	
2544	11,195	8,916	20,111
2545	11,196	9,801	20,997
2546	13,179	10,828	24,007
2547	27,457	27,822	55,279
2548	19,170	16,946	36,116
2549	19,533	10,025	29,558
2550	36,765	8,909	45,674

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด (2551)

ด้านอาชีพ

จากการศึกษาเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เมืองมีลักษณะที่ผสมผสานระหว่างเมืองเพื่อการอยู่อาศัย เมืองการค้าชายแดน เมืองเกษตรกรรม เมืองอุตสาหกรรม เมืองอุตสาหกรรมเกษตร เมืองพาณิชย์กรรม ซึ่งประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดแบ่งออกเป็นสองเขตคือ เขตเมือง และเขตชนบท โดยประชากรในเขตเมืองส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เช่น ธุรกิจค้าปลีก/ค้าส่ง อุตสาหกรรมขนาดเล็ก/กลาง/ใหญ่ รับจ้างทั่วไป ให้เช่าบ้าน/ห้องเช่า ค้าขาย ฯลฯ ส่วนประชากรในเขตชนบทส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมเกษตร ซึ่งพื้นที่การเกษตรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 – 2550 พบว่า มีพื้นที่การเกษตรจำนวน 318,548, 314,980, 314,769, 315,906 และ 317,441 ไร่ ตามลำดับ จากการสำรวจในพื้นที่ และจากข้อมูลที่กำลังข้างต้น พบว่า จำนวนพื้นที่ที่ใช้ทำการเกษตรมีการเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ถึงแม้จะมีการลงทุนเพิ่มมากขึ้นของภาคอุตสาหกรรมอื่นๆ ที่ไม่ใช่อุตสาหกรรมเกษตร พาณิชยกรรม เนื่องจากการลงทุนส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่ในเขตเทศบาลเมืองและเขตเทศบาลตำบล ที่มีพื้นที่การเกษตรไม่มากนักเป็นหลัก โดยพืชเศรษฐกิจที่สำคัญได้แก่ ข้าวขาวมะลิ ข้าวโพด ถั่วเขียว ถั่วเหลือง อ้อย และกระเทียม ดังตารางที่ 18

ส่วนจำนวนเกษตรกรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 – 2550 พบว่า มีจำนวน 9,259, 9,050, 8,823, 9,139 และ 9,295 ครัวเรือน ซึ่งไม่มีการเปลี่ยนแปลงมากนัก เช่นเดียวกับพื้นที่การเกษตร โดยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรผู้ปลูกพืชไร่ รองลงมาคือ เกษตรกรชาวนา พืชผัก ไม้ผล ไม้ดอกไม้ประดับ แปรรูปผลผลิตทางการเกษตร และการเกษตรอื่นๆ เป็นต้น ดังตารางที่ 19

ตารางที่ 18 พื้นที่การเกษตร และเกษตรกรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

พื้นที่การเกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)				
	2546	2547	2548	2549	2550
1. ตำบลแม่สอด	2,500	2,500	2,500	2,500	2,500
2. ตำบลแม่กุ	62,920	62,920	58,153	58,163	58,656
3. ตำบลแม่ตาว	18,309	13,355	13,355	13,355	18,309
4. ตำบลแม่ปะ	25,522	25,522	25,522	25,522	25,522
5. ตำบลแม่กาษา	55,705	55,705	55,705	55,705	55,815
6. ตำบลมหาวัน	64,664	64,660	64,700	65,000	65,337

ตารางที่ 18 (ต่อ)

พื้นที่การเกษตร	จำนวนพื้นที่ (ไร่)				
	2546	2547	2548	2549	2550
7. ตำบลพะวอ	16,370	17,370	18,748	20,490	16,190
8. ตำบลด่านแม่ละเมา	13,840	14,570	20,483	18,012	15,756
9. ตำบลพระธาตุผาแดง	10,515	10,175	7,400	8,956	11,153
10. ตำบลท่าสายลวด	48,203	48,203	48,203	48,203	48,203
รวม	318,548	314,980	314,769	315,906	317,441

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานเกษตรจังหวัดตาก (2551)

ตารางที่ 19 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

พื้นที่การเกษตร	จำนวนครัวเรือนเกษตรกร (ครัวเรือน)				
1. ตำบลแม่สอด	170	170	170	170	123
2. ตำบลแม่กุ	1,520	1,520	1,250	1,250	1,341
3. ตำบลแม่ตาว	859	540	540	848	891
4. ตำบลแม่ปะ	936	936	936	936	936
5. ตำบลแม่กาษา	1,851	1,851	1,851	1,851	1,851
6. ตำบลมหาวัน	1,340	1,450	1,480	1,485	1,492
7. ตำบลพะวอ	810	810	815	816	820
8. ตำบลด่านแม่ละเมา	812	812	820	822	880
9. ตำบลพระธาตุผาแดง	670	670	670	670	670
10. ตำบลท่าสายลวด	291	291	291	291	291
รวม	9,259	9,050	8,823	9,139	9,295

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานเกษตรจังหวัดตาก (2551)

อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม

จากการศึกษา พบว่า การเข้ามาลงทุนของภาคธุรกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีสาเหตุมาจากหลายปัจจัยแต่มีปัจจัยที่สำคัญๆ คือ

1. เมืองการค้าชายแดนแม่สอดนั้น มีจุดผ่านแดนถาวร (สะพานมิตรภาพไทย – พม่า) จำนวน 1 แห่ง และคลังสินค้าชั่วคราวจำนวน 15 แห่ง (ดังภาพผนวกที่ 1 ภาคผนวก ข) ซึ่งอยู่ในการกำกับดูแลของด่านศุลกากรใช้เป็นช่องทางในการนำเข้าและส่งออกสินค้าไปประเทศต่างๆ ในเอเชียใต้ และลุ่มมหาสมุทรอินเดีย ใช้เป็นช่องทางเชื่อมต่อไปยังตะวันออกกลาง ยุโรป และใช้เป็นช่องทางข้ามผ่านของชาวพม่าที่เข้ามาในประเทศไทย (ดังตารางผนวกที่ 29 ภาคผนวก ข)

2. การที่ประเทศพม่ามีแรงงานไร้ฝีมือจำนวนมาก ค่าจ้างแรงงานต่ำ สามารถหาได้ง่าย การตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่เข้มงวดมากนัก ซึ่งเป็นสาเหตุที่ทำให้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายที่ไม่สามารถนับจำนวนได้แน่นอนมีอยู่เป็นจำนวนมาก และมากกว่าแรงงานที่ถูกกฎหมาย และรอการเคลื่อนย้ายเข้าสู่เมืองชั้นในเป็นต้น

3. ทรัพยากรที่ใช้เป็นปัจจัยการผลิตจากประเทศพม่ามีเป็นจำนวนมาก จึงทำให้เมืองการค้าชายแดนแม่สอดเป็นพื้นที่ที่นักลงทุนเข้ามาลงทุน เพื่อการผลิตใช้ภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ

ส่วนจำนวนการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม ตั้งแต่ปี 2541 – 2550 เพิ่มขึ้นทุกปี ในปี 2550 มีการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมจำนวน 185 แห่ง มูลค่าการลงทุน 1,994,073,023 บาท และภาคพาณิชยกรรมจำนวน 69 แห่ง ทุนจดทะเบียนรวม 152,700,000 บาท ดังตารางที่ 20 แต่จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารหน่วยงานราชการที่เกี่ยวข้องหลายหน่วยงาน และหอการค้าแม่สอด พบว่า ผู้ประกอบการหรือนักลงทุนส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการหรือนักลงทุนชาวต่างชาติและชาวไทยจากภายนอกพื้นที่เข้ามาลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดโดยบางรายได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากภาครัฐ ถ้าเป็นนักลงทุนในพื้นที่ส่วนใหญ่จะเป็นนักลงทุนขนาดกลางและขนาดเล็ก หรือเป็นผู้ถือหลักทรัพย์หรือถือหุ้นแทนนักลงทุนต่างชาติเพื่อหลีกเลี่ยงข้อกฎหมาย เป็นต้น

ตารางที่ 20 อุตสาหกรรม และพาณิชยกรรม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวน				
	อุตสาหกรรม (ราย)	เงินลงทุน (บาท)	แรงงานต่างด้าวใน อุตสาหกรรม (คน)	พาณิชยกรรม (ราย)	ทุนจดทะเบียน (บาท)
2541	44	510,059,701	8,511	18	50,000,000
2542	55	995,116,023	13,309	17	71,700,000
2543	61	1,062,396,023	15,004	22	52,300,000
2544	75	1,120,410,023	16,238	22	33,250,000
2545	85	1,208,212,023	18,262	29	88,100,000
2546	100	1,292,969,023	19,972	40	98,670,000
2547	115	1,383,993,023	22,674	54	100,207,000
2548	137	1,618,813,023	27,387	55	255,964,000
2549	157	1,698,453,023	30,956	51	86,810,000
2550	185	1,994,073,023	33,462	69	152,700,000

ที่มา: สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตาก และสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก (2551)

การค้าชายแดน

จากการศึกษา พบว่า การค้าชายแดนระหว่างเมืองการค้าชายแดนแม่สอดและเมืองเมียวดี สหภาพพม่า ในรอบ 10 ปี (2541 – 2550) มีปริมาณการส่งออก – การนำเข้าสินค้า ที่ไทยมีความได้เปรียบทางการค้าหรือได้ดุลการค้า (ส่งออกมากกว่านำเข้าสินค้า) และมีมูลค่าทางการค้าเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี 2550 มีมูลค่าการส่งออกจำนวน 11,107.48 ล้านบาท มูลค่าการนำเข้าจำนวน 991.74 ล้านบาท มูลค่าการค้ารวมจำนวน 12,099.22 ล้านบาท และได้ดุลการค้าจำนวน 10,115.74 ล้านบาท ดังตารางที่ 21 ซึ่งจากการศึกษา พบว่า สินค้าส่งออกที่สำคัญได้แก่ น้ำมันดีเซล น้ำมันพืช ผงชูรส รถจักรยานยนต์ รถยนต์ ผ้าทอด้วยสีด้ายสีต่างๆ น้ำมันเบนซินเลคเอชิตชนิดที่ใช้สำหรับสตาร์ทเครื่องยนต์แบบลูกสูบ อวนจับปลา ยารักษาโรค นมข้นหวาน เป็นต้น

ด้านสินค้านำเข้าที่สำคัญส่วนใหญ่ได้แก่ สิ่งประดิษฐ์ที่ทำด้วยไม้ รองลงมาเป็นสินค้าเกษตรได้แก่ ปุ๋ยทะเลและผลิตภัณฑ์ปู ปลาเบญจพรรณสด เม็ดมะม่วงหิมพานต์ ไข่มีชีวิต ถั่วเขียวผิวดำ ไม้ไผ่ กระเพาะปลาตากแห้ง เปลือกกุ้งป่นใช้เป็นอาหารสัตว์ เป็นต้น

ตารางที่ 21 มูลค่าการส่งออกและการนำเข้าสินค้าเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปีงบประมาณ	มูลค่า (ล้านบาท)			
	การส่งออก	การนำเข้า	การค้ารวม	ดุลการค้า
2541	1,714.71	84.71	1,799.42	1,630.00
2542	2,379.92	738.97	3,118.89	1,640.95
2543	3,608.89	623.59	4,232.48	2,985.30
2544	2,900.27	1,530.62	4,430.89	1,369.65
2545	3,268.35	766.51	4,034.86	2,501.84
2546	4,652.92	436.96	5,089.88	4,215.96
2547	10,669.18	583.54	11,252.72	10,085.64
2548	12,190.72	760.30	12,951.02	11,430.42
2549	11,661.60	1,255.19	12,916.79	10,406.41
2550	11,107.48	991.74	12,099.22	10,115.74

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานพาณิชย์จังหวัดตาก (2551)

รายได้และงบประมาณการลงทุนของภาครัฐ

จากการศึกษา พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีการจัดเก็บภาษีเพื่อนำเข้าเป็นรายได้ของแผ่นดิน แบ่งเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา นิติบุคคล การค้า อากรแสตมป์ มูลค่าเพิ่ม ธุรกิจเฉพาะ และอื่นๆ ซึ่งในปี พ.ศ. 2541 มีการจัดเก็บภาษีรวมทั้งสิ้น 126.630 ล้านบาท และแนวโน้มของการจัดเก็บภาษีมียังเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2550 มีการจัดเก็บภาษีรวม 242.121 ล้านบาท แบ่งเป็นภาษีเงินได้บุคคลธรรมดาจำนวน 76.804 ล้านบาท นิติบุคคลจำนวน 47.310 ล้านบาท อากรแสตมป์จำนวน 2.715 ล้านบาท มูลค่าเพิ่มจำนวน 97.596 ล้านบาท ธุรกิจเฉพาะจำนวน 5.900 ล้านบาท และภาษีเงินได้อื่นๆ จำนวน 0.362 ล้านบาท ดังตารางที่ 22

ตารางที่ 22 ภาษีที่จัดเก็บได้ จำแนกตามประเภท ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	ประเภทภาษี (ล้านบาท/ปี)							รวม
	บุคคล ธรรมดา	นิติ บุคคล	การค้า	อากร แสตมป์	มูลค่าเพิ่ม	ธุรกิจ เฉพาะ	อื่น ๆ	
2541	67.744	18.198	0.009	1.816	29.801	8.694	0.368	126.630
2542	52.668	31.074	-	1.434	33.704	5.088	0.335	124.303
2543	43.789	33.540	-	1.478	30.643	4.784	0.338	114.573
2544	45.547	32.828	-	1.665	48.221	3.795	0.504	132.559
2545	51.440	37.025	-	1.760	51.242	3.308	0.423	145.197
2546	48.026	35.783	-	2.029	65.438	3.825	0.403	155.505
2547	46.507	45.151	0.107	3.978	71.306	3.978	0.400	169.890
2548	52.861	48.631	0.236	2.684	78.674	4.415	0.413	187.914
2549	61.739	49.936	0.005	2.765	98.100	5.629	0.370	218.545
2550	76.804	47.310	-	2.715	97.596	5.900	0.362	242.121

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานสรรพากรพื้นที่ตาก (2551)

ส่วนงบประมาณของภาครัฐในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ประจําและงบลงทุน โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 – 2550 มีงบประมาณจำนวน 1,748.19, 1,740.59, 1,717.64 และ 2,047.85 ล้านบาท ซึ่งงบประมาณที่ภาครัฐใช้ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี และไม่สอดคล้องกับการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ (ภาษี) โดยการจัดเก็บภาษีของภาครัฐในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวนเพียง 242.121 ล้านบาทต่อปี แต่เมื่อเปรียบเทียบกับงบประมาณที่ภาครัฐใช้จ่ายทั้งงบประมาณประจําและงบลงทุน มีจำนวน 2,047.85 ล้านบาทต่อปี ดังตารางที่ 23

ตารางที่ 23 งบประมาณประจำและงบลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

งบประมาณประจำปี	งบประจำ	งบลงทุน	รวม
2547	1,248.09	500.10	1,748.19
2548	1,068.95	671.64	1,740.59
2549	917.51	800.13	1,717.64
2550	1,195.00	852.84	2,047.85
รวม (ล้านบาท)	4,429.55	2,824.71	7,254.27

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานคลังเขต 6 จังหวัดพิจิตร โลก (2551)

ปริมาณน้ำเสีย และขยะ จากชุมชนเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาข้อมูลการใช้น้ำในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาลจากสำนักงานประจำเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีผู้ใช้น้ำเป็นครัวเรือน เฉลี่ยจำนวน 8,116.41 ครัวเรือน หน่วยราชการ เฉลี่ยจำนวน 92.42 ราย รัฐวิสาหกิจ เฉลี่ยจำนวน 7.00 ราย โรงพยาบาลแม่สอด 1 ราย ธุรกิจขนาดเล็ก เฉลี่ยจำนวน 2,283.08 ราย ธุรกิจขนาดใหญ่ เฉลี่ยจำนวน 578.50 ราย และอุตสาหกรรม เฉลี่ยจำนวน 93.50 ราย โดยปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยต่อปีจำนวน 1,615,488.99, 189,083.00, 5,440.99, 212,521.99, 1,124,196, 490,527.00 และ 277,448.00 ลูกบาศก์เมตร ตามลำดับ ดังตารางที่ 24

ส่วนปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น พบว่า ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือนเฉลี่ย 2.28 คน (อ้างในตารางที่ 5) มีครัวเรือนใช้น้ำ เฉลี่ยจำนวน 8,116.41 ครัวเรือน จึงมีผู้ใช้น้ำเฉลี่ย 18,505.41 คน ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยต่อคนต่อวันจำนวน 242.50 ลิตร โดยปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจึงคิดจาก 85% ของการใช้น้ำในกิจกรรมประจำวัน (อ้างใน เกษม จันทร์แก้ว, 2547) ดังนั้นปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจากประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด เฉลี่ยจำนวน 206.13 ลิตรต่อคนต่อวัน ส่วนหน่วยราชการ รัฐวิสาหกิจ โรงพยาบาล ธุรกิจขนาดเล็ก ธุรกิจขนาดใหญ่ และอุตสาหกรรม มีปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้น เฉลี่ยจำนวน 5,745.25, 2,159.13, 590,340.00, 1,367.79, 2,355.37 และ 8,242.66 ลิตรต่อรายต่อวัน ตามลำดับ ดังตารางที่ 25

ตารางที่ 24 การใช้ น้ำของครัวเรือน ภาครัฐ และภาคเอกชนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ประเภทผู้ใช้น้ำ	ปีงบประมาณ 2550 (ตุลาคม 2549 – กันยายน 2550)				
	ค่าเฉลี่ย ผู้ใช้น้ำ/ปี	ค่าเฉลี่ยการใช้ น้ำ (ลบ.ม.)			ค่าเฉลี่ยน้ำใช้ ต่อลิตรต่อคน (ราย) ต่อวัน
		ปี	เดือน	วัน	
1. ครัวเรือน (ครัวเรือน)	8,116.41	1,615,488.99	134,624.08	4,487.47	242.50
2. ราชการ (ราย)	91.42	189,083.00	15,756.92	525.23	5,745.25
3. รัฐวิสาหกิจ (ราย)	7.00	5,440.99	453.42	15.11	2,159.13
4. โรงพยาบาล	1	212,521.99	17,710.17	590.34	590,340.00
5. ธุรกิจขนาดเล็ก (ราย)	2,283.08	1,124,196	93,683	3,122.77	1,367.79
6. ธุรกิจขนาดใหญ่ (ราย)	578.50	490,527.00	40,877.25	1,362.58	2,355.37
7. อุตสาหกรรม (ราย)	93.50	277,448.00	23,120.67	770.69	8,242.66

ที่มา: จากสำนักงานประปาแม่สอด (2551)

ตารางที่ 25 ปริมาณน้ำเสียของครัวเรือน ภาครัฐ และภาคเอกชนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ประเภทผู้ใช้น้ำ	ค่าเฉลี่ยน้ำเสีย (85%) (ลบ.ม.)			ค่าเฉลี่ยน้ำเสียต่อลิตร ต่อคน (ราย) ต่อวัน
	ปี	เดือน	วัน	
1. ที่อยู่อาศัย (ครัวเรือน)	1,373,165.65	114,430.47	3,814.35	206.13
2. ราชการ (ราย)	160,720.55	13,393.38	446.45	4,883.46
3. รัฐวิสาหกิจ (ราย)	4,624.84	385.40	12.85	1,835.26
4. โรงพยาบาล	180,643.69	15,053.64	501.79	501,789.00
5. ธุรกิจขนาดเล็ก (ราย)	955,566.60	79,630.55	2,654.35	1,162.62
6. ธุรกิจขนาดใหญ่ (ราย)	416,947.95	34,745.66	1,158.19	2,002.06
7. อุตสาหกรรม (ราย)	235,830.80	19,652.57	655.09	7,006.26

ที่มา: จากการคำนวณโดยใช้ข้อมูลจากตารางที่ 24

จากการศึกษารายงานทางสถิติปริมาณขยะชุมชนตั้งแต่ปี 2546 – 2550 จากสำนักงานสถิติจังหวัดตากและเทศบาลเมืองแม่สอด พบว่า ปริมาณขยะชุมชนที่เกิดขึ้นในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด เพิ่มขึ้นตามจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้นโดยในปี พ.ศ. 2546 – 2550 มีปริมาณขยะเกิดขึ้นจากชุมชน จำนวน 39.34, 43.50, 48.85, 49.69, 50.55 ตัน/วัน โดยประชากร (คำนวณจากจำนวนประชากรในตารางผนวกที่ 30 ภาคผนวก ข) หนึ่งคนก่อให้เกิดขยะเฉลี่ยจำนวน 0.37, 0.37, 0.42, 0.42, 0.42 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน ตามลำดับ

ส่วนจากการศึกษาโดยการสำรวจในพื้นที่ พบว่า ขยะจากชุมชนที่นำมาทิ้งในสถานที่กำจัดขยะของเทศบาลเมืองแม่สอดนั้นประกอบด้วย เทศบาลเมืองแม่สอด องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ ส่วนเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลอื่นๆ นอกเหนือจากนี้ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดไม่มีการจัดเก็บข้อมูลและสถานที่ในการกำจัดขยะชุมชนที่ชัดเจน โดยประชากรตามฐานข้อมูลทะเบียนราษฎรในปี 2550 (สำนักงานฝ่ายปกครองที่ว่าการอำเภอแม่สอด) ของเทศบาลเมืองแม่สอดมี จำนวน 34,877 คน องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดงมีประชากรจำนวน 6,069 คน และองค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะมีประชากรจำนวน 11,814 คน รวมประชากรทั้งสามพื้นที่จำนวน 52,760 คน ซึ่งถ้าจำนวนประชากรดังกล่าวมาคำนวณหาค่าเฉลี่ยการสร้างขยะต่อคนมีค่าเท่ากับ 1.16 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน แต่จากการศึกษาข้างต้น พบว่า ประชากรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดหนึ่งคนสามารถสร้างขยะเฉลี่ยวันละ 0.42 กิโลกรัมต่อคน แสดงให้เห็นว่าทั้งสามพื้นที่ที่มีประชากรแฝงและ/หรือแรงงานต่างด้าวอาศัยอยู่ประมาณ 93,508 คน ดังตารางที่ 26

ตารางที่ 26 ปริมาณขยะชุมชน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปีงบประมาณ 2550	จำนวนขยะชุมชน		
	กิโลกรัม/เดือน	ตัน/เดือน	กิโลกรัม/วัน
1. ตุลาคม 2549	1,904,410	1,904.410	61,432.58
2. พฤศจิกายน 2549	1,702,460	1,702.460	56,748.67
3. ธันวาคม 2549	1,738,780	1,738.780	56,089.68
4. มกราคม 2550	1,741,170	1,741.170	56,166.78
5. กุมภาพันธ์ 2550	1,594,360	1,594.360	56,941.43
6. มีนาคม 2550	1,764,980	1,764.980	56,934.84
7. เมษายน 2550	1,771,200	1,771.200	59,040.00

ตารางที่ 26 (ต่อ)

ปีงบประมาณ 2550	จำนวนขยะชุมชน		
	กิโลกรัม/เดือน	ตัน/เดือน	กิโลกรัม/วัน
8. พฤษภาคม 2550	2,086,030	2,086.030	67,291.29
9. มิถุนายน 2550	2,075,370	2,075.370	69,179.00
10. กรกฎาคม 2550	2,087,501	2,087.501	67,338.74
11. สิงหาคม 2550	1,877,400	1,877.400	60,561.29
12. กันยายน 2550	1,901,501	1,901.501	63,383.37
รวม	22,245,162	22,245.162	

ที่มา: สํารวจจากพื้นที่กำจัดขยะเทศบาลเมืองแม่สอด (2551)

แรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษา พบว่า การจดทะเบียนอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวใช้แรงงานและอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดตามนโยบายของรัฐบาล ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2550 ทั้งชายและหญิงมีจำนวน 27,689, 29,315, 28,434, 42,771, 36,431, 33,850 และ 24,179 คน ตามลำดับ โดยในระยะแรกระหว่างปี พ.ศ. 2544 ถึงปี พ.ศ. 2547 นายจ้างได้นำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียนเพื่อการขออนุญาตให้ทำงานเพิ่มขึ้น แต่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548 ถึงปี พ.ศ. 2550 การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวเพื่อการขอให้อนุญาตทำงานมีจำนวนลดลง โดยมีสาเหตุมาจากการที่ระเบียบของภาครัฐมีความเข้มงวดมากขึ้นซึ่งทำให้นายจ้างต้องจ่ายเงินค่าธรรมเนียมต่างๆ อาทิ ค่าประกันตัว ค่าตรวจสุขภาพ ค่าประกันสุขภาพ และค่าธรรมเนียมการยื่นขอใบอนุญาตทำงาน เพิ่มมากขึ้น กรอบกับแรงงานต่างด้าวชอบเปลี่ยนงานหรือย้ายสถานที่ทำงานทำให้นายจ้างต้องสูญเสียเงินที่ใช้ในการดำเนินการขออนุญาต จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นายจ้างไม่ต้องการนำแรงงานต่างด้าวมาจดทะเบียน และประกอบกับปัจจุบันภาครัฐไม่ต้องการให้มีการจดทะเบียนแรงงานต่างด้าวรายใหม่เพิ่ม ให้นายของแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่แล้วมาจดทะเบียนขอใบอนุญาตเท่านั้นดังตารางที่ 27

ตารางที่ 27 แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตให้ทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวนแรงงานต่างด้าว		รวม (คน/ปี)
	เพศชาย	เพศหญิง	
2544	8,136	19,553	27,689
2545	8,241	21,074	29,315
2546	8,454	19,980	28,434
2547	16,436	26,335	42,771
2548	13,486	22,945	36,431
2549	11,170	22,680	33,850
2550	7,032	17,147	24,179

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานจัดหางานจังหวัดตาก สาขาแม่สอด (2551)

จากการศึกษา พบว่า การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด นับตั้งแต่ ปี พ.ศ. 2541 ถึง ปี พ.ศ. 2550 มีจำนวน 1,681, 1,033, 1,522, 1,506, 1,763, 1,703, 1,652, 2,587, 1,648 และ 5,660 ครั้ง มีจำนวนเพิ่มขึ้น ตามลำดับ จากการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ประจำสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่สอด พบว่า การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวที่มีปริมาณเพิ่มขึ้นเนื่องจากจำนวนแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งบางครั้งอยากแก้การควบคุม เพราะแรงงานต่างด้าวสามารถเข้า – ออกประเทศไทยได้อย่างอิสระ โดยบางรายเมื่อก่ออาชญากรรมเสร็จก็จะหนีเข้ากลับประเทศพม่าไปไม่สามารถจับได้ ส่วนบางรายที่ก่อคดีอาชญากรรมร้ายแรง เช่น การฆาตกรรมนายจ้างก็เนื่องจากการถูกกดขี่ข่มเหงจากนายจ้าง แต่บางรายก็เป็นการกระทำที่จงใจกระทำเพื่อต้องการทรัพย์สิน เป็นต้น ดังตารางที่ 28

ตารางที่ 28 การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ประเภท อาชญากรรม	ปี พ.ศ.									
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
1. ปล้น/ชิงทรัพย์	2	1	1	1	1	2	3	3	2	2
2. ฆาตกรรม	2	-	-	-	2	-	2	3	6	2
3. การลักขโมยของ	36	18	14	15	34	22	49	59	69	59

ตารางที่ 28 (ต่อ)

ประเภท อาชญากรรม	ปี พ.ศ.									
	2541	2542	2543	2544	2545	2546	2547	2548	2549	2550
4. การข่มขืนกระทำชำเรา	-	-	-	-	4	-	-	2	3	-
5. การค้าประเวณี	48	32	12	8	26	6	49	4	7	-
6. การค้ายาเสพติดและ การเสพยา	197	207	284	224	263	153	207	161	119	78
7. การหลบหนีเข้าเมือง ผิดกฎหมาย	842	293	728	587	709	1,048	771	293	248	335
8. การทำร้ายเจ้าของบ้าน	-	-	-	-	-	-	2	1	2	-
9. ค้าของเถื่อน	16	7	9	8	24	18	10	2	6	5
10. สลากกินรวบ	28	16	7	16	97	23	92	42	27	9
11. การเล่นการพนัน	17	11	4	9	32	11	26	18	13	13
12. อื่นๆ	493	448	463	638	571	420	441	1,999	1,146	5,157
รวม (ราย)	1,681	1,033	1,522	1,506	1,763	1,703	1,652	2,587	1,648	5,660

ที่มา: จากการสำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่สอด (2551)

ส่วนการจับกุม – ส่งกลับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายออกนอกราชอาณาจักรผ่านจุดผ่านแดนถาวร (สะพานมิตรภาพไทย – พม่า) เมื่อการค้าขายแดนแม่สอด พบว่า มีการจับกุม – ส่งกลับแรงงานต่างด้าวทั้งเพศชายและเพศหญิง ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543 – 2550 มีจำนวน 108,444, 132,249, 98,673, 85,416, 103,757, 104,474, 61,066 และ 133,673 ราย ตามลำดับ ซึ่งจากสัมภาษณ์นายตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ที่สำนักงานด่านตรวจคนเมืองแม่สอด พบว่า การจับกุม – ส่งกลับแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายของด่านตรวจคนเมืองแม่สอด ส่วนใหญ่แล้วแรงงานต่างด้าวที่ถูกส่งกลับเป็นแรงงานที่ถูกส่งมาจากหน่วยอื่น และจากพื้นที่อื่นหรือจังหวัดอื่นๆ เพราะการข้ามพรมแดนที่เมืองการค้าขายแดนแม่สอดไปยังฝั่งพม่ามีความสะดวก และเมื่อข้ามไปฝั่งพม่าแล้วแรงงานต่างด้าวสามารถเดินทางได้กลับภูมิลำเนาได้สะดวกเพราะมีการคมนาคมขนส่งที่ดีพอสมควรและมีความปลอดภัยในการเดินทาง ดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 การจับกุม – ส่งกลับแรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายออกนอกราชอาณาจักรผ่านจุดผ่านแดนถาวร (สะพานมิตรภาพไทย – พม่า) เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ปี พ.ศ.	จำนวนแรงงานต่างด้าว		รวม (คน/ปี)
	เพศชาย	เพศหญิง	
2543	63,386	45,058	108,444
2544	78,345	53,904	132,249
2545	63,913	34,760	98,673
2546	54,036	31,380	85,416
2547	69,389	34,368	103,757
2548	67,772	36,702	104,474
2549	38,221	22,845	61,066
2550	86,330	47,343	133,673

ที่มา: จากการสำรวจสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมืองจังหวัดตาก (2551)

การวิเคราะห์สภาพทั่วไป ลักษณะ และผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

วิเคราะห์ผลการศึกษาแบ่งเป็น 4 ส่วนตามกลุ่มตัวอย่างที่ได้กล่าวไว้ในบทที่ 3 (หน้า 47) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สภาพทั่วไป ความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ลักษณะของแรงงานต่างด้าว ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาและอุปสรรค และการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน

โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน จำนวน 56 ตัวอย่าง พบว่า มีแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ระหว่าง 100,000 – 149,999 คน คิดเป็นร้อยละ 33.93 รองลงมาคือ ระหว่าง 50,000 – 99,999, 200,000 คน ขึ้นไป, 150,000 – 199,999, และน้อยกว่า 49,999 คน คิดเป็นร้อยละ 26.79, 17.86, 16.07 และ 5.35 ตามลำดับ

การก่อคดีอาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีการก่อคดีขโมยทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 23.67 รองลงมาคือ การก่อคดีมาชิงทรัพย์ ค้าประเวณี ค้าของเถื่อน ปล้น/ปล้นฆ่า ข่มขืน/ข่มขืนฆ่า และไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 19.81, 17.87, 15.46, 13.04, 8.21, 1.94 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 58.93 และไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 41.07

แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่รอน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่ เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 89.29 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.71

แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ พบว่า เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 82.14 และไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 17.86

แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.86 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.14

การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า เคยพบ 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 35.71 และรองลงมาคือ ไม่เคยพบ เคยพบ 3–4, 5–6 ครั้ง และมากกว่า 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.21, 14.29, 14.29 และ 12.50 ตามลำดับ

การประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในประเทศ พบว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า เคยพบ 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 30.36 รองลงมาคือ เคยพบ 5 – 6,

3 – 4 ครั้ง ไม่เคยพบ และมากกว่า 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 23.21, 19.64, 6.07 และ 10.72 ตามลำดับ
ดังตารางผนวกที่ 1 (ภาคผนวก ก)

2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงาน
ต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อการธุรกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการธุรกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
จากกลุ่มตัวอย่างหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 56 ตัวอย่าง พบว่า ความปลอดภัยใน
การใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพของประชากรและผู้ประกอบการส่วนใหญ่เห็นว่าไม่มี
ความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 83.93 และมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 16.07

แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วน
ใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 71.43 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 28.57

ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าส่วนใหญ่
เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.86 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.14

การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 66.07 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 33.93

แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดน
แม่สอดเพิ่มขึ้น พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 83.93 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 16.07

แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด
ลดต้นทุนการผลิต พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 76.79 ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 23.21

การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวเป็นการแย่งอาชีพแรงงานท้องถิ่นและแรงงาน
ไทยภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าเป็นการแย่ง
อาชีพ คิดเป็นร้อยละ 69.64 และไม่เป็นการแย่งอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 30.36

แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ พบว่า ส่วนใหญ่คิดว่าก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 71.43 และไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 28.57

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร แรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยลดลง พบว่า ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 67.86 และไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 32.14

การประกอบอาชีพอิสระแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ส่วนใหญ่พบว่า ประกอบอาชีพร้านขายของชำ/ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 91.07 รองลงคือ มาร้านอาหาร/เครื่องดื่ม รับเหมาก่อสร้าง อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์ ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย งานรับใช้ในบ้าน คิดเป็นร้อยละ 57.14, 55.36, 53.57, 44.64, 42.86, 41.07 และ 17.86 ตามลำดับ

การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดพบว่า เคยพบ ระหว่าง 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 33.93 รองลงมาคือไม่เคยพบ เคยพบ 3 – 4 ครั้ง และมากกว่า 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.14, 19.64 และ 14.29 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 57.14 และไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 42.86 ดังตารางผนวกที่ 2 (ภาคผนวก ก)

3. ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัยของประชากร และแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 56 ตัวอย่างพบว่า แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดส่วนใหญ่ซื้อน้ำบรรจุขวด คิดเป็นร้อยละ 76.79 รองลงมาคือ น้ำประปา น้ำฝน น้ำบาดาล น้ำบ่อขุด คิดเป็นร้อยละ 73.21, 46.43, 33.93 และ 25.00 ตามลำดับ

การให้น้ำสะอาดก่อนนำน้ำมาบริโภค พบว่า มีการให้น้ำสะอาดทำโดยใช้วิธีการกรอง คิดเป็นร้อยละ 44.64 รองลงมาคือ ทำโดยใช้วิธีการต้ม ใช้สารส้ม ไม่ได้ให้น้ำสะอาด และทิ้งไว้ให้ตกตะกอน คิดเป็นร้อยละ 25.00, 10.71, 10.71 และ 8.94 ตามลำดับ

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของประชากร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 85.71 รองลงมาคือ น้ำบ่อขุด น้ำฝน น้ำบาดาล น้ำห้วย/คลอง หนองน้ำ/บึง คิดเป็นร้อยละ 48.21, 42.86, 37.50, 28.57 และ 21.43 ตามลำดับ

การเกิดระบาดของโรค/โรคติดต่อ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นโรคไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 75.00 รองลงมาคือ โรคท้องร่วง มาเลเรีย โรคเอดส์ วัณโรค โรคผิวหนัง โรคเท้าช้าง โรคพยาธิ โรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 73.21, 71.43, 50.00, 48.21, 46.43, 39.29, 21.43 และ 28.57 ตามลำดับ

การตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เคยตรวจพบ คิดเป็นร้อยละ 98.21 และไม่เคยตรวจพบ คิดเป็นร้อยละ 1.79

แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 96.43 และไม่เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 3.57

การเจ็บป่วยเป็นโรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่ป่วยเป็นมาเลเรีย คิดเป็นร้อยละ 82.14 รองลงมาคือ โรคท้องร่วง ไข้เลือดออก วัณโรค โรคผิวหนัง โรคเอดส์ โรคเท้าช้าง โรคพยาธิ โรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 76.79, 71.43, 58.93, 58.93, 58.93, 53.57, 48.21, 41.07 และ 30.36 ตามลำดับ

สถานที่ที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาล พบว่า แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 92.86 รองลงมาคือ ซื้อมากินเอง สถานือนามัย คลินิกเอกชน โรงพยาบาลเอกชน ไม่ทราบ หมอแผนโบราณ รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์ และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 60.71, 42.86, 30.36, 23.21, 14.29, 10.71, 10.71 และ 7.14 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 3 (ภาคผนวก ก)

4. ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน จำนวน 56 ตัวอย่างต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า การใช้เชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหารของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ใช้ถ่าน/ฟืน คิดเป็นร้อยละ 76.79 รองลงมาคือ แก๊สหุงต้ม ไฟฟ้า และไม้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 62.50, 42.86 และ 10.71 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเชื้อเพลิงเพื่อการประกอบอาหารของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว พบว่า มาจากตลาด/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 67.86 รองลงมาคือ หาเองจากไร่/นา/สวน ใช้ไฟฟ้า หาเองจากแก๊วบ้าน/โรงงาน หาในเขตป่า และไม้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 58.93, 42.86, 39.29, 25.00 และ 10.71 ตามลำดับ

การใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/ของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว พบว่า ส่วนใหญ่ไม้ทราบ คิดเป็นร้อยละ 46.43 รองลงมาคือ ซื้อจากโรงงาน/ร้าน คิดเป็นร้อยละ 33.39 และหาในเขตป่า คิดเป็นร้อยละ 19.64

การพบสัตว์ป่าในชุมชนหรือสถานที่ตั้งของสถานประกอบการหรือแหล่งที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 92.86 และเคยพบ คิดเป็นร้อยละ 7.14

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมและแรงงานต่างด้าว มีผลกระทบต่อการเพิ่มจำนวนหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า พบว่า ไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 71.43 รองลงมาคือมีผลกระทบต่อสัตว์ป่าลดลง และมีผลกระทบต่อสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 23.21 และ 5.36

การได้รับเรื่องร้องเรียนการส่งกลิ่นรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนการส่งกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง คิดเป็นร้อยละ 71.43 และไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 28.57

ลักษณะของกลิ่นรบกวน พบว่าเหม็นแต่ทนได้ คิดเป็นร้อยละ 32.29 เหม็นหายใจไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 32.14 และไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนกลิ่นรบกวน คิดเป็นร้อยละ 28.57

การได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ คิดเป็นร้อยละ 44.64 รองลงมา คือ ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน ได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้ และได้รับเรื่องร้องเรียนน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 23.21, 19.64 และ 12.51 ตามลำดับ

การได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาเสียงรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน คิดเป็นร้อยละ 39.29 รองลงมาคือ ได้รับเรื่องร้องเรียนเสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม และเสียงดังจากแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 26.78, 25.00 และ 8.93 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.21 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.79

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.64 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.36

สถานประกอบการอุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 80.36 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 19.64 ดังตารางผนวกที่ 4 (ภาคผนวก ก)

5. ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อการหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 56 ตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน ส่วนใหญ่ เห็นด้วยว่า คิดเป็นร้อยละ 82.14 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 17.86

รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นว่าควรจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 98.21 และไม่ควรถจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 1.79

รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 87.50 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 12.50

รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงาน และมีการตรวจสอบสุขภาพอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด พบว่า ทั้งหมดจำนวน 56 ราย เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัด ควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.64 และไม่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 5.36

รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุภในแรงงานต่างด้าวทั้ง ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 82.14 ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 17.86

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็น ภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.43 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.57

รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 87.50 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 12.50

รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.21 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.79

รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.86 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.14

รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี พบว่า ทั้งหมดจำนวน 56 ราย เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบ พบว่า ทั้งหมดจำนวน 56 ราย เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด พบว่า ทั้งหมดจำนวน 56 ราย เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ พบว่า ทั้งหมดจำนวน 56 ราย เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00 ดังตารางผนวกที่ 5 (ภาคผนวก ก)

6. ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน พบว่า การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถทำได้เข้มงวดและเคร่งครัดมากนักเพราะต้อง

คำนึงถึงมนุษยธรรม คิดเป็นร้อยละ 80.35 รองลงมาคือ เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจำนวนไม่เพียงพอ อิทธิพลของภาคเอกชนบางส่วนที่มีผลกระทบต่อภาครัฐ งบประมาณในการดำเนินการจัดการแรงงานต่างด้าวมีจำนวนไม่เพียงพอ และการจัดการแรงงานต่างด้าวไม่มีหน่วยงานหลักในการดำเนินการ คิดเป็นร้อยละ 69.64, 66.07, 58.92 และ 44.64 ตามลำดับ ดังตารางที่ 30

ตารางที่ 30 ปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. เจ้าหน้าที่ของรัฐมีจำนวนไม่เพียงพอ	39	69.64
2. การจัดการแรงงานต่างด้าวไม่มีหน่วยงานหลักในการดำเนินการ	25	44.64
3. งบประมาณในการดำเนินการจัดการแรงงานต่างด้าวมีจำนวนไม่เพียงพอ	33	58.92
4. การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถทำได้เข้มงวดและเคร่งครัดมากนักเพราะต้องคำนึงถึงมนุษยธรรม	45	80.35
5. อิทธิพลของภาคเอกชนบางส่วนที่มีผลกระทบต่อภาครัฐ	37	66.07

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ส่วนที่ 2 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ ลักษณะของแรงงานต่างด้าว และการจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 9 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า ผู้ประกอบการส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 62.12 เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 37.88

อายุของผู้ประกอบการ พบว่า มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.32 รองลงมา อายุระหว่าง 41 – 50, 51 – 60, 21 – 30 และ 61 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 31.82, 22.73, 7.58, 4.55 ตามลำดับ

สถานภาพผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 78.78 รองลงมาคือ โสด ม่าย และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 13.64, 4.55 และ 3.03

ระดับการศึกษา พบว่า ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 59.09 รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ประถมศึกษา สูงกว่าปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนต้น อนุปริญญา/ปวส. คิดเป็นร้อยละ 13.63, 10.61, 7.57, 4.55 และ 4.55 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครอบครัวของผู้ประกอบการ พบว่า มีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 50.00 รองลงมาคือ 5 – 6 คน 6 คนขึ้นไป และ 1 – 2 คน คิดเป็นร้อยละ 34.85, 12.12, 3.03 ตามลำดับ

รายได้ของผู้ประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า มีรายได้ต่ำกว่า 499,999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 28.79 รองลงมาคือ 1,000,000 – 1,499,999 500,000 – 999,999 มากกว่า 1,500,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 25.75, 22.73 และ 22.73 ตามลำดับ

การก่อตั้งสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า มีการก่อตั้งโรงงานระหว่างปี 2546 – 2550 คิดเป็นร้อยละ 37.88 รองลงมาคือ 2535 – 2540 คิดเป็นร้อยละ 33.33 และ 2541–2545 คิดเป็นร้อยละ 28.79

การผลิตของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ผลิตทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 75.76 และไม่ผลิตตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 24.24

การจำหน่ายสินค้าของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า จำหน่ายตลาดภายในประเทศ คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ ตลาดภายในท้องถิ่น ตลาดภายในท้องถิ่น/ในประเทศ/ต่างประเทศ และตลาดต่างประเทศ คิดเป็นร้อยละ 33.33, 48.48, 10.61 และ 15.15 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 6 (ภาคผนวก ก)

2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์การจ้างแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า มีการจ้างแรงงานไทยทั้งเพศชายและหญิง คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ เพศหญิงมากกว่าเพศชาย เพศชายมากกว่าเพศหญิง เฉพาะเพศชาย และเฉพาะเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 15.15, 13.64, 12.12 และ 10.61 ตามลำดับ

ค่าจ้างของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ค่าจ้างมากกว่า 4,500 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 84.84 รองลงมาคือ 4,000 – 4,499 3,500 – 3,999 3,000 – 3,499 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 12.12, 1.25 และ 1.52 ตามลำดับ

สวัสดิการของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย พบว่า มีประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 90.90 รองลงมาคือ วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล ลาภิจ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง เงินล่วงเวลา โบนัส อาหาร ที่พัก การรักษาพยาบาล เครื่องแบบทำงาน ไม่มีสวัสดิการ รถรับส่ง คิดเป็นร้อยละ 84.85, 83.33, 77.27, 68.18, 34.85, 30.30, 25.76, 12.12, 7.58 และ 3.03 ตามลำดับ

ลักษณะแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า เป็นแรงงานฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 83.33 แรงงานไร้ฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 16.67 และแรงงานไร้ฝีมือ/แรงงานฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 7.58

จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย พบว่า ส่วนใหญ่ทำงาน 8 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 78.79 รองลงมาคือ มากกว่า 10 ชั่วโมง/วัน 10 ชั่วโมง/วัน 9 ชั่วโมง/วัน และต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วันคิดเป็นร้อยละ 10.60, 4.55, 3.03 และ 3.03 ตามลำดับ

การจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ จ้างเพศหญิงมากกว่าเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 66.67 รองลงมาคือ จ้างเฉพาะเพศหญิง เพศชายมากกว่าเพศหญิง เฉพาะเพศชาย และเพศชายและหญิงเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 15.15, 7.57, 6.06 และ 4.55 ตามลำดับ

ค่าจ้างของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมพบค่าจ้างมากกว่า 3,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ 2,500 – 2,999 2,000 – 2,499 1,500 – 1,999 1,000 – 1,499 และต่ำกว่า 999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 24.24, 7.57, 16.67, 1.52 และ 1.52 ตามลำดับ

ลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่จ้าง พบว่า เป็นแรงงานฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 43.94 แรงงานไร้ฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 39.39 และเป็นทั้งแรงงานไร้ฝีมือและแรงงานฝีมือ คิดเป็นร้อยละ 16.67

สวัสดิการของแรงงานต่างด้าว พบว่า จัดให้ที่พัก คิดเป็นร้อยละ 95.45 รองลงมาคืออาหาร วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล การรักษาพยาบาล เงินล่วงเวลา โบนัส เครื่องแบบทำงาน ไม่มีสวัสดิการ ลาภ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง รดรับส่ง ไม่มีสวัสดิการ และประกันสังคม คิดเป็นร้อยละ 87.88, 71.21, 66.67, 33.33, 15.15, 12.12, 10.61, 7.58, 4.55, 4.55 และ 3.03 ตามลำดับ

ส่วนจำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานต่างด้าว พบว่า มีการทำงาน 10 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 34.85 รองลงมาคือ 12 ชั่วโมง/วัน 8 ชั่วโมง/วัน 11 ชั่วโมง/วัน ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วัน และ 9 ชั่วโมง/วัน คิดเป็นร้อยละ 24.24, 18.18, 16.67, 4.55 และ 1.51 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 7 (ภาคผนวก ก)

3. ตอนที่ 3 การวิเคราะห์คุณสมบัติ คุณลักษณะ และการจัดหาแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการ จำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า แรงงานต่างด้าวมีความจำเป็นต่อสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมโดยทั้งหมดเห็นสอดคล้องกัน คิดเป็นร้อยละ 100.00

การจัดหาแรงงานต่างด้าว พบว่า สถานประกอบการจัดหาเอง คิดเป็นร้อยละ 69.70 รองลงมาคือ นายหน้าจัดหางานชาวไทย แรงงานต่างด้าวมาสมัครงานเอง นายหน้าจัดหางานชาวพม่า คิดเป็นร้อยละ 10.61, 10.61 และ 9.09 ตามลำดับ

การพิจารณาการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน พบว่า พิจารณาจากอายุระหว่าง 15-35 ปี คิดเป็นร้อยละ 80.30 รองลงมาคือ เพศ ทักษะฝีมือและประสบการณ์ ใบอนุญาตทำงาน ใบอนุญาตเข้าประเทศ ภาษาและการสื่อสาร เชื้อชาติ คิดเป็นร้อยละ 74.24, 71.21, 62.12, 48.48, 25.76 และ 15.15 ตามลำดับ

การตรวจร่างกายของแรงงานต่างด้าวก่อนการจ้างงาน พบว่า แรงงานต่างด้าวได้รับการตรวจร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 50 และไม่มีการตรวจร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 50.00

การตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนรับเข้าทำงาน พบว่า มีการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 56.06 และไม่มีการตรวจสอบ คิดเป็นร้อยละ 43.94

คุณสมบัติและคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว พบว่า ส่วนใหญ่มีการกำหนดคุณสมบัติ และคุณลักษณะ คิดเป็นร้อยละ 96.97 และไม่มีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะ คิดเป็น ร้อยละ 3.03

การกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว พบว่า ความแข็งแรงและ สมบูรณ์ของร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือ อายุ 15 – 35 ปี เพศหญิงมากกว่าเพศชาย โสด/ไม่มีครอบครัว/ไม่สมรส ทักษะฝีมือและประสบการณ์ ภาษาและการสื่อสาร สัญชาติพม่า เพศชายมากกว่าเพศหญิง ระดับการศึกษา และศาสนา คิดเป็นร้อยละ 86.36, 78.79, 65.15, 63.64, 15.15, 13.64, 13.64, 4.55 และ 1.52 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 8 (ภาคผนวก ก)

4. ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผล กระทบต่อเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 60.61 และมีความ ปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 39.39

แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 75.76 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 24.24

ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 95.45 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 4.55

การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม พบว่า ผู้ประกอบการทั้งหมด เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด เพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.48 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.52

แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ลดต้นทุนการผลิต พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.42 ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.58

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น และแรงงานไทย พบว่า ไม่เป็นการแย่งอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 74.24 และเป็นการแย่งอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 25.76

แรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย ออกไปหางานทำนอกพื้นที่ พบว่า ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 69.70 และก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายคิดเป็นร้อยละ 30.30

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้แรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย พบว่า ไม่ส่งผลกระทบต่อ คิดเป็นร้อยละ 72.73 และส่งผลกระทบต่อ คิดเป็นร้อยละ 27.27

การประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ประกอบอาชีพร้านขายของชำ/ค้าปลีก คิดเป็นร้อยละ 93.94 รองลงมาคือ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม รับเหมาก่อสร้าง อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์ ประกอบธุรกิจค้าส่ง ขับรถยนต์/จักรยานยนต์ รับจ้าง และร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย คิดเป็นร้อยละ 69.70, 53.03, 37.88, 37.88, 36.36 และ 15.15 ตามลำดับ

การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 42.42 และส่วนที่เคยพบเห็นระหว่าง 1 – 2, 3 – 4 และ 5 ครั้งขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 27.27, 16.67 และ 13.64 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่งผลกระทบทำให้นักท่องเที่ยวไม่มาเที่ยว คิดเป็นร้อยละ 63.64 และไม่ส่งผลกระทบต่อ คิดเป็นร้อยละ 36.36 ดังตารางผนวกที่ 9 (ภาคผนวก ก)

5. ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า มีแรงงานต่างด้าว ที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด 200,000 คนขึ้นไป จำนวน 32 ราย คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ 50,000 – 99,999 150,000 – 199,999 100,000 – 149,999 และน้อยกว่า 49,999 คน คิดเป็นร้อยละ 18.18, 16.67, 10.61 และ 6.06 ตามลำดับ

การก่ออาชญากรรมแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ขโมยทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 89.39 รองลงมาคือ ชิงทรัพย์ ค้าประเวณี ปล้น/ปล้นฆ่า ค้าของเถื่อน ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า และไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 72.73, 57.58, 57.58, 18.18, 15.15 และ 3.03 ตามลำดับ

การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 53.03 และส่วนที่เคยพบเห็นระหว่าง 1 – 5, 6 – 10, มากกว่า 16 ครั้ง และ 10 – 15 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 21.21, 12.12, 7.58 และ 6.06 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่รอน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย เป็นร้อยละ 89.39 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 10.61

แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ พบว่า เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 51.52 และไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 48.48

แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 80.30 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 19.70

การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เคยพบเห็นระหว่าง 3 – 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมาคือ ไม่เคยพบเห็น พบเห็นระหว่าง 1 – 2 และมากกว่า 4 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 34.85, 16.67 และ 9.09

ประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า เคยพบเห็นระหว่าง 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ เคยพบเห็นระหว่าง 3 – 4 ไม่เคยพบเห็น และเคยพบเห็นมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 24.24, 19.70 และ 7.58 ดังตารางผนวกที่ 10 (ภาคผนวก ก)

6. ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัยเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม ส่วนใหญ่ซื้อน้ำบรรจุขวด คิดเป็นร้อยละ 80.30 รองลงมาคือ น้ำประปา น้ำฝน น้ำบาดาล น้ำบ่อขุด และน้ำจากแม่น้ำลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 71.21, 36.36, 18.18, 7.58 และ 3.03 ตามลำดับ

วิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนการบริโภค พบว่า ส่วนใหญ่ใช้วิธีการกรอง คิดเป็นร้อยละ 39.39 รองลงมาคือ ไม่ได้ทำ ทำโดยวิธีการต้ม ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน และใช้สารส้ม คิดเป็นร้อยละ 30.30, 12.12, 10.61 และ 7.58 ตามลำดับ

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า สถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมใช้น้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 90.91 รองลงมาคือ น้ำบาดาล น้ำฝน น้ำบ่อขุด และน้ำห้วย/คลอง/หนองน้ำ/บึง คิดเป็นร้อยละ 40.91, 34.85, 21.21 และ 13.64 ตามลำดับ

ส่วนในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมสำหรับแรงงานต่างด้าว พบว่า ส่วนใหญ่มีส่วนโดยเป็นส่วนซึม/ส่วนน้ำราด คิดเป็นร้อยละ 78.79 และไม่มีส่วนโดยไปตามชายป่า/ชายทุ่ง คิดเป็นร้อยละ 21.21

การเกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 77.27 รองลงมาคือ ไข้เลือดออก โรคท้องร่วง วัณโรค โรคเท้าช้าง โรคพยาธิ โรคผิวหนังโรคเอดส์ และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 72.73, 71.21, 45.45, 31.81, 18.18, 13.64, 9.09 และ 9.09 ตามลำดับ

การตั้งครุฑของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 63.64 และไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 36.36

แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 87.88 และไม่เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 12.12

การเจ็บป่วยเป็นโรคแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ที่ผ่านมาในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ป่วยเป็นโรคท้องร่วง คิดเป็นร้อยละ 80.30 รองลงมาคือ ป่วยเป็นไข้เลือดออก มาเลเรีย วัณโรค โรคผิวหนัง โรคพยาธิ ไม่ป่วย โรคเท้าช้าง โรคเอดส์ และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 77.27, 63.64, 40.91, 27.27, 9.09, 9.09, 6.06, 1.52 และ 1.52 ตามลำดับ

สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาลในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่ไปรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 93.94 รองลงมาคือ สถานีอนามัย ชื่อยามา ให้กิน/รักษาเอง คลินิกเอกชน ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล โรงพยาบาลเอกชน คิดเป็นร้อยละ 74.24, 40.91, 22.73, 7.58 และ 6.06 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 11 (ภาคผนวก ก)

7. ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการจำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า เชื่อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหาร ใช้แก๊สหุงต้ม คิดเป็นร้อยละ 93.94 รองลงมาคือ ไฟฟ้า ถ่าน/ฟืน และไม่ได้ทำอาหาร คิดเป็นร้อยละ 30.70, 13.16 และ 3.03 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเชื้อเพลิง พบว่า ซื้อจากตลาด/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 89.40 รองลงมาคือ ใช้ไฟฟ้า หาเองจากแถวโรงงานหาเองจาก ไร่/นา/สวน ไม่ได้ทำอาหาร และในเขตป่า คิดเป็นร้อยละ 53.03, 3.03, 3.03 และ 1.52 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ซื้อจากโรงงาน/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือ ไม่ได้ใช้ เป็นตึกแถว/ห้องเช่า และหาในเขตป่า คิดเป็นร้อยละ 40.91, 3.03 และ 3.03 ตามลำดับ

การพบสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในชุมชนที่ตั้งสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 95.45 และเคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 4.55

สถานประกอบ/อุตสาหกรรมการส่งผลกระทบต่อการใช้หรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า พบว่า ไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 98.48 และมีผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 1.52

การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/โรงงาน อุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 95.45 และเคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 4.55

การได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง พบว่า ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน คิดเป็น ร้อยละ 48.49 รองลงมาคือ กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ กลิ่นเหม็น จากการเกษตร กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว และกลิ่นจากการประกอบ อาหาร คิดเป็นร้อยละ 27.76, 21.76, 9.09, 9.09, 7.58 และ 1.52 ตามลำดับ

ลักษณะของกลิ่นรบกวน พบว่า ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน คิดเป็นร้อยละ 48.48 รองลงมาคือ เหม็นแต่ทนได้ เหม็นหายใจไม่ออก และไม่เหม็น คิดเป็นร้อยละ 42.42, 7.58 และ 1.52 ตามลำดับ

การนำเสียของน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่า ไม่ประสบปัญหา คิดเป็นร้อยละ 42.42 รองลงมาคือ ประสบปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 28.79 น้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถ นำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 19.70 และปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 9.09

การได้รับเสียงรบกวน พบว่า ไม่ได้รับเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 60.61 รองลงมาคือ เสียงรบกวนจากเสียงการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก คิดเป็นร้อยละ 22.72 เสียงจากโรงงาน อุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 12.12 และเสียงจากแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 4.55

แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็น ร้อยละ 93.94 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 6.06

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสีย เพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.42 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.58

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตรลดลง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 84.85 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 15.15 ดังตารางผนวกที่ 12 (ภาคผนวก ก)

8. ตอนที่ 8 การวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ประกอบการเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ประกอบการ จำนวน 66 ตัวอย่าง เพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยว่ารัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุนคิดเป็นร้อยละ 98.48 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.52

รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวด พบว่า เห็นว่าควรจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 84.85 และไม่ควรจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 15.15

รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น พบว่า ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 77.27 และเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 22.73

รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงาน และมีการตรวจสอบสุขภาพอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 95.45 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 4.55

รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัดควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 81.82 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 18.18

รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุภัณฑ์ในแรงงานต่างด้าวทั้ง ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 84.85 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 15.15

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.84 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.52

รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย พบว่า ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 60.61 และเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 39.39

รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ พบว่า เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 50.00 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 50.00

รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พบว่า ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 68.18 และเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 31.82

รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยคิดเป็นร้อยละ 96.97 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.03

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบ พบว่า ทั้งหมดเห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด พบว่า ทั้งหมดเห็นควรให้มีการจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 100.00

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 96.97 และไม่ควรถจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 3.03 ดังตารางผนวกที่ 13 (ภาคผนวก ก)

9. ตอนที่ 9 ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า ค่าจ้างแรงงานไทยสูงไม่สามารถจ้างเป็นแรงงานได้มากนัก คิดเป็นร้อยละ 53.03 รองลงมาคือ ภาครัฐควรมีนโยบายที่เกี่ยวกับการให้อนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวที่ชัดเจน การปฏิบัติของภาครัฐต่อผู้ประกอบการมีมาตรฐานหลายระดับ และ

แรงงานต่างด้าวเปลี่ยนงานและย้ายที่อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ยากแก่การควบคุม คิดเป็นร้อยละ 46.97, 39.39 และ 21.21 ตามลำดับ ดังตารางที่ 31

ตารางที่ 31 ปัญหาและอุปสรรคของผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ภาครัฐควรมีนโยบายที่เกี่ยวกับการให้อนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวที่ชัดเจน	31	46.97
2. ค่าจ้างแรงงานไทยสูงไม่สามารถจ้างเป็นแรงงานได้มากนัก	35	53.03
3. การปฏิบัติของภาครัฐต่อผู้ประกอบการมีมาตรฐานหลายระดับ	26	39.39
4. แรงงานต่างด้าวเปลี่ยนงานและย้ายที่อยู่บ่อยครั้ง ทำให้ยากแก่การควบคุม	14	21.21

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 6 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สภาพทั่วไป และความคิดเห็นของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า เพศของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.00 และเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 47.00

อายุของประชากร พบว่า อายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.75 รองลงมาคือ อายุระหว่าง 41 – 50, 21 – 30, 51 – 60, 61 ปีขึ้นไป และต่ำกว่า 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.00, 26.75, 8.00, 3.50 และ 2.00 ตามลำดับ

สถานภาพของประชากร พบว่า ส่วนใหญ่สมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 62.00 รองลงมาคือ โสด ม่าย และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 29.00, 4.75 และ 4.25 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.50 รองลงมาคือ ปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. อนุปริญญา/ปวส. มัธยมศึกษาตอนต้น ไม่ได้จบการศึกษา และสูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 24.25, 17.50, 11.25, 11.00, 3.50 และ 3.00 ตามลำดับ

จำนวนสมาชิกในครอบครัวประชากร พบว่า มีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 รองลงมาคือ 5 – 6, 1 – 2, 7 – 8 และมากกว่า 9 คน คิดเป็นร้อยละ 25.25, 10.50, 5.50 และ 1.00 ตามลำดับ

อาชีพของประชากร พบว่า ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร/ทำนา/ทำสวน/ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 23.25 รองลงมาคือ ประกอบธุรกิจส่วนตัว อาชีพรับจ้างทั่วไป พนักงานหน่วยงานเอกชน ข้าราชการการเมือง ไม่ได้ประกอบอาชีพ และราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 18.50, 18.00, 15.75, 10.00, 8.25 และ 6.25 ตามลำดับ

รายได้ของประชากร พบว่า มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.75 รองลงมาคือ 10,000 – 14,999 บาท ต่ำกว่า 4,999 บาท 20,000 บาทขึ้นไป 15,000 – 19,999 บาท และไม่มีรายได้ คิดเป็นร้อยละ 20.50, 15.00, 9.75, 7.50 และ 5.50 ตามลำดับ

การเงินกู้ยืมเงินของประชากร พบว่า ไม่ได้กู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 42.25 และมีการกู้ยืม คิดเป็นร้อยละ 52.75 โดยมีแหล่งเงินกู้ยืมดังนี้ กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์ โดยมีอัตรากู้ยืมต่ำกว่า 199,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 17.50 รองลงมาคือ 800,000 บาทขึ้นไป, 200,000 – 399,999, 400,000 – 599,999 และ 600,000 – 799,999 คิดเป็นร้อยละ 3.00, 2.50, 2.00 และ 1.00 ตามลำดับ กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน โดยมีอัตรากู้ยืมต่ำกว่า 19,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 8.50 รองลงมาคือ ระหว่าง 20,000 – 39,999 บาท และ 40,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 8.50 และ 2.00 กู้ยืมจากสินเชื่อบุคคล โดยมีอัตรากู้ยืม 40,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 1.75 รองลงมาคือ 20,000 – 39,999 และต่ำกว่า 19,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 1.25 และ 0.50 ตามลำดับ กู้ยืมเงินนอกระบบ โดย กู้ยืมจากนายทุน คิดเป็นร้อยละ 5.50 รองลงมาคือ จากญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 2.50 และ 1.25 ตามลำดับ

ความพอเพียงของรายได้และรายจ่าย พบว่า มีพอใช้ไม่เหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 44.00 รองลงมาคือ พอใช้เหลือเก็บ และไม่พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 29.50 และ 26.50 ตามลำดับ

ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 75.00 และมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 25.00

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย พบว่า เป็นการแย่งอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 58.00 และไม่เป็นการแย่งอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 42.00

แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ พบว่า ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 59.00 และไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย คิดเป็นร้อยละ 41.00

ความต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพ พบว่า ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมาคือ เปลี่ยนอาชีพเป็นประกอบธุรกิจส่วนตัว ไม่ได้ประกอบอาชีพ เปลี่ยนอาชีพเป็นราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ เปลี่ยนอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน เปลี่ยนอาชีพเป็นข้าราชการการเมือง เปลี่ยนอาชีพเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป และเปลี่ยนอาชีพเป็นเกษตรกร/ทำนา/ทำสวน/ทำไร่ คิดเป็นร้อยละ 10.75, 8.75, 5.25, 3.00, 1.00, 0.75 และ 0.50 ตามลำดับ ซึ่งสาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอาชีพ พบว่า เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและครอบครัว อยากหารายได้มากกว่านี้ และเพราะถูกแย่งอาชีพโดยแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 10.00, 9.75 และ 1.50 ตามลำดับ ส่วนสถานที่ที่ต้องการไปประกอบอาชีพใหม่ พบว่า อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก คิดเป็นร้อยละ 21.25

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 51.25 และส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 48.75

ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 92.50 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 7.50

แรงงานต่างด้าวมมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 81.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 18.75

การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 73.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 26.25

แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 75.50 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 24.50

แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมลดต้นทุนการผลิต พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 76.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 23.75

การประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าทำงานบ้าน คิดเป็นร้อยละ 96.75 รองลงมาคือ ร้านขายของชำ/ค้าปลีก รับเหมาก่อสร้าง ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม ตู้ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์ ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง และประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด คิดเป็นร้อยละ 91.00, 64.00, 61.00, 49.50, 40.25, 37.25 และ 33.50 ตามลำดับ

การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 55.00 และเคยพบเห็น 1 – 2, 3 – 4, 5 – 6 และมากกว่า 6 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 32.00, 8.50, 2.50 และ 2.00 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าส่งผลกระทบทำให้มีนักท่องเที่ยวมีจำนวนน้อย คิดเป็นร้อยละ 71.50 และไม่ส่งผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 28.50 ดังตารางผนวกที่ 14 (ภาคผนวก ก)

2. ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า การอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ส่วนใหญ่อยู่ตั้งแต่เกิด คิดเป็นร้อยละ 77.25 รองลงมาคือ อาศัยอยู่ระหว่าง 6 – 10, 1 – 5, 16 – 20, 11 – 15, 25 ปีขึ้นไป และ 21 – 25 ปี คิดเป็นร้อยละ 6.25, 6.00, 4.00, 3.25, 1.75 และ 1.50 ตามลำดับ

สาเหตุสำคัญที่ย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เกิดในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดไม่ได้ย้ายถิ่นเข้ามา คิดเป็นร้อยละ 77.25 รองลงมาคือ ย้ายเข้ามา

ด้วยเหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน เหตุผลด้านการประกอบอาชีพ และมีงานทำตลอดทั้งปี คิดเป็นร้อยละ 11.75, 2.25 และ 8.75 ตามลำดับ

ความต้องการย้ายออกจากเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่ไม่คิดย้ายออก คิดเป็นร้อยละ 89.50 รองลงมาคือ คิดย้ายด้วยสาเหตุด้านการประกอบอาชีพ คิดย้ายด้วยเหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน และคิดย้ายด้วยสาเหตุการถูกแย่งอาชีพจากแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 6.50, 3.50 และ 0.50

การนับถือศาสนา พบว่า ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมาคือ อิสลาม และคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 2.25 และ 1.75

การจ้างแรงงานต่างด้าวไว้ใช้แรงงานหรือทำงานต่างๆ ในครอบครัว พบว่า ไม่จ้าง คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาคือ จ้าง 1 – 4, 5 – 8 และจ้างมากกว่า 8 คน คิดเป็นร้อยละ 30.25, 4.50 และ 3.75 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีจำนวนประมาณระหว่าง 100,000 – 149,999 คน คิดเป็นร้อยละ 26.75 รองลงมาคือ 150,000 – 199,999, 50,000 – 99,999, 200,000 คนขึ้นไป และน้อยกว่า 49,999 คน คิดเป็นร้อยละ 26.50, 22.00, 17.75 และ 7.00 ตามลำดับ

การก่อคดีอาชญากรรมแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ขโมยทรัพย์สิน คิดเป็นร้อยละ 86.00 รองลงมาคือ ชิงทรัพย์ ค้าประเวณี ปล้น/ปล้นฆ่า ค้าของเถื่อน ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า และไม่เคย พบเห็น คิดเป็นร้อยละ 82.25, 69.50, 51.50, 30.50, 28.25 และ 6.00

การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 47.25 รองลงมาคือ เคยพบเห็น 1 – 5 ราย 6 – 10 ราย และมากกว่า 10 ราย คิดเป็น ร้อยละ 32.75, 17.50 และ 2.50 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่รอน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.25

แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ พบว่า เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 75.00 และไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง คิดเป็นร้อยละ 25.00

แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 87.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 12.25

การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 39.50 รองลงมาคือ เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง 3 – 4 ครั้ง 5 – 6 ครั้ง และมากกว่า 7 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 28.50, 24.50, 6.00 และ 1.50 ตามลำดับ

การประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมาคือ เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง ไม่เคยพบเห็น และมากกว่า 5 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.25, 19.50 และ 6.75ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 15 (ภาคผนวก ก)

3. ตอนที่ 3 การวิเคราะห์สาธารณสุข/ชีวอนามัยของประชากรและความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัยเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของครัวเรือนส่วนใหญ่ซื้อน้ำบรรจุขวด คิดเป็นร้อยละ 80.00 รองลงมาคือ น้ำประปา น้ำฝน น้ำบ่อขุด และน้ำบาดาล คิดเป็นร้อยละ 66.25, 41.25, 13.25 และ 7.75 ตามลำดับ ส่วนจากการศึกษาที่พบว่าการนำน้ำฝนมาบริโภคนั้นเนื่องจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยในช่วงฤดูฝนซึ่งกลุ่มตัวอย่างได้มีการรองรับน้ำไว้เพื่อการบริโภค

วิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภค พบว่า ไม่ได้ทำ คิดเป็นร้อยละ 46.25 ส่วนวิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภคส่วนใหญ่ทำโดยการกรอง คิดเป็นร้อยละ 43.00 รองลงมาคือ ทำโดยต้ม ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน ใช้สารส้ม และกลั่น คิดเป็นร้อยละ 30.50, 8.50, 4.00 และ 2.00 ตามลำดับ

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคของครัวเรือนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าใช้น้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 92.00 รองลงมาคือ น้ำฝน น้ำบ่อขุด น้ำบาดาล และน้ำห้วย/คลอง/หนอง/บึง คิดเป็นร้อยละ 29.75, 19.50, 16.00 และ 8.75 ตามลำดับ

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่า ไม่ได้ทำการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 56.75 ส่วนที่ทำการเกษตรนั้นแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรส่วนใหญ่มาจากน้ำฝน คิดเป็นร้อยละ 30.50 รองลงมาคือน้ำห้วย/คลอง น้ำคลองชลประทาน น้ำสระขุด/บ่อ น้ำบ่อ (บ่อน้ำดิน/น้ำบาดาล) คิดเป็นร้อยละ 29.25, 14.00, 13.25, 5.00 และ 2.00 ตามลำดับ

การมีส่วนร่วมในบริเวณบ้านของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ทั้งหมดมีส่วนร่วมใช้โดยเป็นส่วนร่วม/ส่วนน้ำรด คิดเป็นร้อยละ 100.00

สมาชิกภายในครอบครัวที่เจ็บป่วยในรอบ 5 ปี ส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคท้องร่วง คิดเป็นร้อยละ 48.75 รองลงมาคือ ไม่ป่วยไข้เลือดออก มาเลเรีย วัณโรค โรคหอบหืด โรคผิวหนัง โรคพยาธิ โรคเรื้อรัง โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน โรคเท้าช้าง และโรคเอดส์ คิดเป็นร้อยละ 32.00, 21.00, 18.50, 17.25, 10.75, 7.50, 5.25, 1.00, 1.00, 0.75 และ 0.75 ตามลำดับ

สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าส่วนใหญ่ไปรักษาที่โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 87.25 รองลงมาคือ สถานอนามัย คลินิกเอกชน โรงพยาบาลเอกชน ซอยยามากินเอง ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์ หมอแผนโบราณ ไม่ไปรักษา คิดเป็นร้อยละ 47.75, 26.00, 21.75, 21.50, 10.75, 5.75, 5.00 และ 3.25 ตามลำดับ

การป้องกันการตั้งครรภ์ของประชากรเมืองการค้าชายแดน มีสองกรณีคือ ไม่ใช้ และใช้ ในกรณีที่ไม่วางส่วนใหญ่เป็นโสด/ม่าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 31.50 รองลงมาคือ อายุมาก และต้องการมีบุตร คิดเป็นร้อยละ 9.50 และ 6.75 กรณีที่ใช้ โดยวิธีการใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง คิดเป็นร้อยละ 22.75 รองลงมาคือ ทำหมันหญิง ถุงยางอนามัย ทำหมันชาย และใช้วิธีนับวัน/งดเว้นการร่วมเพศ คิดเป็นร้อยละ 17.50, 7.50, 4.00 และ 0.50 ตามลำดับ

การระบาดของโรค/โรคติดต่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไข้เลือดออก คิดเป็นร้อยละ 83.75 รองลงมาเท่ากันคือ โรคท้องร่วง และมาเลเรีย คิดเป็น

ร้อยละ 22.42 วัณโรค โรคเท้าช้าง โรคพยาธิ โรคผิวหนัง และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 82.50, 82.50, 32.75, 30.25, 23.00, 13.50, 12.75 และ 7.00 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 97.50 และไม่เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 2.50

การพบเห็นแรงงานต่างด้าวเจ็บป่วยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มาเลเซีย คิดเป็นร้อยละ 85.25 รองลงมาคือ โรคท้องร่วง ไข้เลือดออก โรคเท้าช้าง โรคผิวหนัง วัณโรค โรคเอดส์ โรคพยาธิ และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 79.00, 75.25, 43.00, 42.00, 41.00, 36.75, 25.50 และ 24.25 ตามลำดับ

สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 73.75 รองลงมาคือ สถานีอนามัย ไม่ทราบ ชื่อยามากินเอง โรงพยาบาลเอกชน คลินิกเอกชน หมอแผนโบราณ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล และรذن้ามนต์/ไสยศาสตร์ คิดเป็นร้อยละ 42.50, 14.75, 10.74, 8.00, 7.50, 4.75, 2.50 และ 2.50 ตามลำดับ

การพบเห็นตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 91.00 และไม่เคยเห็น คิดเป็นร้อยละ 9.00 ดังตารางผนวกที่ 16 (ภาคผนวก ก)

4. ตอนที่ 4 การวิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า เชื้อเพลิงที่ใช้หุงต้ม/ทำอาหารในครัวเรือนส่วนใหญ่ใช้แก๊สหุงต้ม คิดเป็นร้อยละ 88.75 รองลงมาคือ ใช้ถ่าน/ฟืน ไฟฟ้า และไม่ได้ทำอาหาร คิดเป็นร้อยละ 52.25, 45.50 และ 2.25 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเชื้อเพลิงที่ใช้ในครัวเรือน พบว่า จากตลาด/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 87.00 รองลงมาคือ ใช้ไฟฟ้า หาเองจากไร่/นา/สวน หาในเขตป่า หาเองจากแกวบ้าน และไม่ได้ทำอาหาร คิดเป็นร้อยละ 43.25, 19.25, 5.75, 4.75 และ 3.50 ตามลำดับ

การใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย ของครัวเรือน พบว่า ซื้อมาจาก โรงงาน/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือ ไม่ได้ใช้ หาในเขตป่า และเป็นบ้านเช่า/บ้านพัก หน่วยงาน คิดเป็นร้อยละ 41.00, 13.75 และ 2.75 ตามลำดับ

การพบเห็นสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา พบว่า ไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 69.75 และเคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 30.25

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าวมีผลกระทบต่อการเพิ่มหรือลด จำนวนลงของสัตว์ป่าในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่มีผลกระทบ คิดเป็นร้อยละ 77.75 รองลงมาคือ มีผลกระทบทำให้ลดลง และมีผลกระทบทำให้มีเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 19.75 และ 2.50 ตามลำดับ

การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่นำมาบริโภค คิดเป็นร้อยละ 77.75 และนำมาบริโภค คิดเป็นร้อยละ 22.25

การได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง พบว่า ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนกลิ่นรบกวนที่ได้รับนั้นมาจากกลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 37.00 รองลงมาคือ กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ กลิ่นจากการประกอบอาหาร กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว และกลิ่นเหม็นจากการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 31.50, 26.50, 20.75, 16.25 และ 11.75 ตามลำดับ

ลักษณะของกลิ่นรบกวน พบว่า ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน คิดเป็นร้อยละ 30.00 ส่วนลักษณะของกลิ่นรบกวนที่ได้รับส่วนใหญ่เหม็นแต่ทนได้ คิดเป็นร้อยละ 41.00 รองลงมาคือ เหม็น หายใจไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 25.00 และไม่เหม็น คิดเป็นร้อยละ 4.00

การประสบปัญหาน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่า ไม่ประสบปัญหา คิดเป็นร้อยละ 50.75 ส่วนการประสบปัญหาน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติส่วนใหญ่ประสบปัญหาน้ำ

น้ำเสียส่งกลิ่นเหม็น คิดเป็นร้อยละ 20.75 รองลงมาคือ น้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 19.50 และน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 9.00

การประสบปัญหาเสียงรบกวน พบว่า ไม่มีเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 50.00 ส่วนการประสบปัญหาเสียงรบกวน พบว่า เป็นเสียงรบกวนจากเสียงการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก และรถอื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 22.75 เสียงรบกวนจากเสียงโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 18.25 และเสียงรบกวนจากเสียงดังของแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 9.00

แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 3.25

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 94.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.75

สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลงในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 86.00 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 14.00 ดังตารางผนวกที่ 17 (ภาคผนวก ก)

5. ตอนที่ 5 การวิเคราะห์ความคิดเห็นของประชากรเพื่อหาแนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างที่เป็นประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วยที่รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน คิดเป็นร้อยละ 95.00 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 5.00

รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอย่างเข้มงวด พบว่า ส่วนใหญ่ต้องการให้จัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 97.25 และไม่ควรถจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 2.75

รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าว ผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 88.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 11.75

รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานใน แม่สอด และมีการตรวจสุขภาพอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้ แพร่ระบาด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.75

รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัด ควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 95.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 4.75

รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครรภ์ในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 88.25 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 11.75

รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าว ที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 97.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 2.25

รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงาน ต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 91.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 8.25

รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการ กำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ พบว่า ส่วนใหญ่ เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 96.00 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 4.00

รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สิน กับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 88.75 และ ไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 11.25

รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่ได้ขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี พบว่า ส่วนใหญ่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 98.75 และไม่เห็นด้วย คิดเป็นร้อยละ 1.25

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นควร คิดเป็นร้อยละ 99.75 และไม่เห็นควร คิดเป็นร้อยละ 0.25

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด พบว่า ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 98.75 และไม่เห็นควรให้มีการจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 1.25

รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ พบว่า ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 99.00 และไม่เห็นควรให้มีการจัดระเบียบ คิดเป็นร้อยละ 1.00 ดังตารางผนวกที่ 18 (ภาคผนวก ก)

6. ตอนที่ 6 ปัญหาและอุปสรรคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า การข้ามพรมแดน เข้า – ออก ประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวทำได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 75.75 รองลงมาคือ สถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม ทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สร้างปัญหาให้กับชุมชน การสร้างบ้านเช่า/ห้องเช่า ของคนไทยให้แรงงานต่างด้าวเช่าสร้างปัญหาภายในชุมชน การไม่เคารพกฎหมายของแรงงานต่างด้าว การบังคับใช้กฎหมาย/การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่เข้มงวดและไม่เคร่งครัดมาก นักองค์กรการกุศลบางองค์กรใช้ประโยชน์แรงงานต่างด้าว นโยบายของภาครัฐไม่มีความชัดเจนในการจัดการกับแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 46.75, 25.00, 20.25, 17.25, 10.00 และ 3.00 ตามลำดับ ดังตารางที่ 32

ตารางที่ 32 ปัญหาและอุปสรรคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. การข้ามพรมแดน เข้า – ออก ประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวทำได้ง่าย	302	75.75
2. การไม่เคารพกฎหมายของแรงงานต่างด้าว	81	20.25
3. การสร้างบ้านเช่า/ห้องเช่าของคนท้องถิ่น ให้แรงงานต่างด้าวเช่า สร้างปัญหาภายในชุมชน	100	25.00
4. อุศาสหกรรม/สถานประกอบการทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สร้างปัญหาให้กับชุมชน	187	46.75
5. การบังคับใช้กฎหมาย/การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐ ไม่เข้มงวดและเคร่งคัดมากนัก	69	17.25
6. นโยบายของภาครัฐไม่มีความชัดเจนในการจัดการกับแรงงานต่างด้าว	12	3.00
7. องค์กรเอกชนบางองค์กรใช้ประโยชน์แรงงานต่างด้าว	40	10.00

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

ส่วนที่ 4 การวิเคราะห์สภาพทั่วไป และสถานภาพของแรงงานต่างด้าวทั้งในประเทศพม่า และเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

โดยการวิเคราะห์แบ่งออกเป็น 8 ตอน ดังนี้

1. ตอนที่ 1 การวิเคราะห์สถานภาพการเข้าเมืองและสภาพทั่วไปของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดก่อนเข้าทำงานหรือก่อนได้รับการว่าจ้าง มีการตรวจร่างกายก่อนได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่ได้รับการตรวจร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 61.00 และได้รับการตรวจร่างกาย คิดเป็นร้อยละ 39.00

เพศของแรงงานต่างด้าวที่ให้สัมภาษณ์ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 51.50 และเป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 48.50 ซึ่งสอดคล้องกับผู้ประกอบการที่จ้างแรงงานหญิงมากกว่าแรงงานชาย

อายุของแรงงานต่างด้าว พบว่า ส่วนใหญ่อายุระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.50 รองลงมาคือ 31 – 40, ต่ำกว่า 20 ปี และมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 22.75, 15.50 และ 6.25 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับช่วงอายุ ที่สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จ้างเป็นแรงงาน ในการดำเนินกิจกรรมของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม

สถานภาพ พบว่า เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 58.75 รองลงมาคือ สมรส ม่าย และหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 36.75, 2.25 และ 2.25 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับสถานภาพของแรงงานต่างด้าวที่ สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมส่วนใหญ่จ้างเป็นแรงงานในการดำเนินกิจกรรมของสถาน ประกอบการ/อุตสาหกรรม

ระดับการศึกษาของแรงงานต่างด้าว พบว่า ไม่ได้รับการศึกษาคิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาคือ ได้รับการศึกษาเกรด 4 – 6, เกรด 7 – 10, เกรด 1 – 3, เกรด 11 – 12 และปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 22.00, 20.50, 10.25, 3.00 และ 1.00 ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับคุณสมบัติของ แรงงานต่างด้าวที่สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมต้องการ คือ ระดับการศึกษาของแรงงานต่างด้าว ไม่มีความจำเป็นต้องการในการดำเนินกิจกรรมของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม ดังตารางผนวก ที่ 19 (ภาคผนวก ก)

2. ตอนที่ 2 การวิเคราะห์สถานสภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศพม่า ก่อนที่จะเข้ามา ทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด ด้านประกอบอาชีพในประเทศพม่าก่อนเดินทางเข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด พบว่า เป็นเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 32.50 รองลงมาคือ ไม่มีงานทำ รับจ้างทั่วไป ค้าขาย หางของป่าขาย กรรมกรก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 25.00, 25.00, 7.50, 6.50 และ 3.50 ตามลำดับ

รายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศพม่า พบว่า มีรายได้ระหว่าง 500 – 999 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.25 รองลงมาคือ ต่ำกว่า 499 บาท, ไม่มีรายได้, 1,000 – 1,400, 1,500 – 1,999 และ มากกว่า 2,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 26.50, 25.50, 14.50, 4.25 และ 1.00 ตามลำดับ

ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในประเทศพม่า พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 56.50 และมีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 43.50

การเจ็บป่วยในประเทศพม่า พบว่า เป็นโรคท้องร่วง คิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาคือ มาเลเรีย วัณโรค โรคผิวหนัง ไข้เลือดออก โรคเท้าช้าง โรคเอดส์ และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 51.75, 42.25, 32.50, 22.25, 18.50, 11.00, 2.00 และ 1.75 ตามลำดับ

สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลในประเทศพม่า พบว่า โรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 64.75 รองลงมาคือ ซื้อมากินเอง หมอแผนโบราณ ไม่ป่วย สถานีอนามัย รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์ คลินิกเอกชน โรงพยาบาลเอกชน และศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล คิดเป็นร้อยละ 36.25, 31.50, 26.50, 14.25, 12.00, 7.50, 5.00 และ 1.75 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในประเทศพม่า พบว่า มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาล คิดเป็นร้อยละ 59.00 และไม่มีค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 41.00 ดังตารางผนวกที่ 20 (ภาคผนวก ก)

3. ตอนที่ 3 การวิเคราะห์ขั้นตอนการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ที่เข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเมืองการค้าชายแดนแม่สอดก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางเข้ามาใช้แรงงาน พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 86.25 รองลงมาคือ จากญาติพี่น้อง นายหน้าชาวพม่า นายหน้าชาวไทย วิทยุและโทรทัศน์ และสื่อสิ่งพิมพ์ คิดเป็นร้อยละ 83.50, 21.25, 15.25, 12.75 และ 12.25 ตามลำดับ

ความปลอดภัยระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 70.25 และไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 29.75

สาเหตุที่ละทิ้งถิ่นฐานจากประเทศพม่าเข้ามาทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า แรงงานต่างด้าวประสบปัญหาความยากจนและไม่มียานพาหนะในประเทศพม่า คิดเป็นร้อยละ 86.75 รองลงมาคือ ความต้องการรายได้ โอกาสการมีงานทำและคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า อัตราค่าจ้างในประเทศพม่าต่ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ หลบหนีจากการถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า การหลบหนีจากความไม่สงบภายในประเทศพม่า คิดเป็นร้อยละ 85.75, 82.00, 32.75, 12.00 และ 11.25 ตามลำดับ

ผู้นำพาหรือชักชวนให้เดินทางเข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ส่วนใหญ่เป็นญาติพี่น้อง/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 66.00 รองลงมาคือ เดินทางเข้ามาเอง นายหน้าชาว พม่า และนายหน้าชาวไทย คิดเป็นร้อยละ 22.00, 7.25 และ 4.75 ตามลำดับ

ช่องทางการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า แรงงานต่างด้าวใช้ ช่องทางด่านริมเมย คิดเป็นร้อยละ 28.75 รองลงมาคือ เข้ามาโดยไม่ผ่านด่าน ด่านท่าสายลวด ด่านวังตะเคียน ด่านบ้านห้วยม่วง ด่านแม่ตาว ด่านบ้านท่าอาจ ด่านบ้านห้วยม่วง และด่านท่าแม่ตาว คิดเป็นร้อยละ 27.50, 11.00, 10.00, 6.75, 7.25, 6.25 และ 2.50 ตามลำดับ

เหตุผลในการตัดสินใจเลือกช่องทางข้ามพรมแดน พบว่า เข้ามาได้ง่ายไม่มีการ ตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ คิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมาคือ เข้ามาได้ง่ายไม่มีขั้นตอนการตรวจสอบ จากเจ้าหน้าที่มากนัก และสามารถเจรจาต่อรองและให้เงินเจ้าหน้าที่ได้ง่าย คิดเป็นร้อยละ 34.25 และ 12.25 ตามลำดับ

วิธีการเดินทางข้ามพรมแดนเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เดินทาง โดยรถโดยสาร คิดเป็นร้อยละ 44.25 รองลงมาคือ เดินทางด้วยเท้า เรือ และรถยนต์/จักรยานยนต์ ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 38.00, 13.00 และ 4.75 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายหรือเงินค่าเดินทางข้ามพรมแดน พบว่า ต่ำกว่า 499 บาท คิดเป็นร้อยละ 48.25 รองลงมาคือ 500 – 999, 2,000 – 2,999, 1,000 – 1,999, ไม่มีค่าใช้จ่าย และ 3,000 บาทขึ้นไป คิดเป็น ร้อยละ 27.75, 12.25, 5.75, 4.75 และ 1.25 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เป็นเงินจากครอบครัว คิดเป็นร้อยละ 42.25 รองลงมาคือ เงินส่วนตัว และเงินจากการกู้ยืม คิดเป็น ร้อยละ 35.00 และ 22.75 ดังตารางผนวกที่ 21 (ภาคผนวก ก)

4. ตอนที่ 4 การวิเคราะห์สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง เกี่ยวกับสถานภาพทาง เศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ถึงการทำงานและอาศัยอยู่

ในเมืองการค้าขายแดนแม่สอดของแรงงานต่างด้าว พบว่า อาศัยอยู่ 3 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.75 รองลงมาคือ 2 ปี, มากกว่า 3 ปี, 1 ปี และต่ำกว่า 1 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.75, 24.00, 15.50 และ 9.00 ตามลำดับ

ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการทำงานในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมที่ทำงานอยู่ พบว่า ส่วนใหญ่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 84.25 และไม่มีความปลอดภัย คิดเป็นร้อยละ 15.75

รายได้จากการทำงาน (ค่าจ้าง) ในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด พบว่า ได้รับค่าจ้างระหว่าง 2,000 – 2,499 บาท คิดเป็นร้อยละ 29.00 รองลงมาคือ 1,500 – 1,999, 2,500 – 2,999, 1,000 – 1,499, มากกว่า 3,000 และต่ำกว่า 999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 24.25, 19.75, 17.50, 7.25 และ 2.25 ตามลำดับ

สวัสดิการที่ได้รับนอกเหนือจากค่าจ้างแรงงานจากสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม พบว่า ส่วนใหญ่ได้รับสวัสดิการที่พัก คิดเป็นร้อยละ 84.75 รองลงมาคือ อาหาร วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล เงินล่วงเวลา การรักษาพยาบาลฟรี ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง ชุดเครื่องแบบทำงาน รถรับ-ส่ง โบนัส คิดเป็นร้อยละ 62.75, 27.75, 26.25, 26.00, 10.25, 6.75, 6.50 และ 4.75 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด พบว่า มีค่าใช้จ่าย 1,000 – 1,999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 42.50 รองลงมาคือ 500 – 999 บาท/เดือน ต่ำกว่า 499 บาท/เดือน และ มากกว่า 2,000 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 41.00, 9.25 และ 7.25 ตามลำดับ

ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด พบว่า แรงงานต่างด้าวมีรายได้พอใช้เหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 45.50 รองลงมาคือ พอใช้ไม่เหลือเก็บ และไม่พอใช้ คิดเป็นร้อยละ 36.75 และ 17.75

วิธีการในการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่า พบว่า ส่วนใหญ่ส่งกลับโดยฝากญาติหรือเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 53.25 รองลงมาคือ ไม่ส่งกลับ นำกลับเอง ส่งกลับโดยการโอนผ่านธนาคาร ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวไทย ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวพม่า คิดเป็นร้อยละ 38.00, 5.25, 1.50, 1.50 และ 0.50 ตามลำดับ

จำนวนครั้งของการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศประเทศพม่า พบว่า ไม่ส่งกลับ คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือ ส่งกลับ 2 เดือน/ครั้ง ส่งกลับ 3 เดือน/ครั้ง ส่งกลับ 1 เดือน/ครั้ง และมากกว่า 3 เดือน/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.25, 17.50, 13.75 และ 10.50 ตามลำดับ

จำนวนเงินส่งกลับแต่ละครั้งของแรงงานต่างด้าว พบว่า ไม่ส่งกลับ คิดเป็นร้อยละ 38.00 รองลงมาคือ ระหว่าง 500 – 999, 1,000 – 1,499, 1,500 – 1,999, 2,000 – 2,499, มากกว่า 2,500 บาท/ครั้ง และต่ำกว่า 499 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 20.50, 15.50, 10.00, 7.00, 5.50 และ 3.50 ตามลำดับ

วันหยุดจากการทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีวันหยุดในวันสำคัญทางศาสนา คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคือ ไม่มีวันหยุด หยุดทุกวันอาทิตย์ หยุดในช่วงเทศกาล หยุดวันเสาร์และอาทิตย์ และหยุดวันเสาร์ คิดเป็นร้อยละ 35.25, 35.00, 28.00, 6.25 และ 3.00 ตามลำดับ

การพักอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า อยู่กับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 52.75 รองลงมาคือ อยู่กับครอบครัว ญาติพี่น้อง และอยู่คนเดียว คิดเป็นร้อยละ 22.25, 3.50 และ 11.50 ตามลำดับ

ค่าเช่าบ้านเช่า ห้องเช่า หรือที่พักที่อาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไม่มีค่าเช่า เพราะได้รับสวัสดิการจากนายจ้าง คิดเป็นร้อยละ 63.50 รองลงมาคือ มีค่าเช่าต่ำกว่า 499 บาท/เดือน 500 – 999 บาท/เดือน และ 1,000 – 1,999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 29.00, 6.25 และ 1.25 ตามลำดับ

สถานที่เดินทางไปพักผ่อนหรือท่องเที่ยวในวันหยุด พบว่า พักผ่อนอยู่ที่บ้านคิดเป็นร้อยละ 53.50 รองลงมาคือ ตลาด/ห้างสรรพสินค้า ไปวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา ไปท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และเดินทางไปเที่ยวบ้านเกิดในพม่า คิดเป็นร้อยละ 33.50, 30.00, 24.00 และ 22.50 ตามลำดับ

การนับถือศาสนา พบว่า ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 89.50 และนับถือศาสนาคริสต์ คิดเป็นร้อยละ 10.50

จำนวนครั้งของการเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อและประเพณีที่สำคัญ พบว่า ส่วนใหญ่เข้าร่วม 1 – 5 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 73.50 รองลงมาคือ ไม่เข้า

ร่วม เข้าร่วม 6 – 10 ครั้ง/ปี และเข้าร่วมมากกว่า 10 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 16.25, 8.25 และ 2.00 ตามลำดับ

การเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญๆ พบว่า ไปกับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 49.50 รองลงมาคือ ไปกับญาติพี่น้อง ครอบครัว คนเดียว และ คนเดียว/ครอบครัว/ญาติพี่น้อง/เพื่อน คิดเป็นร้อยละ 33.50, 31.25, 14.50 และ 10.50 ตามลำดับ

วิธีการเดินทางมาร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อและประเพณี ที่สำคัญๆ พบว่า เดินด้วยเท้า คิดเป็นร้อยละ 52.75 รองลงมาคือ จักรยาน รถโดยสาร จักรยานยนต์ และรถยนต์ส่วนตัว คิดเป็นร้อยละ 30.75, 23.75, 5.00 และ 2.25 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 22 (ภาคผนวก ก)

5. ตอนที่ 5 การวิเคราะห์สถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ถึงสถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่าแหล่งน้ำเพื่อการบริโภค ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา คิดเป็นร้อยละ 71.00 รองลงมาคือ ชื่อน้ำบรรจุขวด น้ำฝน น้ำบ่อขุด น้ำบาดาล น้ำจากแม่น้ำลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 34.75, 26.00, 26.00, 19.00 และ 5.00 ตามลำดับ

วิธีการทำให้น้ำสะอาด พบว่า ไม่ได้ทำ คิดเป็นร้อยละ 48.50 รองลงมาคือ ทำโดยการกรอง ทำโดยการต้ม ทำโดยการต้มทิ้งไว้ให้ตกตะกอน และทำโดยการต้มใช้สารส้ม คิดเป็นร้อยละ 35.00, 16.50, 8.75 และ 1.50 ตามลำดับ

แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค พบว่า ใช้น้ำประปาเพื่อการอุปโภค คิดเป็นร้อยละ 71.50 รองลงมาคือ น้ำบ่อขุด น้ำฝน น้ำห้วย/คลอง น้ำฝน หนองน้ำ/บึง คิดเป็นร้อยละ 33.25, 20.00, 18.75, 18.25 และ 2.25 ตามลำดับ

การมีส้วมและการใช้ส้วมในที่พักอาศัย พบว่า ส่วนใหญ่มีส้วมโดยเป็นส้วมซึม/ส้วมน้ำราด คิดเป็นร้อยละ 89.00 รองลงมาคือ ไม่มีโดยไปตามชายป่า/ชายทุ่ง เป็นส้วมหลุม และไม่มีโดยใช้ส้วมเพื่อนบ้าน คิดเป็นร้อยละ 9.25, 1.50 และ 0.25 ตามลำดับ

การเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาถึงขั้นต้องไปรักษาพยาบาล พบว่า เป็นโรคท้องร่วง คิดเป็นร้อยละ 60.00 รองลงมาคือ วัณโรค มาเลเรีย ไม่มีป่วย โรคพยาธิ ไข่เลือดออก โรคผิวหนัง โรคเท้าช้าง โรคชรา โรคเรื้อน โรคเอดส์ และโรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน คิดเป็นร้อยละ 31.75, 28.25, 26.75, 11.50, 8.50, 3.25, 1.50, 0.75, 0.50, 0.25 และ 0.25 ตามลำดับ

สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ไปรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 73.75 รองลงมาคือ สถานีอนามัย ไม่ป่วย ชื่อยามากินเอง คลินิกเอกชน โรงพยาบาลเอกชน หมอแผนโบราณ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์ รองลงมาคือ 54.75, 26.75, 24.00, 10.50, 9.75, 5.25, 4.00 และ 1.00 ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแต่ละครั้งในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่าย คิดเป็นร้อยละ 71.00 รองลงมาคือ มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 99 บาท/ครั้ง 100 – 199 บาท/ครั้ง 200 – 299 บาท/ครั้ง 300 – 399 บาท/ครั้ง 500 – 599 บาท/ครั้ง มากกว่า 600 บาท/ครั้งขึ้นไป และ 400 – 499 บาท/ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 9.50, 9.00, 3.25, 2.75, 1.75, 1.50 และ 1.25 ตามลำดับ

จำนวนครั้งของความเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทราบ คิดเป็นร้อยละ 76.25 รองลงมา 1 ครั้ง/ปี 2 ครั้ง/ปี 3 ครั้ง/ปี และ 4 ครั้ง/ปี คิดเป็นร้อยละ 19.50, 2.50, 1.00 และ 0.75 ตามลำดับ

วิธีการในการป้องกันการตั้งครรภ์ พบว่า ใช้วิธีการป้องกันใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง คิดเป็นร้อยละ 18.25 รองลงมาคือ ทำหมันหญิง ทำหมันชาย ใช้ถุงยางอนามัย และนับวัน/งวดเว้นการร่วมเพศ คิดเป็นร้อยละ 3.50, 2.75, 2.75 และ 1.00 ส่วนสาเหตุของการไม่ใช้วิธีการป้องกันเนื่องจากเป็นโรค/ม่าย/หย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 63.75 รองลงมาคือ ต้องการมีบุตร และอายุมาก คิดเป็นร้อยละ 6.50 และ 1.50 ตามลำดับ

แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 53.75 และไม่เป็นสาเหตุของการระบาด คิดเป็นร้อยละ 46.25

การพบเห็นการเจ็บป่วยแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า เคยพบเห็นการเป็นโรคท้องร่วง คิดเป็นร้อยละ 82.75 รองลงมาคือ มาเลเรีย วัณโรค

ใช้เลือดออก โรคผิวหนัง โรคพยาธิ โรคเท้าช้าง โรคเอดส์ และโรคเรื้อน คิดเป็นร้อยละ 69.75, 64.75, 39.00, 34.75, 29.50, 21.75, 14.50 และ 7.75 ตามลำดับ

การพบเห็นแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดตั้งครุภ ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 79.50 และไม่เคยพบ คิดเป็นร้อยละ 20.50 ดังตารางผนวกที่ 23 (ภาคผนวก ก)

6. ตอนที่ 6 การวิเคราะห์ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ต่อผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ถึงการใช้เชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่ใช้ถ่าน/ฟืน คิดเป็นร้อยละ 64.75 รองลงมาคือ แก๊สหุงต้ม ไฟฟ้า และไม่ได้ทำอาหาร คิดเป็นร้อยละ 20.75, 18.75 และ 9.25 ตามลำดับ

แหล่งที่มาของเชื้อเพลิงเพื่อการประกอบอาหาร พบว่า ตลาด/ร้านค้า คิดเป็นร้อยละ 67.75 รองลงมาคือ ใช้ไฟฟ้า หาเองจากไร่/นา/สวน ไม่ได้ทำอาหาร หาเองจากแถวบ้าน/โรงงาน และหาในเขตป่า คิดเป็นร้อยละ 17.25, 14.50, 9.25, 3.50 และ 2.25 ตามลำดับ

การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ในการประกอบอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 76.75 และทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์ คิดเป็นร้อยละ 23.25

แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ได้รับการเกษตร คิดเป็นร้อยละ 76.75 รองลงมาคือ ทำโดยใช้น้ำจากน้ำจากการขุดสระ/บ่อ น้ำบ่อ/น้ำบาดาล น้ำห้วย/คลอง/หนอง/บึง น้ำฝน และน้ำคลองชลประทาน คิดเป็นร้อยละ 6.50, 6.00, 5.50, 4.25 และ 1.00 ตามลำดับ

การพบเห็นสัตว์ป่าในชุมชนที่พักอาศัยอยู่ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา พบว่า ส่วนใหญ่ไม่พบเห็น คิดเป็นร้อยละ 92.75 และเคยพบเห็น คิดเป็นร้อยละ 7.25

การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหาร พบว่า ส่วนใหญ่ไม่นำมาบริโภค คิดเป็นร้อยละ 97.50 และนำมาบริโภค คิดเป็นร้อยละ 2.50

การได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง พบว่า ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน คิดเป็นร้อยละ 44.75 รองลงมาคือ กลิ่นจากการประกอบอาหาร กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม กลิ่นเหม็นจากการเกษตร กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ และกลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว คิดเป็นร้อยละ 30.50, 27.00, 11.00, 8.00, 8.00 และ 5.25 ตามลำดับ

ความรู้สึกรบกวนจากกลิ่นรบกวน พบว่า เหม็นแต่ทนได้ คิดเป็นร้อยละ 50.75 รองลงมาคือ ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน ไม่เหม็น และเหม็นหายใจไม่ออก คิดเป็นร้อยละ 44.75, 3.50 และ 1.00 ตามลำดับ

การประสบปัญหาการน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ พบว่า ส่วนใหญ่ไม่ประสบปัญหา คิดเป็นร้อยละ 79.25 รองลงมาคือ ประสบปัญหาปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น ปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้ และปัญหาน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้ คิดเป็นร้อยละ 12.25, 4.75 และ 3.75 ตามลำดับ

การประสบปัญหาเสียงรบกวน พบว่า ไม่มีเสียงรบกวน คิดเป็นร้อยละ 40.00 เสียงรบกวนจากเสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก คิดเป็นร้อยละ 36.50 และเสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 23.50 ดังตารางผนวกที่ 24 (ภาคผนวก ก)

7. ตอนที่ 7 การวิเคราะห์ความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าว

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง มีความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงาน ในอำเภอหรือจังหวัดในประเทศไทย พบว่า ส่วนใหญ่มีความต้องการและความคาดหวังที่จะทำงานหรือใช้แรงงานในอำเภอแม่สอด คิดเป็นร้อยละ 61.50 รองลงมาคือ กรุงเทพมหานคร ตัวเมืองจังหวัดตาก จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดสมุทรสาคร และอำเภอที่ติดต่อกับแม่สอด คิดเป็นร้อยละ 30.50, 3.00, 2.00, 2.00 และ 1.00 ตามลำดับ

ค่าจ้างแรงงานที่มีความต้องการและความคาดหวัง พบว่า มีความต้องการและความคาดหวังค่าจ้างแรงงานระหว่าง 4,000 – 4,999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 32.25 รองลงมาคือ มากกว่า 5,000 บาท/เดือน 3,000 – 3,999 บาท/เดือน 2,000 – 2,999 บาท/เดือน และ 1,000 – 1,999 บาท/เดือน คิดเป็นร้อยละ 29.25, 26.50, 10.50 และ 1.50 ตามลำดับ

อาชีพที่มีความต้องการและความคาดหวัง พบว่า มีความต้องการและความคาดหวังทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 37.25 รองลงมาคือ การประกอบอาชีพอิสระ/ค้าขาย แรงงานในภาคการเกษตร งานรับใช้ในบ้าน งานในภาครัฐกิจบริการ งานรับจ้างในร้านค้าปลีก/ค้าส่ง งานในเรือประมง/แพปลา งานรับจ้างในร้านอาหาร และงานกรรมกรก่อสร้าง คิดเป็นร้อยละ 19.25, 15.25, 6.50, 5.75, 4.75, 4.50, 4.25 และ 2.50 ตามลำดับ

ความต้องการและความคาดหวังที่จะเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทย พบว่า มีความต้องการและความคาดหวังที่อาศัยอยู่ตลอดไป คิดเป็นร้อยละ 46.00 รองลงมาคือ ตามช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน และอยู่จนกว่าจะหารายได้ให้ได้มากที่สุดประมาณ 10 – 20 ปี คิดเป็นร้อยละ 41.00 และ 13.00 ตามลำดับ ดังตารางผนวกที่ 25 (ภาคผนวก ก)

8. ตอนที่ 8 ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ที่อยู่อาศัยแออัดและไม่ถูกสุขอนามัย คิดเป็นร้อยละ 78.00 รองลงมาคือ ต้องการค่าจ้างและชีวิตความเป็นอยู่เท่าเทียมกับคนไทย การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อแรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมเหมือนกับคนไทย และการถูกกดขี่จากนายจ้างหรือการไม่จ่ายค่าจ้าง การถูกกดขี่ทางเพศหรือการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์ คิดเป็นร้อยละ 52.75, 23.75, 31.25 และ 7.50 ตามลำดับ ดังตารางที่ 33 ซึ่งจากการศึกษานี้ สอดคล้องกับ Woodland and Yoshida (2004) ที่พบว่า ทัศนคติของแรงงานอพยพอพยพเข้าเมืองอย่างผิดกฎหมายนั้นเป็นความเสี่ยงที่จะถูกจับกุมลงโทษ และยังมีเสี่ยงต่อภัยอื่นๆ แต่ก็ยังมีการอพยพเข้ามา

ตารางที่ 33 ปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1. ต้องการค่าจ้างและชีวิตความเป็นอยู่เท่าเทียมกับคนไทย	211	52.75
2. การถูกกดขี่จากนายจ้างหรือการไม่จ่ายค่าจ้าง	95	23.75
3. ที่อยู่อาศัยแออัดและไม่ถูกสุขอนามัย	312	78.00
4. การถูกกดขี่ทางเพศหรือการบังคับให้มีเพศสัมพันธ์	30	7.50
5. การปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ภาครัฐต่อแรงงานต่างด้าวอย่างเท่าเทียมเหมือนกับคนไทย	125	31.25

หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดกับปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อปริมาณการลงทุน ได้แก่ รายได้ประชากรแม่สอด (X_1), รายได้ภาครัฐ (X_2), รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3), จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (X_4), จำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5), รายได้สถานประกอบการ (X_6), นโยบายส่งเสริมการลงทุน (X_7) และนโยบายการบริหารและการจ้างแรงงานต่างด้าว (X_8) โดยศึกษาความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการลักษณะต่างๆ ได้แก่ สมการแบบเส้นตรง (linear form) สมการ Cobb – Douglas โดยใช้วิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) โดยการคัดเลือกตัวแปรแบบ Stepwise regression ได้ผลดังนี้

ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจ

$$E_{Ec} = f(X_1, X_2, X_3, X_4, X_5, X_6, X_7, X_8)$$

วิเคราะห์โดยวิธี Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบทางเศรษฐกิจ

$$E_{Ec} = 94.571 + 10.595 X_1 + 5.803X_2 + 1.024X_3 + 0.103X_4 + 0.509X_5 + 1.086X_6 \\ (43.860)^{NS} \quad (1.239)^{**} \quad (0.024)^{**} \quad (0.063)^{NS} \quad (0.199)^{*} \quad (43.860)^{NS} \\ + 2.703X_7 + 15.845X_8 + 27.984 \\ (1.239)^{NS} \quad (0.024)^{NS}$$

Multiple R	0.990
R Square	0.980
Adjusted R Square	0.977
Standard Error	41.040
F-Statistics	311.887
Signif F	0.000

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

E_{Ec} = ปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ล้านบาท/ปี)

X_1 = รายได้ประชากรแม่สอด (ล้านบาท/ปี)

X_2 = รายได้ภาครัฐ (ภาษี) (ล้านบาท/ปี)

X_3 = รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ ($X - M$) (ล้านบาท/ปี)

X_4 = จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (ล้านบาท/ปี)

X_5 = จำนวนการลงทุนภาคเอกชน (ล้านบาท/ปี)

X_6 = รายได้สถานประกอบการ (ล้านบาท/ปี)

X_7 = นโยบายส่งเสริมการลงทุน

X_8 = นโยบายการบริหารและการจ้างแรงงานต่างด้าว

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบ สามารถนำมาอธิบายผลได้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้ภาครัฐ (ภาษี) เท่ากับ 5.803 หมายถึง เมื่อรายได้ภาครัฐ (ภาษี) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 ปริมาณการค้าและการลงทุนจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 5.803 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของรายได้จากการค้าระหว่างประเทศ เท่ากับ 1.024 หมายถึง ถ้ารายได้จากการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้

ปริมาณการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.024 และค่าสัมประสิทธิ์ของการลงทุนภาคเอกชน เท่ากับ 0.509 หมายถึง ถ้าการลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.509 ดังตารางที่ 34

จากการวิเคราะห์ Function ปัจจัยที่มีผลกระทบข้างต้น ทำให้ทราบถึงความสำคัญของปัจจัยแต่ละชนิด โดยพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละชนิด จากค่าสัมประสิทธิ์ Beta ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ รายได้ภาครัฐ (X_2) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3) และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5) ส่วนปัจจัยอีก 5 ชนิด คือ รายได้ประชากรแม่สอด (X_1) จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (X_4) รายได้สถานประกอบการ (X_6) นโยบายส่งเสริมการลงทุน (X_7) และนโยบายการบริหารและการจ้างแรงงานต่างด้าว (X_8) ไม่มีผลต่อปริมาณการค้าและการลงทุน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนด

ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า รายได้ประชากรแม่สอด (X_1) มีความสัมพันธ์กับรายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3) รายได้ภาครัฐ (X_2) มีความสัมพันธ์กับจำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (X_4) และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5) มีความสัมพันธ์กับรายได้สถานประกอบการ (X_6) (ดังแสดงตารางผนวกที่ 26 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ ภาคผนวก ก)

ตารางที่ 34 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์
สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบ ทางเศรษฐกิจ	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
รายได้ประชากรแม่สอด	10.595	43.860	0.005	0.242	0.810
รายได้ภาครัฐ (ภาษี)	5.803	1.239	0.102	4.685	0.000
รายได้จากการค้าระหว่าง ประเทศ	1.024	0.024	0.959	43.308	0.000
จำนวนเงินการลงทุนของ ภาครัฐ	0.103	0.063	0.037	1.638	0.108

ตารางที่ 34 (ต่อ)

ปัจจัยผลกระทบ ทางเศรษฐกิจ	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
จำนวนการลงทุนภาคเอกชน	0.509	0.199	0.056	2.560	0.013
รายได้สถานประกอบการ	1.086	1.005	0.024	1.080	0.285
นโยบายส่งเสริมการลงทุน	2.703	14.431	0.004	0.187	0.852
นโยบายการบริหารและการ จ้างแรงงานต่างด้าว	15.845	13.804	0.024	1.148	0.256
ค่าคงที่	94.571	27.984		3.379	0.001

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมืองการค้าชายแดน แม่สอด จังหวัดตาก ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการค้าและการลงทุน ทั้งหมด 8 ชนิดด้วยกัน คือ รายได้ประชากรแม่สอด (X_1), รายได้ภาครัฐ (X_2), รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3), จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ (X_4), จำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5), รายได้สถานประกอบการ (X_6), นโยบายส่งเสริมการลงทุน (X_7) และนโยบายการบริหารและการจ้างแรงงาน ต่างด้าว (X_8) พบว่า จากการวิเคราะห์สมการโดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีผลต่อปริมาณการค้าและการลงทุน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ รายได้ภาครัฐ (X_2) รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3) และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยนำปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% คือ รายได้ภาครัฐ รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน หาความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ชนิด อีกครั้งหนึ่งได้ดังสมการ

$$E_{Ec} = 85.097 + 5.321X_2 + 1.030X_3 + 0.404X_5 + 21.477$$

(1.177) ** (0.022) ** (0.181) *

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

E_{ec} = ปริมาณการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ล้านบาท/ปี)

X_2 = รายได้ภาครัฐ (ภาษี) (ล้านบาท/ปี)

X_3 = รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ ($X - M$) (ล้านบาท/ปี)

X_5 = จำนวนการลงทุนภาคเอกชน (P_{in}) (ล้านบาท/ปี)

Multiple R	0.989
R Square	0.978
Adjusted R Square	0.977
Standard Error	40.623
F-Statistics	847.546
Signif F	0.000

สมการปริมาณการค้าและการลงทุนของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก พบว่ามีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ชนิด

1. Multiple R = 0.989 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสาม และตัวแปรตาม มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

2. R Square = 0.978 หมายถึงค่า ปัจจัยทั้งสาม มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คือปริมาณการค้า และการลงทุนสูงถึง ร้อยละ 97.80 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 2.20 เป็นผลกระทบจากปัจจัยอิสระอื่นๆ ที่มิได้นำมาพิจารณาใน Function ผลกระทบทางเศรษฐกิจนี้

3. Adjusted R Square = 0.977 หมายถึง เป็นค่าที่ปรับจากการคำนวณค่า R Square เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนข้อมูลและจำนวนของตัวแปร

4. Standard Error = 40.623 หมายถึง การพยากรณ์ปริมาณการค้าการลงทุนด้วยปัจจัยต่างๆ ทั้งหมด จาก Function ผลกระทบทางเศรษฐกิจข้างต้น จะมีความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ ประมาณ 40.623 ล้านบาท

5. ค่าสัมประสิทธิ์ (a) ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ รายได้ภาครัฐ (ภาษี) (a_2) มีค่าเท่ากับ 5.321 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงรายได้ภาครัฐ (X_2) ร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการค้าและการลงทุนเปลี่ยนแปลงไปจำนวนร้อยละ 5.321 ในทิศทางเดียวกัน รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (a_3)

เท่ากับ 1.030 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงรายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3) ร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการค้าและการลงทุน เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 1.030 ในทิศทางเดียวกัน และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (a_5) เท่ากับ 0.404 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_5) ร้อยละ 1 จะทำให้ปริมาณการค้าและการลงทุน เปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.404 ในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 35

6. ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์สมการสามารถอธิบาย Function ผลกระทบทางเศรษฐกิจ ของระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยแต่ละชนิดที่คำนวณได้มีค่าระดับนัยสำคัญตามที่กำหนด หมายถึง ปัจจัยทั้ง 3 ชนิดข้างต้นที่กำหนด สามารถนำค่าสถิติของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดมาพยากรณ์ปริมาณการค้าและการลงทุนได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 35 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบทางเศรษฐกิจ	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
รายได้ภาครัฐ (ภาษี)	5.321	1.177	0.093	4.521	0.000
รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ	1.030	0.022	0.964	47.246	0.000
จำนวนการลงทุนภาคเอกชน	0.404	0.181	0.045	2.228	0.030
ค่าคงที่	85.097	21.477		3.962	0.000

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อสังคม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดกับปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคม ได้แก่ จำนวนแรงงานต่างด้าว (Y_1), การศึกษาแรงงานต่างด้าว (Y_2), จำนวนอาชญากรรมที่

เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3), จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4), จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (Y_5), การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย (Y_6) นโยบายด้านความมั่นคง (Y_7), การประกาศภาวะฉุกเฉิน (Y_8) และการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว (Y_9) โดยศึกษาความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการลักษณะต่างๆ ได้แก่ สมการแบบเส้นตรง (linear form) สมการ Cobb – Douglas โดยใช้วิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) โดยการคัดเลือกตัวแปรแบบ Stepwise regression ได้ผลดังนี้

ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม

$$E_{So} = f(Y_1, Y_2, Y_3, Y_4, Y_5, Y_6, Y_7, Y_8, Y_9)$$

วิเคราะห์โดยวิธี Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม

$$\begin{aligned} E_{So_i} = & 84.296 + 0.002Y_1 + 6.358Y_2 + 0.145Y_3 + 0.189Y_4 + 0.407Y_5 \\ & (0.005)^{NS} \quad (10.864)^{NS} \quad (0.032)^{**} \quad (0.019)^{**} \quad (0.367)^{NS} \\ & + 18.072Y_6 + 108.331Y_7 + 0.674Y_8 + 1.551Y_9 + 41.110 \\ & (11.807)^{NS} \quad (32.687)^{**} \quad (2.528)^{NS} \quad (3.227)^{NS} \end{aligned}$$

Multiple R	0.930
R Square	0.865
Adjusted R Square	0.841
Standard Error	38.575
F-Statistics	35.596
Signif F	0.000

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

E_{So} = งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคม (ล้านบาท/ปี)

Y_1 = จำนวนแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_2 = การศึกษาแรงงานต่างด้าว

Y_3 = จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_4 = จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_5 = จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_6 = การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย

Y_7 = นโยบายด้านความมั่นคง

Y_8 = การประกาศภาวะฉุกเฉิน (ครั้ง/ปี)

Y_9 = การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว (ครั้ง/ปี)

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบสามารถนำมาอธิบายผลได้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวเท่ากับ 0.189 หมายถึง เมื่อมีโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมจะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.189 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวเท่ากับ 0.145 หมายถึง ถ้าจำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.145 และส่วนค่าสัมประสิทธิ์ของนโยบายด้านความมั่นคงเท่ากับ 108.331 หมายถึง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงโดยมีการเพิ่มความเข้มงวดตามแนวชายแดนมากขึ้นเพื่อความสุขของประชาชนและประเทศ จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 108.331 ดังตารางที่ 36

จากการวิเคราะห์ Function ปัจจัยที่มีผลกระทบข้างต้น ทำให้ทราบถึงความสำคัญของปัจจัยแต่ละชนิด โดยพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละชนิด จากค่าสัมประสิทธิ์ Beta ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมา คือ จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3) และนโยบายด้านความมั่นคง (Y_7) ส่วนปัจจัยอีก 6 ชนิด คือ จำนวนแรงงานต่างด้าว (Y_1) การศึกษาแรงงานต่างด้าว (Y_2) จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (Y_5) การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย (Y_6) การประกาศภาวะฉุกเฉิน (Y_8) และการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว (Y_9) ไม่มีผลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคม ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนด

ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า จำนวนแรงงานต่างด้าว (Y_1) มีความสัมพันธ์กับการศึกษาแรงงานต่างด้าว (Y_2) จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงาน

ต่างด้าว (Y_3) และจำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (Y_5) ด้านจำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3) มีความสัมพันธ์กับจำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4) นโยบายด้านความมั่นคง (Y_7) (ดังแสดงตารางผนวกที่ 27 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ ภาคผนวก ก)

ตารางที่ 36 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสังคม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบทางสังคม	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
จำนวนแรงงานต่างด้าว	- 0.002	0.005	- 0.026	- 0.402	0.689
การศึกษาแรงงานต่างด้าว	6.358	10.864	0.033	0.585	0.561
จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจาก แรงงานต่างด้าว	0.145	0.032	0.349	4.587	0.000
จำนวนโรคและโรคระบาดที่ เกิดจากแรงงานต่างด้าว	0.189	0.019	0.617	9.776	0.000
จำนวนการจับกุมยาเสพติด จากแรงงานต่างด้าว	0.407	0.367	0.066	1.109	0.273
การย้ายถิ่นของแรงงาน ท้องถิ่น/แรงงานไทย	18.072	11.807	0.085	1.531	0.132
นโยบายด้านความมั่นคง	- 108.331	32.685	- 0.203	- 3.314	0.002
การประกาศภาวะฉุกเฉิน	- 0.674	2.528	- 0.014	- 0.267	0.791
การหยุดงานประท้วงของ แรงงานต่างด้าว	- 1.551	3.227	- 0.027	- 0.481	0.633
ค่าคงที่	84.296	41.110		2.050	0.046

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางสังคมจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมื่อการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อนสังคมทั้งหมด 9 ชนิดด้วยกัน คือ จำนวนแรงงานต่างด้าว (Y_1), การศึกษาแรงงานต่างด้าว (Y_2), จำนวน

อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3), จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4), จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว (Y_5), การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย (Y_6), นโยบายด้านความมั่นคง (Y_7), การประกาศภาวะฉุกเฉิน (Y_8) และการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว (Y_9) พบว่า จากการวิเคราะห์สมการโดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่องสังคม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3) จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4) และนโยบายด้านความมั่นคง (Y_7) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยนำปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% คือ อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว และนโยบายด้านความมั่นคงหาความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 3 ชนิด อีกครั้งหนึ่งได้ดังสมการ

$$E_{So_i} = 96.967 + 0.127Y_3 + 0.194Y_4 + 111.362Y_7 + 38.182$$

(0.028)** (0.018)** (31.852)**

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

Y_3 = จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_4 = จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (คน/ปี)

Y_7 = นโยบายด้านความมั่นคง

Multiple R	0.923
R Square	0.852
Adjusted R Square	0.844
Standard Error	38.182
F-Statistics	107.344
Signif F	0.000

สมการงบประมาณในการจัดการผลกระทบต่องสังคมของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 3 ชนิด

1. Multiple R = 0.923 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสาม และตัวแปรตาม มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

2. R Square = 0.852 หมายถึงค่า ปัจจัยทั้งสาม มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คืองบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมสูงถึง ร้อยละ 85.20 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 14.80 เป็นผลกระทบจากปัจจัยอิสระอื่นๆ ที่มิได้นำมาพิจารณาใน Function ผลกระทบทางสังคมนี้

3. Adjusted R Square = 0.844 หมายถึง เป็นค่าที่ปรับจากการคำนวณค่า R Square เพื่อให้เหมาะสมกับจำนวนข้อมูลและจำนวนของตัวแปร

4. Standard Error = 38.182 หมายถึง การพยากรณ์งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมด้วยปัจจัยต่างๆ ทั้งหมด จาก Function ผลกระทบทางสังคมข้างต้น จะมีความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ประมาณ 38.182 ล้านบาท

5. ค่าสัมประสิทธิ์ (b) ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (b_4) มีค่าเท่ากับ 0.194 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4) ร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปจำนวนร้อยละ 0.194 ในทิศทางเดียวกัน จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (b_3) เท่ากับ 0.127 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3) ร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.127 ในทิศทางเดียวกัน และนโยบายด้านความมั่นคง (b_4) มีค่าเท่ากับ 111.362 หมายถึง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายด้านความมั่นคงโดยมีการเพิ่มความเข้มงวดตามแนวชายแดนมากขึ้น เพื่อความสงบสุขของประชาชนและประเทศ จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 111.362 ในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 37

6. ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์สมการสามารถอธิบาย Function ผลกระทบทางสังคม ของระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยแต่ละชนิดที่คำนวณได้มีค่าระดับนัยสำคัญตามที่กำหนด หมายถึง ปัจจัยทั้ง 3 ชนิดข้างต้นที่กำหนด สามารถนำค่าสถิติของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดมาพยากรณ์งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 37 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อสังคม จากการวิเคราะห์
สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบทางสังคม	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจาก					
แรงงานต่างด้าว	0.127	0.028	0.306	4.525	0.000
จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิด					
จากแรงงานต่างด้าว	0.194	0.018	0.634	10.630	0.000
นโยบายด้านความมั่นคง	-111.362	31.852	-0.209	-3.496	0.001
ค่าคงที่	96.967	35.008		2.770	0.008

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม
ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก เป็นการหาความสัมพันธ์ระหว่างงบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดกับปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม ได้แก่ จำนวนสถานประกอบการ (Z_1), จำนวนขยะชุมชน (Z_2), ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3), ปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4), นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) และนโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว (Z_6) โดยศึกษาความสัมพันธ์ในรูปแบบสมการลักษณะต่างๆ ได้แก่ สมการแบบเส้นตรง (linear form) สมการ Cobb – Douglas โดยใช้วิธีการประมาณค่าแบบกำลังสองน้อยที่สุด (Ordinary Least Squares: OLS) โดยการคัดเลือกตัวแปรแบบ Stepwise regression ได้ผลดังนี้

ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม

$$E_{En} = f(Z_1, Z_2, Z_3, Z_4, Z_5, Z_6)$$

วิเคราะห์โดยวิธี Multiple Regression Analysis เพื่อหาความสัมพันธ์ของปัจจัยที่มีผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม

$$E_{En} = 221.328 + 1.302Z_1 + 0.141Z_2 + 0.100Z_3 + 0.110Z_4 + 30.479Z_5 + 3.769Z_6 + 23.110$$

(1.521)^{NS} (0.008)^{**} (0.003)^{**} (0.005)^{**} (12.520)^{**}
(8.368)^{NS}

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

E_{En} = งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม (ล้านบาท/ปี)

Z_1 = จำนวนสถานประกอบการ (โรง/ปี)

Z_2 = จำนวนขยะชุมชน (ตัน/ปี)

Z_3 = ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (ลูกบาศก์เมตร/ปี)

Z_4 = ปริมาณน้ำเสียชุมชน (ลูกบาศก์เมตร/ปี)

Z_5 = นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย

Z_6 = นโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว

Multiple R	0.973
R Square	0.946
Adjusted R Square	0.940
Standard Error	23.638
F-Statistics	155.561
Signif F	0.000

ค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่มีผลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมสามารถนำมาอธิบายผลได้ดังนี้ ค่าสัมประสิทธิ์ของจำนวนขยะชุมชน เท่ากับ 0.141 หมายถึง เมื่อจำนวนขยะชุมชน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม จะเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.141 สำหรับค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3) เท่ากับ 0.100 หมายถึง ถ้ารายได้จากการค้าระหว่างประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการ

ผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.100 ค่าสัมประสิทธิ์ของปริมาณน้ำเสียชุมชน เท่ากับ 0.110 หมายถึง ถ้าปริมาณน้ำเสียชุมชน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.110 และส่วนของนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) เท่ากับ 30.479 หมายถึง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย โดยมีการเพิ่มความเข้มงวดและสร้างแผนงานต่างๆ ในทางปฏิบัติเพื่อ ควบคุม บำบัด/กำจัด หรือลดมลพิษสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพื่อสาธารณสุขและชีวอนามัยของประชากร เมืองการค้าชายแดนแม่สอด จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นร้อยละ 30.479 ดังตารางที่ 38

จากการวิเคราะห์ Function ปัจจัยที่มีผลกระทบข้างต้น ทำให้ทราบถึงความสำคัญของปัจจัยแต่ละชนิด โดยพิจารณาอิทธิพลของปัจจัยแต่ละชนิด จากค่าสัมประสิทธิ์ Beta ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ จำนวนขยะชุมชน (Z_2) มีความสำคัญสูงสุด รองลงมาคือ ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3) ปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4) และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) ส่วนปัจจัยอีก 2 ชนิด คือ จำนวนสถานประกอบการ (Z_1) และนโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว (Z_6) ไม่มีผลต่อปริมาณการค้าและการลงทุน ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 ที่กำหนด

ส่วนการวิเคราะห์ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ พบว่า จำนวนขยะชุมชน (Z_2) มีความสัมพันธ์กับปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4) (ดังแสดงตารางผนวกที่ 28 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระ ภาคผนวก ก)

ตารางที่ 38 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบทาง มลพิษสิ่งแวดล้อม	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
จำนวนสถานประกอบการ	-1.302	1.521	-0.028	-0.856	0.396
จำนวนขยะชุมชน	0.141	0.008	0.769	18.382	0.000
ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม	0.100	0.003	0.207	6.277	0.000
ปริมาณน้ำเสียชุมชน	0.110	0.005	0.219	5.414	0.000

ตารางที่ 38 (ต่อ)

ปัจจัยผลกระทบทาง มลพิษสิ่งแวดล้อม	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
นโยบายการจัดการขยะและ น้ำเสีย	-30.479	12.520	-0.079	-2.435	0.018
นโยบายการจัดการชุมชน					
แออัดของแรงงานต่างด้าว	3.769	8.368	0.015	0.450	0.654
ค่าคงที่	-221.328	25.648		-8.629	0.000

การวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมเมือง การค้าชายแดนแม่สอด จังหวัดตาก ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม ทั้งหมด 6 ชนิดด้วยกันคือ จำนวนสถานประกอบการ (Z_1), จำนวนขยะชุมชน (Z_2), ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3), ปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4), นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) และนโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว (Z_6) พบว่า จากการวิเคราะห์สมการโดยพิจารณาจากปัจจัยที่มีผลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ จำนวนขยะชุมชน (Z_2) ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3) ปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4) และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แบบถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) โดยนำปัจจัยที่มีนัยสำคัญทางสถิติคือ คือ จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย หาความสัมพันธ์ของปัจจัยทั้ง 4 ชนิด อีกครั้งหนึ่งได้ดังสมการ

$$E_{En} = 229.404 + 0.140Z_2 + 0.099Z_3 + 0.109Z_4 + 31.735Z_5 + 23.414$$

(0.007)** (0.002)** (0.004)** (12.324)**

โดย

ค่าในวงเล็บ หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐาน

* หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

** หมายถึง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

E_{En} = งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม (ล้านบาท/ปี)

Z_2	จำนวนขยะชุมชน (ตัน/ปี)
Z_3	ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (ลูกบาศก์เมตร/ปี)
Z_4	ปริมาณน้ำเสียชุมชน (ลูกบาศก์เมตร/ปี)
Z_5	นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (ภาครัฐ)
Multiple R	0.972
R Square	0.945
Adjusted R Square	0.941
Standard Error	23.413
F-Statistics	237.570
Signif F	0.000

สมการงบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมของเมืองการค้าชายแดน
แม่สอด จังหวัดตาก พบว่า มีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทั้ง 4 ชนิด

1. Multiple R = 0.972 หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระทั้งสิ้น และตัวแปรตาม
มีความสัมพันธ์กันค่อนข้างสูง

2. R Square = 0.945 หมายถึงค่า ปัจจัยทั้งสิ้น มีอิทธิพลต่อตัวแปรตาม คืองบประมาณใน
การจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม สูงถึงร้อยละ 94.70 ส่วนที่เหลืออีก ร้อยละ 5.30 เป็น
ผลกระทบจากปัจจัยอิสระอื่นๆที่มีได้นำมาพิจารณาใน Function ผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมนี้

3. Adjusted R Square = 0.941 หมายถึง เป็นค่าที่ปรับจากการคำนวณค่า R Square เพื่อให้
เหมาะสมกับจำนวนข้อมูลและจำนวนของตัวแปร

4. Standard Error = 23.414 หมายถึง การพยากรณ์งบประมาณในการจัดการผลกระทบ
มลพิษสิ่งแวดล้อมด้วยปัจจัยต่างๆ ทั้งหมด จาก Function งบประมาณในการจัดการผลกระทบ
มลพิษสิ่งแวดล้อมข้างต้น จะมีความคลาดเคลื่อนจากการพยากรณ์ประมาณ 23.414 ล้านบาท

5. ค่าสัมประสิทธิ์ (c) ของปัจจัยแต่ละชนิด คือ จำนวนขยะชุมชน (c_2) มีค่าเท่ากับ 0.140
หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนขยะชุมชน (Z_2) ร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการ
ผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปจำนวนร้อยละ 0.140 ในทิศทางเดียวกัน ปริมาณน้ำเสีย

อุตสาหกรรม (c_3) เท่ากับ 0.099 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3) ร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไป ร้อยละ 0.099 ในทิศทางเดียวกัน ปริมาณน้ำเสียชุมชน (c_3) เท่ากับ 0.109 หมายถึง หากมีการเปลี่ยนแปลงปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4) ร้อยละ 1 จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมเปลี่ยนแปลงไปร้อยละ 0.109 ในทิศทางเดียวกัน และส่วนของนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) เท่ากับ 31.735 หมายถึง ถ้ามีการเปลี่ยนแปลงนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย โดยมีการเพิ่มความเข้มงวดและสร้างแผนงานต่างๆ ในทางปฏิบัติเพื่อ ควบคุม บำบัด/กำจัด หรือลดมลพิษสิ่งแวดล้อมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพื่อสาธารณสุขและชีวอนามัยของประชากร เมืองการค้าชายแดนแม่สอด จะทำให้งบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.735 ในทิศทางเดียวกัน ดังตารางที่ 39

6. ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยต่างๆ ที่ได้จากการวิเคราะห์สมการสามารถอธิบาย Function งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม ของระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Sig T) ของปัจจัยแต่ละชนิดที่คำนวณได้มีค่าระดับนัยสำคัญตามที่กำหนด หมายถึง ปัจจัยทั้ง 4 ชนิดข้างต้นที่กำหนด สามารถนำค่าสถิติของปัจจัยการผลิตแต่ละชนิดมาพยากรณ์งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมได้ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05

ตารางที่ 39 ค่าสัมประสิทธิ์ และค่าสถิติ T ของปัจจัยที่มีผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม จากการวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis)

ปัจจัยผลกระทบทาง มลพิษสิ่งแวดล้อม	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยไม่ปรับ มาตรฐาน (b)	ค่าความ คลาดเคลื่อน มาตรฐาน	ค่าสัมประสิทธิ์ ถดถอยปรับ มาตรฐาน (Beta)	ค่าสถิติ T	ระดับ นัยสำคัญ ทางสถิติ
จำนวนขยะชุมชน	0.140	0.007	0.759	18.835	0.000
ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม	0.099	0.002	0.205	6.305	0.000
ปริมาณน้ำเสียชุมชน	0.109	0.004	0.227	5.800	0.000
นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย	-31.735	12.324	-0.083	-2.575	0.013
ค่าคงที่	229.404	23.289		9.850	0.000

แนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าว

จากผลการวิเคราะห์สถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ถึงผลกระทบของแรงงานต่างด้าว ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ที่ได้กล่าวมาแล้วในบทที่ 4 พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีพื้นที่ 1,958.92 ตารางกิโลเมตร มีจำนวนประชากร 119,281 คน ประชากรต่อครัวเรือนเฉลี่ย 2.28 คนต่อครัวเรือน ความหนาแน่นของประชากร 60.89 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งความหนาแน่นของประชากรในเขตเมืองจะมีความหนาแน่นมากกว่าในเขตชนบท ส่วนชนิดของประชากรนั้นมีประชากรชายจำนวน 60,969 คน ประชากรหญิงจำนวน 58,312 คน แบ่งเป็นประชากรที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 22,971 อายุระหว่าง 15 – 59 ปี จำนวน 65,487 คน อายุ 60 ปีขึ้นไป และไม่ทราบอายุ จำนวน 30,823 คน

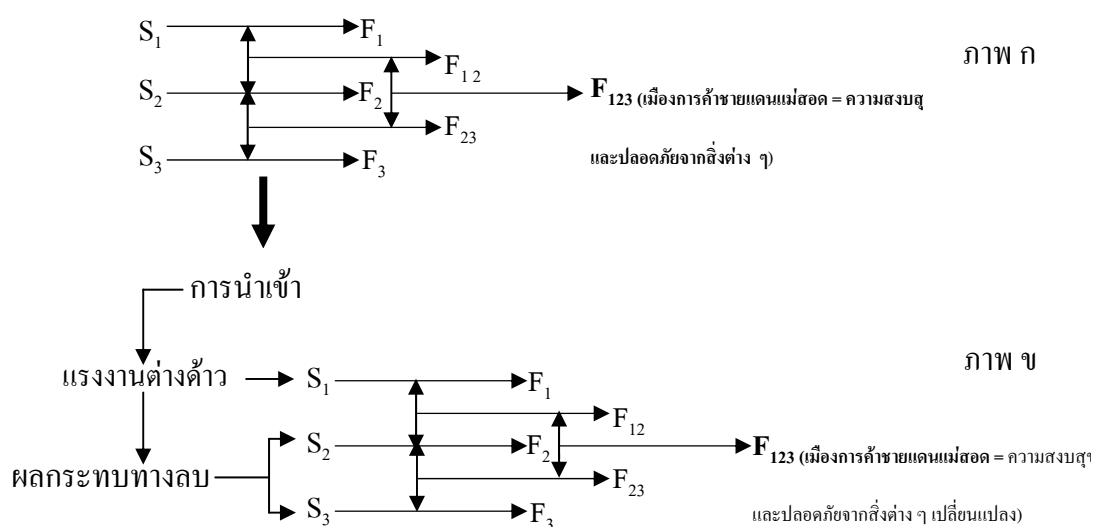
ผลการศึกษาแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน พบว่า มีแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมาย และจดทะเบียนกับสำนักงานจัดหางานจังหวัดตาก สาขาแม่สอด (2550) จำนวน 24,179 คน แบ่งเป็นเพศชายจำนวน 7,032 คน เพศหญิงจำนวน 17,147 คน และมีอายุระหว่าง 15 – 35 ปี แรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายนั้น จำนวนที่แท้จริงไม่ทราบได้แน่ชัดมีเพียงการประมาณเท่านั้น ซึ่งจากการสัมภาษณ์ หน่วยงานภาครัฐ/องค์กรเอกชน สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม ประชากรท้องถิ่น รวมถึงกำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชนในพื้นที่ และนักการเมืองท้องถิ่น ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันในจำนวนแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานและอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีมากกว่า 150,000 คนขึ้นไป โดยแรงงานต่างด้าวจะกระจายตัวอยู่ในเขตเมืองมากกว่าเขตชนบท เพราะเขตเมืองเป็นสถานที่ตั้งของอุตสาหกรรม/สถานประกอบการต่างๆ “ส่วนสาเหตุที่แรงงานต่างด้าวต้องการเข้ามาใช้แรงงานและอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด เนื่องจากสถานภาพทางเศรษฐกิจของประเทศ (พม่า) ไม่ดี ประชากรมีปัญหาความยากจน ไม่มีงานทำ ประกอบกับความไม่สงบสุขที่เกิดจากการสู้รบภายในประเทศ เป็นต้น จึงเป็นแรงผลักดันให้เกิดการอพยพเคลื่อนย้ายมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด”

ผลการศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่ม (บทที่ 4) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกันว่า แรงงานต่างด้าว มีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจ เพิ่มปริมาณการค้าและการลงทุน ส่งผลต่อการจัดเก็บรายได้ของภาครัฐ (ภาษี) ที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ รายได้ภาครัฐ (ภาษี) และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 35) แต่แรงงานต่างด้าวสร้าง

ผลกระทบทางลบต่อแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย โดยเฉพาะการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยในพื้นที่ ด้านผลกระทบต่อสังคม พบว่า แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวนามัย ของประชากรท้องถิ่น อาทิ เป็นแหล่งแพร่ระบาดของเชื้อโรคชนิดต่างๆ เช่น โรคมาเลเรีย ท้องร่วง วัณโรค โรคเท้าช้าง และโรคเอดส์ เป็นต้น สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อสังคมจากการใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า จำนวนอาชญากรรม จำนวนโรคและโรคระบาด และนโยบายด้านความมั่นคง ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 37) ส่วนด้านสิ่งแวดล้อม พบว่า แรงงานต่างด้าวและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม ทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการใช้แรงงานต่างด้าว พบว่า จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย ที่มีนัยสำคัญทางสถิติ (ตารางที่ 39)

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้นทำให้ภาครัฐต้องสูญเสียงบประมาณเพิ่มสูงขึ้นทุกปี ซึ่งจากการสัมภาษณ์เชิงลึก หัวหน้าส่วนราชการระดับสูงทั้งระดับจังหวัด/อำเภอ กำนันผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน และนักการเมืองท้องถิ่น พบว่า ผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และมลพิษสิ่งแวดล้อมจากการใช้แรงงานต่างด้าวในทุกภาคส่วนของเมืองการค้าชายแดนแม่สอดนั้น “ถูกชดเชยด้วยสถานภาพทางเศรษฐกิจที่สูงกว่าและประชากรยอมรับการชดเชย (willingness to accept)” ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นนั้นลดลงไปในความรู้สึก แต่ในสภาพความเป็นจริงปัญหายังคงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องและค่อยๆทวีความรุนแรงมากขึ้น

การที่แรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานและอยู่อาศัย หรือการผ่านเข้า-ออก เมืองการค้าชายแดนแม่สอด ไม่ได้ทำให้โครงสร้างของเมืองนั้นเปลี่ยนแปลงไป “แต่ทำให้บทบาท/หน้าที่ของเมืองที่เป็นเมืองที่มีความสงบสุข และปลอดภัยจากสิ่งต่างๆ นั้น เปลี่ยนแปลงไปเป็นเมืองที่มีความสงบสุขและปลอดภัยจากสิ่งต่างๆ ลดลงจากเดิมอย่างชัดเจน” ดังภาพที่ 15

ภาพที่ 15 โครงสร้าง และบทบาท/หน้าที่ ของระบบเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ประยุกต์จาก เกษม จันทรแก้ว, 2547)

เมื่อ

$S_1 F_1$ คือ โครงสร้าง และบทบาท/หน้าที่ ของระบบเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

$S_2 F_2$ คือ โครงสร้าง และบทบาท/หน้าที่ ของระบบสังคมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

$S_3 F_3$ คือ โครงสร้าง และบทบาท/หน้าที่ ของระบบสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ดังนั้นแนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าว ด้วยการสร้าง Technology ที่เป็นทั้ง software และ hardware ขึ้นมาเพื่อใช้เป็นกลไกควบคุม บำบัดและกำจัด แรงงานต่างด้าวไม่ให้ส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้วยการควบคุมการนำเข้า การนำออก และเข้าสัมผัสในระบบสิ่งแวดล้อม ของแรงงานต่างด้าว จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพื่อให้เมืองการค้าชายแดนแม่สอดเป็นเมืองที่มีความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม หรือเป็นเมืองที่มีความสงบสุข และปลอดภัยจากสิ่งต่างๆ ดังนี้

การจัดการแรงงานต่างด้าวจะให้เกิดผลเป็นรูปธรรมได้นั้นรัฐบาลจะต้องมีการกำหนดนโยบาย มาตรการ แผนการดำเนินงาน อย่างเป็นรูปธรรมทั้งระยะสั้นและระยะยาว สร้างหน่วยงานที่บูรณาการจากหลากหลายหน่วยงานทำงานร่วมกันอย่างผสมผสาน และสามารถเชื่อมโยงหน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนท้องถิ่น ชุมชน และรวมถึงองค์กรเอกชนหรือองค์กร การกุศลต่างๆ ในพื้นที่ เพื่อดำเนินการควบคุม บำบัด และกำจัด ลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของแรงงานต่างด้าว และ

การใช้แรงงานต่างด้าวในภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/พาณิชยกรรม) ภาคเกษตรกรรม ภาคครัวเรือน และภาคอื่นๆ ไม่ให้สร้างผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ด้วยการนำแรงงานต่างด้าวเข้าสู่กระบวนการ โปรแกรมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานต่างด้าว หรือ Positive Training Program ดังภาพที่ 18

1. Positive Training Program: PTP เป็นโปรแกรมการนำแรงงานต่างด้าวมาฝึกทักษะฝีมือ เพื่อยกระดับมาตรฐานฝีมือแรงงาน ตามความถนัดของแรงงานต่างด้าวด้วยความสมัครใจ และตามความต้องการของตลาดแรงงานภายในประเทศและต่างประเทศ โดยการควบคุมภายใต้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ก่อนนำไปใช้เป็นแรงงานในภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/พาณิชยกรรม) ภาคเกษตรกรรม ภาคครัวเรือน และภาคอื่นๆ เพื่อควบคุม บำบัด และกำจัดผลกระทบทางลบที่เกิดจากลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

1.1 วัตถุประสงค์ของ Positive Training Program (PTP)

1.1.1 เพื่อยกระดับฝีมือแรงงานต่างด้าวให้มีมาตรฐาน ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

1.1.2 เพื่อเป็นการควบคุม การบำบัด/กำจัด และลดผลกระทบที่เกิดจากลักษณะอันไม่พึงประสงค์ของแรงงานต่างด้าว ต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1.1.3 เพื่อส่งเสริมและเสริมสร้างการปฏิบัติต่อแรงงานต่างด้าวอย่างเป็นธรรม เป็นไปตามหลักมาตรฐานสากล และเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้านและประเทศอื่นๆ

1.2 ประโยชน์ของ Positive Training Program (PTP) เป็นกลไกในการจัดการแรงงานต่างด้าวไม่ให้ส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงการยกระดับสิทธิมนุษยชน การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติ เชื่อมโยงกับการเพิ่มศักยภาพการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศไทย และประเทศอื่นๆ ทั่วโลก

1.3 รูปแบบการดำเนินการ โดยการเปิดโอกาสให้แรงงานต่างด้าวที่มีอยู่ใน/นอกเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเข้ารับการฝึกอบรมทักษะฝีมือด้วยความสมัครใจ แต่ต้องอยู่ภายใต้การควบคุม

และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ตั้งแต่กระบวนการเข้าสู่การฝึกอบรม จนถึงกระบวนการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว ดังภาพที่ 16, 17 และ 18) โดยมีค่าตอบแทน หรือเบี้ยยังชีพให้ในระดับที่เหมาะสม หรืออัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำที่กำหนดขึ้นเฉพาะเพื่อเป็นรายได้ในระหว่างการฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน และ/หรือเป็นสิ่งจูงใจให้แรงงานต่างด้าวเข้าสู่โปรแกรมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานต่างด้าว (Positive Training Program)

2. งบประมาณดำเนินการ ภาครัฐเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการหลัก และ/หรือ จากการเก็บค่าธรรมเนียมการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว การรับบริจาคจากภาคเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรการกุศลต่างๆ เพื่อใช้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และใช้เป็นค่าตอบแทน หรือเบี้ยยังชีพให้แก่แรงงานต่างด้าว

3. หน่วยงานดำเนินการ เป็นการดำเนินการที่ต้องบูรณาการ หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ประชาชนท้องถิ่น ชุมชน องค์กรเอกชน/องค์กรการกุศล ฯลฯ ในพื้นที่เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

4. กระบวนการเข้าสู่ Positive Training Program

แรงงานต่างด้าวมียื่นตอนการเข้าสู่กระบวนการ Positive Training Program โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 16)

4.1 แรงงานต่างด้าว⁽¹⁾ เมื่อต้องการเข้ามาใช้แรงงาน และก่อนมีการจ้างงาน ต้องเข้าสู่ศูนย์ตรวจสอบแรงงานต่างด้าว

4.2 ศูนย์ตรวจสอบแรงงานต่างด้าว⁽²⁾ เป็นการบูรณาการของหน่วยงานภาครัฐ, ประชาชนท้องถิ่น, ชุมชน, ผู้นำชุมชน, ภาคเอกชน, NGO ฯลฯ เพื่อทำการตรวจสอบประวัติ (การก่ออาชญากรรม และอื่นๆ) เก็บหลักฐานต่างๆ ที่สำคัญ ใช้เป็นหลักฐานในการติดตามและตรวจสอบแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด และหลังจากการนั้นจะถูกส่งต่อไปยังสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง

4.3 สำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง⁽³⁾ จะทำหน้าที่อนุญาตให้แรงงานต่างด้าวอยู่ชั่วคราวในช่วงระหว่างที่ทำการฝึกฝีมือแรงงาน (แต่การทำงานของสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง จะต้อง

ทำงานร่วมกับศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด⁽⁶⁾ เพราะเมื่อมีการออกหนังสือรับรองการผ่านการฝึกทักษะฝีมือแล้ว สำนักงานด้านตรวจคนเข้าเมือง จะต้องเป็นผู้ออกวีซ่า เพื่อให้แรงงานต่างด้าวสามารถอยู่อาศัยและใช้แรงงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด)

4.4 สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ/จังหวัด⁽⁴⁾ เมื่อแรงงานต่างด้าวผ่านกระบวนการที่ 3 (สำนักงานด้านตรวจคนเข้าเมือง) แรงงานต่างด้าวจะถูกส่งไปตรวจร่างกาย เพื่อตรวจสอบโรคภัยเรื้อรังชนิดต่างๆ อันเป็นลักษณะที่ไม่พึงประสงค์และต้องห้าม โดยแรงงานต่างด้าวที่ผ่านการตรวจสอบ⁽⁵⁾ จะนำเข้าสู่ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด⁽⁶⁾ ด้านแรงงานต่างด้าวที่ไม่ผ่านการตรวจสอบ⁽¹¹⁾ จะถูกส่งไปยังศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพ (โรงพยาบาลของรัฐ) หรือทำการส่งกลับประเทศ โดยสถานีดารวจภูธรอำเภอแม่สอด ส่วนแรงงานต่างด้าวที่สามารถฟื้นฟูสมรรถภาพได้ สามารถกลับเข้าสู่กระบวนการใหม่ได้อีกครั้งหนึ่ง

4.5 ศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด⁽⁶⁾ ทำหน้าที่คัดแยกแรงงานต่างด้าว ตามความถนัดและความสนใจ เพื่อส่งเข้าสู่การฝึกอบรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ในศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานต่างด้าว⁽⁷⁾

4.6 ระยะเวลาการฝึกอบรม⁽⁸⁾ ระยะเวลาในการฝึกทักษะฝีมือแรงงานที่เหมาะสมควรอยู่ระหว่าง 1 – 3 เดือน เพื่อให้แรงงานต่างด้าวมีความชำนาญ และตามมาตรฐาน ความต้องการของตลาดแรงงาน ในสาขาวิชาชีพต่างๆ

4.7 แรงงานต่างด้าวทักษะฝีมือ⁽⁹⁾ แรงงานต่างด้าวที่ผ่านการฝึกอบรมจะได้รับหนังสือรับรองการผ่านการฝึกทักษะฝีมือและ/หรือใบอนุญาตให้ทำงาน/ใช้แรงงาน⁽¹⁰⁾ จากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด⁽⁶⁾ และการอนุญาตให้อยู่อาศัยและใช้แรงงานตามระยะเวลาที่กำหนด โดยสำนักงานด้านตรวจคนเข้าเมือง⁽³⁾ ดังขั้นตอนที่ 3

5. กระบวนการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว

การขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดจะต้องถูกควบคุม และปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเมือง และเมื่อภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ) เกษตรกรรม ครุภัณฑ์ และอื่นๆ¹ ต้องการใช้แรงงานต่างด้าว จะต้องเป็นแรงงานต่างด้าวที่ผ่านกระบวนการ Positive Training Program (PTP) เท่านั้น โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้ (ภาพที่ 17)

5.1 ภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ) เกษตรกรรม ครุภัณฑ์ และอื่นๆ¹ จะต้องทำการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว ผ่านศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด²

5.2 การขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว² จะต้องมีการจ่ายค่าธรรมเนียมการขออนุญาต³ โดยแรงงานต่างด้าวทักษะฝีมือ⁶ ที่ทำการขออนุญาตใช้เป็นแรงงาน จะต้องมิหนังสือรับรองการผ่านการฝึกทักษะฝีมือและ/หรือใบอนุญาตให้ทำงาน/ใช้แรงงาน⁴ จากศูนย์พัฒนาฝีมือแรงงานแม่สอด⁵ ตามระยะเวลาที่ได้รับอนุญาต⁷ จากสำนักงานด่านตรวจคนเข้าเมือง โดยมีการจ่ายค่าจ้างตามอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ให้แก่แรงงานต่างด้าวทักษะฝีมือ

6. การกำหนดบทลงโทษ

6.1 การกำหนดบทลงโทษขั้นร้ายแรงต่อเจ้าหน้าที่ที่ทำการทุจริตต่อหน้าที่ และมีส่วนในสนับสนุนให้ใช้ หรือเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าประเทศ

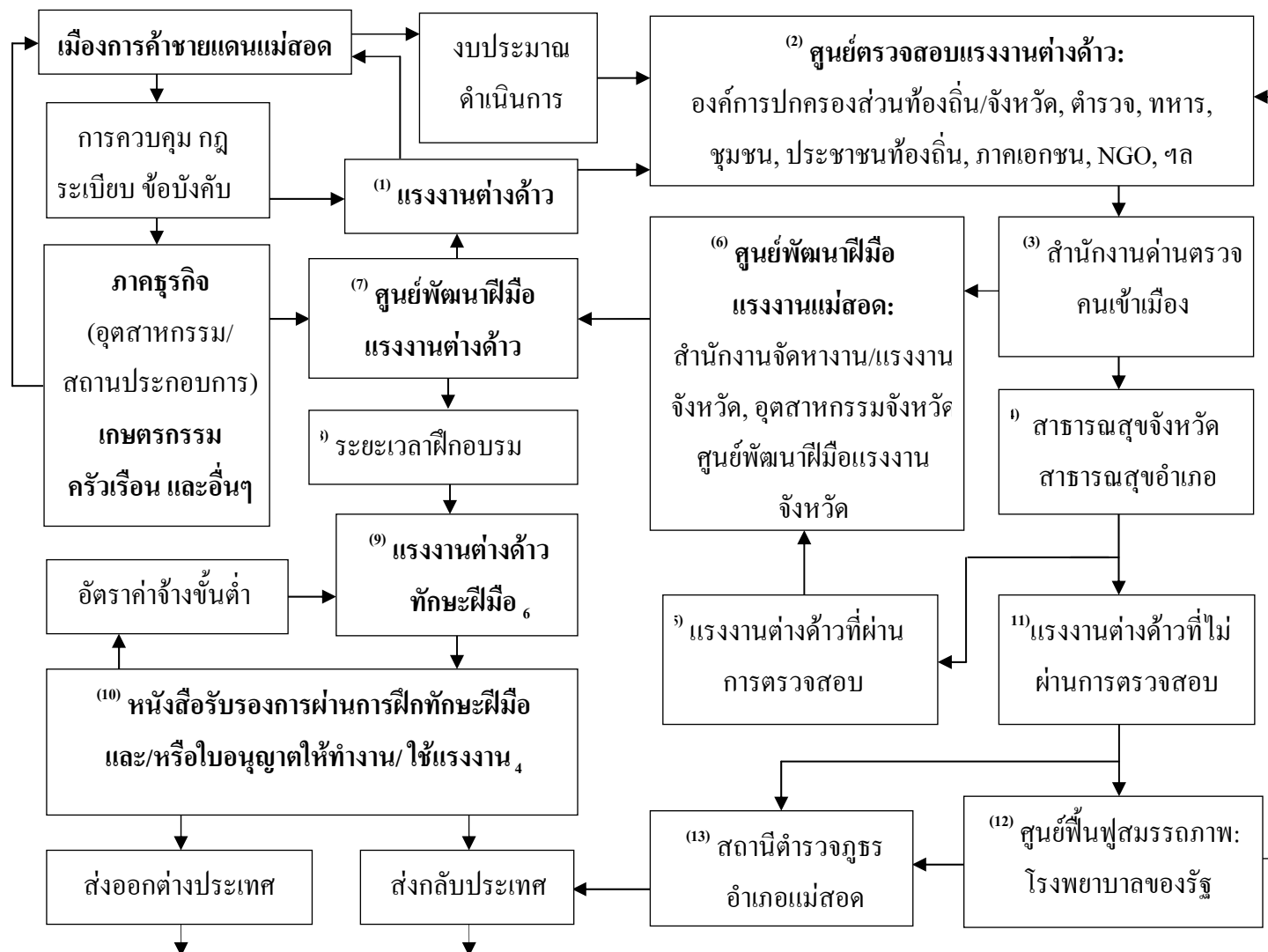
6.2 การใช้มาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีเพิ่มขึ้น กับภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ) เกษตรกรรม ครุภัณฑ์ และอื่นๆ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย หรือไม่ผ่านกระบวนการ Positive Training Program (PTP)

6.3 การเพิ่มโทษจำคุก และค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ) เกษตรกรรม ครุภัณฑ์ และอื่นๆ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย หรือไม่ผ่านกระบวนการ Positive Training Program (PTP)

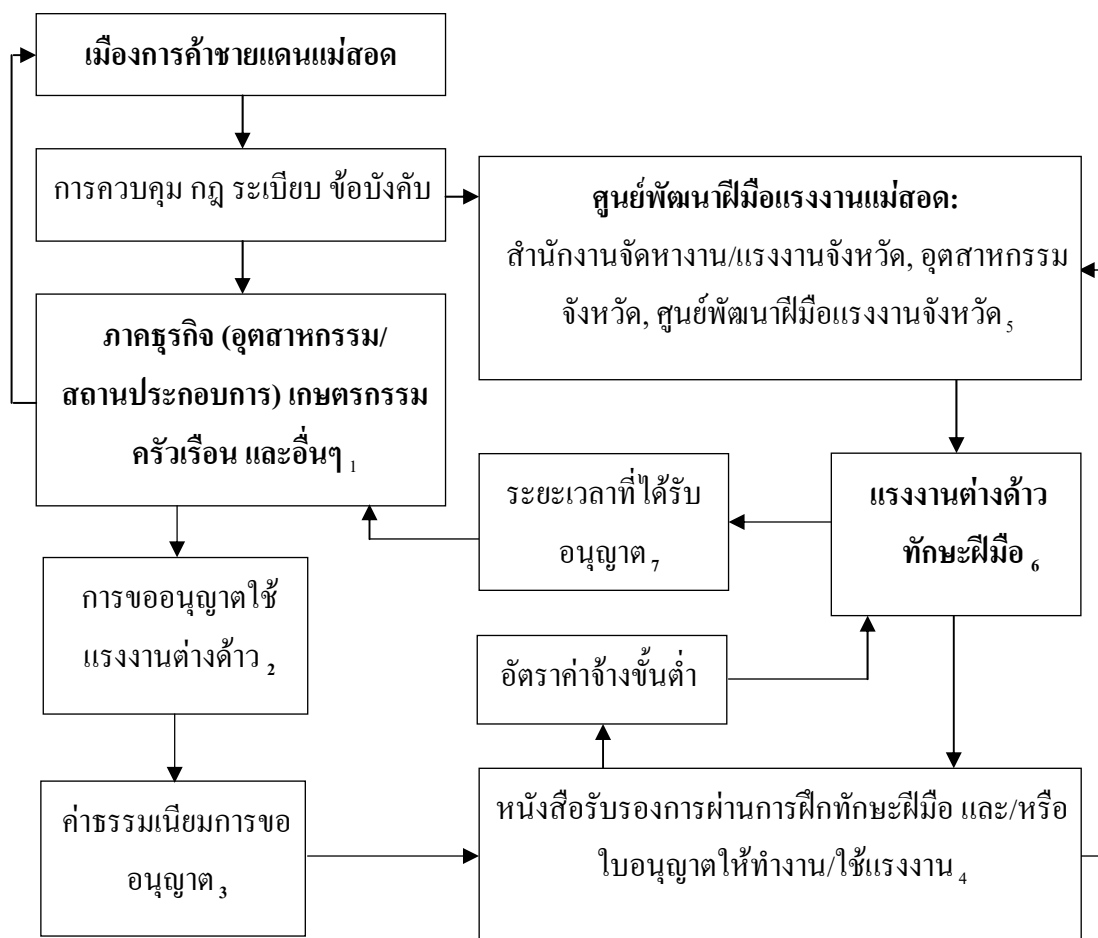
6.4 การกำหนดบทลงโทษที่ร้ายแรง หรือการเพิ่มโทษจำคุก ต่อภาคธุรกิจ (อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ) เกษตรกรรม ครุภัณฑ์ และอื่นๆ ที่มีส่วนในสนับสนุน หรือการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าประเทศ

6.5 การกำหนดบทลงโทษที่ร้ายแรง หรือการเพิ่มโทษจำคุก ต่อประชาชนท้องถิ่น/ไทย ที่มีส่วนในสนับสนุน หรือการเคลื่อนย้ายแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายเข้าประเทศ

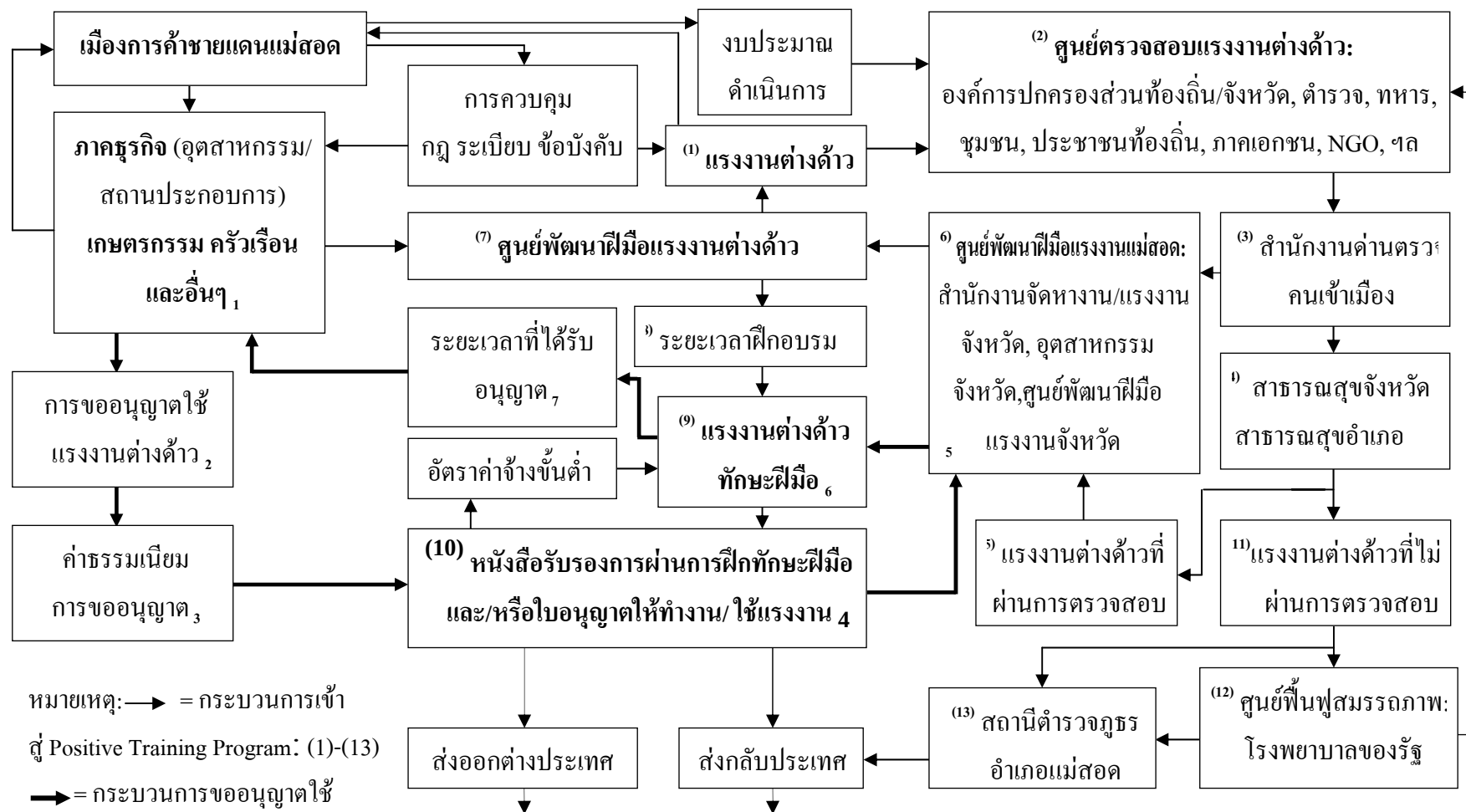
6.6 การกำหนดบทลงโทษขั้นร้ายแรงกับแรงงานต่างด้าวที่ก่ออาชญากรรม เป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ และอื่นๆ

ภาพที่ 16 กระบวนการเข้าสู่ Positive Training Program: PTP

ภาพที่ 17 กระบวนการขออนุญาตใช้แรงงานต่างด้าว

ภาพที่ 18 โปรแกรมการฝึกทักษะฝีมือแรงงานต่างด้าว (Positive Training Program: PTP)

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

การศึกษาผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก มีวัตถุประสงค์ในการศึกษครั้งนี้ 1) เพื่อศึกษาสภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด 2) เพื่อศึกษาลักษณะของแรงงานต่างด้าวในภาคอุตสาหกรรม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด 3) เพื่อศึกษาผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ซึ่งผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้แบ่งเป็น 4 กลุ่ม คือ หน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนจำนวน 56 ตัวอย่าง สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมจำนวน 66 ตัวอย่าง ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดจำนวน 400 ตัวอย่าง และแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายจำนวน 400 ตัวอย่าง และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติในการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ซึ่งผลการศึกษาสามารถสรุปได้ดังนี้

ผลการวิเคราะห์สภาพเศรษฐกิจทั่วไป และสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการศึกษาสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีหลักฐานปรากฏประมาณ 140 ปีมาแล้ว ต่อมาในปี พ.ศ. 2441 ทางภาครัฐได้ยกฐานะเมืองการค้าชายแดนแม่สอดจากชุมชนขึ้นเป็น อำเภอแม่สอด มีพื้นที่ 1,958.92 ตารางกิโลเมตร โดยเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีแนวเขตติดกับประเทศพม่า มีแม่น้ำเมยเป็นแนวเขตแดนกั้นระหว่างสองประเทศ ด้วยความยาว 45 กิโลเมตร ในปี พ.ศ.2550 มีประชากรจำนวน 119,281 คน มีครัวเรือนจำนวน 52,205 ครัวเรือน ขนาดของประชากรต่อครัวเรือนเท่ากับ 2.28 คนต่อครัวเรือน และความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่ 60.89 คนต่อตารางกิโลเมตร ซึ่งประชากรส่วนใหญ่มีช่วงอายุระหว่าง 15 – 59 ปี รูปแบบการปกครองแบ่งเป็นเทศบาลเมือง 1 แห่ง เทศบาลตำบล 2 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 9 แห่ง ส่วนการศึกษา พบว่า มีโรงเรียนจำนวน 42 โรง จำนวนครู 544 คน จำนวนนักเรียน 14,102 คน จำนวนห้องเรียน 437 ห้อง โดยอัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 24.91 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อครูหนึ่งคน 25.92 คน อัตราส่วนนักเรียนต่อห้องเรียน 24.91:1 คนต่อห้องเรียน ซึ่งอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน (ถ้ามาตรฐาน 1:25 (อัตราส่วนนักเรียนต่อครูหนึ่งคน) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษตาก เขต 2, 2551)

ผลการศึกษาด้านอาชีพของประชากร พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดเป็นเมืองที่มีลักษณะผสมผสานระหว่างเมืองเพื่อการอยู่อาศัย เมืองเกษตรกรรม เมืองอุตสาหกรรม เมืองพาณิชย์กรรม และเมืองการค้าชายแดน ประชากรแบ่งออกเป็นสองเขต คือ ประชากรในเขตเมือง ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ ธุรกิจค้าปลีก/ค้าส่ง อุตสาหกรรมขนาดเล็ก/กลาง/ใหญ่ รับจ้างทั่วไป ให้เช่าบ้าน/ห้องเช่า ค้าขาย เป็นต้น และประชากรในเขตชนบท ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเกษตร

ผลการศึกษาด้านการค้าชายแดน พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีการค้าระหว่างประเทศกับเมืองเมียวดี ประเทศพม่า ซึ่งมีปริมาณการส่งออก – การนำเข้าสินค้า ที่ประเทศไทยมีความได้เปรียบทางการค้าหรือได้ดุลการค้า โดยตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 – 2550 มีมูลค่าการส่งออกจำนวน 3,268.35, 4,652.92, 10,669.18, 12,190.72, 11,661.60 และ 11,107.48 ล้านบาท มีมูลค่าการนำเข้าจำนวน 766.51, 436.96, 583.54, 760.30, 1,255.19 และ 991.74 ล้านบาท และประเทศไทยได้ดุลการค้าจำนวน 2,501.84, 4,215.96, 10,085.64, 11,430.42, 10,406.41 และ 10,115.74 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งเป็นการได้ดุลการค้าที่ได้เปรียบเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเกือบทุกปี (สำนักงานศุลกากรแม่สอด, 2551)

ผลการศึกษาด้านอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรม พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอด ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2545 – 2550 มีการลงทุนของภาคอุตสาหกรรมจำนวน 85, 100, 115, 137, 157 และ 185 ราย มีมูลค่าการลงทุน 1,208.212, 1,292.969, 1,383.993, 1,618.813, 1,698.453 และ 1,994.073 ล้านบาท และพาณิชย์กรรม มีการลงทุนจำนวน 29, 40, 54, 55, 51 และ 69 ราย ทุนจดทะเบียนจำนวน 88.100, 98.670, 100.207, 255.964, 86.810 และ 152.70 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งแนวโน้มการลงทุนของอุตสาหกรรมและพาณิชย์กรรมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องทุกปี (สำนักงานพาณิชย์ จังหวัดตาก, 2551)

ผลการศึกษาด้านการท่องเที่ยว ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีอุทยานแห่งชาติที่สำคัญ ได้แก่ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพาเจริญ อุทยานแห่งชาติตากสินมหาราช ป่าสงวนแห่งชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าแม่ละเมา ป่าแม่สอด ป่าช่องแคบแม่โกนเกน แร่ธาตุที่สำคัญที่ ได้แก่ แร่แบไรท์, ดินบุก, พลวง, สังกะสี และถ่านหินลิกไนท์ ส่วนแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ได้แก่ ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช, ศาลเจ้าพ่อพระวอ, ศาลพ่อขุนสามชน, ตลาดริมเมย, สะพานมิตรภาพไทย-พม่า เป็นต้น ส่วนการผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร พบว่า ในปี พ.ศ. 2550 มีชาวพม่าผ่านเข้า – ออก จุดผ่านแดนถาวร จำนวน 1,152,856 คน นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศจำนวน 10,660 คน และนักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 45,674 คน

ผลการศึกษาด้านรายได้ (ภาษี) และงบประมาณประจำปีของภาครัฐ พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีการจัดเก็บภาษีเพื่อนำเข้าเป็นรายได้ของแผ่นดินตั้งแต่ปีพ.ศ. 2547 - 2550 มีจำนวน 169.890, 187.914, 218.545 และ 242.121 ล้านบาท ตามลำดับ ส่วนงบประมาณประจำปีที่ภาครัฐใช้ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ งบประจำและงบลงทุน โดยตั้งแต่ปี พ.ศ. 2547 - 2550 มีงบประมาณทั้ง 2 ประเภทรวมจำนวน 1,748.19, 1,740.59, 1,717.64 และ 2,047.85 ล้านบาท ตามลำดับ ซึ่งรายได้ของภาครัฐ (ภาษี) และงบประมาณประจำปีของภาครัฐไม่มีความสอดคล้องกัน (สำนักงานคลังเขต 6 พิษณุโลก, 2551)

ผลการศึกษาด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัย พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีโรงพยาบาลจำนวน 2 แห่ง สถานีอนามัยจำนวน 22 แห่ง คลินิกทุกประเภทจำนวน 48 แห่ง มีแพทย์จำนวน 48 คน ทันตแพทย์จำนวน 8 คน เภสัชกร 17 คน พยาบาล 264 คน สถานีอนามัยมีเจ้าหน้าที่สาธารณสุข 114 คน อัตราส่วนแพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 8,756 คน ทันตแพทย์หนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 23,250 คน เภสัชกรหนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 13,532 คน และพยาบาลหนึ่งคนต่อประชากรจำนวน 873 คน ซึ่งจำนวนประชากรต่อแพทย์ ทันตแพทย์ เภสัชกร พยาบาลนั้นมีค่าเกินค่ามาตรฐานที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ส่วนการเข้ารับบริการรักษาในโรงพยาบาลแม่สอดในปี พ.ศ. 2550 มีผู้ป่วยรวมจำนวน 371,659 คน เป็นผู้ป่วยประชากรไทยเข้ารับการรักษาพยาบาลจำนวน 319,292 คน และต่างด้าวจำนวน 52,367 คน เฉลี่ยวันละ 1,018.24 คน ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาพยาบาลของประชากรไทยที่เป็นผู้ป่วยนอกจำนวน 111,458,505 บาท/ปี และค่าใช้จ่ายสำหรับผู้ป่วยในจำนวน 175,326,426 บาท/ปี ค่าใช้จ่ายในการเข้ารับการรักษาพยาบาลของต่างด้าวที่เป็นผู้ป่วยนอกจำนวน 8,289,127 บาท/ปี ผู้ป่วยในจำนวน 37,409,589 บาท/ปี ส่วนเงินสงเคราะห์ค่ารักษาพยาบาลแก่ผู้ป่วยต่างด้าวมีจำนวน 44,518,958 บาท/ปี ผู้ป่วยชาวไทยมีจำนวน 3,348,867 บาท/ปี โดยโรคที่สำคัญของประชากรไทยที่เจ็บป่วย ได้แก่ โรคท้องร่วง จำนวน 4,075 คน และโรคที่สำคัญของแรงงานต่างด้าวที่เจ็บป่วย คือ โรคมาเลเรีย จำนวน 5,591 คน

ผลการศึกษาด้านปริมาณน้ำเสียและขยะ พบว่า เมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีผู้ใช้น้ำ เฉลี่ยจำนวน 11,170.91 ราย (สำนักงานประปาเมืองการค้าชายแดนแม่สอด, 2551) ปริมาณการใช้น้ำเฉลี่ยต่อปีจำนวน 3,914,705.97 ลูกบาศก์เมตร ส่วนปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นจะเกิดขึ้นจาก 85% ของการใช้น้ำในกิจกรรมประจำวัน (อึ้งใน เกษม จันทรแก้ว, 2547) ดังนั้นปริมาณน้ำเสียที่เกิดขึ้นในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเฉลี่ยต่อปีจำนวน 3,327,500.08 ลูกบาศก์เมตร ส่วนในปี พ.ศ. 2550 ประชากรหนึ่งคนก่อให้เกิดขยะเฉลี่ย 0.42 กิโลกรัมต่อคนต่อวัน

ผลการศึกษาด้านแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า มีการจดทะเบียนอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวใช้แรงงานและอาศัยอยู่ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 – 2550 ทั้งชายและหญิงมีจำนวน 28,434, 42,771, 36,431, 33,850 และ 24,817 คน ตามลำดับ การก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวนับตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546 – 2550 มีจำนวน 1,703, 1,652, 2,587, 1,648 และ 5,660 ราย ตามลำดับ การจับกุม – ส่งกลับ แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายออกนอกราชอาณาจักรผ่านจุดผ่านแดนถาวร (สะพานมิตรภาพไทย – พม่า) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 – 2550 มีจำนวน 85,416, 103,757, 104,474, 61,066 และ 133,673 ราย ตามลำดับ ซึ่งจะเห็นได้ว่าจำนวนการก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวเพิ่มขึ้นตามจำนวนแรงงานต่างด้าวที่เพิ่มขึ้นในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการวิเคราะห์ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

1. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน จำนวน 56 ตัวอย่าง เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ พบว่า ร้อยละ 83.93 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่า ประชากรและผู้ประกอบการส่วนใหญ่ไม่มีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพ ร้อยละ 71.43 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้ามีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจ ร้อยละ 92.86 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าว ร้อยละ 66.07 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 83.93 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 76.79 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 69.64 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับความคิดที่ว่า การเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวเป็นการแย่งอาชีพแรงงานท้องถิ่น และแรงงานไทย ร้อยละ 71.43 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ ร้อยละ 67.86 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร แรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยลดลง ร้อยละ 91.07 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการประกอบอาชีพอิสระแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ประกอบอาชีพร้านขายของชำ/ค้าปลีก ร้อยละ 33.93 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ระหว่าง 1 – 2 ครั้ง ร้อยละ 57.14 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว

ผลการศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม พบว่า ร้อยละ 33.93 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่ามีแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ระหว่าง 100,000 – 149,999 คน ร้อยละ 98.06 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบการก่อคดีอาชญากรรมของแรงงานต่างด้าว ร้อยละ 58.93 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติด ร้อยละ 89.29 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ร้อยละ 82.14 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ร้อยละ 92.86 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าแรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ ร้อยละ 35.71 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าว 1 – 2 ครั้ง ร้อยละ 30.36 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบการประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากความไม่สงบในประเทศพม่า 1 – 2 ครั้ง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสาธารณสุข/ชีวนามัย พบว่า ร้อยละ 76.79 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของเมืองการค้าชายแดนแม่สอดส่วนใหญ่ซื้อน้ำบรรจุขวด ร้อยละ 44.64 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าการทำให้น้ำสะอาดก่อนนำน้ำมาบริโภค มีการทำให้น้ำสะอาดทำโดยใช้วิธีการกรอง ร้อยละ 85.71 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ส่วนใหญ่ใช้น้ำประปา ร้อยละ 75.00 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าการเกิดระบาดของโรค/โรคติดต่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ส่วนใหญ่เป็นโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 98.21 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยตรวจพบ การตั้งครุฑของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 96.43 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 82.14 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการเจ็บป่วยเป็นโรคของแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ป่วยเป็นมาเลเรีย ร้อยละ 92.86 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานที่ที่แรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ไปรักษาพยาบาลคือ โรงพยาบาลของรัฐ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน เกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 76.79 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าการใช้เชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหารของประชากร/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ใช้ถ่าน/ฟืน ร้อยละ 67.86 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแหล่งที่มาของเชื้อเพลิงเพื่อการประกอบอาหาร มาจากตลาด/ร้านค้า ร้อยละ 46.43 ของกลุ่มตัวอย่างคิดว่าการใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/โรงงาน ของประชากรแม่สอด/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ไม่ทราบ ร้อยละ 92.86 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยพบ สัตว์ป่า

ในชุมชนหรือสถานที่ตั้งของงานประกอบการหรือแหล่งที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 71.43 ของกลุ่มตัวอย่างคิดว่าโรงงานอุตสาหกรรมและแรงงานต่างด้าวไม่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มจำนวนหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า ร้อยละ 71.43 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยได้รับเรื่องร้องเรียนการส่งกลิ่นรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 32.29 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าลักษณะของกลิ่นรบกวนเป็นกลิ่นเหม็นแต่ทนได้ ร้อยละ 44.64 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 39.29 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาเสียงรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 98.21 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น ร้อยละ 94.64 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น ร้อยละ 80.36 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง

ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไขและการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 82.14 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่ารัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน และร้อยละ 98.21, 87.50, 100.00, 94.64, 82.14, 96.43, 87.50, 98.21, 92.86, 100.00, 100.00, 100.00 และ 80.35 ของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้รัฐบาลจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอย่างเข้มงวด รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราวควรมีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอดและมีการตรวจสุขภาพอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด รัฐบาลควรมีการบังคับใช้กฎหมายกฏระเบียบ ข้อบังคับอย่างเข้มงวดในการจำกัดควบคุมการประกอบอาชีพของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการแย่งอาชีพของคนไทย รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฏระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครกในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุขของนอกประเทศ รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ หรือการออกกฏระเบียบ ข้อบังคับโดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับ รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุกและโทษค่าปรับให้สูงขึ้นหรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่าง

เป็นระบบ รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด และรัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมหรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ

ผลศึกษาปัญหาและอุปสรรคของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชน พบว่า ร้อยละ 80.35 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายของเจ้าหน้าที่ภาครัฐไม่สามารถทำได้เข้มงวดและเคร่งครัดมากนักเพราะต้องคำนึงถึงมนุษยธรรม และร้อยละ 69.64 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐมีจำนวนไม่เพียงพอ

2. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการ และการจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าว

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 66 ตัวอย่าง พบว่า ร้อยละ 62.12 ของกลุ่มตัวอย่างที่ให้สัมภาษณ์เป็นเพศชาย ร้อยละ 33.32 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี ร้อยละ 78.78 มีสถานภาพสมรสแล้ว ร้อยละ 59.09 จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 50.00 มีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน ร้อยละ 28.79 มีรายได้ต่ำกว่า 499,999 บาท/เดือน ร้อยละ 37.88 ก่อตั้งสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมก่อตั้งระหว่างปี 2546 – 2550 ร้อยละ 75.76 ของสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมมีการผลิตทั้งปี และร้อยละ 48.48 ของสินค้าที่ผลิตได้ จำหน่ายตลาดภายในประเทศ

ผลการศึกษาการจ้างแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย พบว่า ร้อยละ 92.42 ของกลุ่มตัวอย่างมีการจ้างแรงงานไทยเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 90.90 ของกลุ่มตัวอย่าง จ่ายค่าจ้างของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยมากกว่า 4,500 บาท/เดือน และมีสวัสดิการด้านประกันสังคม ร้อยละ 83.33 ของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดลักษณะของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยเป็นแรงงานฝีมือ ร้อยละ 78.79 ของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดจำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย จำนวน 8 ชั่วโมง/วัน ส่วนการจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม พบว่า ร้อยละ 66.67 ของกลุ่มตัวอย่าง จ้างแรงงาน ต่างด้าวเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ร้อยละ 48.48 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง จ่ายค่าจ้างของแรงงานต่างด้าวมากกว่า 3,000 บาท/เดือน ร้อยละ 43.94 ของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่จ้าง เป็นแรงงานฝีมือ และร้อยละ 39.39 เป็น

แรงงานไร้ฝีมือ ร้อยละ 95.45 ของกลุ่มตัวอย่าง ให้สวัสดิการของแรงงานต่างด้าวด้วยการจัดให้ที่พัก และร้อยละ 34.85 ของกลุ่มตัวอย่าง กำหนดให้แรงงานต่างด้าวทำงานจำนวน 10 ชั่วโมง/วัน

ผลการศึกษาคุณสมบัติ คุณลักษณะและการจัดหาแรงงานต่างด้าว พบว่า ร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวมีความจำเป็นต่อสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 81.82 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการจัดหาแรงงานต่างด้าวเอง ร้อยละ 96.97 ของกลุ่มตัวอย่างมีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของงานต่างด้าว โดยร้อยละ 90.91 ของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการแรงงานต่างด้าวที่มีความแข็งแรงและสมบูรณ์ของร่างกาย ร้อยละ 80.30 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการพิจารณาอายุของแรงงานต่างด้าวก่อนรับเข้าทำงานโดยกำหนดอายุระหว่าง 15 – 35 ปี รองลงมาคือเพศ ทักษะฝีมือและประสบการณ์ ใบอนุญาตทำงาน ใบอนุญาตเข้าประเทศ ภาษาและการสื่อสาร เชื้อชาติ ร้อยละ 74.24, 71.21, 62.12, 48.48, 25.76 และ 15.15 ตามลำดับ ร้อยละ 50.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการตรวจร่างกายของแรงงานต่างด้าวก่อนการจ้างงาน และร้อยละ 56.06 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง มีการตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนรับเข้าทำงาน

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ พบว่า ร้อยละ 60.61 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าไม่มีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพ ร้อยละ 75.76 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าแรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 95.45 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 100.00 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 98.48 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 92.42 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 74.24 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานไม่เป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย ร้อยละ 69.70 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ ร้อยละ 72.73 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย ร้อยละ 93.94 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นการประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ค้าขาย ร้อยละ 42.42 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยพบเห็นการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 63.64 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในแม่สอดโดยทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสังคม พบว่า ร้อยละ 48.48 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดมีจำนวน 200,000 คนขึ้นไป ร้อยละ 89.39 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบการก่ออาชญากรรมแรงงานต่างด้าว ส่วนใหญ่ขโมยทรัพย์สิน ร้อยละ 53.03 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เห็นการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าว ร้อยละ 89.39 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ร้อยละ 51.52 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ร้อยละ 80.30 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ ร้อยละ 39.39 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ระหว่าง 3 – 4 ครั้ง ร้อยละ 48.48 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นการประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากความไม่สงบในประเทศพม่า ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ระหว่าง 1 – 2 ครั้ง

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัย พบว่า ร้อยละ 80.30 ของกลุ่มตัวอย่าง มีแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม คือซื้อน้ำบรรจุขวด ร้อยละ 39.39 ของกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนการบริโภคด้วยวิธีการกรอง ร้อยละ 90.91 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ร้อยละ 78.79 ของกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมสำหรับแรงงานต่างด้าวโดยเป็นส่วนซึม/ส่วนน้ำราด ร้อยละ 77.27 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีการระบาดของโรคมาลาเรียในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 63.64 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบการตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 87.88 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 80.30 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาเจ็บป่วยด้วยโรคท้องร่วง และร้อยละ 93.94 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาล คือ โรงพยาบาลของรัฐ

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 93.94 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้แก๊สหุงต้มเป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหาร ร้อยละ 89.40 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแหล่งที่มาของเชื้อเพลิง ซื้อจากตลาด/ร้านค้า ร้อยละ 53.03 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแหล่งที่มาของไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/สถานประกอบการ ซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า ร้อยละ 95.45 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยพบเห็นสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในชุมชนที่ตั้งสถานประกอบการ/

โรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 98.48 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม การไม่ส่งผลกระทบต่อการเพิ่มหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า ร้อยละ 95.45 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่เคยพบเห็นว่ามี การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 48.49 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ร้อยละ 42.42 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าลักษณะของกลิ่นรบกวนเป็นกลิ่นเหม็นแต่ทนได้ ร้อยละ 42.42 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ประสบปัญหาการเน่าเสียของน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 60.61 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้รับเสียงรบกวน ร้อยละ 93.94 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้นส่วนใหญ่เห็นด้วย ร้อยละ 92.42 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสีย เพิ่มขึ้น ร้อยละ 84.85 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานประกอบการทำให้พื้นที่การเกษตรลดลง

ผลการศึกษาแนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าวในแม่สอด พบว่า ร้อยละ 98.48 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน ร้อยละ 84.85, 77.27, 95.45, 81.82, 84.85, 98.84, 60.61, 50.00, 68.18, 96.97, 100.00, 100.00, 96.97 และ 53.03 ของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้รัฐบาลจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอย่างเข้มงวด รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอดและมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด รัฐบาลควรมีการบังคับใช้กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเข้มงวดในการจำกัดควบคุมการประกอบอาชีพของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการแย่งอาชีพของคนไทย รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุภัณฑ์ในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุขของนอกประเทศ รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าว เพื่อดึงดูดให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับโดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับ รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุกและโทษปรับให้สูงขึ้นหรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบ รัฐบาลควรมีนโยบาย

และมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด และรัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมหรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ

ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า ร้อยละ 53.03 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าค่าจ้างแรงงานไทยสูงไม่สามารถจ้างเป็นแรงงานได้มากนัก และร้อยละ 46.97 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าภาครัฐควรมีนโยบายที่เกี่ยวกับการให้อนุญาตใช้แรงงานต่างด้าวที่ชัดเจน

3. การวิเคราะห์สภาพทั่วไปและความคิดเห็นของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่าง จำนวน 400 ตัวอย่าง พบว่า เพศของผู้ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 53.00 มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 32.75 สถานภาพสมรสแล้ว คิดเป็นร้อยละ 62.00 จบการศึกษาระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 29.50 มีสมาชิกในครอบครัว 3 – 4 คน คิดเป็นร้อยละ 57.75 และประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 23.25 มีรายได้ระหว่าง 5,000 – 9,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 41.75 มีการกู้ยืมเงิน คิดเป็นร้อยละ 57.75 มีความพอเพียงของรายได้และรายจ่ายแต่ไม่เหลือเก็บ คิดเป็นร้อยละ 44.00 และส่วนใหญ่ไม่มีความปลอดภัยในการใช้ชีวิตทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 75.00

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อเศรษฐกิจ พบว่า ร้อยละ 58.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นด้วยกับความคิดที่ว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย ร้อยละ 59.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ ร้อยละ 70.00 ของประชากรไม่มีความต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพ ร้อยละ 51.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวไม่ส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 92.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าว ร้อยละ 81.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของแม่สอด ร้อยละ 73.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาครัฐ/ภาคอุตสาหกรรม ร้อยละ 75.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 76.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ลดต้นทุนการผลิต ร้อยละ 96.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าการประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ทำงานบ้าน ร้อยละ 55.00 ของกลุ่ม

ประชากรตัวอย่าง ไม่คิดว่าการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา และร้อยละ 71.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในแม่สอดโดยทำให้มีนักท่องเที่ยวจำนวนน้อย

ผลจากการศึกษาความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อสังคม พบว่า ร้อยละ 77.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นด้วยกับความคิดที่ว่า ชาวเมืองการค้าขายแดนแม่สอดอยู่ตั้งแต่เกิดและไม่ได้ย้ายถิ่นเข้ามา ร้อยละ 89.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่คิดจะย้ายไปอยู่ที่อื่น ร้อยละ 96.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 61.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่มีการจ้างแรงงานต่างด้าวไว้ใช้แรงงานหรือทำงานต่างๆ ในครอบครัว ร้อยละ 26.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าขายแดนแม่สอดมีจำนวนประมาณระหว่าง 100,000 – 149,999 คน ร้อยละ 86.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าการก่อคดีอาชญากรรมแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่ขโมยทรัพย์สิน ร้อยละ 47.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่เห็นการเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าว ร้อยละ 94.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ร้อยละ 75.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ ร้อยละ 87.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ ร้อยละ 39.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่พบเห็นการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา และร้อยละ 53.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เคยพบเห็น การประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่า ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา 1 – 2 ครั้ง

ผลการศึกษาผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวิตอนามัย พบว่า ร้อยละ 80.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง มีแหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของครัวเรือนคือ การซื้อน้ำบรรจุขวด ร้อยละ 46.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่ได้ทำให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภค ร้อยละ 92.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของครัวเรือน ร้อยละ 56.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่ได้ทำการเกษตร ร้อยละ 100.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง มีส่วนใช้ในบ้านของตนเอง ร้อยละ 48.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาไม่มีสมาชิกภายในครอบครัวเจ็บป่วย ร้อยละ 29.64 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาสมาชิกภายในครอบครัวที่เจ็บป่วยด้วยโรคท้องร่วง ร้อยละ 87.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไปรักษาพยาบาลที่โรงพยาบาลของรัฐ การป้องกันการตั้งครรภ์ของประชากร มีสองกรณี คือ ร้อยละ 31.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์เนื่องจากเป็นโสด/ม่าย/หย่าร้าง และร้อยละ 22.75

ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง มีการป้องกันการตั้งครรภ์ด้วยวิธีการใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง ร้อยละ 83.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา มีการระบาดของโรคไข้เลือดออก ร้อยละ 97.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อ ร้อยละ 85.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวเจ็บป่วยด้วยโรคมาเลเรีย ร้อยละ 73.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าโรงพยาบาลของรัฐเป็นสถานที่ที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาล และร้อยละ 91.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เคยพบเห็นการตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษาการศึกษาความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวเกี่ยวกับผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 96.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ใช้แก๊สเป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหารในครัวเรือน ร้อยละ 87.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ซื้อเชื้อเพลิงที่ใช้ในครัวเรือนจากตลาด/ร้านค้า ร้อยละ 42.50 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง มีการใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัยของครัวเรือนโดยซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า ร้อยละ 69.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่เคยพบเห็นสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 77.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าโรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าวไม่มีผลกระทบต่อการเพิ่มหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า ร้อยละ 77.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่นำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหาร ร้อยละ 37.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ได้รับกลิ่นเหม็นรบกวนจากโรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 41.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าลักษณะของกลิ่นรบกวนเป็นเหม็นแต่ทนได้ ร้อยละ 50.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่ประสบปัญหาน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ ร้อยละ 50.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง ไม่ประสบปัญหาเสียงรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ร้อยละ 96.75 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าแรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น ร้อยละ 94.25 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง คิดว่าโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น และ ร้อยละ 86.00 ของกลุ่มประชากรตัวอย่าง เห็นว่าโรงงานอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง

แนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด จากการศึกษา พบว่า ร้อยละ 95.00 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นด้วยที่รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน และร้อยละ 97.25, 88.25, 98.25, 95.25, 88.25, 97.75, 91.75, 96.00, 88.75, 98.75, 99.75, 98.75 และ 99.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการให้ รัฐบาลจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอย่างเข้มงวด รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงาน

ชั่วคราวควรมีมีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอดและมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวดเพื่อป้องกันโรคต่างๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเข้มงวดในการจำกัดควบคุมการประกอบอาชีพของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุภัณฑ์ในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับโดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับ รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุกและโทษค่าปรับให้สูงขึ้นหรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบ รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด และรัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสมหรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ

จากการศึกษาปัญหาและอุปสรรค พบว่า ร้อยละ 75.75 ของกลุ่มตัวอย่าง คิดว่าการข้ามพรมแดน เข้า – ออก ประเทศไทยของแรงงานต่างด้าวทำได้ง่าย และร้อยละ 46.75 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมทั้งขนาดเล็กและขนาดใหญ่สร้างปัญหาให้กับชุมชน

4. การวิเคราะห์สภาพทั่วไป และสถานภาพของแรงงานต่างด้าวทั้งในประเทศพม่า และเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการศึกษากลุ่มตัวอย่างจากประชากรแรงงานต่างด้าว จำนวน 400 ตัวอย่าง ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดก่อนเข้าทำงานหรือก่อนได้รับการว่าจ้าง ถึงการตรวจร่างกายก่อนได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 61.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้รับการตรวจร่างกาย ร้อยละ 51.50 ของแรงงานต่างด้าวที่ให้สัมภาษณ์เป็นเพศหญิง ร้อยละ 55.50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีอายุระหว่าง 21 – 30 ปี ร้อยละ 58.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีสถานภาพโสด และร้อยละ 43.25 ของกลุ่มตัวอย่าง ระดับการศึกษาส่วนใหญ่ไม่ได้รับการศึกษา

ผลการศึกษาสถานภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศพม่าก่อนที่จะเข้ามาทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 32.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบอาชีพเกษตรกรในประเทศพม่าก่อนเดินทางเข้ามาใช้แรงงาน ร้อยละ 28.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีรายได้ระหว่าง 500 – 999 บาท ร้อยละ 56.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในประเทศพม่า ร้อยละ 73.50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการเจ็บป่วยในประเทศพม่าส่วนใหญ่ป่วยด้วยโรคท้องร่วง และร้อยละ 51.75 ป่วยด้วยโรคมาเลเรีย ร้อยละ 64.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ไปรักษาพยาบาลโรงพยาบาลของรัฐ ในประเทศพม่า ร้อยละ 59.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในประเทศพม่า

ผลการศึกษาขั้นตอนการเดินทางของแรงงานต่างด้าวจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 86.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเมืองการค้าชายแดนแม่สอดก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางเข้ามาใช้แรงงาน โดยได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารจากเพื่อน และร้อยละ 83.50 จากญาติพี่น้อง ร้อยละ 70.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความปลอดภัยระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 86.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีสาเหตุที่ละทิ้งถิ่นฐานจากประเทศพม่าเข้ามาทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเนื่องประสบปัญหาความยากจนและไม่มียานพาหนะในประเทศพม่า ร้อยละ 66.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีเป็นญาติพี่น้อง/เพื่อนเป็นผู้นำพาหรือชักชวนให้เดินทางเข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 28.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้ช่องทางด่านริมเมยเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 53.50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกช่องทางข้ามพรมแดนเนื่องจากเข้ามาได้ง่ายไม่มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่ ร้อยละ 44.25 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้การเดินทางโดยรถโดยสารเดินทางข้ามพรมแดนเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ร้อยละ 48.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายหรือเงินค่าเดินทางข้ามพรมแดนต่ำกว่า 499 บาท ร้อยละ 42.25 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้เงินจากครอบครัวเป็นค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการศึกษาสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 26.75 ของกลุ่มตัวอย่าง เข้ามาการทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดแล้ว 3 ปี ร้อยละ 84.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการทำงานในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำงานอยู่ ร้อยละ 29.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับค่าจ้างระหว่าง 2,000 – 2,499 บาท ร้อยละ 84.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้รับสวัสดิการที่พอกพูนเหนือจากค่าจ้างแรงงานจากผู้ประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม ร้อยละ 42.50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันระหว่าง 1,000 – 1,999 บาท/เดือน ร้อยละ 45.50 ของ

กลุ่มตัวอย่าง มีรายได้พอใช้เหลือเก็บ ร้อยละ 53.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการในการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่าโดยฝากญาติหรือเพื่อน ร้อยละ 38.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศประเทศพม่า ร้อยละ 46.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีวันหยุดในวันสำคัญทางศาสนา คิดเป็น ร้อยละ 52.75 ของกลุ่มตัวอย่าง พักอาศัยอยู่ในเมืองการคำชายแดนแม่สอดในปัจจุบันโดยอยู่กับเพื่อน ร้อยละ 63.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีค่าเช่าบ้านเช่า ห้องเช่าหรือที่พักที่อาศัยอยู่ ร้อยละ 53.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ในวันหยุดจะพักผ่อนอยู่ที่บ้าน ร้อยละ 89.50 ของกลุ่มตัวอย่าง นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 73.50 ของกลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญจำนวน 1 – 5 ครั้ง/ปี ร้อยละ 49.50 ของกลุ่มตัวอย่าง เข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญๆ โดยไปกับเพื่อน และ ร้อยละ 52.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการเดินทางเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญๆ โดยการเดินด้วยเท้า

ผลการศึกษาสถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการคำชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 71.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้น้ำประปาเพื่อการบริโภค ร้อยละ 48.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีวิธีการทำให้น้ำสะอาด ร้อยละ 71.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ใช้น้ำประปาเป็นแหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค ร้อยละ 89.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีส่วนและใช้ส่วนในที่พักอาศัย มีโดยเป็นส่วนซึม/ส่วนน้ำราด ร้อยละ 60.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาถึงขั้นต้องไปรักษาพยาบาลโดยป่วยเป็นโรคท้องร่วง ร้อยละ 73.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ไปรักษาในโรงพยาบาลของรัฐ คิดเป็นร้อยละ 71.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแต่ละครั้ง ร้อยละ 18.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการในการป้องกันการตั้งครรภ์โดยใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง และร้อยละ 63.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการป้องกันการตั้งครรภ์เนื่องจากเป็นโสด/ม่าย/หย่าร้าง ร้อยละ 53.75 ของกลุ่มตัวอย่าง เห็นว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการคำชายแดนแม่สอด ร้อยละ 82.75 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นการเจ็บป่วยแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา โดยป่วยเป็นโรคท้องร่วง รองลงมา ร้อยละ 69.75 ป่วยเป็นโรคมาเลเรีย และร้อยละ 64.75 ป่วยเป็นวัณโรค ร้อยละ 79.50 ของกลุ่มตัวอย่าง เคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในเมืองการคำชายแดนแม่สอดตั้งครรภ์ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา

ผลการศึกษาแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า ร้อยละ 64.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีการใช้ถ่าน/ฟืนเป็นเชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหาร ร้อยละ 67.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีแหล่งที่มาของเชื้อเพลิงจากตลาด/ร้านค้า ร้อยละ 76.75

ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ในการประกอบอาหาร ร้อยละ 92.75 ของกลุ่มตัวอย่างไม่เคยพบเห็นสัตว์ป่าในชุมชนที่พักอาศัยอยู่ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ร้อยละ 97.50 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่มีการนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหาร ร้อยละ 44.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง ร้อยละ 50.75 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความรู้สึกตอกลิ้นรบกวนเป็นกลิ่นเหม็นแต่ทนได้ ร้อยละ 79.25 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ประสบปัญหาการน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติในปัจจุบัน ร้อยละ 40.00 ของกลุ่มตัวอย่าง ไม่ประสบปัญหาเสียงรบกวนในปัจจุบัน

ผลจากการศึกษาความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 61.50 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการและความคาดหวังที่จะทำงานหรือใช้แรงงานในอำเภอแม่สอด ร้อยละ 32.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการและความคาดหวังที่จะได้ค่าจ้างแรงงานระหว่าง 4,000 – 4,999 บาท/เดือน ร้อยละ 37.25 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการและความคาดหวังที่จะใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม และร้อยละ 46.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีความต้องการและความคาดหวังที่จะเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทยตลอดไป

ผลจากการศึกษาปัญหาและอุปสรรคของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด พบว่า ร้อยละ 78.00 ของกลุ่มตัวอย่าง มีที่อยู่อาศัยแออัดและไม่ถูกสุขอนามัย และร้อยละ 52.75 ของกลุ่มตัวอย่าง ต้องการค่าจ้างและชีวิตความเป็นอยู่เท่าเทียมกับคนไทย

ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

ผลการวิจัยผลกระทบทางเศรษฐกิจจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีการใช้ปัจจัยในการวิเคราะห์ 8 ชนิด ได้แก่ รายได้ประชากรแม่สอด รายได้ภาครัฐ รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ จำนวนเงินการลงทุนของภาครัฐ จำนวนการลงทุนภาคเอกชน รายได้สถานประกอบการ นโยบายส่งเสริมการลงทุน และนโยบายการบริหารและการจ้างแรงงานต่างด้าว จากการวิเคราะห์โดยการประมาณค่าสมการจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่กล่าวข้างต้น พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด คือ รายได้ภาครัฐ รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 95% มีค่า Adjusted R Square 0.977 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคือ 5.321, 1.030 และ 0.404 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อสังคม

ผลการวิจัยผลกระทบทางสังคมจากการใช้แรงงานต่างด้าวเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีการใช้ปัจจัยในการวิเคราะห์ 9 ชนิด ได้แก่ คือ จำนวนแรงงานต่างด้าว การศึกษาแรงงานต่างด้าว จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จำนวนการจับกุมยาเสพติดจากแรงงานต่างด้าว การย้ายถิ่นของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย นโยบายด้านความมั่นคง การประกาศภาวะฉุกเฉิน และการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าว จากการวิเคราะห์โดยการประมาณค่าสมการจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่กล่าวข้างต้น พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต้องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด คือ อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จำนวนโรคและโรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว และนโยบายด้านความมั่นคง อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 95% มีค่า Adjusted R Square 0.844 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคือ 0.127, 0.194 และ 111.362 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม

ผลการวิจัยผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด มีการใช้ปัจจัยในการวิเคราะห์ 6 ชนิด ได้แก่ คือ จำนวนสถานประกอบการ จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน นโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย และนโยบายการจัดการชุมชนแออัดของแรงงานต่างด้าว จากการวิเคราะห์โดยการประมาณค่าสมการจากการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression Analysis) เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์ของปัจจัยที่กล่าวข้างต้น พบว่า มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต้องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด คือ จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย อย่างมีนัยสำคัญยิ่งทางสถิติที่ระดับ 95% มีค่า Adjusted R Square 0.941 มีค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยคือ 0.140, 0.099, 0.109 และ 31.735 ตามลำดับ

อภิปรายผลการวิจัย

จากนโยบายภาครัฐในการสร้างเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอดทำให้เกิดการขยายตัวของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรม มีความเชื่อมโยงกับการนำเข้าหรือการจ้างแรงงานต่างด้าวไร้ฝีมือ จาก

ประเทศเพื่อนบ้าน ทำให้ได้รับผลตอบแทนทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นแต่สร้างผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์จากกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มคือ หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชน ผู้ประกอบการ และประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ที่พบว่า แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของแม่สอด คิดเป็นร้อยละ 71.43, 75.76 และ 81.25 ตามลำดับ ส่วนใหญ่เห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม คิดเป็นร้อยละ 66.07, 100.00 และ 73.75 ตามลำดับ แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 83.93, 98.48 และ 75.50 ตามลำดับ แรงงานต่างด้าวทำให้ลดต้นทุนการผลิต คิดเป็นร้อยละ 76.79, 92.42 และ 76.25 ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจมีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด คือ รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ (X_3) รายได้ภาครัฐ (X_2) และจำนวนการลงทุนภาคเอกชน (X_1) ซึ่งอุปสงค์และอุปทานแรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศ (อ้างใน สุณี นัตราคม, 2531) จะเปลี่ยนแปลงไปตามอัตราค่าจ้างและปริมาณแรงงานระหว่างประเทศ อุปสงค์แรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศเป็นแรงงานที่มีความต้องการมากในทุกประเทศ ทั้งนี้เพราะแรงงานประเภทนี้เกือบไม่ต้องการฝึกฝนอบรมเลยและมักมีเกินความต้องการอยู่แล้ว ในประเทศที่พัฒนาในระดับสูงค่อนข้างมาก แรงงานอาจมีความรู้สูงและเลือกทำงานที่ค่าจ้างสูงโดยจะหลีกเลี่ยงงานที่หนักหรือไม่น่าพอใจหรือค่าจ้างต่ำเอาไว้ ทำให้ไม่มีแรงงานภายในประเทศเพียงพอสนองต่ออุปสงค์ได้ในกรณีนี้ ก็จะทำให้อุปสงค์ต่อแรงงานไร้ฝีมือในตลาดแรงงานระหว่างประเทศขึ้น เพื่อให้มีการอพยพเข้ามาสนองความต้องการ ส่วนอุปทานแรงงานไร้ฝีมือระหว่างประเทศ โดยทั่วไปจะมีปริมาณมากเสนอขายมากเพียงพอหรืออาจมากเกินไปอยู่เสมอในประเทศต่างๆ โดยเฉพาะประเทศที่ด้อยพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ และสังคม ซึ่งอุปทานแรงงานไร้ฝีมือของตลาดระหว่างประเทศนั้น (Miller and Fische, 1995) ถ้าแรงงานมีความรอบรู้โดยสมบูรณ์ในตลาดแรงงานระหว่างประเทศ และไม่มีสิ่งกีดขวางหรือกฎหมายและกฎระเบียบในการเคลื่อนย้ายแล้วเส้นอุปทานแรงงานไร้ฝีมือในตลาดระหว่างประเทศจะเป็นเส้นที่มีลักษณะยืดหยุ่นมากหรือยืดหยุ่นมากที่สุดและจะส่งผลถึงค่าจ้างแรงงานให้ลดต่ำลงด้วยเช่นกัน ถ้ากฎหมายแรงงานปล่อยให้มีการอพยพเคลื่อนย้ายแรงงานหรือนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างอิสระเข้ามาภายในประเทศ มีผลทำให้อุปทานแรงงานเพิ่มขึ้นส่งผลให้ระดับอัตราค่าจ้างจะเปลี่ยนแปลงลง และส่งผลกระทบต่อสังคม และสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น ด้านแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบต่อสังคม ทำให้ทราบว่า แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย คิดเป็นร้อยละ 69.64, 24.24 และ 58.00 ตามลำดับ แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและ

ใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ คิดเป็นร้อยละ 71.34, 69.70 และ 59.00 ตามลำดับ การก่อกวนอาชญากรรมแรงงานต่างด้าว คิดเป็นร้อยละ 98.06, 89.39 และ 86.00 ตามลำดับ แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อ คิดเป็นร้อยละ 96.43, 87.88 และ 97.50 ตามลำดับ สอดคล้องกับผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบต่อสังคม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคม คือ จำนวนโรค/โรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_4) จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว (Y_3) และนโยบายด้านความมั่นคง (Y_7) สอดคล้องกับ Carrasco *et al.* (2004) ที่พบว่า แรงงานอพยพมีผลกระทบทางลบต่ออัตราการจ้างงานของแรงงานท้องถิ่นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ Ginding (2008) ที่พบว่า แรงงานอพยพชาวนิการากัวมีผลกระทบทางลบต่ออัตราค่าจ้างแรงงานของแรงงานเพศหญิงคออสตาริกาที่มีการศึกษาต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ Orrenius and Zavodny (1995) ที่พบว่า แรงงานอพยพมีผลกระทบต่อการจ้างงานอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเชิงลบต่อแรงงานท้องถิ่น ทักษะฝีมือต่ำ Jia *et al.* (2008) ที่พบว่า แรงงานอพยพนำเข้าวัณโรคเข้าแพร่ระบาดให้กับประชากรท้องถิ่นในท้องถิ่นที่เข้าไปอาศัยอยู่และทำให้เชื้อโรคกลายเป็นโรคประจำถิ่น (endemic) ในท้องถิ่นนั้น ชีววัฒน์ นิเจนตร และ อดุลย์ รัตโส (2551) ที่พบว่า แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุของการแพร่กระจายของโรคติดต่อ เช่น วัณโรค จนอาจกลายเป็นโรคประจำถิ่น กฤตยา อาชวนิชกุล และคณะ (2540) ที่พบว่า แรงงานต่างชาติมีการเจ็บป่วยด้วยโรคติดต่อและโรคติดต่อ เป็นปัญหาสำคัญ โรคที่เกี่ยวกับสุขอนามัยที่ไม่ถูกสุขลักษณะ โรคปรสิต เช่น มาลาเรีย และเท้าช้าง เป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้เกิดการตาย และการเจ็บป่วยและมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น การที่บุคคลกรสาธารณสุขต้องแบกรับภาระเพิ่มขึ้นรวมทั้งงบประมาณที่รัฐใช้ในการรักษามีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี กุศล สุนทรธาดา และ อุมารณณ์ ภัทรวาณิชย์ (2540) ที่พบว่า แรงงานต่างชาติเข้ามาทำงาน ทำให้เกิดปัญหาอาชญากรรมและยาเสพติด การก่อให้เกิดโรคติดต่อที่มากับคนต่างด้าว เช่น โรคมาลาเรีย วัณโรค และเท้าช้าง และเป็นปัญหาต่อความมั่นคงของชาติ และ Chanowanna (2002) ที่พบว่า แรงงานต่างด้าวมียุทธศาสตร์ต่อสังคม จากปัญหาการก่ออาชญากรรมของแรงงานต่างด้าว ปัญหายาเสพติด ปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพของแรงงานต่างด้าว ซึ่งรัฐบาลต้องรับภาระในการอุดหนุนสถานพยาบาลของรัฐในการรักษาพยาบาลแรงงานต่างด้าวเมื่อเกิดการเจ็บป่วยขึ้น แสดงว่าการดำเนินนโยบายของภาครัฐให้มีการนำเข้าแรงงานต่างด้าวมาใช้เป็นแรงงานนั้นช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจแต่ส่งผลกระทบทางลบต่อสังคม ดังนั้นเพื่อให้แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบทางลบ ภาครัฐต้องสร้างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ที่เข้มงวดและมีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นการควบคุม การจำกัด/บำบัด แรงงาน ต่างด้าวก่อนเข้าประเทศ และอนุญาตให้ใช้แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมเท่านั้น

ผลการวิเคราะห์กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 กลุ่มที่กล่าวมาข้างต้น ด้านแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม ทำให้ทราบว่า แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 98.21, 93.94 และ 96.75 ตามลำดับ โรงอุตสาหกรรม/สถานประกอบการทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 94.64, 92.42 และ 94.25 ตามลำดับ สอดคล้องกับ ผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบที่เกิดจากการใช้แรงงานต่างด้าวต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม มีปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม คือ จำนวนขยะชุมชน (Z_2) ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม (Z_3) ปริมาณน้ำเสียชุมชน (Z_4) และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย (Z_5) สอดคล้องกับ DinAlt (1997) ที่พบว่า แรงงานอพยพที่เข้าไปอาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา ได้สร้างผลกระทบที่ไม่ดีต่อสิ่งแวดล้อม เนื่องจากแรงงานอพยพในอเมริกาจะเป็นเจ้าของรถเฉลี่ย 0.76 คันต่อครอบครัว โดยที่ทุกๆ ไมล์ที่แรงงานอพยพขับจะสร้างมลพิษสิ่งแวดล้อมและทำลายทรัพยากร ซึ่งการจัดการสิ่งแวดล้อม (อ้างใน เกษม จันทรแก้ว, 2547) เป็นการใช้ทรัพยากร หรือการกำจัด/การบำบัด/การฟื้นฟูต่อของเสีย/มลพิษและแหล่งเสื่อมโทรม รวมทั้งการควบคุมกิจกรรมเพื่อให้กระบวนการสิ่งแวดล้อมดำเนินไปแบบยั่งยืน ด้วยการควบคุมการนำเข้า – นำออกหรือเข้าสัมผัสในระบบสิ่งแวดล้อม แสดงว่าการดำเนินนโยบายของรัฐที่กล่าวมาแล้วข้างต้นไม่สามารถควบคุมและจำกัดการนำเข้าแรงงานต่างด้าว ทำให้แรงงานต่างด้าวมียานมากในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ดังนั้นเพื่อไม่ให้แรงงานต่างด้าวสร้างมลพิษสิ่งแวดล้อม ภาครัฐต้องกำหนดหรือสร้างกฎ ระเบียบ ข้อบังคับที่มีประสิทธิภาพเพื่อควบคุมหรือจำกัดการนำเข้า สกัดกั้น และจับกุม ส่งกลับแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมาย เพื่อควบคุมจำนวนแรงงานต่างด้าวให้ขนาดที่เหมาะสมไม่ส่งผลกระทบต่อมลพิษสิ่งแวดล้อม รวมถึงการควบคุมอุตสาหกรรม/สถานประกอบการโดยการบังคับให้ใช้แรงงานต่างด้าวถูกกฎหมายในการดำเนินกิจกรรมเท่านั้น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยทำให้ทราบสภาพเศรษฐกิจทั่วไปและสถานภาพเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ลักษณะของแรงงานต่างด้าวในอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมถึงปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก ข้อมูลที่ได้มาอาจเป็นแนวทางเพื่อใช้ในการขบวนการจัดการแรงงานต่างด้าวพื้นที่อื่นๆ ได้ต่อไป ผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อการพัฒนาการจัดการแรงงานต่างด้าวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น คือ

1. จากผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางเศรษฐกิจ จะเห็นว่าปัจจัย รายได้จากการค้าระหว่างประเทศ จำนวนการลงทุนภาคเอกชน และรายได้ภาครัฐ (ภาษี) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อปริมาณการค้าและการลงทุนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นภาครัฐสามารถส่งเสริมให้มีปริมาณการค้าและการลงทุนเพิ่มขึ้นได้ เพื่อเพิ่มรายได้ของภาครัฐ (ภาษี) แต่ไม่ควรมากเกินไป เพราะปริมาณการค้าและการลงทุนที่เพิ่มขึ้นนั้นเชื่อมโยงกับนำเข้าแรงงานไร้ฝีมือจากประเทศเพื่อนบ้านเพื่อลดต้นทุนการผลิตของภาคเอกชน ดังนั้นเพื่อไม่ให้ส่งผลกระทบทางลบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ภาครัฐต้องจำกัดการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวด และส่งเสริมให้มีการใช้แรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในพื้นที่ให้มากขึ้น

2. จากผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบทางสังคม จะเห็นว่าปัจจัย จำนวนโรค/โรคระบาดที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว จำนวนอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว และนโยบายด้านความมั่นคง เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบต่อสังคมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นเพื่อให้การใช้งบประมาณมีประสิทธิภาพ และสามารถควบคุมโรค/โรคระบาด การก่ออาชญากรรม และการเป็นภัยต่อความมั่นคงของแรงงานต่างด้าว ภาครัฐต้องจำกัดการนำเข้าแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวด และกำหนดบทลงโทษขั้นสูงสุดต่อสถานประกอบการ อุตสาหกรรม คริวเรือนและอื่นๆ ที่นำเข้าแรงงานต่างด้าวมาใช้อย่างผิดกฎหมาย เช่น การใช้มาตรการทางภาษี (การเก็บภาษีขั้นสูงสุด) การเพิ่มโทษจำคุก การยึดทรัพย์ เป็นต้น

3. จากผลการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อม จะเห็นว่าปัจจัย จำนวนขยะชุมชน ปริมาณน้ำเสียอุตสาหกรรม ปริมาณน้ำเสียชุมชน และนโยบายการจัดการขยะและน้ำเสีย เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่องบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ดังนั้นเพื่อให้การใช้งบประมาณในการจัดการผลกระทบมลพิษสิ่งแวดล้อมอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถจัดการขยะและน้ำเสียอย่างได้ผล ภาครัฐต้องสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะที่มีประสิทธิภาพและสามารถรองรับได้อย่างเพียงพอและสอดคล้องกับนโยบายส่งเสริมและสร้างเศรษฐกิจ อีกทั้งส่งเสริมและสนับสนุนให้ภาคเอกชนสร้างระบบบำบัดน้ำเสียและการคัดแยกขยะที่ใช้แล้ว

4. ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด ภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้ประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ การให้มีแรงงานต่างด้าวในพื้นที่หรือในชุมชน เช่น การอนุญาตให้แรงงานต่างด้าวสามารถอาศัยอยู่ในชุมชน รวมถึงมีส่วนร่วมในการจัดการ

อุตสาหกรรม/สถานประกอบการ หรือการอนุญาตให้ตั้งหรือไม่ให้ตั้งอุตสาหกรรม/สถานประกอบการในพื้นที่ เป็นต้น

5. ด้านอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ ภาครัฐควรมีการส่งเสริมให้มีการใช้เทคโนโลยีในการผลิต เพื่อทดแทน หรือลดการใช้แรงงานต่างด้าวที่มีทักษะฝีมือต่ำ (แรงงานไร้ฝีมือ) มีการใช้มาตรการทางภาษี หรือการกำหนดค่าจ้างขั้นต่ำของแรงงานต่างด้าวให้ใกล้เคียงกับแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย เพื่อให้อุตสาหกรรม/สถานประกอบการหันมาใช้แรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย

6. ภาครัฐ ควรมีนโยบาย มาตรการด้านการจัดการแรงงานต่างด้าวที่เป็นรูปธรรมทั้งในระยะสั้นและระยะยาว เพื่อให้การจัดการแรงงานต่างด้าวมีประสิทธิภาพ เสถียรภาพไม่ผันแปรไปตามภาวะการณ์ทางการเมือง นอกจากนี้ควรมีการส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาวิธีการจัดการแรงงานต่างด้าวใหม่ ๆ เพื่อเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการแรงงานต่างด้าว

7. ด้านแรงงานต่างด้าว ภาครัฐควรจัดให้มีการฝึกฝีมือแรงงานต่างด้าว การให้ความรู้ด้านกฎหมายของประเทศไทย ความเสี่ยงของการไม่ได้รับอนุญาตอย่างถูกต้องตามกฎหมาย และการตรวจสอบสุขภาพอนามัย ก่อนการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ประเทศไทย) เพื่อลดผลกระทบทางลบที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวในพื้นที่เมืองการค้าชายแดนแม่สอด (ประเทศไทย) เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาผลกระทบการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในครั้งนี ในการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษาในพื้นที่อื่น ๆ เพิ่มเติม เพื่อเปรียบเทียบผลกระทบที่เกิดขึ้นจากความแตกต่างระหว่างพื้นที่ และชาติพันธุ์ของแรงงาน เพื่อจะได้วิธีการจัดการแรงงานต่างด้าวมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบทางลบต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

2. การวิเคราะห์ ฟังก์ชันผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ในครั้งต่อไปควรศึกษาตัวแปรอื่นๆ เพื่อให้ครอบคลุม และให้ผลการวิจัยถูกต้องมากยิ่งขึ้น เช่น กลุ่มอาชีพ เพศของแรงงานต่างด้าว อายุของแรงงานต่างด้าว ฝีมือแรงงาน การแยกประเภทของอุตสาหกรรม/สถานประกอบการ เป็นต้น

3. การวิจัยเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดในคราวต่อไป ควรศึกษาในแง่มุมอื่นๆ ที่ละด้าน อาทิ ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่ออัตราค่าจ้างที่แท้จริง แรงงานต่างด้าวต่อโอกาสการมีงานทำของแรงงานท้องถิ่น ผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

- เกษม จันทร่แก้ว. 2547. วิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เกษม จันทร่แก้ว. 2547. การจัดการสิ่งแวดล้อมแบบผสมผสาน. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- กฤตยา อาชวนิจกุล และคณะ. 2540. ผลกระทบต่อภาวะการเกิด การเจ็บป่วย และการตาย ของแรงงานข้ามชาติ ต่อนโยบายสาธารณสุข. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- กุศล สุนทรธาดา และ อุมารณ์ ภัทรวานิชย์. 2540. กระบวนการจ้างแรงงานข้ามชาติที่ลักลอบเข้าเมืองและความคิดเห็นของภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้อง. กรุงเทพมหานคร: สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จิรวัดน์ นิเจนตร และ อุดุ้ย รัตโส. 2551. “ผลกระทบด้านสาธารณสุขจากแรงงานต่างด้าวในจังหวัดภูเก็ต.” วารสารการพัฒนาท้องถิ่น 3: 149 - 165
- นราทิพย์ ชูติวงศ์. 2537. ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์จุลภาค. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรีชา เปี่ยมพงศ์สานต์. 2538. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วัลย์ลดา วิวัฒน์พินชาติ. 2530. การค้าต่างประเทศของไทย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ศานิตย์ แก้วเอียน. 2538. เศรษฐศาสตร์การผลิตทางการเกษตร. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาเศรษฐศาสตร์และทรัพยากร คณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม. 2544. รายงานสถานการณ์คุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2543. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม.

สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน. 2550. สถานการณ์แรงงานไตรมาส 1 ปี 2550. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงแรงงาน.

สุมาลี ปิตยานนท์. 2535. เศรษฐศาสตร์แรงงาน. กรุงเทพมหานคร: คณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สุณี นัตราคม. 2531. เศรษฐศาสตร์แรงงานระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

อุดม เกิดพิบูลย์. 2543. ทฤษฎีและนโยบายการค้าระหว่างประเทศ. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bchir, M. H. 2008. “The effect of mode 4 liberalization on illegal immigration”. **Economic Modelling** (Online). www.sciencedirect.com, January 17, 2008.

Carrasco, R., J. F. Jimeno and A. C. Ortega. 2004. “The effect of Immigration on The employment opportunities of Native-born workers: Some evidence for Spain.” **working paper** (Online). www.elsevier.com/locate/worlddev, October 30, 2007.

Chang, H. F. 2007. “The Economic Impact of International Labor Migration: Recent Estimates and Policy Implication.” **University of Pennsylvania Law School** (Online). www.lsr.nellco.org/upenn/wps/papers/132, May 20, 2008

Chanowanna, M. 2002. “TitleImpacts of the Use of Foreign Workers in Agro-industries in Changwat Songkhla.” **Prince of Songkla University** (Online). www.google/www.economics.psu.ac.th, May 15, 2008

- Chatterjee, S. and S. J. Turnovsky. 2006. "Foreign aid and economic growth: The role of flexible labor supply." **Journal of Development Economics** (Online). www.elsevier.com/locate/worlddev, March 23, 2007.
- Cohen–Goldner, S. and M. D. Paserman. 2004. The Dynamic Impact of Immigration on Native Labor Market Outcome: Evidence from Israel. **The Institute for the Study of Labor**, Bonn, Germany.
- DinAlt, J. 1997. The Environmental Impact of Immigration into the United States. **Carrying Capacity Network** 4 (2): 1-10
- Ekelund, R. B., JR. and R. D. Tollison. 2000. **Economics: Private Market and Public Choice**. New York: Addison Wesley Longman, Inc.
- Frank, R. H. 1999. **Microeconomics And Behavior**. New York: The McGraw-Hill Companies.
- Gindling T. H. 2008. "South–South Migration: The Impact of Nicaraguan Immigrants on Earnings, Inequality and Poverty in Costa Rica." **World Development** (Online). www.elsevier.com/locate/worlddev, January 1, 2008.
- Jia, Zhong–Wei *et al.* 2007. "Modeling the impact of immigration on the epidemiology of tuberculosis." **Theoretical Population Biology** (Online). www.sciencedirect.com, December 27, 2007.
- Miller, R. L., and R. P.H. Fische. 1995. **Microeconomics: Price theory in practice**. New York: HarperCollins College.
- Orrenius, P. M. and M. Zavodny. 2006. "Does immigration affect wages? A look at occupation-level evidence." **Labour Economics** (Online). www.sciencedirect.com, November 29, 2007.

Stillman, S. and D. C. Mare. 2007. The Impact of Immigration on the Geographic Mobility of New Zealanders. **Motu Economic and Public Policy Research**, Wellington, New Zealand.

Woodland, A. D. and C. Yoshida. 2005. "Risk preference, immigration policy and illegal immigration". **Journal of Development Economics** (Online).
www.elsevier.com/locate/worlddev, June 24, 2007.

Yamane, T. 1973. *Statistic: Introduction Analysis and ed.*, Harper International Edition, Tokyo.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ตารางวิเคราะห์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม
เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม

ตารางผนวกที่ 1 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.1 แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้อยกว่า 49,999 คน	3	5.35
(2) 50,000 – 99,999 คน	15	26.79
(3) 100,000 – 149,999 คน	19	33.93
(4) 150,000 – 199,999 คน	9	16.07
(5) 200,000 คนขึ้นไป	10	17.86
รวม	56	100.00
1.2 การก่อคดีอาชญากรรมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบ	4	7.14
(2) ปล้น/ปล้นฆ่า	27	48.12
(3) ชิงทรัพย์	41	73.21
(4) ข่มขืน/ข่มขืนฆ่า	17	30.36
(5) ขโมยทรัพย์สิ้น	49	87.50
(6) ค้าประเวณี	37	66.07
(7) ค้าของเถื่อน	32	57.14
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N=56		
1.3 การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าว		
(1) ไม่เคยพบ	23	41.07
(2) เคยพบ 1 – 10 ครั้ง	15	26.79
(3) เคยพบ 11 – 20 ครั้ง	5	8.93
(4) เคยพบ 21 – 30 ครั้ง	3	5.36
(5) เคยพบมากกว่า 30 ครั้ง	10	17.85
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 1 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.4 แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	50	89.29
(2) ไม่เห็นด้วย	6	10.71
รวม	56	100.00
1.5 แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ		
(1) ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง	10	17.86
(2) เป็นภัยต่อความมั่นคง	46	82.14
รวม	56	100.00
1.6 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดิน		
(1) เห็นด้วย	52	92.86
(2) ไม่เห็นด้วย	4	7.14
รวม	56	100.00
1.7 การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบ	13	23.21
(2) เคยพบจำนวน 1 – 2 ครั้ง	20	35.71
(3) เคยพบจำนวน 3 – 4 ครั้ง	8	14.29
(4) เคยพบจำนวน 5 – 6 ครั้ง	8	14.29
(5) เคยพบจำนวนมากกว่า 6 ครั้ง	7	12.50
รวม	56	100.00
1.8 การประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากความ ไม่สงบในประเทศพม่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบ	9	16.07
(2) เคยพบจำนวน 1 – 2 ครั้ง	17	30.36
(3) เคยพบจำนวน 3 – 4 ครั้ง	11	19.64
(4) เคยพบจำนวน 5 – 6 ครั้ง	13	23.21
(5) เคยพบจำนวน มากกว่า 6 ครั้ง	6	10.72
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 2 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผล
กระทบต่อเศรษฐกิจในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.1 ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพของ ประชากรและผู้ประกอบการในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่มีความปลอดภัย	47	83.93
(2) มีความปลอดภัย	9	16.07
รวม	56	100.00
2.2 แรงงานต่างด้าวมมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	40	71.43
(2) ไม่เห็นด้วย	16	28.57
รวม	56	100.00
2.3 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	52	92.86
(2) ไม่เห็นด้วย	4	7.14
รวม	56	100.00
2.4 การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในเมืองการค้า ชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	37	66.07
(2) ไม่เห็นด้วย	19	33.93
รวม	56	100.00
2.5 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในเมือง การค้าชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	47	83.93
(2) ไม่เห็นด้วย	9	16.07
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.6 แรงงานงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/อุตสาหกรรมในเมืองการค้า ชายแดนแม่สอดลดต้นทุนการผลิต		
(1) เห็นด้วย	43	76.79
(2) ไม่เห็นด้วย	13	23.21
รวม	56	100.00
2.7 แรงงานต่างด้าวแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย		
(1) ไม่เป็นการแย่งอาชีพ	17	30.36
(2) เป็นการแย่งอาชีพ	39	69.64
รวม	56	100.00
2.8 แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงาน ไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่		
(1) ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	16	28.57
(2) ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	40	71.43
รวม	56	100.00
2.9 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร แรงงานท้องถิ่น และแรงงานไทย		
(1) ไม่ส่งผลกระทบ	18	32.14
(2) ส่งผลกระทบ	38	67.86
รวม	56	100.00
2.10 การประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด		
(1) ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	51	91.07
(2) ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด	24	42.86
(3) ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	32	57.14
(4) อุ้ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์	30	53.57
(5) รับเหมาก่อสร้าง	31	55.36
(6) ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง	25	44.64

ตารางผนวกที่ 2 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
(7) ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	23	41.07
(8) งานรับใช้ในบ้าน	10	17.86
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		
2.11 การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบ	18	32.14
(2) เคยพบ 1 – 2 ครั้ง	19	33.93
(3) เคยพบ 3 – 4 ครั้ง	11	19.64
(4) เคยพบมากกว่า 4 ครั้ง	8	14.29
รวม	56	100.00
2.12 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่ส่งผลกระทบ	24	42.86
(2) ส่งผลกระทบ	32	57.14
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 3 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านสาธารณสุข/ชีวอนามัย
ของประชากร และแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัยใน
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้ำฝน	26	46.43
(2) น้ำบาดาล	19	33.93
(3) น้ำบ่อขุด	14	25.00
(4) น้ำประปา	41	73.21
(5) ชื่อน้ำบรรจุขวด	43	76.79
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.2 การทำให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภค		
(1) ไม่ได้ทำ	6	10.71
(2) ทำโดยใช้วิธีการต้ม	14	25.00
(3) ทำโดยใช้วิธีการกรอง	25	44.64
(4) ทำโดยใช้วิธีการใช้สารส้ม	6	10.71
(5) ทำโดยใช้วิธีการทิ้งไว้ให้ตกตะกอน	5	8.94
รวม	56	100.00
3.3 แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้ำฝน	21	37.50
(2) น้ำบาดาล	24	42.86
(3) น้ำบ่อขุด	27	48.21
(4) น้ำประปา	48	85.71
(5) หนองน้ำ/บึง	12	21.43
(6) น้ำห้วย/คลอง	16	28.57
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		
3.4 การระบาดของโรค/โรคติดต่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) โรคพยาธิ	16	28.57
(2) โรคท้องร่วง	41	73.21
(3) โรคเท้าช้าง	22	39.29
(4) มาเลเรีย	40	71.43
(5) โรคเอดส์	28	50.00
(6) ไข้เลือดออก	42	75.00
(7) โรคผิวหนัง	26	46.43
(8) โรคเรื้อน	12	21.43
(9) วัณโรค	27	48.21
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.5 ตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบ	1	1.79
(2) เคยพบ	55	98.21
รวม	56	100.00
3.6 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด	2	3.57
(2) เป็นสาเหตุของการระบาด	54	96.43
รวม	56	100.00
3.7 การเจ็บป่วยเป็นแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) โรคพยาธิ	23	41.07
(2) โรคท้องร่วง	43	76.79
(3) โรคเท้าช้าง	27	48.21
(4) มาเลเรีย	46	82.14
(5) โรคเอดส์	30	53.57
(6) ไข้เลือดออก	40	71.43
(7) โรคผิวหนัง	33	58.93
(8) โรคเรื้อน	17	30.36
(9) วัณโรค	33	58.93
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		
3.8 สถานที่รักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่ทราบ	8	14.29
(2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	4	7.14
(3) โรงพยาบาลเอกชน	13	23.21
(4) โรงพยาบาลของรัฐ	52	92.86
(5) สถานเอนกมัย	24	42.86

ตารางผนวกที่ 3 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
(6) คลินิกเอกชน	17	30.36
(7) หมอแผนโบราณ	6	10.71
(8) รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์	6	10.71
(9) ซื้อมากินเอง	34	60.71
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		

ตารางผนวกที่ 4 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนด้านผลกระทบต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.1 การใช้เชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหาร ของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว		
(1) ไม่ทราบ	6	10.71
(2) ถ่าน/ฟืน	43	76.79
(3) ไฟฟ้า	24	42.86
(4) แก๊สหุงต้ม	35	62.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		
4.2 แหล่งที่มาของเชื้อเพลิง ของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดและสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว		
(1) ไม่ทราบ	6	10.71
(2) ตลาด/ร้านค้า	38	67.86
(3) ใช้ไฟฟ้า	24	42.86
(4) หาเองจากแถวบ้าน/โรงงาน	22	39.29
(5) หาเองจากไร่/นา/สวน	33	58.93
(6) หาในเขตป่า	14	25.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 56 ราย		

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.3 การใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมของประชากรเมืองการค้า ชายแดนแม่สอดและสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงาน ต่างด้าว		
(1) ไม้ทราบ	26	46.43
(2) ซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า	19	33.93
(3) หาในเขตป่า	11	19.64
รวม	56	100.00
4.4 การพบสัตว์ป่าในชุมชนหรือสถานที่ตั้งของสถานประกอบการหรือ แหล่งที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าว ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่พบ	52	92.86
(2) พบ	4	7.14
รวม	56	100.00
4.5 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมและแรงงานต่างด้าว มีผลกระทบต่อ การเพิ่มจำนวนหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า		
(1) ไม่มีผลกระทบ	40	71.43
(2) มีผลกระทบต่อสัตว์ป่าเพิ่มขึ้น	3	5.36
(3) มีผลกระทบต่อสัตว์ป่าลดลง	13	23.21
รวม	56	100.00
4.6 การได้รับเรื่องร้องเรียนการส่งกลืนรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนกลืนรบกวน	16	28.57
(2) ได้รับเรื่องร้องเรียนกลืนรบกวน	40	71.43
รวม	56	100.00
4.7 จากข้อที่ 4.6 ลักษณะของกลืนรบกวน		
(1) ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนกลืนรบกวน	16	28.57
(2) เหม็นแต่ทนได้	22	39.29
(3) เหม็น หายใจไม่ออก	18	32.14
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 4 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.8 การได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน	13	23.21
(2) ได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น	25	44.64
(3) ได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้	11	19.64
(4) ได้รับเรื่องร้องเรียนน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้	7	12.51
4.9 การได้รับเรื่องร้องเรียนปัญหาเสียงรบกวนในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียน	22	39.29
(2) ได้รับเรื่องร้องเรียนเสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก	15	26.78
(3) ได้รับเรื่องร้องเรียนเสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม	14	25.00
(4) ได้รับเรื่องร้องเรียนเสียงดังจากแรงงานต่างด้าว	5	8.93
รวม	56	100.00
4.10 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	55	98.21
(2) ไม่เห็นด้วย	1	1.79
รวม	56	100.00
4.11 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	53	94.64
(2) ไม่เห็นด้วย	3	5.36
รวม	56	100.00
4.12 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง		
(1) เห็นด้วย	45	80.36
(2) ไม่เห็นด้วย	11	19.64
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 5 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อการหาแนวทางการแก้ไข
และการจัดการแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อ การค้าการลงทุน		
(1) เห็นด้วย	46	82.14
(2) ไม่เห็นด้วย	10	17.86
รวม	56	100.00
5.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงาน ต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด		
(1) ควรจัดระเบียบ	55	98.21
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	1	1.79
รวม	56	100.00
5.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้ แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะ แรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น		
(1) เห็นด้วย	49	87.50
(2) ไม่เห็นด้วย	7	12.50
รวม	56	100.00
5.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้ แรงงานในแม่สอด และมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกัน โรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด		
(1) เห็นด้วย	56	100.00
(2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวด ในการจำกัด ควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกัน การการแย่งอาชีพของคนไทย		
(1) เห็นด้วย	53	94.64
(2) ไม่เห็นด้วย	3	5.36
รวม	56	100.00
5.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุฑใน แรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็ก เร่ร่อน เด็กขอทาน		
(1) เห็นด้วย	46	82.14
(2) ไม่เห็นด้วย	10	17.86
รวม	56	100.00
5.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มงวดในผลักดัน แรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ		
(1) เห็นด้วย	54	96.43
(2) ไม่เห็นด้วย	2	3.57
รวม	56	100.00
5.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย		
(1) เห็นด้วย	49	87.50
(2) ไม่เห็นด้วย	7	12.50
รวม	56	100.00
5.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงาน ต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ		
(1) เห็นด้วย	55	98.21
(2) ไม่เห็นด้วย	1	1.79
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 5 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือ กำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย		
(1) เห็นด้วย	52	92.86
(2) ไม่เห็นด้วย	4	7.14
รวม	56	100.00
5.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่ได้ขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี		
(1) เห็นด้วย	56	100.00
(2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
รวม	56	100.00
5.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียใน แม่สอดอย่างเป็นระบบ		
(1) ควร	56	100.00
(2) ไม่ควร	0	0.00
รวม	56	100.00
5.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่ อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด		
(1) ควร	56	100.00
(2) ไม่ควร	0	0.00
รวม	56	100.00
5.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงาน อุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ		
(1) ควรจัดระเบียบ	56	100.00
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	0	0.00
รวม	56	100.00

ตารางผนวกที่ 6 สภาพทั่วไปของผู้ประกอบการและสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมในเมือง
การค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
(1) ชาย	41	62.12
(2) หญิง	25	37.88
รวม	66	100.00
1.2 อายุ		
(1) 21 – 30 ปี	5	7.58
(1) 31 – 40 ปี	22	33.32
(3) 41 – 50 ปี	21	31.82
(4) 51 – 60 ปี	15	22.73
(5) 61 ปีขึ้นไป	3	4.55
รวม	66	100.00
1.3 สถานภาพ		
(1) สมรส	52	78.78
(2) โสด	9	13.64
(3) ม่าย	3	4.55
(4) หย่าร้าง	2	3.03
รวม	66	100.00
1.4 ระดับการศึกษา		
(1) ประถมศึกษา	7	10.61
(2) มัธยมศึกษาตอนต้น	3	4.55
(3) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	9	13.63
(4) อนุปริญญา/ปวส.	3	4.55
(5) ปริญญาตรี	39	59.09
(6) สูงกว่าปริญญาตรี	5	7.57
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
(1) 1 – 2 คน	2	3.03
(2) 3 – 4 คน	33	50.00
(3) 5 – 6 คน	23	34.85
(4) 6 คนขึ้นไป	8	12.12
รวม	66	100.00
1.6 รายได้ของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ต่ำกว่า 499,999 บาท/เดือน	19	28.79
(2) 500,000 – 999,999 บาท/เดือน	17	25.75
(3) 1,000,000 – 1,499,999 บาท/เดือน	15	22.73
(4) มากกว่า 1,500,000 บาท/เดือน	15	22.73
รวม	66	100.00
1.7 การก่อตั้งสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) พ.ศ. 2535 – 2540	22	33.33
(2) พ.ศ. 2541 – 2545	19	28.79
(3) พ.ศ. 2546 – 2550	25	37.88
รวม	66	100.00
1.8 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมที่ตั้งเป็นสำนักงานใหญ่หรือสายการผลิต		
(1) เป็นทั้งสำนักงานใหญ่และสายการผลิต	39	59.09
(2) เป็นสายการผลิต	27	40.91
รวม	66	100.00
1.9 การผลิตของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่ผลิตตลอดทั้งปี	16	24.24
(2) ผลิตตลอดทั้งปี	50	75.76
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 6 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.10 ตลาดที่จำหน่ายของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ตลาดภายในท้องถิ่น	22	33.33
(2) ตลาดภายในประเทศ	32	48.48
(3) ตลาดต่างประเทศ	7	10.61
(4) ตลาดภายในท้องถิ่น/ในประเทศ/ต่างประเทศ	10	15.15
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		

ตารางผนวกที่ 7 การจ้างแรงงานท้องถิ่น แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/
อุตสาหกรรม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.1 การจ้างแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย ในสถานประกอบการ/ อุตสาหกรรม		
(1) เฉพาะเพศชาย	8	12.12
(2) เฉพาะเพศหญิง	7	10.61
(3) เพศชายมากกว่าเพศหญิง	9	13.64
(4) เพศหญิงมากกว่าเพศชาย	10	15.15
(5) เพศชายและหญิง	32	48.48
รวม	66	100.00
2.2 ค่าจ้างของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยในสถานประกอบการ/ อุตสาหกรรม		
(1) 3,000 – 3,499 บาท/เดือน	1	1.52
(2) 3,500 – 3,999 บาท/เดือน	1	1.52
(3) 4,000 – 4,499 บาท/เดือน	8	12.12
(4) มากกว่า 4,500 บาท/เดือน	56	84.84
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.3 สวัสดิการของแรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยในสถานประกอบการ/ อุตสาหกรรม		
(1) ที่พัก	20	30.30
(2) อาหาร	23	34.85
(3) เครื่องแบบทำงาน	8	12.12
(4) รถรับ – ส่ง	2	3.03
(5) ประกันสังคม	60	90.90
(6) ลาภ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง	55	83.33
(7) การรักษาพยาบาล	17	25.76
(8) โบนัส	45	68.18
(9) วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล	56	84.85
(10) เงินล่วงเวลา	51	77.27
(11) ไม่มีสวัสดิการ	5	7.58
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
2.4 ลักษณะแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) แรงงานไร้ฝีมือ	6	9.09
(2) แรงงานฝีมือ	55	83.33
(3) แรงงานไร้ฝีมือ และแรงงานฝีมือ	5	7.58
รวม	66	100.00
2.5 จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย		
(1) ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วัน	2	3.03
(2) 8 ชั่วโมง/วัน	52	78.79
(3) 9 ชั่วโมง/วัน	2	3.03
(4) 10 ชั่วโมง/วัน	3	4.55
(5) มากกว่า 10 ชั่วโมง/วัน	7	10.60
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.6 การจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) เฉพาะเพศชาย	4	6.06
(2) เฉพาะเพศหญิง	10	15.15
(3) เพศชายมากกว่าเพศหญิง	5	7.57
(4) เพศหญิงมากกว่าเพศชาย	44	66.67
(5) เพศชายและหญิง	3	4.55
รวม	66	100.00
2.7 ค่าจ้างของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ต่ำกว่า 999 บาท/เดือน	1	1.52
(2) 1,000 – 1,499 บาท/เดือน	1	1.52
(3) 1,500 – 1,999 บาท/เดือน	5	7.57
(4) 2,000 – 2,499 บาท/เดือน	11	16.67
(5) 2,500 – 2,999 บาท/เดือน	16	24.24
(6) มากกว่า 3,000 บาท/เดือน	32	48.48
รวม	66	100.00
2.8 ลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่จ้างในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) แรงงานไร้ฝีมือ	26	39.39
(2) แรงงานฝีมือ	29	43.94
(3) แรงงานไร้ฝีมือและแรงงานฝีมือ	11	16.67
รวม	66	100.00
2.9 สวัสดิการของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ที่พัก	63	95.45
(2) อาหาร	58	87.88
(3) เครื่องแบบทำงาน	8	12.12
(4) รถรับ – ส่ง	2	3.03
(5) ประกันสังคม	3	4.55
(6) ลาภิจ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง	7	10.61

ตารางผนวกที่ 7 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
(7) การรักษาพยาบาล	44	66.67
(8) โบนัส	10	15.15
(9) วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล	47	71.21
(10) เงินล่วงเวลา	22	33.33
(11) ไม่มีสวัสดิการ	3	4.55
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
2.10 จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/ อุตสาหกรรม		
(1) ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วัน	3	4.55
(2) 8 ชั่วโมง/วัน	12	18.18
(3) 9 ชั่วโมง/วัน	1	1.51
(4) 10 ชั่วโมง/วัน	23	34.85
(5) 11 ชั่วโมง/วัน	11	16.67
(6) 12 ชั่วโมง/วัน	16	24.24
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 8 คุณสมบัติ คุณลักษณะ และการจัดหาแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ/
อุตสาหกรรม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 ความจำเป็นของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) จำเป็น	66.00	100.00
(2) ไม่จำเป็น	0.00	0.00
รวม	66	100.00
3.2 การจัดหาแรงงานต่างด้าว		
(1) สถานประกอบการจัดหาเอง	46	69.70
(2) นายหน้าจัดหางานชาวไทย	7	10.61

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
(3) นายหน้าจัดหางานชาวพม่า	6	9.09
(4) แรงงานต่างด้าวมาสมัครทำงานเอง	7	10.60
รวม	66	100.00
3.3 การพิจารณาการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงาน		
(1) ใบอนุญาตเข้าประเทศ	32	48.48
(2) ใบอนุญาตทำงาน	41	62.12
(3) ทักษะฝีมือและประสบการณ์	47	71.21
(4) เชื้อชาติ	10	15.15
(5) ภาษาและการสื่อสาร	17	25.76
(6) อายุ 15 ปี ถึง 35 ปี	53	80.30
(7) เพศ	49	74.24
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
3.4 การตรวจร่างกายของแรงงานต่างด้าวก่อนการจ้างงาน		
(1) ไม่มีการตรวจร่างกาย	33	50.00
(2) มีการตรวจร่างกาย	33	50.00
รวม	66	100.00
3.5 การตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนรับเข้าทำงาน		
(1) ไม่มีการตรวจสอบ	29	43.94
(2) มีการตรวจสอบ	37	56.06
รวม	66	100.00
3.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของงานต่างด้าว		
(1) ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะ	2	3.03
(2) มีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะ	64	96.97
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 8 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.7 จากข้อที่ 3.6 การกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าว		
(1) เพศหญิงมากกว่าเพศชาย	52	78.79
(2) เพศชายมากกว่าเพศหญิง	9	13.64
(3) อายุ 15 ปี ถึง 35 ปี	57	86.36
(4) สัญชาติพม่า	9	13.64
(5) ระดับการศึกษา	3	4.55
(6) ทักษะฝีมือและประสบการณ์	42	63.64
(7) ศาสนา	1	1.52
(8) ความแข็งแรงและสมบูรณ์ของร่างกาย	60	90.91
(9) โสด/ไม่มีครอบครัว/ไม่สมรส	43	65.15
(10) ภาษาและการสื่อสาร (ไทย)	10	15.15
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		

ตารางผนวกที่ 9 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.1 ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพใน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่มีความปลอดภัย	40	60.61
(2) มีความปลอดภัย	26	39.39
รวม	66	100.00
4.2 แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของเมืองการค้าชายแดน แม่สอด		
(1) เห็นด้วย	50	75.76
(2) ไม่เห็นด้วย	16	24.24
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.3 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	63	95.45
(2) ไม่เห็นด้วย	3	4.55
รวม	66	100.00
4.4 การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	66	100.00
(2) ไม่เห็นด้วย	0	0.00
รวม	66	100.00
4.5 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	65	98.48
(2) ไม่เห็นด้วย	1	1.52
รวม	66	100.00
4.6 แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดลดต้นทุนการผลิต		
(1) เห็นด้วย	61	92.42
(2) ไม่เห็นด้วย	5	7.58
รวม	66	100.00
4.7 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย		
(1) ไม่เป็นการแย่งอาชีพ	49	74.24
(2) เป็นการแย่งอาชีพ	17	25.76
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.8 แรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่		
(1) ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	46	69.70
(2) ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	20	30.30
รวม	66	100.00
4.9 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้แรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทย		
(1) ไม่ส่งผลกระทบ	48	72.73
(2) ส่งผลกระทบ	18	27.27
รวม	66	100.00
4.10 การประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	62	93.94
(2) ประกอบธุรกิจค้าส่ง	25	37.88
(3) ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	46	69.70
(4) อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์	25	37.88
(5) รับเหมาก่อสร้าง	35	53.03
(6) ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง	24	36.36
(7) ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	10	15.15
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
4.11 การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	28	42.42
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	18	27.27
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	11	16.67
(4) เคยพบเห็น 5 ครั้งขึ้นไป	9	13.64
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 9 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.12 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด		
(1) ส่งผลกระทบ	42	63.64
(2) ไม่ส่งผลกระทบ	24	36.36
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 10 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่องาน
ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด		
(1) น้อยกว่า 49,999 คน	4	6.06
(2) 50,000 – 99,999 คน	12	18.18
(3) 100,000 – 149,999 คน	7	10.61
(4) 150,000 – 199,999 คน	11	16.67
(5) 200,000 คนขึ้นไป	32	48.48
รวม	66	100.00
5.2 การก่ออาชญากรรมแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	2	3.03
(2) ปล้น/ปล้นฆ่า	38	57.58
(3) ชิงทรัพย์	48	72.73
(4) ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า	10	15.15
(5) ขโมยทรัพย์สิน	59	89.39
(6) ค้าประเวณี	38	57.58
(7) ค้าของเถื่อน	12	18.18
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		

ตารางผนวกที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.3 การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดและค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าวในเมือง		
การค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	35	53.03
(2) เคยพบเห็น 1 – 5 ครั้ง	14	21.21
(3) เคยพบเห็น 6 – 10 ครั้ง	8	12.12
(4) เคยพบเห็น 10 – 15 ครั้ง	4	6.06
(5) เคยพบเห็นมากกว่า 16 ครั้ง	5	7.58
รวม	66	100.00
5.4 แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ		
ในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	59	89.39
(2) ไม่เห็นด้วย	7	10.61
รวม	66	100.00
5.5 แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ		
(1) ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง	32	48.48
(2) เป็นภัยต่อความมั่นคง	34	51.52
รวม	66	100.00
5.6 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดิน		
ในการจัดการ		
(1) เห็นด้วย	53	80.30
(2) ไม่เห็นด้วย	13	19.70
รวม	66	100.00
5.7 การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมือง		
การค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	23	34.85
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	11	16.67
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	26	39.39
(4) เคยพบเห็นมากกว่า 5 ครั้ง	6	9.09
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 10 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.8 ประกาศภาวะฉุกเฉินหรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่า ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบเห็น	13	19.70
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	32	48.48
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	16	24.24
(4) เคยพบเห็นมากกว่า 4 ครั้ง	5	7.58
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 11 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อ
สาธารณสุข/ชีวนามัยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.1 แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) น้ำฝน	24	36.36
(2) น้ำบาดาล	12	18.18
(3) น้ำบ่อขุด	5	7.58
(4) น้ำประปา	47	71.21
(5) ชื่อน้ำบรรจขวด	53	80.30
(6) น้ำจากแม่น้ำลำคลอง	2	3.03
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
6.2 วิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนการบริโภค		
(1) ไม่ได้ทำ	20	30.30
(2) ทำโดยวิธีการต้ม	8	12.12
(3) ทำโดยวิธีการกรอง	26	39.39
(4) ทำโดยวิธีการใช้สารส้ม	5	7.58
(5) ทำโดยวิธีการทิ้งไว้ให้ตกตะกอน	7	10.61
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.3 แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) น้ำฝน	23	34.85
(2) น้ำบาดาล	27	40.91
(3) น้ำบ่อขุด	14	21.21
(4) น้ำประปา	60	90.91
(5) น้ำห้วย/คลอง/หนองน้ำ/บึง	9	13.64
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
6.4 ส่วนในสถานประกอบการ/อุตสาหกรรมสำหรับแรงงานต่างด้าว		
(1) ไม่มีส่วน โดยไปตามชายป่า/ชายทุ่ง	14	21.21
(2) มีส่วน โดยเป็นส่วนซีม/ส่วนน้ำราด	52	78.79
รวม	66	100.00
6.5 การเกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมือง		
การค้าขายแดนแม่สอด		
(1) โรคพยาธิ	12	18.18
(2) โรคท้องร่วง	47	71.21
(3) โรคเท้าช้าง	21	31.81
(4) มาเลเรีย	51	77.27
(5) โรคเอดส์	6	9.09
(6) โรคผิวหนัง	9	13.64
(7) ไข้เลือดออก	48	72.73
(8) โรคเรื้อน	6	9.09
(9) วัณโรค	30	45.45
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
6.6 การตั้งครรภ์ของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมือง		
การค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบ	24	36.36
(2) เคยพบ	42	63.64
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 11 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.7 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อใน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เป็นสาเหตุของการระบาด	58	87.88
(2) ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด	8	12.12
รวม	66	100.00
6.8 การเจ็บป่วยเป็นโรคของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ที่ผ่านมากในสถาน ประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่ป่วย	6	9.09
(2) โรคท้องร่วง	53	80.30
(3) โรคฉี่หนู	27	40.91
(4) โรคพยาธิ	6	9.09
(5) โรคเท้าช้าง	4	6.06
(6) โรคมาเลเรีย	42	63.64
(7) โรคเอดส์	1	1.52
(8) โรคเรื้อน	1	1.52
(9) ไข้เลือดออก	51	77.27
(10) โรคผิวหนัง	18	27.27
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
6.9 สถานพยาบาลที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาลในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	5	7.58
(2) โรงพยาบาลเอกชน	4	6.06
(3) โรงพยาบาลของรัฐ	62	93.94
(4) สถานีอนามัย	49	74.24
(5) คลินิกเอกชน	15	22.73
(6) ซื้อมาให้กิน/รักษาเอง	27	40.91
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		

ตารางผนวกที่ 12 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และ
แรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.1 เชื้อเพลิงในการหุงต้ม/ทำอาหารของสถานประกอบ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	2	3.03
(2) ถ่าน/ฟืน	15	22.73
(3) ไฟฟ้า	35	53.03
(4) แก๊สหุงต้ม	62	93.94
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
7.2 แหล่งที่มาเชื้อเพลิงของสถานประกอบ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	2	3.03
(2) ตลาด/ร้านค้า	59	89.40
(3) ใช้ไฟฟ้า	35	53.03
(4) หาเองจากแถวโรงงาน	2	3.03
(5) หาเองจากไร่/นา/สวน	2	3.03
(6) หาในเขตป่า	1	1.52
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
7.3 แหล่งที่มาของไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/สถานประกอบ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่ได้ใช้	27	40.91
(2) ซื้อจากโรงงาน/ร้านค้า	35	53.03
(3) หาในเขตป่า	2	3.03
(4) เป็นตึกแถว/ห้องเช่า	2	3.03
รวม	66	100.00
7.4 การพบสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในชุมชนที่ตั้งสถานประกอบการ/อุตสาหกรรม		
(1) ไม่พบ	63	95.45
(2) พบ	3	4.55
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.5 สถานประกอบ/อุตสาหกรรมการส่งผลกระทบต่อการใช้หรือ ลดจำนวนของสัตว์ป่า		
(1) ไม่มีผลกระทบ	65	98.48
(2) มีผลกระทบ	1	1.52
รวม	66	100.00
7.6 การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบ/ อุตสาหกรรม		
(1) ไม่พบ	63	95.45
(2) พบ	3	4.55
รวม	66	100.00
7.7 การได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	32	48.49
(2) กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม	17	25.76
(3) กลิ่นเหม็นของการเผายาง	14	21.21
(4) กลิ่นเหม็นจากการเกษตร	6	9.09
(5) กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว	5	7.58
(6) กลิ่นจากการประกอบอาหาร	1	1.52
(7) กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์	6	9.09
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 66 ราย		
7.8 ลักษณะของกลิ่นรบกวน		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	32	48.48
(2) ไม่เหม็น	1	1.52
(3) เหม็นแต่ทนได้	28	42.42
(4) เหม็น หายใจไม่ออก	5	7.58
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 12 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.9 การเน่าเสียของน้ำในแหล่งน้ำธรรมชาติ		
(1) ไม่ประสบปัญหา	28	42.42
(2) ประสบปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น	19	28.79
(3) ประสบปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้	6	9.09
(4) ประสบปัญหาน้ำคุณภาพไม่ดี แต่สามารถนำมาใช้ได้	13	19.70
รวม	66	100.00
7.10 การได้รับเสียงรบกวน		
(1) ไม่ได้รับเสียงรบกวน	40	60.61
(2) ได้รับเสียงรบกวนจากเสียงการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก	15	22.72
(3) เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม	8	12.12
(4) เสียงจากแรงงานต่างด้าว	3	4.55
รวม	66	100.00
7.11 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียในเมืองการค้าชายแดน แม่สอดเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	62	93.94
(2) ไม่เห็นด้วย	4	6.06
รวม	66	100.00
7.12 สถานประกอบการก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสียในเมืองการค้า ชายแดนแม่สอดเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	61	92.42
(2) ไม่เห็นด้วย	5	7.58
รวม	66	100.00
7.13 สถานประกอบการทำให้พื้นที่การเกษตรในเมืองการค้าชายแดน แม่สอดลดลง		
(1) เห็นด้วย	56	84.85
(2) ไม่เห็นด้วย	10	15.15
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 13 การวิเคราะห์ความคิดเห็นผู้ประกอบการเพื่อหาแนวทางการแก้ไขและการจัดการ
แรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
8.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อ การค้าการลงทุน		
(1) เห็นด้วย	65	98.48
(2) ไม่เห็นด้วย	1	1.52
รวม	66	100.00
8.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงาน ต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด		
(1) ควรจัดระเบียบ	56	84.85
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	10	15.15
รวม	66	100.00
8.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้ แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะ แรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น		
(1) เห็นด้วย	15	22.73
(2) ไม่เห็นด้วย	51	77.27
รวม	66	100.00
8.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้ แรงงานในแม่สอด และมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกัน โรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด		
(1) เห็นด้วย	63	95.45
(2) ไม่เห็นด้วย	3	4.55
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
8.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวด ในการจำกัด ควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกัน การแย่งอาชีพของคนไทย		
(1) เห็นด้วย	54	81.82
(2) ไม่เห็นด้วย	12	18.18
รวม	66	100.00
8.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุฑใน แรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็ก เร่ร่อน เด็กขอทาน		
(1) เห็นด้วย	56	84.85
(2) ไม่เห็นด้วย	10	15.15
รวม	66	100.00
8.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มงวดในผลักดัน แรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ		
(1) เห็นด้วย	65	98.48
(2) ไม่เห็นด้วย	1	1.52
รวม	66	100.00
8.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย		
(1) เห็นด้วย	26	39.39
(2) ไม่เห็นด้วย	40	60.61
รวม	66	100.00
8.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงาน ต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ		
(1) เห็นด้วย	33	50.00
(2) ไม่เห็นด้วย	33	50.00
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 13 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
8.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือ กำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย		
(1) เห็นด้วย	21	31.82
(2) ไม่เห็นด้วย	45	68.18
รวม	66	100.00
8.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่ได้ขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี		
(1) เห็นด้วย	64	96.97
(2) ไม่เห็นด้วย	2	3.03
รวม	66	100.00
8.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียใน แม่สอดอย่างเป็นระบบ		
(1) ควร	66	100.00
(2) ไม่ควร	0	0.00
รวม	66	100.00
8.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่ อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด		
(1) ควร	66	100.00
(2) ไม่ควร	0	0.00
รวม	66	100.00
8.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรม ให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ		
(1) ควรจัดระเบียบ	64	96.97
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	2	3.03
รวม	66	100.00

ตารางผนวกที่ 14 สภาพทั่วไป และความคิดเห็นของประชากรเมืองการค้าชายแดนแม่สอดต่อ
แรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.1 เพศ		
(1) ชาย	188	47.00
(2) หญิง	212	53.00
รวม	400	100.00
1.1 เพศ		
(1) ชาย	188	47.00
(2) หญิง	212	53.00
รวม	400	100.00
1.2 อายุ		
(1) ต่ำกว่า 20 ปี	8	2.00
(2) 21 – 30 ปี	107	26.75
(3) 31 – 40 ปี	131	32.75
(4) 41 – 50 ปี	108	27.00
(5) 51 – 60 ปี	32	8.00
(6) 61 ปีขึ้นไป	14	3.50
รวม	400	100.00
1.3 สถานภาพ		
(1) สมรส	248	62.00
(2) โสด	116	29.00
(3) ม่าย	19	4.75
(4) หย่าร้าง	17	4.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.4 ระดับการศึกษา		
(1) ไม่ได้รับการศึกษา	14	3.50
(2) ประถมศึกษา	118	29.50
(3) มัธยมศึกษาตอนต้น	44	11.00
(4) มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	70	17.50
(5) อนุปริญญา/ปวส.	45	11.25
(6) ปริญญาตรี	97	24.25
(7) สูงกว่าปริญญาตรี	12	3.00
รวม	400	100.00
1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว		
(1) 1 – 2 คน	42	10.50
(2) 3 – 4 คน	231	57.75
(3) 5 – 6 คน	101	25.25
(4) 7 – 8 คน	22	5.50
(5) 9 คนขึ้นไป	4	1.00
รวม	400	100.00
1.6 อาชีพ		
(1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	33	8.25
(2) ประกอบธุรกิจส่วนตัว	74	18.50
(3) เกษตรกร ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	93	23.25
(4) ประกอบอาชีพจ้างทั่วไป	72	18.00
(5) พนักงานหน่วยงานเอกชน	63	15.75
(6) ราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ/ลูกจ้างของรัฐ	25	6.25
(7) ข้าราชการการเมือง	40	10.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.7 รายได้		
(1) ไม่มีรายได้	22	5.50
(2) ต่ำกว่า 4,999 บาท/เดือน	60	15.00
(3) 5,000 – 9,999 บาท/เดือน	167	41.75
(4) 10,000 – 14,999 บาท/เดือน	82	20.50
(5) 15,000 – 19,999 บาท/เดือน	30	7.50
(6) 20,000 บาท/เดือน ขึ้นไป	39	9.75
รวม	400	100.00
1.8 การกู้ยืมเงิน		
1) ไม่ได้กู้ยืม	169	42.25
2) กู้ยืม	231	57.75
รวม	400	100.00
โดยกู้ยืมแบ่งเป็นดังนี้		
(1) กู้ยืมจากธนาคารพาณิชย์		
ต่ำกว่า 199,999 บาท	70	17.50
200,000 – 399,999 บาท	10	2.50
400,000 – 599,999 บาท	8	2.00
600,000 – 799,999 บาท	4	1.00
800,000 บาทขึ้นไป	12	3.00
(2) กู้ยืมจากกองทุนหมู่บ้าน		
ต่ำกว่า 19,999 บาท	34	8.50
20,000 – 39,999 บาท	34	8.50
40,000 บาทขึ้นไป	8	2.00
(3) สินเชื่อบุคคล		
ต่ำกว่า 19,999 บาท	2	0.50
20,000 – 39,999 บาท	5	1.25
40,000 บาทขึ้นไป	7	1.75

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
(4) นอกกระบบ		
เพื่อนบ้าน	5	1.25
ญาติพี่น้อง	10	2.50
นายทุน	22	5.50
1.9 ความพอเพียงของรายได้และรายจ่าย		
(1) ไม่พอใช้	106	26.50
(2) พอใช้เหลือเก็บ	118	29.50
(3) พอใช้ไม่เหลือเก็บ	176	44.00
รวม	400	100.00
1.10 ความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพใน		
เมืองการค้าชายแดนแม่สอด	300	75.00
(1) ไม่มีความปลอดภัย	100	25.00
(2) มีความปลอดภัย		
รวม	400	100.00
1.11 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานเป็นการแย่งอาชีพของแรงงาน		
ท้องถิ่น/แรงงานไทยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เป็นการแย่งอาชีพ	168	42.00
(2) เป็นการแย่งอาชีพ	232	58.00
รวม	400	100.00
1.12 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย		
แรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่		
(1) ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	164	41.00
(2) ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย	236	59.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.13 ความต้องการเปลี่ยนแปลงอาชีพ		
(1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	35	8.75
(2) ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ	280	70.00
(3) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นประกอบธุรกิจส่วนตัว	43	10.75
(4) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นเกษตรกร ทำนา/ทำสวน/ทำไร่	2	0.50
(5) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นอาชีพรับจ้างทั่วไป	3	0.75
(6) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นพนักงานหน่วยงานเอกชน	12	3.00
(7) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ	21	5.25
(8) ต้องการเปลี่ยนอาชีพเป็นข้าราชการการเมือง	4	1.00
รวม	400	100.00
1.14 จากข้อ 1.13 สาเหตุของการเปลี่ยนแปลงอาชีพ		
(1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	35	8.75
(2) ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ	280	70.00
(3) คิดเปลี่ยนอาชีพคิดเปลี่ยนเพราะ ถูกแย่งอาชีพโดยแรงงานต่างด้าว	6	1.50
(4) คิดเปลี่ยนอาชีพคิดเปลี่ยนเพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและครอบครัว	40	10.00
(5) คิดเปลี่ยนอาชีพคิดเปลี่ยนเพราะอยากหารายได้มากกว่านี้	39	9.75
รวม	400	100.00
1.15 จากข้อ 1.14 สถานที่ที่ต้องการไปประกอบอาชีพใหม่		
(1) ไม่ได้ประกอบอาชีพ	35	8.75
(2) ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ	280	70.00
(3) อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก	85	21.25
รวม	400	100.00
1.16 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อยังได้		
(1) ไม่ส่งผลกระทบ	205	51.25
(2) ส่งผลกระทบ	195	48.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.17 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน		
แม่สอด		
(1) เห็นด้วย	370	92.50
(2) ไม่เห็นด้วย	30	7.50
รวม	400	100.00
1.18 แรงงานต่างด้าวมมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจเมืองการค้าชายแดน		
แม่สอด		
(1) เห็นด้วย	325	81.25
(2) ไม่เห็นด้วย	75	18.75
รวม	400	100.00
1.19 การใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรม		
(1) เห็นด้วย	295	73.75
(2) ไม่เห็นด้วย	105	26.25
รวม	400	100.00
1.20 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	302	75.50
(2) ไม่เห็นด้วย	98	24.50
รวม	400	100.00
1.21 แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมลดต้นทุนการผลิต		
(1) เห็นด้วย	305	76.25
(2) ไม่เห็นด้วย	95	23.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 14 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.22 การประกอบอาชีพอิสระของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน		
แม่สอด		
(1) ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	364	91.00
(2) ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด	134	33.50
(3) ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	244	61.00
(4) อู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์	198	49.50
(5) รับเหมาก่อสร้าง	256	64.00
(6) ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง	149	37.25
(7) ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	161	40.25
(8) ทำงานบ้าน	387	96.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
1.23 การหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมือง		
การค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	220	55.00
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	128	32.00
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	34	8.50
(4) เคยพบเห็น 5 – 6 ครั้ง	10	2.50
(5) มากกว่า 6 ครั้ง	8	2.00
รวม	400	100.00
1.24 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในเมืองการค้าชายแดน		
แม่สอด		
(1) ส่งผลกระทบ	286	71.50
(2) ไม่ส่งผลกระทบ	114	28.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 15 ความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคมเมือง
การค้าขายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.1 การอาศัยอยู่ในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ตั้งแต่เกิด	309	77.25
(2) อาศัยอยู่ 1 – 5 ปี	24	6.00
(3) อาศัยอยู่ 6 – 10 ปี	25	6.25
(4) อาศัยอยู่ 11 – 15 ปี	13	3.25
(5) อาศัยอยู่ 16 – 20 ปี	16	4.00
(6) อาศัยอยู่ 21 – 25 ปี	6	1.50
(7) อาศัยอยู่ 25 ปีขึ้นไป	7	1.75
รวม	400	100.00
2.2 สาเหตุสำคัญที่ย้ายเข้ามาอยู่ในเมืองการค้าขายแดนแม่สอด		
(1) เกิดที่นี่/ไม่ได้ย้ายถิ่น	309	77.25
(2) เหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน	47	11.75
(3) มีงานทำตลอดทั้งปี	9	2.25
(4) เหตุผลด้านการประกอบอาชีพ	35	8.75
รวม	400	100.00
2.3 ความต้องการย้ายออกจากเมืองการค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ไม่คิดย้าย	358	89.50
(2) คิดย้ายด้วยสาเหตุด้านการประกอบอาชีพ	26	6.50
(3) คิดย้ายด้วยสาเหตุการถูกแย่งอาชีพจากแรงงานต่างด้าว	2	0.50
(4) คิดย้ายด้วยสาเหตุ เหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน	14	3.50
รวม	400	100.00
2.4 ศาสนา		
(1) พุทธ	384	96.00
(2) คริสต์	7	1.75
(3) อิสลาม	9	2.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.5 การจ้างแรงงานต่างด้าวไว้ใช้แรงงานหรือทำงานต่าง ๆ ในครอบครัว		
(1) ไม่จ้าง	246	61.50
(2) จ้าง 1 – 4 คน	121	30.25
(3) จ้าง 5 – 8 คน	18	4.50
(4) จ้างมากกว่า 8 คน	15	3.75
รวม	400	100.00
2.6 แรงงานต่างด้าวที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้อยกว่า 49,999 คน	28	7.00
(2) 50,000 – 99,999 คน	88	22.00
(3) 100,000 – 149,999 คน	107	26.75
(4) 150,000 – 199,999 คน	106	26.50
(5) 200,000 คนขึ้นไป	71	17.75
รวม	400	100.00
2.7 การก่อคดีอาชญากรรมแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	24	6.00
(2) ปล้น/ปล้นฆ่า	206	51.50
(4) ชิงทรัพย์	329	82.25
(5) ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า	113	28.25
(6) ขโมยทรัพย์สิ้น	344	86.00
(7) ค้าประเวณี	278	69.50
(8) ค้าของเถื่อน	122	30.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.8 การเกี่ยวข้องกับยาเสพติดหรือค้ายาเสพติดของแรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	189	47.25
(2) เคยพบเห็น 1 – 5 ราย	131	32.75
(3) เคยพบเห็น 6 – 10 ราย	70	17.50
(4) เคยพบเห็นมากกว่า 10 ราย	10	2.50
รวม	400	100.00
2.9 แรงงานต่างด้าวก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เห็นด้วย	379	94.75
(2) ไม่เห็นด้วย	21	5.25
รวม	400	100.00
2.10 แรงงานต่างด้าวเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ		
(1) ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง	100	25.00
(2) เป็นภัยต่อความมั่นคง	300	75.00
รวม	400	100.00
2.11 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดิน ในการจัดการ		
(1) เห็นด้วย	351	87.75
(2) ไม่เห็นด้วย	49	12.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 15 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.12 การก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบเห็น	158	39.50
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	114	28.50
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	98	24.50
(4) เคยพบเห็น 5 – 6 ครั้ง	24	6.00
(5) เคยพบเห็นมากกว่า 6 ครั้ง	6	1.50
รวม	400	100.00
2.13 การประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือการปิดด่านชายแดนเนื่องจากปัญหาความ		
ไม่สงบในประเทศพม่า ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบเห็น	78	19.50
(2) เคยพบเห็น 1 – 2 ครั้ง	214	53.50
(3) เคยพบเห็น 3 – 4 ครั้ง	81	20.25
(4) เคยพบเห็นมากกว่า 4 ครั้ง	27	6.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 16 สาธารณสุข/ชีวอนามัยของประชากร และความคิดเห็นของประชากรต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/ชีวอนามัยเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 แหล่งน้ำเพื่อการบริโภคของครัวเรือนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้ำฝน	165	41.25
(2) น้ำบาดาล	31	7.75
(3) น้ำบ่อขุด	53	13.25
(4) น้ำประปา	265	66.25
(5) ชื่อน้ำบรรจุขวด	320	80.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.2 วิธีการทำให้น้ำสะอาดก่อนนำมาบริโภค		
(1) ไม่ได้ทำ	185	46.25
(2) ทำโดย ต้ม	122	30.50
(3) ทำโดย กรุ่น	8	2.00
(4) ทำโดย กรอง	172	43.00
(5) ทำโดย ใช้สารส้ม	16	4.00
(6) ทำโดย ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน	34	8.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.3 แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภคของครัวเรือนในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) น้ำฝน	119	29.75
(2) น้ำบาดาล	64	16.00
(3) น้ำบ่อขุด	78	19.50
(4) น้ำประปา	368	92.00
(5) น้ำห้วย/คลอง/หนอง/บึง	35	8.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.4 แหล่งน้ำเพื่อทำการเกษตร		
(1) ไม่ได้ทำการเกษตร	227	56.75
(2) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากน้ำฝน	122	30.50
(3) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากน้ำห้วย/คลอง	117	29.25
(4) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากหนองน้ำ/บึง	20	5.00
(5) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากน้ำบ่อ (บ่อน้ำตื้น/น้ำบาดาล)	8	2.00
(6) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากน้ำคลองชลประทาน	56	14.00
(7) ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจากน้ำจากการขุดสระ/บ่อ	53	13.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.5 การมีส่วนร่วมในบริเวณบ้าน		
(1) ไม่มีส่วนร่วม	0	0.00
(2) มีส่วนร่วม โดยเป็นส่วนร่วม/ส่วนร่วม	400	100.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.6 สมาชิกภายในครอบครัวเจ็บป่วย ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่ป่วย	128	32.00
(2) โรคท้องร่วง	195	48.75
(3) วัณโรค	69	17.25
(4) โรคพยาธิ	21	5.25
(5) โรคเท้าช้าง	3	0.75
(6) มาเลเรีย	74	18.50
(7) โรคเอดส์	3	0.75
(8) โรคเรื้อน	4	1.00
(9) ไข้เลือดออก	84	21.00
(10) โรคผิวหนัง	30	7.50
(11) โรคหรา	43	10.75
(12) โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน	4	1.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.7 จากข้อ 3.6 สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่ไปรักษา	13	3.25
(2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	43	10.75
(3) โรงพยาบาลเอกชน	87	21.75
(4) โรงพยาบาลของรัฐ	349	87.25
(5) สถานีอนามัย	191	47.75
(6) คลินิกเอกชน	104	26.00
(7) หมอแผนโบราณ	20	5.00
(8) รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์	23	5.75
(9) ซอยยามากินเอง	86	21.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.8 การป้องกันการตั้งครรภ์		
(1) ไม่ใช่เพราะ		
เป็นโรค/ม่าย/หย่าร้าง	126	31.50
ต้องการมีบุตร	27	6.75
อายุมาก	38	9.50
(2) ใช้วิธี		
ทำหมันชาย	16	4.00
ทำหมันหญิง	70	17.50
ใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง	91	22.75
ถุงยางอนามัย	30	7.50
ใช้วิธีนับวัน/วงวนการร่วมเพศ	2	0.50
รวม	400	100.00
3.9 การระบาดของโรค/โรคติดต่อในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในเมืองการค้า		
ชายแดนแม่สอด		
(1) โรคพยาธิ	54	13.50
(2) โรคท้องร่วง	330	82.50
(3) โรคเท้าช้าง	121	30.25
(4) มาเลเรีย	330	82.50
(5) โรคเอดส์	92	23.00
(6) โรคผิวหนัง	51	12.75
(7) ไข้เลือดออก	335	83.75
(8) โรคเรื้อน	28	7.00
(9) วัณโรค	131	32.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.10 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อใน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เป็นสาเหตุของการระบาด	390	97.50
(2) ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด	10	2.50
รวม	400	100.00
3.11 การพบเห็นแรงงานต่างด้าวเจ็บป่วยในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) โรคพยาธิ	102	25.50
(2) โรคท้องร่วง	316	79.00
(3) โรคเท้าช้าง	172	43.00
(4) โรคมาเลเรีย	341	85.25
(5) โรคเอดส์	147	36.75
(6) โรคผิวหนัง	168	42.00
(7) ไข้เลือดออก	301	75.25
(8) โรคเรื้อน	97	24.25
(9) โรควันโรค	164	41.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.12 จากข้อ 3.11 สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลของแรงงานต่างด้าวในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่ทราบ	59	14.75
(2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	10	2.50
(3) โรงพยาบาลเอกชน	32	8.00
(4) โรงพยาบาลของรัฐ	295	73.75
(5) สถานีอนามัย	170	42.50
(6) คลินิกเอกชน	30	7.50
(7) หมอแผนโบราณ	19	4.75
(8) รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์	10	2.50
(9) ซื้อมากินเอง	43	10.74
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 16 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.13 การพบเห็นตึ๊งครกของแรงงานต่างด้าวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาในเมือง		
การค้าขายแดนแม่สอด		
(1) ไม่เคยพบ	36	9.00
(2) เคยพบ	364	91.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 17 การใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของประชากรต่อ
แรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเมืองการค้าขายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.1 เชื้อเพลิงที่ใช้หุงต้ม/ทำอาหารในครัวเรือน		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	9	2.25
(2) ถ่าน/ฟืน	209	52.25
(3) ไฟฟ้า	182	45.50
(4) แก๊สหุงต้ม	355	88.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
4.2 แหล่งที่มาของเชื้อเพลิงที่ใช้ในครัวเรือน		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	14	3.50
(2) ตลาด/ร้านค้า	348	87.00
(3) ใช้ไฟฟ้า	173	43.25
(4) หาเองจากแถวบ้าน	19	4.75
(5) หาเองจากไร่/นา/สวน	77	19.25
(6) หาในเขตป่า	23	5.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.3 การใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย ของครัวเรือน		
(1) ไม่ได้ใช้	164	41.00
(2) ซื้อจากโรงงาน/ร้านค้า	170	42.50
(3) หาในเขตป่า	55	13.75
(4) เป็นบ้านเช่า/บ้านพักหน่วยงาน	11	2.75
รวม	400	100.00
4.4 การพบเห็นสัตว์ป่าในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่พบ	279	69.75
(2) พบ	121	30.25
รวม	400	100.00
4.5 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าวมีผลกระทบต่อการเพิ่มหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่า		
(1) ไม่มี	311	77.75
(2) มีเพิ่มขึ้น	10	2.50
(3) มีลดลง	79	19.75
รวม	400	100.00
4.6 การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหาร		
(1) ไม่นำมาบริโภค	311	77.75
(2) นำมาบริโภค	89	22.25
รวม	400	100.00
4.7 การได้รับกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	120	30.00
(2) กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม	148	37.00
(3) กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ	106	26.50
(4) กลิ่นเหม็นจากการเกษตร	47	11.75
(5) กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว	65	16.25
(6) กลิ่นจากการประกอบอาหาร	83	20.75
(7) กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์	126	31.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.8 จากข้อ 4.7 ลักษณะของกลิ่นรบกวน		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	120	30.00
(2) ไม่เหม็น	16	4.00
(3) เหม็นแต่ทนได้	164	41.00
(4) เหม็นหายใจไม่ออก	100	25.00
รวม	400	100.00
4.9 การประสบปัญหาน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ		
(1) ไม่ประสบปัญหา	203	50.75
(2) ประสบปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น	83	20.75
(3) ประสบปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้	78	19.50
(4) ประสบน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้	36	9.00
รวม	400	100.00
4.10 การประสบปัญหาเสียงรบกวน		
(1) ไม่มีเสียงรบกวน	200	50.00
(2) เสียงรบกวนจากเสียงการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก	91	22.75
(3) เสียงรบกวนจากเสียงโรงงานอุตสาหกรรม	73	18.25
(4) เสียงรบกวนจากเสียงดังของแรงงานต่างด้าว	36	9.00
รวม	400	100.00
4.11 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	387	96.75
(2) ไม่เห็นด้วย	13	3.25
รวม	400	100.00
4.12 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสียเพิ่มขึ้น		
(1) เห็นด้วย	377	94.25
(2) ไม่เห็นด้วย	23	5.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 17 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.13 สถานประกอบการ/อุตสาหกรรมทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง		
(1) เห็นด้วย	344	86.00
(2) ไม่เห็นด้วย	56	14.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 18 ความคิดเห็นของประชากรเพื่อหาแนวทางการแก้ไข และการจัดการแรงงานต่างด้าว ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน		
(1) เห็นด้วย	380	95.00
(2) ไม่เห็นด้วย	20	5.00
รวม	400	100.00
5.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด		
(1) ควรจัดระเบียบ	389	97.25
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	11	2.75
รวม	400	100.00
5.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น		
(1) เห็นด้วย	353	88.25
(2) ไม่เห็นด้วย	47	11.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้ แรงงานในเม็กซิโก และมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกัน โรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด		
(1) เห็นด้วย	393	98.25
(2) ไม่เห็นด้วย	7	1.75
รวม	400	100.00
5.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวด ในการจำกัด ควบคุมการประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกัน การแย่งอาชีพของคนไทย		
(1) เห็นด้วย	381	95.25
(2) ไม่เห็นด้วย	19	4.75
รวม	400	100.00
5.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุฑใน แรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็ก เร่ร่อน เด็กขอทาน		
(1) เห็นด้วย	353	88.25
(2) ไม่เห็นด้วย	47	11.75
รวม	400	100.00
5.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงาน ต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ		
(1) เห็นด้วย	391	97.75
(2) ไม่เห็นด้วย	9	2.25
รวม	400	100.00
5.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการ ที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย		
(1) เห็นด้วย	367	91.75
(2) ไม่เห็นด้วย	33	8.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงาน ต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ		
(1) เห็นด้วย	384	96.00
(2) ไม่เห็นด้วย	16	4.00
รวม	400	100.00
5.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือ กำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย		
(1) เห็นด้วย	355	88.75
(2) ไม่เห็นด้วย	45	11.25
รวม	400	100.00
5.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี		
(1) เห็นด้วย	395	98.75
(2) ไม่เห็นด้วย	5	1.25
รวม	400	100.00
5.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียใน แมสอคอย่างเป็นระบบ		
(1) ควร	399	99.75
(2) ไม่ควร	1	0.25
รวม	400	100.00
5.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่ อาศัยของแรงงานต่างด้าว อย่างเข้มงวด		
(1) ควร	395	98.75
(2) ไม่ควร	5	1.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 18 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงาน อุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ		
(1) ควรจัดระเบียบ	396	99.00
(2) ไม่ควรจัดระเบียบ	4	1.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 19 สถานภาพการเข้าเมืองและสภาพทั่วไปของแรงงานต่างด้าว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.1 การตรวจร่างกายก่อนได้รับใบอนุญาตให้ทำงานในเมืองการค้า ชายแดนแม่สอด		
(1) ได้รับการตรวจร่างกาย	156	39.00
(2) ไม่ได้รับการตรวจร่างกาย	244	61.00
รวม	400	100.00
1.2 เพศ		
(1) ชาย	194	48.50
(2) หญิง	206	51.50
รวม	400	100.00
1.3 อายุ		
(1) ต่ำกว่า 20 ปี	62	15.50
(2) 21 – 30 ปี	222	55.50
(3) 31 – 40 ปี	91	22.75
(4) มากกว่า 40 ปี	25	6.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 19 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
1.4 สถานภาพ		
(1) สมรส	147	36.75
(2) โสด	235	58.75
(3) ม่าย	9	2.25
(4) หย่าร้าง	9	2.25
รวม	400	100.00
1.5 ระดับการศึกษา		
(1) ไม่ได้รับการศึกษา	173	43.25
(2) ได้รับการศึกษาเกรด 1 – 3	41	10.25
(3) ได้รับการศึกษาเกรด 4 – 6	88	22.00
(4) ได้รับการศึกษาเกรด 7 – 10	82	20.50
(5) ได้รับการศึกษา เกรด 11 – 12	12	3.00
(6) ได้รับการศึกษาปริญญาตรี	4	1.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 20 สถานภาพของแรงงานต่างด้าวในประเทศพม่าก่อนที่จะเข้ามาทำงานในเมือง
การค้าชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.1 อาชีพในประเทศพม่า		
(1) ไม่มีงานทำ	100	25.00
(2) หาของป่าขาย	26	6.50
(3) เกษตรกร	130	32.50
(4) ค้าขาย	30	7.50
(5) รับจ้างทั่วไป	100	25.00
(6) กรรมกรก่อสร้าง	14	3.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.2 รายได้จากการประกอบอาชีพในประเทศพม่า		
(1) ไม่มีรายได้	102	25.50
(2) ต่ำกว่า 499 บาท	106	26.50
(3) 500 – 999 บาท	113	28.25
(4) 1,000 – 1,499 บาท	58	14.50
(5) 1,500 – 1,999 บาท	17	4.25
(6) มากกว่า 2,000 บาท	4	1.00
รวม	400	100.00
2.3 ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในประเทศพม่า		
(1) มีความปลอดภัย	174	43.50
(2) ไม่มีความปลอดภัย	226	56.50
รวม	400	100.00
2.4 การเจ็บป่วยในประเทศพม่า		
(1) โรคพยาธิ	130	32.50
(2) โรคท้องร่วง	294	73.50
(3) โรคเท้าช้าง	44	11.00
(4) โรคมาเลเรีย	207	51.75
(5) โรคเอดส์	8	2.00
(6) โรคผิวหนัง	89	22.25
(7) ไข้เลือดออก	74	18.50
(8) โรคเรื้อน	7	1.75
(9) โรคฉี่หนู	169	42.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 20 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
2.5 สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลในประเทศพม่า		
(1) ไม่ป่วย	106	26.50
(2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	7	1.75
(3) โรงพยาบาลเอกชน	20	5.00
(4) โรงพยาบาลของรัฐ	259	64.75
(5) สถานีอนามัย	57	14.25
(6) คลินิกเอกชน	30	7.50
(7) หมอแผนโบราณ	126	31.50
(8) รศน์น้ำมันต์/ไสยศาสตร์	48	12.00
(9) ซื้อมากินเอง	145	36.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
2.6 ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในประเทศพม่า		
(1) ไม่มีค่าใช้จ่าย	164	41.00
(2) มีค่าใช้จ่าย	236	59.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 21 ขั้นตอนการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมืองการค้าชายแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.1 การรับรู้ข้อมูลข่าวสารเมืองการค้าชายแม่สอดก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางเข้ามาใช้แรงงาน		
(1) จากวิทยุและโทรทัศน์	51	12.75
(2) สื่อสิ่งพิมพ์	49	12.25
(3) จากเพื่อน	345	86.25
(4) จากญาติ พี่น้อง	334	83.50
(5) จากนายหน้าชาวพม่า	85	21.25
(6) จากนายหน้าชาวไทย	61	15.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 21 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.2 ความปลอดภัยระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในเมือง การค้าชายแดนแม่สอด		
(1) มีความปลอดภัย	281	70.25
(2) ไม่มีความปลอดภัย	119	29.75
รวม	400	100.00
3.3 สาเหตุที่ละทิ้งถิ่นฐานจากประเทศพม่าเข้ามาทำงานในเมืองการค้า ชายแดนแม่สอด		
(1) ความยากจนและไม่มียานพาหนะในประเทศพม่า	347	86.75
(2) อัตราค่าจ้างในประเทศพม่าต่ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ	328	82.00
(3) การหลบหนีจากความไม่สงบภายในประเทศพม่า	131	32.75
(4) หลบหนีจากการถูกเกณฑ์ไปเป็นแรงงานก่อสร้างในประเทศพม่า	45	11.25
(5) หลบหนีจากการถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารในการปราบปรามชนกลุ่ม น้อยในประเทศพม่า	48	12.00
(6) ความต้องการรายได้ โอกาสการมีงานทำ และคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า	343	85.75
หมายเหตุ: ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
3.4 ผู้นำพาหรือชักชวนให้เดินทางเข้ามาใช้แรงงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เดินทางเข้ามาเอง	88	22.00
(2)ญาติพี่น้อง เพื่อน	264	66.00
(3) นายหน้าชาวพม่า	29	7.25
(4) นายหน้าชาวไทย	19	4.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 21 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.5 ช่องทางการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เข้ามาโดยไม่ผ่านด่าน	110	27.50
(2) ด่านริมเมย	115	28.75
(3) ด่านแม่ตาว	27	6.75
(4) ด่านท่าสายลวด	44	11.00
(5) ด่านวังตะเคียน	40	10.00
(6) ด่านบ้านท่าอาจ	25	6.25
(7) ด่านบ้านห้วยม่วง	29	7.25
(8) ด่านท่าแม่ตาว	10	2.50
รวม	400	100.00
3.6 จากข้อที่ 3.5 เหตุผลในการตัดสินใจ เลือกช่องทางข้ามพรมแดน		
(1) เข้ามาได้ง่ายไม่มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่	214	53.50
(2) เข้ามาได้ง่ายไม่มีขั้นตอนการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่มากนัก	137	34.25
(3) สามารถเจรจาต่อรอง และให้เงินเจ้าหน้าที่ได้ง่าย	49	12.25
รวม	400	100.00
3.7 วิธีการเดินทางข้ามผ่านพรมแดนเข้ามาในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เดินทางด้วยเท้า	152	38.00
(2) รถยนต์/จักรยานยนต์ส่วนตัว	19	4.75
(3) รถโดยสาร	177	44.25
(4) เรือ	52	13.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 21 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
3.8 ค่าใช้จ่ายหรือเงินค่าเดินทางข้ามพรมแดน		
(1) ไม่มีค่าใช้จ่าย	19	4.75
(2) ต่ำกว่า 499 บาท	193	48.25
(3) 500 – 999 บาท	111	27.75
(4) 1,000 – 1,999 บาท	23	5.75
(5) 2,000 – 2,999 บาท	49	12.25
(6) 3,000 บาทขึ้นไป	5	1.25
รวม	400	100.00
3.9 แหล่งที่มาของค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาในเมืองการค้าชายแดน แม่สอด		
(1) เงินส่วนตัว	140	35.00
(2) เงินจากครอบครัว	169	42.25
(3) เงินจากการกู้ยืม	91	22.75
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 22 สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดน
แม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.1 การทำงานและอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ต่ำกว่า 1 ปี	36	9.00
(2) 1 ปี	62	15.50
(3) 2 ปี	99	24.75
(4) 3 ปี	107	26.75
(5) มากกว่า 3 ปี	96	24.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.2 ความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการทำงานในสถานประกอบการ/ โรงงานอุตสาหกรรมที่ทำงานอยู่		
(1) มีความปลอดภัย	337	84.25
(2) ไม่มีความปลอดภัย	63	15.75
รวม	400	100.00
4.3 รายได้จากการทำงาน (ค่าจ้าง) ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ต่ำกว่า 999 บาท/เดือน	9	2.25
(2) 1,000 – 1,499 บาท/เดือน	70	17.50
(3) 1,500 – 1,999 บาท/เดือน	97	24.25
(4) 2,000 – 2,499 บาท/เดือน	116	29.00
(5) 2,500 – 2,999 บาท/เดือน	79	19.75
(6) มากกว่า 3,000 บาท/เดือน	29	7.25
รวม	400	100.00
4.4 สวัสดิการที่ได้รับนอกเหนือจากค่าจ้างแรงงานจากสถานประกอบการ/ โรงงานอุตสาหกรรม		
(1) ที่พัก	339	84.75
(2) ชุดเครื่องแบบทำงาน	27	6.75
(3) รถรับ – ส่ง	26	6.50
(4) ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง	41	10.25
(5) การรักษาพยาบาลฟรี	104	26.00
(6) โบนัส	19	4.75
(7) วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล	111	27.75
(8) เงินล่วงเวลา	105	26.25
(9) อาหาร	251	62.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.5 ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ต่ำกว่า 499 บาท/เดือน	37	9.25
(2) 500 – 999 บาท/เดือน	164	41.00
(3) 1,000 – 1,999 บาท/เดือน	170	42.50
(4) มากกว่า 2,000 บาท/เดือน	29	7.25
รวม	400	100.00
4.6 ความพอเพียงของรายได้กับรายจ่ายในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่พอใช้	71	17.75
(2) พอใช้เหลือเก็บ	182	45.50
(3) พอใช้ไม่เหลือเก็บ	147	36.75
รวม	400	100.00
4.7 วิธีการในการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่า		
(1) ไม่ส่งกลับ	152	38.00
(2) ส่งกลับโดยฝากญาติ หรือเพื่อน	213	53.25
(3) ส่งกลับโดยการโอนผ่านธนาคาร	6	1.50
(4) ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวไทย	6	1.50
(5) ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวพม่า	2	0.50
(6) นำกลับเอง	21	5.25
รวม	400	100.00
4.8 จากข้อ 4.7 จำนวนครั้งของการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่า		
(1) ไม่ส่งกลับ	152	38.00
(2) ส่งกลับ 1 เดือน/ครั้ง	55	13.75
(3) ส่งกลับ 2 เดือน/ครั้ง	81	20.25
(4) ส่งกลับ 3 เดือน/ครั้ง	70	17.50
(5) มากกว่า 3 เดือน/ครั้ง	42	10.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.9 จากข้อ 4.8 จำนวนเงินส่งกลับแต่ละครั้ง		
(1) ไม่ส่งกลับ	152	38.00
(2) ต่ำกว่า 499 บาท/ครั้ง	14	3.50
(3) 500 – 999 บาท/ครั้ง	82	20.50
(4) 1,000 – 1,499 บาท/ครั้ง	62	15.50
(5) 1,500 – 1,999 บาท/ครั้ง	40	10.00
(6) 2,000 – 2,499 บาท/ครั้ง	28	7.00
(7) มากกว่า 2,500 บาท/ครั้ง	22	5.50
รวม	400	100.00
4.10 วันหยุดจากการทำงานในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่มีวันหยุด	141	35.25
(2) หยุดวันเสาร์	12	3.00
(3) หยุดทุกวันอาทิตย์	140	35.00
(4) หยุดวันเสาร์และอาทิตย์	25	6.25
(5) หยุดในวันสำคัญทางศาสนา	184	46.00
(6) หยุดในช่วงเทศกาล	112	28.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
4.11 การพักอาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) อยู่คนเดียว	46	11.50
(2) อยู่กับครอบครัว	89	22.25
(3) ญาติพี่น้อง	54	13.50
(4) อยู่กับเพื่อน	211	52.75
รวม	400	100.00
4.12 ค่าเช่าบ้านเช่า ห้องเช่า หรือที่พักที่อาศัยอยู่ในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่มีค่าเช่า เพราะได้รับสวัสดิการจากนายจ้าง	254	63.50
(2) มีค่าเช่าต่ำกว่า 499 บาท/เดือน	116	29.00
(3) 500 – 999 บาท/เดือน	25	6.25
(4) 1,000 – 1,999 บาท/เดือน	5	1.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.13 สถานที่เดินทางไปพักผ่อนหรือท่องเที่ยวในวันหยุด		
(1) พักผ่อนอยู่ที่บ้าน	214	53.50
(2) ไปวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา	120	30.00
(3) ไปท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	96	24.00
(4) เดินทางไปเที่ยวบ้านเกิดในพม่า	90	22.50
(5) ตลาด/ห้างสรรพสินค้า	134	33.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
4.14 การนับถือศาสนา		
(1) พุทธ	358	89.50
(2) คริสต์	42	10.50
รวม	400	100.00
4.15 จำนวนการเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ		
(1) ไม่เข้าร่วม	65	16.25
(2) เข้าร่วม 1 – 5 ครั้ง/ปี	294	73.50
(3) เข้าร่วม 6 – 10 ครั้ง/ปี	33	8.25
(4) เข้าร่วมมากกว่า 10 ครั้ง/ปี	8	2.00
รวม	400	100.00
4.16 การเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ ๆ		
(1) ไปคนเดียว	58	14.50
(2) ไปกับครอบครัว	125	31.25
(3) ไปกับญาติพี่น้อง	134	33.50
(4) ไปกับเพื่อน	198	49.50
(5) ไปคนเดียว/ครอบครัว/ญาติพี่น้อง/เพื่อน	42	10.50
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 22 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
4.17 วิธีการเดินทางมาร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา		
ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ ๆ		
(1) เดินเท้า	211	52.75
(2) จักรยาน	123	30.75
(3) จักรยานยนต์	20	5.00
(4) รถยนต์ส่วนตัว	9	2.25
(5) รถโดยสาร	95	23.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 23 สถานภาพด้านสาธารณสุข/ชีวนามัยของแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้า
ชายแดนแม่สอด

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.1 แหล่งน้ำเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม)		
(1) น้ำฝน	104	26.00
(2) น้ำบาดาล	76	19.00
(3) น้ำบ่อขุด	104	26.00
(4) น้ำประปา	284	71.00
(5) ชื่อน้ำบรรจุขวด	139	34.75
(6) น้ำจากแม่น้ำลำคลอง	20	5.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
5.2 จากข้อที่ 5.1 วิธีการทำให้น้ำสะอาด		
(1) ไม่ได้ทำ	194	48.50
(2) ทำโดยการต้ม	66	16.50
(3) ทำโดยการกรอง	140	35.00
(4) ทำโดยการต้มใช้สารส้ม	6	1.50
(5) ทำโดยการต้มทิ้งไว้ให้ตกตะกอน	35	8.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 23 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.3 แหล่งน้ำเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน)		
(1) น้ำฝน	80	20.00
(2) น้ำบาดาล	73	18.25
(3) น้ำบ่อขุด	133	33.25
(4) น้ำประปา	286	71.50
(5) หนองน้ำ/บึง	9	2.25
(6) น้ำห้วย/คลอง	75	18.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
5.4 การมีส่วนร่วมและการใช้ส้วมในที่พักอาศัย		
(1) ไม่มีโดยไปตามชายป่า/ชายทุ่ง	37	9.25
(2) ไม่มีโดยใช้ส้วมเพื่อนบ้าน	1	0.25
(3) มีโดยเป็นส้วมซึม/ส้วมน้ำราด	356	89.00
(4) เป็นส้วมหลุม	6	1.50
รวม	400	100.00
5.5 การเจ็บป่วยของสมาชิกในครอบครัวในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาถึงขั้นต้องไป		
รักษาพยาบาล		
(1) ไม่มีป่วย	107	26.75
(2) โรคท้องร่วง	240	60.00
(3) วัณโรค	127	31.75
(4) โรคพยาธิ	46	11.50
(5) โรคเท้าช้าง	6	1.50
(6) มาเลเรีย	113	28.25
(7) โรคเอดส์	1	0.25
(8) โรคเรื้อน	2	0.50
(9) ไข้เลือดออก	34	8.50
(10) โรคผิวหนัง	13	3.25
(11) โรคชรา	3	0.75
(12) โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน	1	0.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 23 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.6 จากข้อที่ 5.5 สถานที่ที่ไปรักษาพยาบาลในเมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) ไม่ป่วย	107	26.75
(2) ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล	16	4.00
(3) โรงพยาบาลเอกชน	39	9.75
(4) โรงพยาบาลของรัฐ	295	73.75
(5) สถานีอนามัย	219	54.75
(6) คลินิกเอกชน	42	10.50
(7) หมอแผนโบราณ	21	5.25
(8) รศน์น้ำมัน/ไสยศาสตร์	4	1.00
(9) ซอยยามากินเอง	96	24.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
5.7 จากข้อที่ 5.6 ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลแต่ละครั้งในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่มีค่าใช้จ่าย	284	71.00
(2) มีค่าใช้จ่ายต่ำกว่า 99 บาท/ครั้ง	38	9.50
(3) มีค่าใช้จ่าย 100 – 199 บาท/ครั้ง	36	9.00
(4) มีค่าใช้จ่าย 200 – 299 บาท/ครั้ง	13	3.25
(5) มีค่าใช้จ่าย 300 – 399 บาท/ครั้ง	11	2.75
(6) มีค่าใช้จ่าย 400 – 499 บาท/ครั้ง	5	1.25
(7) มีค่าใช้จ่าย 500 – 599 บาท/ครั้ง	7	1.75
(8) มีค่าใช้จ่ายมากกว่า 600 บาท/ครั้งขึ้นไป	6	1.50
รวม	400	100.00
5.8 จากข้อที่ 5.7 จำนวนครั้งของความเจ็บป่วยในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
(1) 1 ครั้ง/ปี	78	19.50
(2) 2 ครั้ง/ปี	10	2.50
(3) 3 ครั้ง/ปี	4	1.00
(4) 4 ครั้ง/ปี	3	0.75
(5) ไม่ทราบ	305	76.25
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 23 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.9 วิธีการในการป้องกันการตั้งครรภ์		
1) ใช้วิธีการป้องกัน		
(1) ทำหมันชาย	11	2.75
(2) ทำหมันหญิง	14	3.50
(3) ใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง	73	18.25
(4) ใช้ถุงยางอนามัย	11	2.75
(5) นับวัน/จดเว้นการร่วมเพศ	4	1.00
2) ไม่ใช้วิธีการป้องกัน		
(1) เป็นโสด/ม่าย/หย่าร้าง	255	63.75
(2) ต้องการมีบุตร	26	6.50
(3) อายุมาก	6	1.50
รวม	400	100.00
5.10 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อใน เมืองการค้าชายแดนแม่สอด		
(1) เป็นสาเหตุของการระบาด	215	53.75
(2) ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด	185	46.25
รวม	400	100.00
5.11 การพบเห็นการเจ็บป่วยแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ/ อุตสาหกรรมในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
(1) โรคพยาธิ	118	29.50
(2) โรคท้องร่วง	331	82.75
(3) โรคเท้าช้าง	87	21.75
(4) โรคมาเลเรีย	279	69.75
(5) โรคเอดส์	58	14.50
(6) ไข้เลือดออก	158	39.00
(7) โรคผิวหนัง	139	34.75
(8) โรคเรื้อน	31	7.75
(9) วัณโรค	259	64.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 23 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
5.12 การพบเห็นแรงงานต่างด้าวในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดตั้งครุฑ		
ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่เคยพบ	82	20.50
(2) เคยพบ	318	79.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 24 ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าว
ต่อผลกระทบสิ่งแวดล้อม

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.1 การใช้เชื้อเพลิงการหุงต้ม/ทำอาหาร		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	37	9.25
(2) ถ่าน/ฟืน	259	64.75
(3) ไฟฟ้า	75	18.75
(4) แก๊สหุงต้ม	83	20.75
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
6.2 จากข้อที่ 6.1 แหล่งที่มาของเชื้อเพลิงเพื่อการประกอบอาหาร		
(1) ไม่ได้ทำอาหาร	37	9.25
(2) ตลาด/ร้านค้า	271	67.75
(3) ใช้ไฟฟ้า	69	17.25
(4) หาเองจากแถวบ้าน/โรงงาน	14	3.50
(5) หาเองจากไร่/นา/สวน	58	14.50
(6) หาในเขตป่า	9	2.25
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		

ตารางผนวกที่ 24 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.3 แหล่งที่มาของไม้ปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย		
(1) ไม่ได้ใช้/เป็นบ้านพักของนายจ้าง	260	65.00
(2) ซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า	27	6.75
(3) หาในเขตป่า	35	8.75
(4) บ้านเช่า	78	19.50
รวม	400	100.00
6.4 การเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์เพื่อใช้ในการประกอบอาหาร		
(1) ไม่ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	307	76.75
(2) ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์	93	23.25
รวม	400	100.00
6.5 จากข้อที่ 6.4 แหล่งน้ำเพื่อการเกษตร		
(1) ไม่ได้ทำการเกษตร	307	76.75
(2) ทำโดยใช้น้ำจากน้ำฝน	17	4.25
(3) ทำโดยใช้น้ำจากน้ำห้วย/คลอง/หนอง/บึง	22	5.50
(4) ทำโดยใช้น้ำจากน้ำบ่อ/น้ำบาดาล	24	6.00
(5) ทำโดยใช้น้ำจากน้ำคลองชลประทาน	4	1.00
(6) ทำโดยใช้น้ำจากน้ำจากการขุดสระ/บ่อ	26	6.50
รวม	400	100.00
6.6 การพบเห็นสัตว์ป่าในชุมชนที่พักอาศัยอยู่ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา		
(1) ไม่พบ	371	92.75
(2) พบ	29	7.25
รวม	400	100.00
6.7 จากข้อที่ 6.6 การนำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหาร		
(1) ไม่นำมาบริโภค	390	97.50
(2) นำมาบริโภค	10	2.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 24 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
6.8 การได้รับกลิ่นรบกวน จากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	179	44.75
(2) กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม	108	27.00
(3) กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ	32	8.00
(4) กลิ่นเหม็นจากการเกษตร	44	11.00
(5) กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว	21	5.25
(6) กลิ่นจากการประกอบอาหาร	122	30.50
(7) กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์	32	8.00
ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ N = 400 ราย		
6.9 จากข้อ 6.8 ความรู้สึกตอกกลิ่นรบกวน		
(1) ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน	179	44.75
(2) ไม่เหม็น	14	3.50
(3) เหม็นแต่ทนได้	203	50.75
(4) เหม็น หายใจไม่ออก	4	1.00
รวม	400	100.00
6.10 การประสบปัญหาการนำน้ำเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติ		
(1) ไม่ประสบปัญหา	317	79.25
(2) ประสบปัญหาปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น	49	12.25
(3) ประสบปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้	19	4.75
(4) ประสบปัญหาน้ำคุณภาพไม่ดีแต่สามารถนำมาใช้ได้	15	3.75
รวม	400	100.00
6.11 การประสบปัญหาเสียงรบกวน		
(1) ไม่มีเสียงรบกวน	160	40.00
(2) เสียงรบกวนจากเสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก	146	36.50
(3) เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม	94	23.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 25 ความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานของแรงงานต่างด้าว

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.1 อำเภอหรือจังหวัดในประเทศไทย ที่มีความต้องการและความคาดหวังจะเข้ามาทำงานหรือใช้แรงงาน		
(1) อำเภอแม่สอด	246	61.50
(2) อำเภอที่ติดต่อกับแม่สอด	4	1.00
(3) ตัวเมืองจังหวัดตาก	12	3.00
(4) จังหวัดเชียงใหม่	8	2.00
(5) กรุงเทพมหานคร	122	30.50
(6) จังหวัดสมุทรสาคร	8	2.00
รวม	400	100.00
7.2 ค่าจ้างแรงงานที่มีความต้องการและความคาดหวัง		
(1) 1,000 – 1,999 บาท/เดือน	6	1.50
(2) 2,000 – 2,999 บาท/เดือน	42	10.50
(3) 3,000 – 3,999 บาท/เดือน	106	26.50
(4) 4,000 – 4,999 บาท/เดือน	129	32.25
(5) มากกว่า 5,000 บาท/เดือน	117	29.25
รวม	400	100.00
7.3 อาชีพที่มีความต้องการและความคาดหวังในประเทศไทย		
(1) แรงงานในภาคการเกษตร	61	15.25
(2) งานกรรมกรก่อสร้าง	10	2.50
(3) งานในโรงงานอุตสาหกรรม	149	37.25
(4) งานรับจ้างในร้านค้าปลีก/ค้าส่ง	19	4.75
(5) งานรับจ้างในร้านอาหาร	17	4.25
(6) งานในภาคธุรกิจบริการ	23	5.75
(7) งานรับใช้ในบ้าน	26	6.50
(8) การประกอบอาชีพอิสระ/ค้าขาย	77	19.25
(9) งานในเรือประมง/แพปลา	18	4.50
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 25 (ต่อ)

รายการ	จำนวน	ร้อยละ
7.4 ความต้องการและความคาดหวังที่จะเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทย		
(1) อาศัยอยู่ตลอดไป	184	46.00
(2) ตามช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน	164	41.00
(3) อยู่จนกว่าจะหารายได้ให้ได้มากที่สุดประมาณ 10 – 20 ปี	52	13.00
รวม	400	100.00

ตารางผนวกที่ 26 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบ
ต่อเศรษฐกิจ

	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X ₅	X ₆	X ₇	X ₈
X ₁								
X ₂	-0.083							
X ₃	-0.278*	0.245						
X ₄	-0.140	0.293*	0.044					
X ₅	-0.106	0.170	0.081	0.178				
X ₆	-0.118	0.000	0.241	0.145	-0.279*			
X ₇	0.074	0.005	0.112	-0.134	-0.233	0.141		
X ₈	0.076	-0.047	0.097	-0.246	-0.012	0.157	-0.040	

หมายเหตุ: * Correlation is significant ระดับ 0.05

** Correlation is significant ระดับ 0.01

ตารางผนวกที่ 27 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบ
ต่อสังคม

	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y ₆	Y ₇	Y ₈	Y ₉
Y ₁									
Y ₂	-0.258*								
Y ₃	0.348**	-0.113							
Y ₄	0.151	0.057	0.503**						
Y ₅	-0.426**	0.080	-0.151	-0.212					
Y ₆	0.111	0.156	-0.051	0.135	-0.083				
Y ₇	-0.126	-0.031	-0.504**	-0.207	0.039	0.089			
Y ₈	-0.150	-0.019	-0.056	-0.092	0.141	-0.043	0.097		
Y ₉	0.006	0.110	0.225	0.047	0.123	0.160	-0.066	0.184	

หมายเหตุ: * Correlation is significant ระดับ 0.05

** Correlation is significant ระดับ 0.01

ตารางผนวกที่ 28 ความสัมพันธ์กันระหว่างตัวแปรอิสระจากการวิเคราะห์ฟังก์ชันผลกระทบ
ต่อสิ่งแวดล้อม

ตัวแปรอิสระ	Z ₁	Z ₂	Z ₃	Z ₄	Z ₅	Z ₆
Z ₁						
Z ₂	0.099					
Z ₃	0.053	0.248				
Z ₄	0.109	0.592**	0.161			
Z ₅	0.088	0.180	0.070	0.097		
Z ₆	0.068	0.176	0.061	0.067	0.120	

หมายเหตุ: * Correlation is significant ระดับ 0.05

** Correlation is significant ระดับ 0.01

ภาคผนวก ข

ตารางคลังสินค้า แผนที่คลังสินค้า ปริมาณขยะชุมชน และหน่วยงานภาครัฐ/องค์กรเอกชน
ในอำเภอแม่สอด

ตารางผนวกที่ 29 คลังสินค้าหรือท่าข้ามในเมืองการค้าชายแดนแม่สอดที่ถูกกฎหมาย

ลำดับที่	คลังสินค้า/ท่าข้าม	ที่ตั้งคลังสินค้า/ท่าข้าม
1	คลังสินค้าที่ 1	หมู่ที่ 6 บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
2	คลังสินค้าที่ 2	195 หมู่ที่ 6 บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
3	คลังสินค้าที่ 3	หมู่ที่ 6 บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
4	คลังสินค้าที่ 4	96 หมู่ที่ 6 บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
5	คลังสินค้าที่ 5	183 หมู่ที่ 6 บ้านห้วยม่วง ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
6	คลังสินค้าที่ 6	233 หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
7	คลังสินค้าที่ 7	33 หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
8	คลังสินค้าที่ 8	หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
9	คลังสินค้าที่ 9	หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
10	คลังสินค้าที่ 10	192 หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
11	คลังสินค้าที่ 11	หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
12	คลังสินค้าที่ 12	169 หมู่ที่ 3 บ้านท่าอาจ ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
13	คลังสินค้าที่ 13	หมู่ที่ 2 ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
14	คลังสินค้าที่ 14	หมู่ที่ 4 บ้านวังตะเคียน ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด
15	คลังสินค้าที่ 15	หมู่ที่ 3 บ้านวังตะเคียน ตำบลท่าสายลวด อำเภอแม่สอด

ที่มา: จากการสำรวจเมืองการค้าชายแดนแม่สอด (2551)

ตารางผนวกที่ 30 ปริมาณขยะเฉลี่ยจากชุมชน และสถานประกอบการ/โรงงานอุตสาหกรรม

รายการ	ปี พ.ศ.				
	2546	2547	2548	2549	2550
1. ประชากร (คน) (อ้างอิงตารางที่ 6)	106,377	116,174	117,307	118,207	119,281
2. ปริมาณขยะชุมชนเฉลี่ย (ตัน/วัน)	39.34	43.50	48.85	49.69	50.55
3. ปริมาณขยะเฉลี่ยต่อคนต่อกิโลกรัมต่อวัน	0.37	0.37	0.42	0.42	0.42

ที่มา: สำนักงานสถิติจังหวัดตาก (2550) (ข้อมูลสำนักงานสถิติจังหวัดตากกับข้อมูลจากการสำรวจสถานที่เก็บขยะเทศบาลแม่สอดมีความแตกต่างกัน ดังตารางที่ 25)

ตารางผนวกที่ 31 หน่วยงานภาครัฐและองค์กรเอกชนในอำเภอแม่สอด จังหวัดตาก พ.ศ. 2550

หน่วยงาน	หน่วยงาน
1. ด้านตรวจคนเข้าเมืองแม่สอด	18. สำนักงานแขวงการทางตากที่ 2
2. ด้านศุลกากรอำเภอแม่สอด	19. สำนักงานสรรพสามิตพื้นที่สาขาแม่สอด
3. กองร้อยตำรวจตระเวนชายแดนที่ 346	20. ด้านกักกันสัตว์ตาก อำเภอแม่สอด
4. หน่วยเฉพาะกิจกรมทหารราบที่ 4	21. สำนักงานขนส่งจังหวัดตาก สาขาแม่สอด
5. สำนักงานจัดหางานอำเภอแม่สอด	22. ที่ทำการไปรษณีย์แม่สอด
6. สำนักงานประกันสังคมอำเภอแม่สอด	23. การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคอำเภอแม่สอด
7. หน่วยพัฒนาการเคลื่อนที่ 33	24. การประปาส่วนภูมิภาคอำเภอแม่สอด
8. สำนักงานท้องถิ่นอำเภอแม่สอด	25. ท่าอากาศยานแม่สอด
9. สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอแม่สอด	26. เทศบาลเมืองแม่สอด
10. ที่ทำการปกครองอำเภอแม่สอด	27. เทศบาลตำบลท่าสายลวด
11. สัสดีอำเภอแม่สอด	28. เทศบาลตำบลแม่กุ
12. สำนักงานคลังจังหวัดตาก ณ อำเภอแม่สอด	29. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กุ
13. สำนักงานเกษตรอำเภอแม่สอด	30. องค์การบริหารส่วนตำบลพะวอ
14. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอแม่สอด	31. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ดาว
15. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตาก เขต 2	32. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่กาษา
16. สำนักงานอัยการจังหวัดแม่สอด	33. องค์การบริหารส่วนตำบลท่าสายลวด
17. ศาลจังหวัดแม่สอด	34. องค์การบริหารส่วนตำบลแม่ปะ

ตารางผนวกที่ 31 (ต่อ)

หน่วยงาน	หน่วยงาน
35. มหาวิทยาลัยราชภัฏกำแพงเพชรแม่สอด	50. องค์การบริหารส่วนตำบลมหาวัน
36. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแม่สอด	51. องค์การบริหารส่วนตำบลด่านแม่ละเมา
37. วิทยาลัยการอาชีพแม่สอด	52. องค์การบริหารส่วนตำบลพระธาตุผาแดง
38. สถานีตำรวจภูธรอำเภอแม่สอด	53. ที่ทำการกำนันตำบลแม่สอด
39. เรือนจำกลางอำเภอแม่สอด	54. ที่ทำการกำนันตำบลท่าสายลวด
40. โรงพยาบาลแม่สอด	55. ที่ทำการกำนันตำบลแม่กุ
41. สำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สอด	56. ที่ทำการกำนันตำบลแม่ปะ
42. หน่วยควบคุมโรคหน้าโดยแมลงที่ 8.3	57. ที่ทำการกำนันตำบลพะวอ
43. ด้านสัตว์น้ำอำเภอแม่สอด	58. ที่ทำการกำนันตำบลมหาวัน
44. หน่วยเฉพาะกิจตำรวจท่องเที่ยวแม่สอด	59. ที่ทำการกำนันตำบลแม่ตาว
45. สำนักงานสรรพกรพื้นที่ตาก สาขาแม่สอด	60. ที่ทำการกำนันตำบลด่านแม่ละเมา
46. สำนักงานที่ดินอำเภอแม่สอด	61. ที่ทำการกำนันตำบลแม่กาษา
47. สำนักงานคุมประพฤติประจำศาลแม่สอด	62. ที่ทำการกำนันตำบลพระธาตุผาแดง
48. สำนักงานประสานงานชายแดนไทย - พม่า	63. ประชาคมแม่สอด
49. สถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย อำเภอแม่สอด	64. NGO แม่สอด
	65. หอการค้าแม่สอด
ที่มา: จากการสำรวจอำเภอแม่สอด (2550)	

ภาคผนวก ค
แบบสอบถามงานวิจัย

แบบสัมภาษณ์หน่วยงานภาครัฐ

เรื่อง: ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ชื่อ.....ตำแหน่ง.....
 หน่วยงาน.....

ตอนที่ 1 **ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการและองค์กรเอกชนต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบ**
ต่อสังคม

1.1 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมายในเม็กซิโกมีจำนวนประมาณเท่าใด

- () น้อยกว่า 49,999 คน () 50,000 – 99,999 คน
() 100,000 – 149,999 คน () 150,000 – 199,999 คน
() 200,000 คนขึ้นไป ระบุจำนวนประมาณ.....คน

1.2 ท่านเคยพบหรือตรวจพบแรงงานต่างด้าวในแม่สอด ก่อคดีอาชญากรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่เคยพบ () ปลิ้น/ปลิ้นฆ่า () จิงทรัพย์
() ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า () ขโมยทรัพย์สิน () ค้าประเวณี
() ค้าของเถื่อน () อื่น ๆ ระบุ.....

1.3 ท่านเคยพบหรือตรวจพบแรงงานต่างด้าวในแม่สอด เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ค้ายาเสพติดหรือไม่

- () ไม่เคยพบ () เคยพบ ระบุจำนวนประมาณ.....ราย

1.4 แรงงานต่างด้าวในแม่สอดก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่รอน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ฯลฯ

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.5 แรงงานต่างด้าวในแม่สอดเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรือไม่

- () ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง () เป็นภัยต่อความมั่นคง

1.6 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.7 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นหรือตรวจพบการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวใน
แม่สอดหรือไม่

- () ไม่เคยพบ () เคยพบ ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

1.8 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบหรือตรวจพบการประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือการปิดด่านชายแดน
เนื่องปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่า หรือไม่

() ไม่เคยพบ () เคยพบ ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของหน่วยงานราชการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

2.1 ท่านคิดว่าประชากรและผู้ประกอบการในแม่สอดมีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และ
การประกอบอาชีพในแม่สอดหรือไม่

() ไม่มีความปลอดภัย () มีความปลอดภัย

2.2 แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของแม่สอด

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.3 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในแม่สอด

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.4 ท่านเห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอด หรือไม่

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.5 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดเพิ่มขึ้น

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.6 แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดลดต้นทุนการผลิต

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.7 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอดเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด)
และแรงงานไทย

() ไม่เป็นการแย่งอาชีพ () เป็นการแย่งอาชีพ

2.8 แรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในแม่สอดก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด)
และแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่

() ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย () ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย

2.9 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของประชากร แรงงานท้องถิ่น(คนแม่สอด) และแรงงานไทย

() ไม่ส่งผลกระทบ () ส่งผลกระทบ ระบุ.....

2.10 ท่านเคยพบหรือตรวจพบแรงงานต่างด้าวในแม่สอดประกอบอาชีพอิสระอะไรบ้าง

(ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

☐ ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	☐ ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด
☐ ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	☐ อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์
☐ รับเหมาก่อสร้าง	☐ ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง
☐ ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

2.11 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบหรือตรวจพบการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในแม่สอดหรือไม่

- ☐ ไม่เคยพบ ☐ เคยพบ ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

2.12 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการทำงานที่เกี่ยวข้องในแม่สอด หรือไม่

- ☐ ไม่ส่งผลกระทบ ☐ ส่งผลกระทบระบุ.....

ตอนที่ 3 สาธารณสุข/อาชีพอนามัยของประชากรแม่สอด และผลกระทบของแรงงานต่างด้าวต่อสาธารณสุข/อาชีพอนามัยแม่สอด

3.1 อำเภอแม่สอดใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

☐ น้ำฝน	☐ น้ำบาดาล	☐ น้ำบ่อขุด	☐ น้ำประปา
☐ ชื่อน้ำบรรจุขวด	☐ น้ำจากแม่น้ำลำคลอง	☐ อื่น ๆ ระบุ.....	

3.2 ก่อนนำน้ำมาบริโภค (น้ำดื่ม) อำเภอแม่สอดใช้วิธีการใดทำให้น้ำสะอาด

- ☐ ไม่ได้ทำ
- ☐ ทำ โดย..... ☐ ต้ม ☐ กรอง ☐ ใช้สารส้ม
- ☐ ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน ☐ อื่น ๆ ระบุ.....

3.3 อำเภอแม่สอดใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

☐ น้ำฝน	☐ น้ำบาดาล	☐ น้ำบ่อขุด	☐ น้ำประปา
☐ หนองน้ำ/บึง	☐ น้ำห้วย/คลอง	☐ อื่น ๆ ระบุ.....	

3.4 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในแม่สอดท่านเคยพบ หรือตรวจพบการเกิดระบาดของโรค/โรคติดต่ออะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

☐ โรคพยาธิ	☐ โรคท้องร่วง	☐ โรคเท้าช้าง	☐ โรคมาเลเรีย
☐ โรคเอดส์	☐ โรคผิวหนัง	☐ ไข้เลือดออก	☐ โรคเรื้อน
☐ โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจต่างๆ	☐ อื่น ๆ ระบุ.....		

3.5 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบหรือตรวจพบแรงงานต่างด้าวในแม่สอดตั้งครรภ์หรือไม่

- ☐ ไม่เคยพบ ☐ เคยพบ

3.6 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในแม่สอดหรือไม่

- () ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด () เป็นสาเหตุของการระบาด

3.7 ท่านเคยพบ หรือตรวจพบแรงงานต่างด้าวในแม่สอด เจ็บป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () โรคพยาธิ () โรคท้องร่วง () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย
() โรคเอดส์ () ไข้เลือดออก () โรคผิวหนัง () โรคเรื้อน
() โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจต่างๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.8 จากข้อ 3.7 ท่านคิดว่า แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาลที่ใด

- () ไม่ไปปล่อยให้หายเอง () ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล
() โรงพยาบาลเอกชน () โรงพยาบาลของรัฐ
() สถานีอนามัย () คลินิกเอกชน
() หมอแผนโบราณ () รذن้ามนต์/ไสยศาสตร์
() ซั๋ยามากินเอง () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.1 ท่านเคยพบหรือตรวจพบ การใช้เชื้อเพลิงอะไรในการหุงต้ม/ทำอาหาร ของประชากรแม่สอด/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว

- () ไม่ทราบ () ถ่าน/ฟืน () ไฟฟ้า
() แก๊สหุงต้ม () อื่น ๆ ระบุ.....

4.2 จากข้อ 4.1 เชื้อเพลิงเพื่อการประกอบอาหารมาจากแหล่งใด

- () ไม่ทราบ () ตลาด/ร้านค้า () ใช้ไฟฟ้า
() หาเองจากแควบ้าน/โรงงาน () หาเองจากไร่/นา/สวน () หาในเขตป่า
() อื่น ๆ ระบุ.....

4.3 ท่านเคยพบหรือตรวจพบ การใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/โรงงานจากแหล่งใด ของประชากรแม่สอด/โรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าว

- () ไม่ทราบ () ซั๋มาจากโรงงาน/ร้านค้า
() หาในเขตป่า () อื่น ๆ ระบุ.....

4.4 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบหรือตรวจพบสัตว์ป่าชนิดใดบ้างในชุมชนหรือแม่สอดที่โรงงาน/แรงงานต่างด้าว ตั้งและอาศัยอยู่

- () ไม่พบ () พบ ระบุ.....

4.5 โรงงานอุตสาหกรรม/โรงงานต่างด้าวในแม่สอดส่งผลกระทบต่อการบินหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่าหรือไม่

- () ไม่มี () มี เพิ่มขึ้น ระบุชนิด.....
() มี ลดลง ระบุชนิด.....

4.6 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยตรวจพบหรือได้รับเรื่องร้องเรียนการส่งกลิ่นรบกวนจากสิ่งแวดล้อมรอบข้าง หรือจากโรงงานอุตสาหกรรม ของประชากรแม่สอดหรือไม่

- () ได้รับเรื่องร้องเรียนกลิ่นรบกวน () ไม่ได้รับเรื่องร้องเรียนกลิ่นรบกวน

4.7 จากข้อ 4.6 กลิ่นรบกวนนั้นเป็นอย่างไร

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () เหม็นแต่ทนได้
() เหม็น หายใจไม่ออก () อื่น ๆ ระบุ.....

4.8 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยตรวจพบหรือได้รับเรื่องร้องเรียน ปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติบ้างหรือไม่

- () ไม่มี () มี ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
() ปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น
() ปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้
() น้ำคุณภาพไม่ดี แต่สามารถนำมาใช้ได้
() อื่น ๆ ระบุ.....

4.9 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยตรวจพบหรือได้รับเรื่องร้องเรียน ปัญหาเสียงรบกวนบ้างหรือไม่ จากแหล่งใดในแม่สอด

- () ไม่มี () มีเสียงรบกวนจาก ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
() เสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก และรถอื่นๆ
() เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม
() อื่น ๆ ระบุ.....

4.10 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสีย ในแม่สอดเพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.11 โรงอุตสาหกรรมในแม่สอดก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสีย เพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.12 โรงอุตสาหกรรมในแม่สอดทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของหน่วยงานภาครัฐในหาแนวทางการแก้ไข และรูปแบบการจัดการแรงงานต่างด้าวในแม่สอด

5.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด

() ควรจัดระเบียบ

() ไม่ควรจัดระเบียบ

5.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิด

กฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอด และมีการตรวจสุขภาพอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัด ควบคุม การประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครกในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

6.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่ได้ขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่อ้อยอย่างเป็นระบบหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

5.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวดหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

5.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ หรือไม่

() ควรจัดระเบียบ

() ไม่ควรจัดระเบียบ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ และปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ตอนที่ 2 การจ้างแรงงานท้องถิ่น (แม่สอด) แรงงานไทย และแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ

2.1 ปัจจุบันท่านมีการจ้างแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในสถานประกอบการของท่าน อย่างไร

(1) แรงงานไทย เพศชาย จำนวน.....คน

(2) แรงงานไทย เพศหญิง จำนวน.....คน

2.2 อัตราค่าจ้างของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในสถานประกอบการของท่าน

() ต่ำกว่า 1,999 บาท () 2,000 – 2,499 บาท () 2,500 – 2,999 บาท

() 3,000 – 3,499 บาท () 3,500 – 3,999 บาท () มากกว่า 4,000 ระบุ.....

2.3 ท่านจัดสวัสดิการอะไรบ้างให้แก่แรงงานท้องถิ่น/แรงงานไทย (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ที่พัก () อาหาร () เครื่องแบบทำงาน

() รถรับ – ส่ง () ประกันสังคม () ลาภิจ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง

() การรักษาพยาบาล () โบนัส () วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล

() เงินล่วงเวลา () อื่น ๆ ระบุ.....

2.4 แรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในสถานประกอบการของท่าน เป็นแรงงานในลักษณะใด

() แรงงานไร้ฝีมือ () แรงงานฝีมือ () อื่น ๆ ระบุ.....

2.5 จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานท้องถิ่นและแรงงานไทยในสถานประกอบการของท่าน

() ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วัน () 8 ชั่วโมง/วัน () 9 ชั่วโมง/วัน

() 10 ชั่วโมง/วัน () 11 ชั่วโมง/วัน () อื่น ๆ ระบุ.....

2.6 ปัจจุบันท่านมีการจ้างแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของท่าน อย่างไร

() เฉพาะเพศชาย () เฉพาะเพศหญิง () เพศชายมากกว่าเพศหญิง

() เพศหญิงมากกว่าเพศชาย () อื่น ๆ ระบุ.....

2.7 อัตราค่าจ้างของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของท่าน

() ต่ำกว่า 999 บาท () 1,000 – 1,499 บาท () 1,500 – 1,999 บาท

() 2,000 – 2,499 บาท () 2,500 – 2,999 บาท () มากกว่า 3,000 ระบุ.....

2.8 แรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของท่าน เป็นแรงงานในลักษณะใด

() แรงงานไร้ฝีมือ () แรงงานฝีมือ () อื่น ๆ ระบุ.....

2.9 ท่านจัดสวัสดิการอะไรบ้างให้แก่แรงงานต่างด้าว (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ที่พัก () อาหาร () เครื่องแบบทำงาน

() รถรับ – ส่ง () ประกันสังคม () ลาภิจ/ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง

() การรักษาพยาบาล () โบนัส () วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล

() เงินล่วงเวลา () อื่น ๆ ระบุ.....

2.10 จำนวนชั่วโมงการทำงานของแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของท่าน

- () ต่ำกว่า 8 ชั่วโมง/วัน () 8 ชั่วโมง/วัน () 9 ชั่วโมง/วัน
() 10 ชั่วโมง/วัน () 11 ชั่วโมง/วัน () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 3 คุณสมบัติและการจัดหาแรงงานต่างด้าวของสถานประกอบการ

3.1 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวมีความจำเป็นต่อสถานประกอบการของท่านหรือไม่ อย่างไร

- () จำเป็น เพราะ.....
() ไม่จำเป็น เพราะ.....

3.2 บุคคลกลุ่มใดเป็นผู้จัดหาแรงงานต่างด้าวให้แก่สถานประกอบการของท่าน (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () สถานประกอบการจัดหาเอง () นายหน้าจัดหางานชาวไทย
() นายหน้าจัดหางานชาวพม่า () อื่น ๆ ระบุ.....

3.3 ท่านพิจารณาการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้าทำงานในโรงงาน อย่างไร (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ใบอนุญาตเข้าประเทศ () ใบอนุญาตทำงาน
() ทักษะฝีมือและประสบการณ์ () เชื้อชาติ
() ภาษาและการสื่อสาร () อายุ ปี.....ถึงปี.....
() เพศ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.4 ก่อนการจ้างแรงงานต่างด้าวเข้ามาในสถานประกอบการท่านได้มีการตรวจร่างกายหรือไม่

- () ไม่มีการตรวจร่างกาย () มีการตรวจร่างกาย

3.5 สถานประกอบการของท่านมีการตรวจสอบประวัติของแรงงานต่างด้าวก่อนรับเข้าทำงานหรือไม่

- () ไม่มีการตรวจสอบ () มีการตรวจสอบ

3.6 คุณสมบัติและคุณลักษณะของงานต่างด้าวที่เป็นที่ต้องการในสถานประกอบการของท่าน

- () ไม่มีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะ
() มีการกำหนดคุณสมบัติและคุณลักษณะ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
() เพศหญิงมากกว่าชาย () เพศชายมากกว่าหญิง
() อายุ ปี.....ถึงปี.....อายุ () สัญชาติพม่า
() ระดับการศึกษา () ทักษะฝีมือและประสบการณ์
() ศาสนา () ความแข็งแรงและสมบุรณ์ของร่างกาย
() โสด/ไม่มีครอบครัว/ไม่สมรส () ภาษาและการสื่อสาร (ไทย)
() อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจแม่สอด

4.1 ท่านมีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในแม่สอดหรือไม่

() ไม่มีความปลอดภัย () มีความปลอดภัย

4.2 แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของแม่สอด

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.3 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในแม่สอด

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.4 ท่านเห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอด หรือไม่

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.5 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดเพิ่มขึ้น

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.6 แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดลดต้นทุนการผลิต

() เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.7 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานในแม่สอดเป็นการแย่งอาชีพของแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด) และแรงงานไทย หรือไม่

() ไม่เป็นการแย่งอาชีพ () เป็นการแย่งอาชีพ

4.8 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในแม่สอดก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด) และแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ หรือไม่

() ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย () ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย

4.9 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้แรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด) และแรงงานไทย อย่างไร

() ไม่ส่งผลกระทบ () ส่งผลกระทบ ระบุ.....

4.10 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในแม่สอดและในสถานประกอบการของท่านประกอบอาชีพอิสระอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	() ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด
() ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	() อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์
() รับเหมาก่อสร้าง	() ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง
() ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	() อื่น ๆ ระบุ.....

4.11 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในแม่สอดหรือไม่

() ไม่เคยพบเห็น () เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

4.12 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการทำงานในแม่สอด หรือไม่

() ส่งผลกระทบ

() ไม่ส่งผลกระทบ

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการเกี่ยวกับแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบสังคมแม่สอด

5.1 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายในแม่สอดมีจำนวนประมาณเท่าใด

() น้อยกว่า 49,999 คน

() 50,000 – 99,999 คน

() 100,000 – 149,999 คน

() 150,000 – 199,999 คน

() 200,000 คนขึ้นไป ระบุจำนวนประมาณ.....คน

5.2 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในแม่สอดก่อคดีอาชญากรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ไม่เคยพบเห็น

() ปล้น/ปล้นฆ่า

() ชิงทรัพย์

() ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า

() ขโมยทรัพย์สิน

() ค้าประเวณี

() ค้าของเถื่อน

() อื่น ๆ ระบุ.....

5.3 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในแม่สอด เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ค้ายาเสพติดหรือไม่

() ไม่เคยพบเห็น

() เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ราย

5.4 แรงงานต่างด้าวในแม่สอดก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่รอน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ฯลฯ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.5 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวในแม่สอดเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศหรือไม่

() ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง

() เป็นภัยต่อความมั่นคง

5.6 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.7 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในแม่สอดหรือไม่

() ไม่เคยพบเห็น

() เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

5.8 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือการปิดด่านชายแดนเนื่อง
ปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่า หรือไม่

() ไม่เคยพบเห็น

() เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

ตอนที่ 6 สาธารณสุข/อาชีวอนามัย และความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/อาชีวอนามัย

6.1 สถานประกอบการของท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() น้ำฝน

() น้ำบาดาล

() น้ำบ่อขุด

() น้ำประปา

() ชื่อน้ำบรรจุขวด

() น้ำจากแม่น้ำลำคลอง

() อื่น ๆ ระบุ.....

6.2 จากข้อที่ 6.1 ท่านใช้วิธีการใดทำให้น้ำสะอาด

() ไม่ได้ทำ

() ทำ โดย..... () ต้ม () กรอง () ใช้สารส้ม

() ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน () อื่น ๆ ระบุ.....

6.3 สถานประกอบการของท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน)

(ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() น้ำฝน () น้ำบาดาล () น้ำบ่อขุด () น้ำประปา

() หนองน้ำ/บึง () น้ำห้วย/คลอง () อื่น ๆ ระบุ.....

6.4 ในบริเวณสถานประกอบการของท่านมีส่วนให้แรงงานต่างด้าวใช้หรือไม่ อย่างไร

() ไม่มี โดย... () ไปตามชายป่า/ชายทุ่ง () ใช้ส้วมชาวบ้านที่อยู่ใกล้เคียง

() มี โดย... () เป็นส้วมซึม/ส้วมน้ำราด () เป็นส้วมหลุม

6.5 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในแม่สอด ท่านเคยพบเห็นการเกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อ อะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() โรคพยาธิ () โรคท้องร่วง () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย

() โรคเอดส์ () โรคผิวหนัง () ไข้เลือดออก () โรคเรื้อน

() โรคที่เกี่ยวข้องทางเดินหายใจต่างๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

6.6 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในโรงงานตั้งครุฑหรือไม่

() ไม่เคยพบ

() เคยพบ

6.7 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในแม่สอดหรือไม่

() เป็นสาเหตุของการระบาด

() ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด

6.8 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา แรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการของท่าน เจ็บป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ไม่มี

() มี โดยป่วยเป็นโรค... () โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคท้องร่วง

() โรคที่เกี่ยวข้องทางเดินหายใจต่างๆ เช่น โรคปอด โรคหลอดลม

() โรคพยาธิ () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย () โรคเอดส์

() โรคเรื้อน () ไข้เลือดออก () โรคผิวหนัง () โรคชรา

() โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน () อื่น ๆ ระบุ.....

6.9 จากข้อ 6.8 ท่านนำแรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาลที่ใด

☐ ไม่ไปปล่อยให้หายเอง	☐ ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล
☐ โรงพยาบาลเอกชน	☐ โรงพยาบาลของรัฐ
☐ สถานีอนามัย	☐ คลินิกเอกชน
☐ หมอแผนโบราณ	☐ รศน์น้ำมนต์/ไสยศาสตร์
☐ ซื้อมากินเอง	☐ อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 7 ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของผู้ประกอบการต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

7.1 สถานประกอบการของท่านใช้เชื้อเพลิงอะไรในการหุงต้ม/ทำอาหาร

☐ ไม่ได้ทำอาหาร	☐ ถ่าน/ฟืน	☐ ไฟฟ้า
☐ แก๊สหุงต้ม	☐ อื่น ๆ ระบุ.....	

7.2 เชื้อเพลิงที่ท่านใช้ในสถานประกอบการเพื่อการประกอบอาหารมาจากแหล่งใด

☐ ไม่ได้ทำอาหาร	☐ ตลาด/ร้านค้า	☐ ใช้ไฟฟ้า
☐ หาเองจากแถวโรงงาน	☐ หาเองจากไร่/นา/สวน	☐ หาในเขตป่า
☐ อื่น ๆ ระบุ.....		

7.3 ท่านใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย/สถานประกอบการจากแหล่งใด

☐ ไม่ได้ใช้	☐ ซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า	☐ หาในเขตป่า
☐ อื่น ๆ ระบุ.....		

7.4 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นสัตว์ป่าชนิดใดบ้างในชุมชนที่ท่านตั้งสถานประกอบการ

☐ ไม่พบ	☐ พบ ระบุ.....

7.5 สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในชุมชน หรือในแม่สอดส่งผลกระทบต่อ การเพิ่มหรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่าหรือไม่

☐ ไม่มี	☐ มี เพิ่มขึ้น ระบุชนิด.....
	☐ มี ลดลง ระบุชนิด.....

7.6 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในสถานประกอบการ นำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารหรือไม่

☐ ไม่พบ	☐ พบ ระบุชนิด
	☐ สัตว์บก ได้แก่.....
	☐ สัตว์ปีก ได้แก่.....
	☐ สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่.....

7.7 ปัจจุบันท่านได้รับกลิ่นรบกวน จากสิ่งแวดล้อมรอบข้างหรือไม่ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม
 () กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ () กลิ่นเหม็นจากการเกษตร
 () กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว () กลิ่นจากการประกอบอาหาร
 () กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ () อื่น ๆ ระบุ.....

7.8 จากข้อ 7.7 ท่านคิดว่ากลิ่นรบกวน ทำให้ท่านรู้สึกอย่างไร

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () ไม่เหม็น () เหม็นแต่ทนได้
 () เหม็น หายใจไม่ออก () อื่น ๆ ระบุ.....

7.9 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติบ้างหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา () ประสบปัญหา ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
 () ปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น
 () ปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้
 () น้ำคุณภาพไม่ดี แต่สามารถนำมาใช้ได้
 () อื่น ๆ ระบุ.....

7.10 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาเสียงรบกวนบ้างหรือไม่ จากแหล่งใด

- () ไม่มีเสียงรบกวน () มีเสียงรบกวนจาก ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
 () เสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก และรถอื่นๆ
 () เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม
 () อื่น ๆ ระบุ.....

7.11 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสีย ในแม่สอดเพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

7.12 สถานประกอบการในแม่สอดก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสีย เพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

7.13 สถานประกอบการในแม่สอดทำให้พื้นที่การเกษตรลดลง

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 8 ความคิดเห็นของผู้ประกอบการในหาแนวทางการแก้ไข และรูปแบบการจัดการแรงงานต่างด้าวในแม่สอด

- 8.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด
 () ควรจัดระเบียบ () ไม่ควรจัดระเบียบ
- 8.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกกฎหมายเท่านั้น
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอด และมีการตรวจสุขภาพอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัด ควบคุม การประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครกในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย
- 8.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย
 () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

8.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่ได้ขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

8.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่อ้อยอย่างเป็นระบบหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

8.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวดหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

8.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ หรือไม่

() ควรจัดระเบียบ

() ไม่ควรจัดระเบียบ

ตอนที่ 9 ข้อเสนอแนะ และปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามประชาชนแม่สอด

เรื่อง: ผลกระทบของการนำเข้าแรงงานต่างด้าวต่อ เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม เมืองการค้าชายแดนแม่สอด อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

ชื่อ..... สกุล..... ที่อยู่.....
โทรศัพท์.....

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของประชากร และความคิดเห็นของประชากรแม่สอดต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ

1.1 เพศ

() ชาย () หญิง

1.2 อายุ

() ต่ำกว่า 20 ปี () 21 – 30 ปี () 31 – 40 ปี
() 41 – 50 ปี () 51 – 60 ปี () 61 ปีขึ้นไป

1.3 สถานภาพ

() สมรส () โสด () ม่าย () หย่าร้าง

1.4 ท่านสำเร็จการศึกษาระดับ

() ไม่ได้รับการศึกษา () ประถมศึกษา () มัธยมศึกษาตอนต้น
() มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. () อนุปริญญา/ปวส. () ปริญญาตรี
() สูงกว่าปริญญาตรี ระบุ.....

1.5 จำนวนสมาชิกในครอบครัว

() 1 – 2 คน () 3 – 4 คน () 5 – 6 คน () 7 – 8 คน () 9 คนขึ้นไป

1.6 ปัจจุบันท่านประกอบอาชีพอะไร

() ไม่ได้ประกอบอาชีพ () ประกอบธุรกิจค้าปลีก/ค้าส่ง
() ประกอบอาชีพร้านอาหาร/เครื่องดื่ม () เกษตรกร ทำนา/ทำสวน/ทำไร่
() ประกอบอาชีพจ้างทั่วไป () พนักงานหน่วยงานเอกชน
() ราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ () ข้าราชการการเมือง
() อุตสาหกรรมเกษตร/สิ่งทอ/อื่นๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

1.7 ท่านมีรายได้จากการประกอบอาชีพเท่าไรต่อเดือน

() ไม่มีรายได้ () ต่ำกว่า 4,999 บาท () 5,000 – 9,999 บาท
() 10,000 – 14,999 บาท () 15,000 – 19,999 บาท () 20,000 บาท ขึ้นไป

1.8 ท่านและครอบครัวของท่านมีการกู้ยืมเงิน หรือไม่

() ไม่ได้กู้ยืม

() กู้ยืมในระบบ (1) ธนาคาร.....จำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

(2) กองทุนหมู่บ้าน จำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

(3) อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

() กู้ยืมนอกระบบ (1) เพื่อนบ้านจำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

(2) ญาติพี่น้อง จำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

(3) อื่นๆ ระบุ.....จำนวน.....บาท ดอกเบี้ยร้อยละ.....บาท/ปี

1.9 ท่านมีความพอเพียงของรายได้กับรายจ่าย อย่างไร

() ไม่พอใช้

() พอใช้เหลือเก็บ

() พอใช้ไม่เหลือเก็บ

1.10 ท่านมีความปลอดภัยในการใช้ชีวิต ทรัพย์สิน และการประกอบอาชีพในแม่สอดหรือไม่

() ไม่มีความปลอดภัย

() มีความปลอดภัย

1.11 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอดเป็นการแย่งอาชีพของท่าน หรือแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด) หรือแรงงานไทยที่เข้ามาทำงานในแม่สอดหรือไม่

() ไม่เป็นการแย่งอาชีพ

() เป็นการแย่งอาชีพ

1.12 แรงงานต่างด้าวที่เข้ามาทำงานและใช้แรงงานในแม่สอดก่อให้เกิดการเคลื่อนย้ายแรงงานท้องถิ่น (คนแม่สอด) และแรงงานไทยออกไปหางานทำนอกพื้นที่ หรือไม่

() ไม่ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย

() ก่อให้เกิดการเคลื่อนย้าย

1.13 ปัจจุบันนี้ ท่านอยากเปลี่ยนแปลงอาชีพที่ทำอยู่หรือไม่

() ไม่ได้ประกอบอาชีพ

() ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ

() ต้องการเปลี่ยนอาชีพ โดยเปลี่ยนเป็น.....

() ประกอบอาชีพร้านอาหาร/เครื่องดื่ม

() เกษตรกร ทำนา/ทำสวน/ทำไร่

() ประกอบอาชีพจ้างทั่วไป

() พนักงานหน่วยงานเอกชน

() ราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ

() ข้าราชการการเมือง

() อุตสาหกรรมเกษตร/สิ่งทอ/อื่น ๆ

() อื่น ๆ ระบุ.....

1.14 ท่านอยากเปลี่ยนแปลงอาชีพเพราะเหตุใด

() ไม่ได้ประกอบอาชีพ

() ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ

() คิดเปลี่ยนอาชีพ เพราะ.....

() ถูกแย่งอาชีพโดยแรงงานต่างด้าว

() เพื่อความก้าวหน้าในชีวิตและครอบครัว

() อยากหารายได้มากกว่านี้

() อื่น ๆ ระบุ.....

1.15 จากข้อที่ 1.14 สถานที่ที่ท่านคิดอยากไปประกอบอาชีพใหม่

- () ไม่ได้ประกอบอาชีพ () ไม่ต้องการเปลี่ยนอาชีพ
 () คิดเปลี่ยนอาชีพ () ไปที่อำเภอ.....จังหวัด.....
 () ไปที่อื่น ๆ ระบุ.....ประเทศ.....

1.16 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อรายได้ของท่านและประชากรแม่สอดอย่างไร

- () ไม่ส่งผลกระทบ () ส่งผลกระทบ ระบุ.....

1.17 ค่าจ้างแรงงานไทยสูงกว่าแรงงานต่างด้าวที่ใช้แรงงานในแม่สอดในแม่สอด

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.18 แรงงานต่างด้าวมีส่วนช่วยเสริมสร้างเศรษฐกิจของแม่สอด

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.19 ท่านเห็นด้วยกับการใช้แรงงานต่างด้าวของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอด หรือไม่

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.20 แรงงานต่างด้าวทำให้การลงทุนของภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดเพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.21 แรงงานต่างด้าวทำให้ภาคธุรกิจ/ภาคอุตสาหกรรมในแม่สอดลดต้นทุนการผลิต

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

1.22 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในแม่สอดประกอบอาชีพอิสระอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() ร้านขายของชำ/ค้าปลีก	() ประกอบธุรกิจค้าส่งในแม่สอด
() ร้านอาหาร/เครื่องดื่ม	() อยู่ซ่อมรถจักรยานยนต์/รถยนต์
() รับเหมาก่อสร้าง	() ขับรถยนต์/จักรยานยนต์รับจ้าง
() ร้านตัดผม/ร้านเสริมสวย	() อื่น ๆ ระบุ.....

1.23 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการหยุดงานประท้วงของแรงงานต่างด้าวในแม่สอดหรือไม่

- () ไม่เคยพบเห็น () เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

1.24 แรงงานต่างด้าวส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวในแม่สอด หรือไม่

- () ส่งผลกระทบ () ไม่ส่งผลกระทบ

ตอนที่ 2 สภาพทั่วไปของสังคม และความคิดเห็นของประชากรแม่สอดต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสังคม

2.1 ท่านอาศัยอยู่ในแม่สอดมากี่ปีแล้ว

- () ตั้งแต่เกิด
- () ย้ายมาจากที่อื่น และอาศัยอยู่ในแม่สอดมาจำนวน.....ปี โดยย้ายมาจาก
- () อำเภออื่นในจังหวัดตาก () จังหวัดอื่นในภาคเหนือ
- () จังหวัดอื่นในภาคกลาง () จังหวัดอื่นในภาคใต้
- () จังหวัดอื่นในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ () กรุงเทพมหานคร
- () อื่น ๆ ระบุ.....

2.2 สาเหตุสำคัญที่ท่านย้ายเข้ามาอยู่ในอำเภอแม่สอด

- () เกิดที่นี่/ไม่ได้ย้ายถิ่น () เหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน
- () มีงานทำตลอดทั้งปี () เหตุผลด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ
- () ที่เดิมไม่มีงานทำ () อื่น ๆ ระบุ.....

2.3 ท่านคิดจะย้ายออกจากอำเภอแม่สอดหรือไม่

- () ไม่คิดย้าย
- () คิดย้าย ด้วยสาเหตุ
- () ด้านการประกอบอาชีพ () ถูกแย่งอาชีพจากแรงงานต่างด้าว
- () เหตุผลส่วนตัว/ครอบครัว/แต่งงาน () ผลกระทบจากโรงงานอุตสาหกรรม
- () ไม่มีที่ดินทำกิน () อื่น ๆ ระบุ.....

2.4 ท่านนับถือศาสนาอะไร

- () พุทธ () คริสต์ () อิสลาม () อื่น ๆ ระบุ.....

2.5 ท่านจ้างแรงงานต่างด้าวไว้ใช้แรงงานหรือทำงานต่าง ๆ ในครอบครัวของท่านหรือไม่

- () ไม่จ้าง () จ้าง ระบุจำนวน.....คน

2.6 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวที่ผิดกฎหมายในแม่สอดมีจำนวนประมาณเท่าใด

- () น้อยกว่า 49,999 คน () 50,000 – 99,999 คน
- () 100,000 – 149,999 คน () 150,000 – 199,999 คน
- () 200,000 คนขึ้นไป ระบุจำนวนประมาณ.....คน

2.7 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวภายในบริเวณชุมชน ชุมชนใกล้เคียง หรือในแม่สอด ก่อคดีอาชญากรรมอะไรบ้าง (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่เคยพบเห็น () ปล้น/ปล้นฆ่า () ชิงทรัพย์
() ข่มขืน/ข่มขืนและฆ่า () ขโมยทรัพย์สิน () ค้าประเวณี
() ค้าของเถื่อน () อื่น ๆ ระบุ.....

2.8 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวภายในบริเวณชุมชน ชุมชนใกล้เคียง หรือในแม่สอด เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ค้ายาเสพติดหรือไม่

- () ไม่เคยพบเห็น () เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ราย

2.9 แรงงานต่างด้าวในแม่สอดก่อให้เกิดปัญหาเด็กเร่ร่อน คนขอทาน เด็กไร้สัญชาติ ฯลฯ

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.10 แรงงานต่างด้าวในแม่สอดเป็นภัยต่อความมั่นคงของประเทศ หรือไม่

- () ไม่เป็นภัยต่อความมั่นคง () เป็นภัยต่อความมั่นคง

2.11 แรงงานต่างด้าวทำให้รัฐต้องสูญเสียกำลังคนและงบประมาณแผ่นดินในการจัดการ

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

2.12 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการก่อความไม่สงบของแรงงานต่างด้าวในแม่สอดหรือไม่

- () ไม่เคยพบเห็น () เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

2.13 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นการประกาศภาวะฉุกเฉิน หรือการปิดด่านชายแดนเนื่องปัญหาความไม่สงบในประเทศพม่า หรือไม่

- () ไม่เคยพบเห็น () เคยพบเห็น ระบุจำนวนประมาณ.....ครั้ง

ตอนที่ 3 สาธารณสุข/อาชีวอนามัยของประชากร และความคิดเห็นของประชากรแม่สอดต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสาธารณสุข/อาชีวอนามัย

3.1 คราวเรือนของท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () น้ำฝน () น้ำบาดาล () น้ำบ่อขุด () น้ำประปา
() ชื่อน้ำบรรจุขวด () น้ำจากแม่น้ำลำคลอง () อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ก่อนท่านนำน้ำมาบริโภค (น้ำดื่ม) ท่านใช้วิธีการใดทำให้น้ำสะอาด

- () ไม่ได้ทำ
() ทำ โดย..... () ต้ม () กรอง () ใช้สารส้ม () ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน
() อื่น ๆ ระบุ.....

3.3 ครั้วเรือนของท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () น้ำฝน () น้ำบาดาล () น้ำบ่อขุด () น้ำประปา
() หนองน้ำ/บึง () น้ำห้วย/คลอง () อื่น ๆ ระบุ.....

3.4 ท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อทำการเกษตร

- () ไม่ได้ทำการเกษตร
() ทำการเกษตร โดยใช้น้ำจาก... () น้ำฝน () น้ำห้วย/คลอง () หนองน้ำ/บึง
() น้ำบ่อ (บ่อน้ำตื้น/น้ำบาดาล) () น้ำคลองชลประทาน
() น้ำจากการขุดสระ/บ่อ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.5 ในบริเวณบ้านของท่านมี และใช้ส้วมหรือไม่ อย่างไร

- () ไม่มี โดย... () ไปตามชายป่า/ชายทุ่ง () ใช้ส้วมเพื่อนบ้าน
() มี โดย... () เป็นส้วมซึม/ส้วมน้ำราด () เป็นส้วมหลุม

3.6 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาใครในบ้านของท่านที่เจ็บป่วยถึงขั้นต้องไปหาหมอหรือไม่

- () ไม่มี
() มี โดยป่วยเป็นโรค... () โรคที่เกี่ยวข้องกับระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคท้องร่วง
() โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจต่างๆ เช่น โรคปอด โรคหลอดลม
() โรคพยาธิ () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย () โรคเอดส์
() โรคเรื้อน () ไข้เลือดออก () โรคผิวหนัง () โรคชรา
() โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน () อื่น ๆ ระบุ.....

3.7 จากข้อที่ 3.6 ท่านและคนในครอบครัวไปรักษาพยาบาลที่ใด

- () ไม่ไปปล่อยให้หายเอง () ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล
() โรงพยาบาลเอกชน () โรงพยาบาลของรัฐ
() สถานีอนามัย () คลินิกเอกชน
() หมอแผนโบราณ () รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์
() ซื้อมากินเอง () อื่น ๆ ระบุ.....

3.8 ท่านหรือคู่สมรสใช้วิธีการใดในการป้องกันการตั้งครรภ์

- () ไม่ใช่เพราะ ... () เป็นโรค/ม่าย/หย่าร้าง () ต้องการมีบุตร () อายุมาก
() อื่น ๆ ระบุ.....
() ใช้วิธี..... () ทำหมันชาย () ทำหมันหญิง () ใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง
() ถุงยางอนามัย () ใช้วิธีนับวัน/จดเว้นการร่วมเพศ
() อื่น ๆ ระบุ.....

3.9 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมาในแม่สอดเคยเกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่ออะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () โรคพยาธิ () โรคท้องร่วง () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย
 () โรคเอดส์ () โรคผิวหนัง () ไข้เลือดออก () โรคเรื้อน
 () โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจต่างๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.10 แรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในแม่สอด หรือไม่

- () เป็นสาเหตุของการระบาด () ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด

3.11 ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในแม่สอด เจ็บป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () โรคพยาธิ () โรคท้องร่วง () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย
 () โรคเอดส์ () ไข้เลือดออก () โรคผิวหนัง () โรคเรื้อน
 () โรคที่เกี่ยวข้องกับทางเดินหายใจต่างๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.12 จากข้อ 3.11 สถานที่ที่แรงงานต่างด้าวไปรักษาพยาบาล

- () ไม่ไปปล่อยให้หายเอง () ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล
 () โรงพยาบาลเอกชน () โรงพยาบาลของรัฐ
 () สถานีอนามัย () คลินิกเอกชน
 () หมอแผนโบราณ () รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์
 () ซื้อมากินเอง () อื่น ๆ ระบุ.....

3.12 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในชุมชน หรือในแม่สอดตั้งครรภ์หรือไม่

- () ไม่เคยพบ () เคยพบ

ตอนที่ 4 ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และความคิดเห็นของประชากรแม่สอดต่อแรงงานต่างด้าวที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

4.1 ท่านและครัวเรือนใช้เชื้อเพลิงอะไรในการหุงต้ม/ทำอาหาร

- () ไม่ได้ทำอาหาร () ถ่าน/ฟืน () ไฟฟ้า () แก๊สหุงต้ม
 () อื่น ๆ ระบุ.....

4.2 เชื้อเพลิงที่ท่านใช้ในครัวเรือนเพื่อการประกอบอาหารมาจากแหล่งใด

- () ไม่ได้ทำอาหาร () ตลาด/ร้านค้า () ใช้ไฟฟ้า
 () หาเองจากแถวบ้าน () หาเองจากไร่/นา/สวน () หาในเขตป่า
 () อื่น ๆ ระบุ.....

4.3 ท่านและครัวเรือนใช้ไม่ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัย จากแหล่งใด

- () ไม่ได้ใช้ () ซื้อจากโรงงาน/ร้านค้า () หาในเขตป่า
() เป็นบ้านเช่า/บ้านพักหน่วยงาน/บ้านจัดสรร () อื่น ๆ ระบุ.....

4.4 ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบเห็นสัตว์ป่าชนิดใดบ้างในชุมชน หรือในแม่สวด

- () ไม่พบ () พบ ระบุ.....

4.5 ท่านคิดว่าโรงงานอุตสาหกรรม/แรงงานต่างด้าวในแม่สวดส่งผลกระทบต่อการใช้หรือลดจำนวนลงของสัตว์ป่าหรือไม่

- () ไม่มี () มี เพิ่มขึ้น ระบุชนิด.....
() มี ลดลง ระบุชนิด.....

4.6 ท่านได้นำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารหรือไม่

- () ไม่นำมาบริโภค () นำมาบริโภค ระบุชนิด
() สัตว์บก ได้แก่.....
() สัตว์ปีก ได้แก่.....
() สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่.....

4.7 ท่านปัจจุบันท่านได้รับกลิ่นรบกวน จากสิ่งแวดล้อมรอบข้างหรือไม่ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม
() กลิ่นเหม็นของการเผาของ () กลิ่นเหม็นจากการเกษตร
() กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว () กลิ่นจากการประกอบอาหาร
() กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ () อื่น ๆ ระบุ.....

4.8 จากข้อ 4.7 ท่านคิดว่ากลิ่นรบกวน ทำให้ท่านรู้สึกอย่างไร

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () ไม่เหม็น
() เหม็นแต่ทนได้ () เหม็นหายใจไม่ออก
() อื่น ๆ ระบุ.....

4.9 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติบ้างหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา () ประสบปัญหา ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
() ปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น
() ปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้
() น้ำคุณภาพไม่ดี แต่สามารถนำมาใช้ได้
() อื่น ๆ ระบุ.....

4.10 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาเสียงรบกวนบ้างหรือไม่ จากแหล่งใด

- () ไม่มีเสียงรบกวน () มีเสียงรบกวนจาก ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
- () เสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก และรถอื่นๆ
- () เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม
- () อื่น ๆ ระบุ.....

4.11 แรงงานต่างด้าวทำให้ปริมาณขยะและน้ำเสีย ในแม่สอดเพิ่มขึ้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

4.12 โรงอุตสาหกรรมในแม่สอดก่อให้เกิดปริมาณขยะและน้ำเสีย เพิ่มขึ้น

- () ไม่เห็นด้วย () เห็นด้วย

4.13 โรงอุตสาหกรรมในแม่สอดทำให้พื้นที่การเกษตร/พื้นที่ทำกินลดลง

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 5 ความคิดเห็นของประชาชนในหาแนวทางการแก้ไข และรูปแบบการจัดการแรงงานต่างด้าวในแม่สอด

5.1 รัฐบาลควรมีนโยบายจัดตั้งอำเภอแม่สอดให้เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อการค้าการลงทุน

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

5.2 รัฐบาลควรมีการจัดระเบียบแรงงานต่างด้าวและการจ้างแรงงานต่างด้าวในแม่สอดอย่างเข้มงวด

- () ควรจัดระเบียบ () ไม่ควรจัดระเบียบ

5.3 รัฐบาลไม่ควรมีนโยบายในการผ่อนปรนหรือผ่อนผันให้มีการใช้แรงงานต่างด้าวผิด

กฎหมายให้ทำงานชั่วคราว ควรให้มีเฉพาะแรงงานที่ถูกต้องกฎหมายเท่านั้น

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

5.4 รัฐบาลควรมีการกำหนดคุณลักษณะของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาใช้แรงงานในแม่สอด และมีการตรวจสอบอย่างเข้มงวด เพื่อป้องกันโรคต่าง ๆ ที่มากับแรงงานต่างด้าวไม่ให้แพร่ระบาด

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

5.5 รัฐบาลควรมีการบังคับใช้ กฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ อย่างเข้มงวดในการจำกัด ควบคุม การประกอบอาชีพ ของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการการแย่งอาชีพของคนไทย

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

5.6 รัฐบาลต้องมีมาตรการ กฎระเบียบ ข้อบังคับ ไม่ให้มีการตั้งครุภในแรงงานต่างด้าว ทั้งถูกกฎหมาย และผิดกฎหมาย เพื่อป้องกันเด็กเร่ร่อน เด็กขอทาน

- () เห็นด้วย () ไม่เห็นด้วย

5.7 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่างๆ อย่างเข้มงวดในผลักดันแรงงานต่างด้าวที่เป็นภัยต่อความมั่นคง ความสงบสุข ออกนอกประเทศ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.8 รัฐบาลควรมีมาตรการทางภาษีหรือมีการจัดเก็บภาษีกับผู้ประกอบการที่ใช้แรงงานต่างด้าวเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาใช้แรงงานไทย

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.9 รัฐบาลควรมีนโยบาย และมาตรการต่าง ๆ หรือการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยให้มีการกำหนดสัดส่วนการจ้างแรงงานไทยต่อแรงงานต่างด้าวให้กับผู้ประกอบการ

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.10 รัฐบาลควรมีการเพิ่มโทษจำคุก และโทษค่าปรับให้สูงขึ้น หรือกำหนดโทษยึดทรัพย์สินกับนายจ้างที่ใช้แรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.11 รัฐบาลควรมีบทลงโทษที่เด็ดขาดกับแรงงานต่างด้าวทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ที่ก่ออาชญากรรม ค้ายาเสพติด ค้าของเถื่อน ค้าประเวณี

() เห็นด้วย

() ไม่เห็นด้วย

5.12 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดการขยะและน้ำเสียในแม่สอดอย่างเป็นระบบหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

5.13 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบชุมชนหรือที่อยู่อาศัยของแรงงานต่างด้าวอย่างเข้มงวดหรือไม่

() ควร

() ไม่ควร

5.14 รัฐบาลควรมีนโยบายและมาตรการในการจัดระเบียบโรงงานอุตสาหกรรมให้อยู่ในสถานที่ที่เหมาะสม หรือที่จัดสรรไว้เฉพาะ หรือไม่

() ควรจัดระเบียบ

() ไม่ควรจัดระเบียบ

ตอนที่ 6 ข้อเสนอแนะ และปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

2.5 ท่านเคยเจ็บป่วยด้วยโรคอะไรบ้าง เมื่อท่านอาศัยอยู่ในประเทศพม่า (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () โรคพยาธิ () โรคท้องร่วง () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย
 () โรคเอดส์ () โรคผิวหนัง () ไข้เลือดออก () โรคเรื้อน
 () โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจต่างๆ () อื่น ๆ ระบุ.....

2.6 เมื่อท่านเจ็บป่วยในประเทศพม่า ท่านทำการรักษาอย่างไร (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่ไปปล่อยให้หายเอง () ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล
 () โรงพยาบาลเอกชน () โรงพยาบาลของรัฐ
 () สถานีอนามัย () คลินิกเอกชน
 () หมอแผนโบราณ () รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์
 () ซื้อมากินเอง () อื่น ๆ ระบุ.....

2.7 ท่านเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในประเทศพม่าแต่ละครั้งเท่าใด และในรอบ 1 ปี มีจำนวนความเจ็บป่วยกี่ครั้ง

- () ไม่มีค่าใช้จ่าย () มีค่าใช้จ่าย จำนวน.....บาท/ครั้ง จำนวน.....ครั้ง/ปี

ตอนที่ 3 ขั้นตอนระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในแม่สอดของแรงงานต่างด้าว

3.1 ท่านได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารแม่สอดจากที่ใดก่อนที่จะตัดสินใจเดินทางเข้ามาทำงานในแม่สอด (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () จากวิทยุและโทรทัศน์ () สื่อสิ่งพิมพ์ () จากเพื่อน
 () จากญาติ พี่น้อง () จากนายหน้าชาวพม่า
 () จากนายหน้าชาวไทย () อื่น ๆ ระบุ.....

3.2 ระหว่างการเดินทางจากประเทศพม่าเข้ามาในแม่สอด ท่านมีความปลอดภัยหรือไม่

- () ปลอดภัย () ไม่ปลอดภัย

3.3 สาเหตุที่ท่านละทิ้งถิ่นฐานจากประเทศพม่าเข้ามาทำงานในแม่สอด (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ความยากจนและไม่มียานทำในประเทศพม่า
 () อัตราค่าจ้างในประเทศพม่าต่ำไม่เพียงพอต่อการดำรงชีพ
 () การหลบหนีจากความไม่สงบภายในประเทศพม่า
 () หลบหนีจากการถูกเกณฑ์ไปเป็นแรงงานก่อสร้างในประเทศพม่า
 () หลบหนีจากการถูกเกณฑ์ไปเป็นทหารในการปราบปรามชนกลุ่มน้อยในประเทศพม่า
 () ความต้องการรายได้ โอกาสการมีงานทำ และคุณภาพชีวิตที่สูงกว่า
 () อื่น ๆ ระบุ.....

3.4 ใครเป็นผู้นำพาหรือชักชวนท่านให้เดินทางเข้ามาทำงานในแม่สอด

- () เดินทางเข้ามาเอง ()ญาติพี่น้อง เพื่อน () นายหน้าชาวพม่า
() นายหน้าชาวไทย () อื่นๆ ระบุ.....

3.5 การเดินทางเข้ามาในแม่สอด ท่านผ่านช่องทางใด

- () เข้ามาโดยไม่ผ่านด่าน () ด่านริมเมย () ด่านแม่ดาว
() ด่านท่าสายลวด () ด่านวังตะเคียน () ด่านบ้านท่าอาจ
() ด่านบ้านห้วยม่วง () ด่านท่าแม่ดาว () อื่น ๆ ระบุ.....

3.6 จากข้อที่ 3.5 ท่านมีเหตุผลอย่างไรในการตัดสินใจ เลือกช่องทางข้ามพรมแดน

- () เข้ามาได้ง่ายไม่มีการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่
() เข้ามาได้ง่ายไม่มีขั้นตอนการตรวจสอบจากเจ้าหน้าที่มากนัก
() สามารถเจรจาต่อรอง และให้เงินเจ้าหน้าที่ได้ง่าย
() อื่น ๆ ระบุ.....

3.7 ท่านเดินทางข้ามผ่านพรมแดนเข้ามาในแม่สอดด้วยวิธีใด

- () เดินทางด้วยเท้า () รถยนต์/จักรยานยนต์ส่วนตัว () รถโดยสาร
() เรือ () อื่น ๆ ระบุ.....

3.8 ท่านมีค่าใช้จ่ายหรือเสียเงินค่าเดินทางข้ามพรมแดนเข้ามาในแม่สอดเท่าใด (เช่น ค่านายหน้า
ค่าอาหาร ค่าพาหนะ ฯลฯ)

- () ไม่มีค่าใช้จ่าย () ต่ำกว่า 499 บาท () 500 – 999 บาท
() 1,000 – 1,999 บาท () 2,000 – 2,999 บาท () 3,000 – 3,999 บาท
() มากกว่า 4,000 บาท ระบุ จำนวน.....บาท

3.9 ค่าใช้จ่ายในการเดินทางเข้ามาในแม่สอดของท่านมาจากแหล่งใด

- () เงินส่วนตัว () เงินจากครอบครัว
() เงินจากการกู้ยืม () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 เศรษฐกิจและสังคมของแรงงานต่างด้าวในแม่สอด

4.1 ท่านทำงานและอาศัยอยู่ในแม่สอดมากี่ปีแล้ว

- () ต่ำกว่า 1 ปี () 1 ปี () 2 ปี () 3 ปี () มากกว่า 3 ปี ระบุ.....ปี

4.2 ท่านมีความปลอดภัยในชีวิต ทรัพย์สิน และการทำงานในสถานประกอบการที่ท่านทำงานอยู่หรือไม่

- () มีความปลอดภัย () ไม่มีความปลอดภัย

4.3 ท่านมีรายได้จากการทำงาน (ค่าจ้าง) ในแต่ละเดือนเท่าไร

- () ต่ำกว่า 999 บาท () 1,000 – 1,499 บาท () 1,500 – 1,999 บาท
 () 2,000 – 2,499 บาท () 2,500 – 2,999 บาท () มากกว่า 3,000 ระบุ.....

4.4 ท่านได้รับสวัสดิการอะไรบ้างนอกเหนือจากค่าจ้างแรงงานที่ได้รับจากผู้ประกอบการ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ที่พัก () ชุดเครื่องแบบทำงาน
 () รถรับ – ส่ง () ลาป่วยโดยไม่หักค่าจ้าง
 () การรักษาพยาบาลฟรี () โบนัส
 () วันหยุดสุดสัปดาห์/เทศกาล () เงินล่วงเวลา
 () อาหาร: ☐ มื้อเช้า, ☐ มื้อกลางวัน, ☐ มื้อเย็น () อื่น ๆ ระบุ.....

4.5 ท่านมีค่าใช้จ่ายในการดำรงชีวิตประจำวันในแต่ละสัปดาห์จำนวน.....บาท/วัน/สัปดาห์/เดือน

4.6 ท่านมีความพอเพียงของรายได้กับรายจ่าย อย่างไร

- () ไม่พอใช้ () พอใช้เหลือเก็บ () พอใช้ไม่เหลือเก็บ

4.7 ท่านใช้วิธีการใดในการส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศพม่า

- () ไม่ส่งกลับ () ส่งกลับโดยฝากญาติ หรือเพื่อน
 () ส่งกลับโดยการโอนเงินผ่านธนาคาร () ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวไทย
 () ส่งกลับโดยการฝากนายหน้าชาวพม่า () โดยวิธีอื่น ๆ ระบุ.....

4.8 จากข้อ 4.7 ท่านส่งเงินกลับไปให้ครอบครัวในประเทศของท่านบ่อยครั้งเพียงใด

- () ไม่ส่งกลับ () ส่งกลับเดือนละครั้ง
 () ส่งกลับสองเดือนครั้ง () ส่งกลับสามเดือนครั้ง
 () อื่น ๆ ระบุ.....

4.9 จากข้อ 4.8 ท่านส่งเงินกลับแต่ละครั้งเป็นจำนวนเงินเท่าใด

- () ไม่ส่งกลับ () ต่ำกว่า 499 บาท () 500 – 999 บาท
 () 1,000 – 1,499 บาท () 1,500 – 1,999 บาท () 2,000 – 2,499 บาท
 () มากกว่า 2,500 ระบุจำนวน.....บาท

4.10 ท่านมีวันหยุดจากการทำงานในแต่ละสัปดาห์หรือไม่ อย่างไร (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่มีวันหยุด () หยุดวันเสาร์
 () หยุดทุกวันอาทิตย์ () หยุดวันเสาร์และอาทิตย์
 () หยุดในวันสำคัญทางศาสนา () อื่น ๆ ระบุ.....

4.11 ปัจจุบันท่านพักอาศัยอยู่กับใครในแม่สอด

- () อยู่คนเดียว () อยู่กับครอบครัว จำนวน.....คน
 () ญาติ พี่น้อง จำนวน.....คน () อยู่กับเพื่อน คนรู้จัก จำนวน.....คน
 () อื่น ๆ ระบุ.....

4.12 บ้านเช่า ห้องเช่า หรือที่พักที่ท่านอาศัยอยู่ในแม่สอด ท่านต้องจ่ายค่าเช่าเดือนละกี่บาท

- () ไม่มีค่าเช่า เพราะได้รับสวัสดิการจากนายจ้าง
 () มีค่าเช่า เดือนละ () ต่ำกว่า 499 บาท () 500 – 999 บาท
 () 1,000 – 1,999 บาท () 2,000 บาทขึ้นไป ระบุ.....บาท

4.13 ในวันหยุดท่านเดินทางไปพักผ่อนหรือท่องเที่ยวในสถานที่ใด (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () พักผ่อนอยู่ที่บ้าน () ไปวัดหรือสถานที่สำคัญทางศาสนา
 () ไปท่องเที่ยวทางธรรมชาติ () เดินทางไปเที่ยวบ้านเกิดในพม่า
 () ห้างสรรพสินค้า () อื่น ๆ ระบุ.....

4.14 ท่านนับถือศาสนาอะไร

- () พุทธ () คริสต์ () อิสลาม () อื่นๆ ระบุ.....

4.15 ท่านเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ ๆ หรือไม่

- () ไม่เข้าร่วม () เข้าร่วม ระบุจำนวน.....ครั้ง/ปี

4.16 การเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ ๆ ท่านไปกับใคร (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไปคนเดียว () ไปกับครอบครัว () ไปกับญาติพี่น้อง
 () ไปกับเพื่อน () อื่นๆ ระบุ.....

4.17 การเข้าร่วมงานหรือประกอบพิธีกรรมทางศาสนา ความเชื่อ และประเพณีที่สำคัญ ๆ ท่านเดินทางไปอย่างไร

- () เดินเท้า () จักรยาน () จักรยานยนต์
 () รถยนต์ส่วนตัว () รถโดยสาร () อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 5 สาธารณสุข/อาชีวอนามัยของแรงงานต่างด้าวในแม่สอด

5.1 ท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการบริโภค (น้ำดื่ม) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () น้ำฝน () น้ำบาดาล () น้ำบ่อขุด () น้ำประปา
 () ชื่อน้ำบรรจุขวด () น้ำจากแม่น้ำลำคลอง () อื่น ๆ ระบุ.....

5.2 จากข้อที่ 5.1 ท่านใช้วิธีการใดทำให้น้ำสะอาด

() ไม่ได้ทำ

() ทำ โดย.... () ต้ม () กรอง

() ใช้สารส้ม () ทิ้งไว้ให้ตกตะกอน () อื่น ๆ ระบุ.....

5.3 ท่านใช้น้ำจากแหล่งใดเพื่อการอุปโภค (น้ำใช้ในชีวิตประจำวัน) (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() น้ำฝน () น้ำบาดาล () น้ำบ่อขุด () น้ำประปา

() หนองน้ำ/บึง () น้ำห้วย/คลอง () อื่น ๆ ระบุ.....

5.4 ในบริเวณที่พักอาศัยของท่านมี และใช้ส้วมหรือไม่ อย่างไร

() ไม่มี โดย... () ไปตามชายป่า/ชายทุ่ง () ใช้ส้วมเพื่อนบ้าน

() มี โดย... () เป็นส้วมซึม/ส้วมน้ำราด () เป็นส้วมหลุม

5.5 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาตัวท่านและใครในบ้านของท่านที่เจ็บป่วยถึงขั้นต้องไปหาหมอหรือไม่

() ไม่มี

() มี โดยป่วยเป็นโรค... () โรคที่เกี่ยวกับระบบทางเดินอาหาร เช่น โรคท้องร่วง

() โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจต่างๆ เช่น โรคปอด โรคหลอดลม

() โรคพยาธิ () โรคเท้าช้าง () โรคมาเลเรีย () โรคเอดส์

() โรคเรื้อน () ไข้เลือดออก () โรคผิวหนัง () โรคชรา

() โรคเกี่ยวกับหูหรือการได้ยิน () อื่น ๆ ระบุ.....

5.6 จากข้อที่ 5.5 ท่านและคนในครอบครัวไปรักษาพยาบาลที่ใด

() ไม่ไปปล่อยให้หายเอง

() ศูนย์บริการสาธารณสุขเทศบาล

() โรงพยาบาลเอกชน

() โรงพยาบาลของรัฐ

() สถานีอนามัย

() คลินิกเอกชน

() หมอแผนโบราณ

() รดน้ำมนต์/ไสยศาสตร์

() ซื้อยามากินเอง

() อื่น ๆ ระบุ.....

5.7 จากข้อที่ 5.6 ท่านมีค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลในแม่สอดแต่ละครั้งเท่าใด และในรอบ 1

เดือน ท่านมีจำนวนความเจ็บป่วยกี่ครั้ง

() ไม่มีค่าใช้จ่าย

() มี จำนวน.....บาท/ครั้ง จำนวน.....ครั้ง/เดือน

5.8 ท่านหรือคู่สมรสใช้วิธีการใดในการป้องกันการตั้งครรภ์

() ไม่ใช่เพราะ...() เป็นโสด/ม่าย/หย่าร้าง () ต้องการมีบุตร () อายุมาก

() อื่น ๆ ระบุ.....

() ใช้วิธี..... () ทำหมันชาย () ทำหมันหญิง () ใช้ยาคุมกิน/ฉีด/ฝัง

() ถุงยางอนามัย () นับวัน/งวดเว้นการร่วมเพศ () อื่น ๆ ระบุ.....

5.9 ท่านคิดว่าแรงงานต่างด้าวเป็นสาเหตุให้เกิดการระบาดของโรค/โรคติดต่อในแม่สอดหรือไม่

() เป็นสาเหตุของการระบาด

() ไม่เป็นสาเหตุของการระบาด

5.10 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวในโรงงานอุตสาหกรรม เจ็บป่วยเป็นโรคอะไรบ้าง (สามารถตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

() โรคพยาธิ

() โรคท้องร่วง

() โรคเท้าช้าง

() โรคมาเลเรีย

() โรคเอดส์

() ไข้เลือดออก

() โรคผิวหนัง

() โรคเรื้อน

() โรคที่เกี่ยวกับทางเดินหายใจต่างๆ

() อื่น ๆ ระบุ.....

5.11 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมา ท่านเคยพบเห็นแรงงานต่างด้าวตั้งครรภ์หรือไม่

() ไม่เคยพบ

() เคยพบ

ตอนที่ 6 ผลกระทบจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติ และแรงงานต่างด้าวต่อผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม

6.1 ท่านใช้เชื้อเพลิงอะไรในการหุงต้ม/ทำอาหาร

() ไม่ได้ทำอาหาร

() ถ่าน/ฟืน

() ไฟฟ้า

() แก๊สหุงต้ม

() อื่น ๆ ระบุ.....

6.2 จากข้อที่ 6.1 เชื้อเพลิงที่ท่านใช้เพื่อการประกอบอาหารมาจากแหล่งใด

() ไม่ได้ทำอาหาร

() ตลาด/ร้านค้า

() ใช้ไฟฟ้า

() หาเองจากแถวบ้าน/โรงงาน

() หาเองจากไร่/นา/สวน

() หาในเขตป่า

() อื่น ๆ ระบุ.....

6.3 ท่านใช้ไม้ในการปลูกสร้าง/ต่อเติม/ซ่อมแซมที่พักอาศัยจากแหล่งใด

() ไม่ได้ใช้

() ซื้อมาจากโรงงาน/ร้านค้า

() หาในเขตป่า

() เป็นบ้านเช่า/บ้านพัก

() อื่น ๆ ระบุ.....

6.4 ท่านทำการเพาะปลูกพืช และเลี้ยงสัตว์ เพื่อใช้ในการประกอบอาหารเองหรือไม่

() ไม่ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

() ทำการเพาะปลูกพืชและเลี้ยงสัตว์

6.5 จากข้อที่ 6.4 ท่านใช้น้ำจากแหล่งใด

() ไม่ได้ทำ

() ทำ โดยใช้น้ำจาก... () น้ำฝน () น้ำห้วย/คลอง () หนองน้ำ/บึง

() น้ำบ่อ (บ่อน้ำดิน/น้ำบาดาล) () น้ำคลองชลประทาน

() น้ำจากการขุดสระ/บ่อ

() อื่น ๆ ระบุ.....

6.6 ในรอบ 1 ปีที่ผ่านมาท่านเคยพบเห็นสัตว์ป่าชนิดใดบ้างในชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่

() ไม่พบ

() พบ ระบุ.....

6.7 จากข้อที่ 6.6 ท่านได้นำสัตว์ป่ามาบริโภคเป็นอาหารหรือไม่

- () ไม่นำมาบริโภค () นำมาบริโภค ระบุชนิด
- () สัตว์บก ได้แก่.....
- () สัตว์ปีก ได้แก่.....
- () สัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ ได้แก่.....

6.8 ท่านได้รับกลิ่นรบกวน จากสิ่งแวดล้อมรอบข้างหรือไม่ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () กลิ่นเหม็นจากโรงงานอุตสาหกรรม
- () กลิ่นเหม็นของการเผาขยะ () กลิ่นเหม็นจากการเกษตร
- () กลิ่นรบกวนจากการเผาฟางนาข้าว () กลิ่นจากการประกอบอาหาร
- () กลิ่นจากการเลี้ยงสัตว์ () อื่น ๆ ระบุ.....

6.9 จากข้อ 6.8 กลิ่นรบกวน ทำให้ท่านรู้สึกอย่างไร

- () ไม่ได้รับกลิ่นรบกวน () ไม่เหม็น () เหม็นแต่ทนได้
- () เหม็น หายใจไม่ออก () อื่น ๆ ระบุ.....

6.10 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาของน้ำเน่าเสียในแหล่งน้ำธรรมชาติบ้างหรือไม่

- () ไม่ประสบปัญหา () ประสบปัญหา ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
- () ปัญหาน้ำเน่าเสียส่งกลิ่นเหม็น
- () ปัญหาน้ำจากแหล่งน้ำไม่สามารถนำมาใช้ได้
- () น้ำคุณภาพไม่ดี แต่สามารถนำมาใช้ได้
- () อื่น ๆ ระบุ.....

6.11 ปัจจุบันท่านประสบปัญหาเสียงรบกวนบ้างหรือไม่ จากแหล่งใด

- () ไม่มีเสียงรบกวน () มีเสียงรบกวนจาก ระบุ (ตอบได้มากกว่าหนึ่งข้อ)
- () เสียงจากการจราจร รถยนต์ รถบรรทุก และรถอื่นๆ
- () เสียงจากโรงงานอุตสาหกรรม
- () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 7 ความต้องการและความคาดหวังที่แท้จริงในการเข้ามาใช้แรงงานในแม่สอด

7.1 ท่านมีความต้องการและความคาดหวังจะเข้ามาทำงานในส่วนใดของประเทศไทย (ให้เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก (โดย 1 น้อยที่สุด))

- () อำเภอแม่สอด () อำเภอที่ติดต่อกับแม่สอด () ตัวเมืองจังหวัดตาก
- () จังหวัดเชียงใหม่ () กรุงเทพมหานคร () จังหวัดสมุทรสาคร
- () อื่น ๆ ระบุ.....

7.2 ท่านมีความต้องการและความคาดหวังว่าจะได้ค่าจ้างแรงงานในแม่สอดเดือนเท่าไร

- () 1,000 – 1,999 บาท () 2,000 – 2,999 บาท () 3,000 – 3,999 บาท
 () 4,000 – 4,999 บาท () มากกว่า 5,000 ระบุจำนวน.....บาท

7.3 ท่านมีความต้องการและความคาดหวังจะเข้ามาประกอบอาชีพอะไรในแม่สอด (ให้เรียงลำดับจากน้อยไปหามาก (โดย 1 น้อยที่สุด))

- () แรงงานในภาคการเกษตร () งานกรรมกรก่อสร้าง
 () งานในโรงงานอุตสาหกรรม () งานรับจ้างในร้านค้าปลีก/ค้าส่ง
 () งานรับจ้างในร้านอาหาร () งานในภาคธุรกิจบริการ
 () งานรับใช้ในบ้าน () การประกอบอาชีพอิสระ/ค้าขาย
 () งานในเรือประมง/แพปลา () อื่น ๆ ระบุ.....

7.4 ท่านมีความต้องการและความคาดหวังที่จะเข้ามาทำงานและอาศัยอยู่ในประเทศไทยอย่างไร

- () อาศัยอยู่ตลอดไป () ตามช่วงเวลาที่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน
 () อื่น ๆ ระบุ.....

ตอนที่ 8 ข้อเสนอแนะ และปัญหา อุปสรรค

.....

.....

.....

.....

.....

.....

แบบสอบถามแรงงานต่างด้าว

မဲ့ဆောက်မြို့ရှိတာကခရိုင်၏ မဲ့ဆောက်စီးပွားရေးဒေသ၌ စီးပွားရေး ၊ လူမှုရေးနှင့် ပတ်ဝန်းကျင်ဒေသ ကုန်သွယ်မှုများအတွက် တိုင်းတစ်ပါး (အခြားနိုင်ငံ) များမှ အလုပ်သမားများ ဝင်ရောက်မှုများ၏ အကျိုးသက်ရောက်မှု

၁။ ထိုင်းနိုင်ငံထဲတွင် ဝင်ရောက်သောနိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား၏အတွေ့အကြုံအနေ

၁.၁။ နာမည်.....
ကုမ္ပဏီနာမည်.....

၁.၂။ ကိုယ့်တာဝန်.....
အလုပ်လုပ်သောအခါတွင်နာရီမှနာရီအထိ

၁.၃။လခုနှစ်မှလခုနှစ်အထိ
အလုပ်လုပ်ဖို့ ခွင့်ပြုရပါသည်။

၁.၄။ မဲ့ဆောက်မြို့ထဲတွင် အလုပ်လာလုပ်ဖို့ အလုပ်လိုင်စင် မယူခင် ဆေးစစ်ခံရသလား။
☐ ဆေးစစ်ရပါသည်။ ☐ ဆေးမစစ်ရ။

၁.၅။ ကျား / မ
☐ ကျား ☐ မ

၁.၆။ အသက်
☐ ၂၀ နှစ် အောက်။ ☐ ၂၁-၃၀ နှစ် အတွင်း။
☐ ၃၁-၄၀ နှစ် အတွင်း။ ☐ အခြား နှစ် (ရေးပါ)

၁.၇။ အိမ်ထောင် (ရှိ/မရှိ)
☐ အိမ်ထောင်ရှိ။ ☐ အပျို/လူပျို။
☐ မုဆိုးဖို/မုဆိုးမ။ ☐ ကွာရှင်းပြီး(သို့) အတူမနေသူ။

၁.၈။ ပညာအရည်အချင်း
☐ ကျောင်းမနေပါ။
☐ အတန်ပညာသင်ယူဖူး
☐ ၁-၃ တန်း အတွင်း။ ☐ ၄-၆ တန်း အတွင်း။
☐ ၇-၁၀ တန်း အတွင်း။ ☐ ၁၁-၁၂ တန်း အတွင်း။
☐ သိပ္ပံပညာ/ဝိဇ္ဇာဘွဲ့ ☐ ဘွဲ့ အထက်။

၂။ မဲ့ဆောက်မြို့၌ အလုပ်လာမလုပ်ခင် မြန်မာပြည်တွင် မြန်မာအလုပ်သမား၏ အခြေအနေ

၂.၁။ မြန်မာနိုင်ငံထဲတွင် ဇာတိမြို့

.....မြို့
☐တိုင်း ☐ပြည်နယ်

၂.၂။ မြန်မာပြည်တွင် လုပ်ကိုင်ခဲ့ဖူးသည့်အလုပ်အကိုင်အမည်

☐ မရှိ။
☐ တောပစည်းရှာပြီးရောင်းသည်။
☐ စိုက်ပျိုးရေးသမား။ ☐ စီးပွားရေးသမား။
☐ အထွေထွေအငှား။ ☐ တည်ဆောက်အလုပ်သမား။
☐ အခြားအလုပ်အကိုင် (ရေးပါ)

၂.၃။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်အားခ တစ်လဝင်ငွေ (ထိုင်းဘတ်ငွေအားဖြင့်)

☐ ဝင်ငွေမရှိ။ ☐ (၄၉၉)ဘတ် အောက်။
☐ (၅၀၀)ဘတ်မှ (၉၉၉)ဘတ်အထိ။
☐ (၁၀၀၀)ဘတ်မှ (၁၄၉၉) ဘတ်အထိ
☐ ဘတ် (၂၀၀၀) ပို၍ရပါသည်။ (ရေးပါ)

၂.၄။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သင်ရဲ့အသက် ပစည်းဥစစာနဲ့ အလုပ်အကိုင်များအတွက်

လုံခြုံမှု ရှိ / မရှိ
☐ လုံခြုံမှုရှိပါသည်။ ☐ လုံခြုံမှုမရှိပါ။

၂.၅။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သင့်ရောဂါဖြင့် ဖျားနာဖူးခြင်းရှိပါသလား။

☐ ကပ်ပါးရောဂါ။ ☐ ဝမ်းရောဂါ။
☐ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါ။
☐ အရေပြားရောဂါ။ ☐ အအိုင်ဒီအက်စ်ရောဂါ။
☐ ငှက်ဖျား။ ☐ နူနာရောဂါ။ ☐ သွေးလွန်တုတ်ကွေး။
☐ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သောရောဂါအမျိုးမျိုး။
☐ အခြားရောဂါ (ရေးပါ)

၂.၇။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သင့်ဖျားနာမှုကို ဘယ်လိုကုသမှုမျိုး ခံယူပါသလဲ။

☐ ကိုယ့်ဘာသာနှင့်ရောဂါပျောက်သွားသည်။
☐ စည်ပင်သာယာမြို့နယ်၏ လူထုကျန်းမာရေးဗဟို။

- ☐ ပုဂ္ဂလိကဆေးရုံ။ ☐ အစိုးရဆေးရုံ။
- ☐ လူထုဆေးစခန်း ။ ☐ ပုဂ္ဂလိကဆေးခန်း။
- ☐ တိုင်းရင်းဆရာဝန်။ ☐ ပရိတ်ရေလောင်း / သွန်း။
- ☐ ကိုယ့်ဘာသာဆေးဝယ်သောက်ပါသည်။

- ၂.၈။ မြန်မာနိုင်ငံတွင် သင်၏ရောဂါဖျားနာမှုများ ကသရန် ကုန်ကျစရိတ် တစ်ကြိမ်လျင် မည်မျှနှင့် (၁)နှစ်လျှင် ဖျားနာမှု ဘယ်နှစ်ကြိမ်မျှရှိသလဲ။
- ☐ ကုန်ကျစရိတ်မရှိပါ။
 - ☐ ကုန်ကျစရိတ်ရှိပါသည်။ တစ်ကြိမ် မျှ ကုန်ပါသည်။
 - တစ်နှစ်လျှင် ဖျားနားမှု ကြိမ်မျှ ရှိပါသည်။

၃။ မြန်မာနိုင်ငံမှ မဲ့ဆောက်မြို့ကို မြန်မာအလုပ်သမား၏ခရီးသွားနည်းလမ်း

၃.၁။ သင့်မဲ့ဆောက်မြို့ သတင်းအချက်အလက်ကို သင်မဲ့ဆောက်ကိုမလာခင် ဘယ်နေရာများမှ သိရှိခဲ့ပါသလဲ။ (တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

- ☐ ရေဒီယိုနှင့်ရုပ်မြင်သံကြားဖြင့်။ ☐ စာနယ်ဇင်းဖြင့်။
- ☐ သူငယ်ခြင်းထံမှ။ ☐ ဆွေမျိုး၊မောင်နှမထံမှ။
- ☐ မြန်မာလူမျိုးပွဲစားထံမှ။ ☐ ထိုင်းလူမျိုးပွဲစားထံမှ။
- ☐ အခြားနေရာဖြင့်(ရေးပါ)

၃.၂။ မြန်မာနိုင်ငံမှ မဲ့ဆောက်မြို့သို့ လာရာတွင် သင်အတွက် လုံခြုံရေးရှိ/မရှိ

- ☐ လုံခြုံပါသည်။ ☐ မလုံခြုံပါ။

၃.၃။ မြန်မာနိုင်ငံနေရပ်ဒေသမှ မဲ့ဆောက်မြို့တွင်အလုပ်လာလုပ်ရခြင်း အကြောင်းအရင်း (တစ်ခုပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

- ☐ မြန်မာနိုင်ငံတွင် ဆင်းရဲပင်ပန်းခြင်းနှင့် အလုပ်မရှိခြင်း။
- ☐ မြန်မာနိုင်ငံတွင် လုပ်အားခနှုန်းမှာ အသက်နှင့်ဘဝကို ထိန်းသိမ်းဖို့ မလုံလောက်ခြင်း။
- ☐ မြန်မာနိုင်ငံ၏အရေးအခင်းမှာ ရှောင်ကြင်ခြင်း။
- ☐ မြန်မာနိုင်ငံတည်ဆောက်ရေးများတွင် ချေးတပ်ခွဲခံရခြင်းမှာ ရှောင်ရန်။
- ☐ မြန်မာနိုင်ငံတိုင်းရင်းသားလူနည်းစုများဖြိုခွဲ၍ စစ်သားအဖြစ်အမူထမ်း

ရှောင်ကြင်းရန်။

- ☐ အလုပ်ရရှိရေးနှင့်လူနေမှုဘဝပိုမြင့်အားလို၍။

- ☐ အခြား:(ရေးပါ)
- ၃.၄။ မဲ့ဆောက်မြို့တွင်အလုပ်လုပ်ရန် သင့်အား ခေါ်ဆောင်ခေါ်လာသူနှင့် အဖွဲ့အစည်း။
- ☐ ကိုယ့်ဘာသာလာသည်။ ☐ ဆွေမျိုးသားချင်း။
- ☐ မြန်မာလူမျိုးပွဲစား။ ☐ ထိုင်းလူမျိုးပွဲစား။
- ☐ အခြား:(ရေးပါ)
- ၃.၅။ မဲ့ဆောက်မြို့သို့ ဝင်ရာတွင် သင်ဖြတ်လာသောလမ်းခရီး
- ☐ ဂိတ်သို့မဖြတ်ဘဲဝင်လာခြင်း။ ☐ မေယမြစ်တံတားဂိတ်။
- ☐ မဲ့တောဂိတ်။ ☐ ထစိုင်လွတ်ဂိတ်။
- ☐ ဝန်တခီယန်ဂိတ်။ ☐ ထအာတ်ဂိတ်
- ☐ ဟွိုက်မွာင့်ဂိတ် ☐ မဲ့တောလှေဆိပ်ဂိတ်။
- ☐ အခြားဂိတ်(ရေးပါ)
- ၃.၆။ သင်ဖြစ်သန်းလာသောလမ်းခရီးဂိတ်ကို ဆုံးဖြတ်ရွေးချယ်ရခြင်း အကြောင်းအရင်း
- ☐ အရာရှိတာဝန်ခံများ စစ်ဆေးမှုမရှိ၍ အလွယ်တကူဝင်လာနိုင်ခြင်းကြောင့်။
- ☐ အရာရှိတာဝန်ခံများ စစ်ဆေးမှု အလေးအနက်ထား မလုပ်ခြင်း။
- ☐ ညှိနှိုင်းလို့ရ၍ အရာရှိများထံ ငွေအလွယ်တကူပေးနိုင်ခြင်း။
- ☐ အခြားအကြောင်း:(ရေးပါ)
- ၃.၇။ သင် နယ်စပ်ဂိတ်များကို ဘယ်လိုနည်းလမ်းဖြင့် ဖြတ်ကျော်၍ မဲ့ဆောက်သို့ ဝင်ရောက်ပါသလဲ။
- ☐ ခြေလျှင်ခရီးဖြင့်။ ☐ ကိုယ်ပိုင်မော်တော်ကား/မော်တော်ဆိုင်ကယ်။
- ☐ ခရီးသည်တင်ကား/ဘတ်(စ်)ကား။ ☐ လှေ။
- ☐ အခြားနည်းလမ်း:(ရေးပါ)
- ၃.၈။ သင်နယ်စပ်မှ မဲ့ဆောက်မြို့သို့ ဝင်ရောက်လာရာတွင် လမ်းခရီးအသုံးစရိတ် မည်မျှ ကျခံရပါသလဲ။ (ဥပမာ - ပွဲစားခ ၊ အစားအသောက်ခ ၊ ယာဉ်ခ)
- ☐ မပေးဆောင်ရပါ။ ☐ (၄၉၉) ဘတ်အောက်။
- ☐ (၅၀၀-၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။ ☐ (၁၀၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။
- ☐ (၂၀၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။ ☐ (၃၀၀၀-၃၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။
- ☐ ဘတ် (၄၀၀၀) ပိုရ၍ကျခံရပါသည်။(ရေးပါ)

၃.၉။ မဲ့ဆောက်မြို့သို့ လာရာလမ်းခရီးတွင် အသုံးပြုသောအသုံးစရိတ်များကို သင် ဘယ်နရာက ရရှိပါသလဲ။

- ☐ ကိုယ်ပိုင်ငွေ။ ☐ မိသားစုငွေ။ ☐ ချေးငွေ။
☐ အခြား(ရေးပါ)

၄။ ~~မဲ့ဆောက်မြို့ရှိနိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား၏စီးပွားရေးနှင့်လူမှုရေး~~

၄.၁။ မဲ့ဆောက်မြို့တွင် သင်နေထိုင်အလုပ်လုပ်နေသည်မှာ အချိန်မည်မျှကြာမြင့်ပြီလဲ။

- ☐ (၁)နှစ် အောက်။ ☐ (၁)နှစ်။ ☐ (၂)နှစ်။
☐ (၃)နှစ်။ ☐ (၃)နှစ်အထက်နှစ် (ရေးပါ)

၄.၂။ သင်၏အလုပ်ခွင်တွင် သင်၏အသက် ပစည်းဥစ္စာနှင့်အလုပ်အတွက် လုံခြုံမှု ရှိ / မရှိ

- ☐ လုံခြုံမှုရှိပါသည်။ ☐ လုံခြုံမှုမရှိပါ။

၄.၃။ မဲ့ဆောက် သင်၏အလုပ်မှရသောဝင်ငွေ(လုပ်အားခ) (၁)လ လျှင် မည်မျှရရှိပါသနည်း။

- ☐ (၉၉၉)ဘတ် အောက်။ ☐ (၁၀၀၀-၁၄၉၉)ဘတ် အတွင်း။
☐ (၁၅၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။ ☐ (၂၀၀၀-၂၄၉၉)ဘတ် အတွင်း။
☐ (၂၅၀၀-၂၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။
☐ ဘတ်(၃၀၀၀) အထက် (ရေးပါ)

၄.၄။ လုပ်အားခအပြင် သင်၏လူမှုဖူလုံရေးအတွက် သင်၏အလုပ်ရှင်မှ မည်သို့ စီစဉ်ပေးသလဲ။(တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

- ☐ တည်းခိုရာ။ ☐ ယူနီဖောင်း/ဝတ်စုံ။
☐ ကုမပဏီကြို/ပို့ကားဖြင့်။
☐ ဖျားနာကြောင်းခွင့်တင်ပြီးလုပ်အားခမလျှော့ပါ။
☐ အခမဲ့ကုသပေးပါသည်။ ☐ ဘောနပ်ဆုငွေ။
☐ တစ်ပတ်ကုန်ရက်နေ့ / ပွဲတော်။ ☐ အချိန်ပိုငွေ။
☐ အစားအသောက် ☐ နံနက်စာ ☐ နေ့လယ်စာ ☐ ညစာ
☐ အခြား(ရေးပါ)

- ၄.၅။ မဲ့ဆောက်မြို့တွင် အသက်မွေးထိမ်းကျောင်းရန်သင်၏နေ့စဉ်အသုံးပြုငွေ
အရေအတွက် ☐ တစ်နေ့၊ ☐ တစ်ပတ် ☐ တစ်လ
..... (ဘတ်ငွေ) ခန့် ကုန်ကျပါသည်။(ရေးပါ)
- ၄.၆။ သင်၏ဝင်ငွေနှင့်ထွက်ငွေအခြေအနေ ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။
☐ လုံလောက်မှုမရှိပါ။ ☐ လုံလောက်မှုရှိ၍ စုဆောင်းနိုင်ပါသည်။
☐ လုံလောက်မှုရှိ၍ မစုဆောင်းနိုင်ပါ။
- ၄.၇။ သင် ဘယ်နည်းလမ်းကိုသုံးပြီး မြန်မာနိုင်ငံက သင့်မိသားစုကို
ငွေပို့ပေးပါသလဲ။
☐ မပို့ပါ။ ☐ ဆွေမျိုးသားချင်းများကို ပို့ခိုင်းပါသည်။
☐ ဘဏ်ငွေလဲဝစနစ်ဖြင့်ပို့ပါသည်။ ☐ ထိုင်းလူမျိုးပွဲစားဖြင့်ပို့ပါသည်။
☐ မြန်မာလူမျိုးပွဲစားဖြင့်ပို့ပါသည်။
☐ အခြားနည်းလမ်း:(ရေးပါ)
- ၄.၈။ သင်၏မြန်မာနိုင်ငံရှိမိသားစုကို ငွေ အကြိမ်မည်မျှပို့ပါသလဲ။
☐ မပို့ပါ။ ☐ (၁)လ တစ်ကြိမ်။
☐ (၂)လ တစ်ကြိမ်။ ☐ (၃)လ တစ်ကြိမ်။
☐ အခြား: (ရေးပါ)
- ၄.၉။ သင် တစ်ကြိမ်ငွေပို့လျှင် ငွေပမာဏ မည်မျှပို့ပါသလဲ။
☐ မပို့ပါ။ ☐ (၄၉၉) ဘတ်အောက်။
☐ (၅၀၀-၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။ ☐ (၁၀၀၀-၂၄၉၉)ဘတ် အတွင်း။
☐ (၂၄၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။ ☐ (၂၀၀၀-၂၄၉၉)ဘတ် အတွင်း။
☐ ဘတ် (၃၀၀၀) ထက်ပို၍ပို့ရပါသည်။(ရေးပါ)
- ၄.၁၀။ မဲ့ဆောက်တွင် သင်အလုပ်မှာ အားလပ်ရက် ဘယ်လိုရှိပါသလဲ။
(တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)
☐ အားလပ်ရက်မရှိပါ။ ☐ စနေနေ့အားလပ်ရက်။
☐ တနဂင်နွေနေ့အားလပ်ရက်။ ☐ စနေ တနဂင်နွေ အားလပ်ရက်။
☐ အခါကြီးရက်ကြီး အားလပ်ရက်။
☐ အခြား:(ရေးပါ)

၄.၁၁။ ယခု မဲ့ဆောက်တွင် သင် မည်သူနှင့် နေထိုင်ပါသလဲ။

☐ တစ်ယောက်တည်း။ ☐ မိသားစုနှင့် ယောက်။

☐ ဆွေမျိုးသားချင်းနှင့် ယောက်။ ☐ သူငယ်ချင်း ယောက်။

☐ အခြား (ရေးပါ)

၄.၁၂။ မဲ့ဆောက်တွင် အိမ်ငှား၊ အခန်းငှား (သို့) နေထိုင်စရိတ်အတွင်း တစ်လတွင် သင် မည်မျှကုန်ကျပါသည်။

☐ မကုန်ကျပါ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော် အလုပ်ရှင်ထံမှ လူမှုဖူလုံရေးရရှိသည်။

☐ အိမ်ငှားခ တစ်လ

☐ (၄၉၉)ဘတ် အောက်။

☐ (၅၀၀-၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။

☐ (၁၀၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။

☐ ဘတ်(၂၀၀၀) အထက် (ရေးပါ)

၄.၁၃။ အားလပ်ရက်များတွင် သင် သွားရောက်အနားယူ(သို့)လည်ပတ်လေ့ရှိသော နေရာများ (တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

☐ အိမ်တွင်ဘဲ နားပါသည်။

☐ ဘုန်းကြီးကျောင်း (သို့) သာသနာအတွက်အရေးကြီးသောနေရာ။

☐ လည်ပတ်စရာသဘာဝနေရာ။

☐ မြန်မာရိုးဇာတိမြို့သို့ သွားရောက်ပါသည်။

☐ ကုန်တိုက်။

☐ အခြားနေရာ (ရေးပါ)

၄.၁၄။ သင် ကိုးကွယ်သောဘာသာ

☐ ဗုဒ္ဓဘာသာ။ ☐ ခရိယာမ်ဘာသာ။

☐ အစစ်လမ်းဘာသာ။ ☐ အခြားဘာသာ (ရေးပါ)

၄.၁၅။ သင် ပွဲလမ်းသဘင်နှင့်ဘာသာရေးအခမ်းအနားပါဝင်ဆင်နွှဲမှု ရှိ/မရှိ

☐ မပါဝင်ပါ။ ☐ ပါဝင်ပါသည်။ တစ်နှစ် ကြိမ်ပါ။

၄.၁၆။ သင် ပွဲလမ်းသဘင်နှင့်ဘာသာရေးအခမ်းအနားများသို့ မည်သူနှင့်သွားရောက် ပါသလဲ။

☐ တစ်ယောက်တည်းသွားပါသည်။ ☐ မိသားစုနှင့်သွားပါသည်။

☐ ဆွေမျိုးသားချင်းများနှင့်သွားပါသည်။

☐ သူငယ်ချင်းနှင့်သွားပါသည်။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၄.၁၇။ ပွဲလမ်းသဘင်(သို့)ဘာသာရေးအခမ်းအနားနှင့်ခလေ့ထုံးစံပွဲများသို့
သင်မည်သို့သွားရောက်ပါသလဲ။

☐ ခြေလျှင်။

☐ စက်ဘီး။

☐ မော်တော်ဆိုင်ကယ်။

☐ ကိုယ်ပိုင်မော်တော်ကား။

☐ ဘတ်(စ်)ကား။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၅။ ~~မဲ့ဆောက်မြို့ရှိနိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား၏လူထုကျန်းမာရေး~~

၅.၁။ စားသုံးရန်အတွက်ရေကို သင်မည်သည့်နေရာမှ ရရှိသလဲ။

(တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

☐ မိုးရေ။

☐ အဝီစိရေ။

☐ တွင်းရေ။

☐ ရေပေးဝေ။

☐ ပိုက်လိုင်းမှရသောရေ။

☐ ရေသန့်ပုလင်း။

☐ မြစ်ရေချောင်းရေ။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၅.၂။ နံပါတ် ၅.၁ မှ ရေကို သန့်ရှင်းအောင် လုပ်တဲ့နည်းလမ်း

☐ ဘာမှမလုပ်ပါ။

☐ လုပ်ပါသည်။ ၏နည်းလမ်းအားဖြင့်

☐ ကျိုချက်။

☐ ပေါင်းခံ။

☐ ရေစစ်။

☐ ကျောက်ချဉ်။

☐ အနည်ကျ။

☐ အခြားနည်းလမ်း(ရေးပါ)

၅.၃။ နေ့စဉ်ဘဝသောက်သုံးသောရေကို သင် ဘယ်နေရာမှာသုံးပါသလဲ။

(တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

☐ မိုးရေ။

☐ အဝီစိရေ။

☐ တွင်းရေ။

☐ ရေပေးဝေ။

☐ ရေအိုင်/ရေကန်ကြီး။

☐ ဆည်မြောင်းရေ။

☐ အခြားနေရာ(ရေးပါ)

- ၅.၄။ သင် နေထိုင်သည့်ပတ်ဝန်းကျင်၌ အိမ်သာခန်းသုံးစွဲမှု ရှိ/မရှိ
- ☐ မရှိပါ။ (.....) တောဘေး၊တောစပ်လျှောက်သွားပါသည်။
- (.....) သူငယ်ချင်းအိမ်သာ။
- ☐ ရှိပါသည်။ (.....) ယင်လုံအိမ်သာ၊ရေလောင်းအိမ်သာ။
- (.....) ကျင်းအိမ်သာ။
- ၅.၅။ တစ်နှစ်ကာလအတွင်း သင် နှင့် သင့်အိမ်မှ တစ်စုံတစ်ယောက် ဖျားနာခဲ့ရင် ဆရာဝန်ထံ သွား / မသွား
- ☐ မရှိပါ။
- ☐ ရှိပါသည်။ (.....) အစားအသောက်လမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သော
- ရောဂါ။ (ဥပမာ- ဝမ်းလျှောရောဂါ)
- (.....) အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သောရောဂါ။
- (ဥပမာ- အဆုတ်ရောဂါ ၊ လေဖြန်ရောဂါ)
- (.....) ကပ်ပါးရောဂါ။ (.....) ဆင်ခြေရောဂါ။
- (.....) ငှက်ဖျားရောဂါ။ (.....) ဣန္ဒြေ ရောဂါ။
- (.....) နူနာရောဂါ။
- (.....) သွေးလွန်တုတ်ကွေး။
- (.....) အရေပြားရောဂါ။
- (.....) လူကြီးရောဂါ။
- (.....) နားနှင့်ပတ်သက်သည့်ရောဂါ။
- (.....) အခြားရောဂါ(ရေးပါ)
- ၅.၆။ သင်နဲ့မိသားစုလူတစ်ယောက်ယောက်ဆေးကုသွားလျှင်
- ☐ ကိုယ်တိုင်မသွားပါ။ ☐ ကျန်းမာရေးဝန်ဆောင်မှုဗဟိုဌာန။
- ☐ ဆေးရုံမှ အဓိကလူ။ ☐ ပြည်နယ်ဒေသရှိဆေးရုံ။
- ☐ ကျန်းမာရေးဌာန။ ☐ အဓိကဆေးခန်း။
- ☐ ရိုးရာဆရာဝန်။ ☐ ပရိတ်ရေလောင်း၊မှော်ပညာ။
- ☐ သောက်ဆေးကိုယ်တိုင်ဝယ်ပါသည်။
- ☐ အခြား(ရေးပါ)

- ၅.၇။ မဲ့ဆောက်မြို့၌သင့်ရဲ့ တစ်ကြိမ် ဆေးကုသမှု ဘယ်လောက်ကုန်ကျသလဲ။
 တစ်လအတွင်း သင်ဘယ်နှစ်ကြိမ်ဖျားနာသလဲ။
☐ ကုန်ကျစရိတ်မရှိပါ။
☐ ကုန်ကျစရိတ်ရှိပါသည်။ တစ်ကြိမ်.....ဘတ် ကုန်သည်။
 တစ်လကြိမ် ဖျားနာပါသည်။
- ၅.၈။ သင်(သို့)သင့်အိမ်ထောင်ဖက်ရဲ့ ကိုယ်ဝန်မရအောင် ကာကွယ်တဲ့နည်းလမ်း
☐ မကာကွယ်ပါ။ အဘယ်ကြောင့်ဆိုသော်
 (.....) လူပျို ၊ မုဆိုးမ ၊ မုဆိုးဖို ၊ ကွာခြင်းပြီ ။
 (.....) ကလေးလိုချင်ပါသည်။
 (.....) အသက်ကြီး။
 (.....) အခြား(ရေးပါ)
☐ ကာကွယ်ပါသည်။ ၏ နည်းလမ်းအားဖြင့်
 (.....) သားကြောဖြတ်။ (အမျိုးသားအတွက်)
 (.....) သားကြောဖြတ်။ (အမျိုးသမီးအတွက်)
 (.....) ပဋိသန္ဓေတားဆေး။
 (.....) အဖော် (သို့) ကွန်ဒိုမီနီကနဒဂ
 (.....) ကာမစပ်ယှက်မှုဖျက်ပါသည်။
 (.....) အခြားနည်းလမ်း(ရေးပါ)
- ၅.၉။ မဲ့ဆောက်မြို့၌ ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်နေသောအလုပ်သမားများသည် ကပ်ရောဂါ
 သို့မဟုတ် ကူးဆက်ရောဂါဖြစ်စေမယ်လို့ သင်ထင်သလား။
☐ ကပ်ရောဂါဖြစ်စေပါသည်။ ☐ ကပ်ရောဂါမဖြစ်စေပါ။
- ၅.၁၀။ တစ်နှစ်အတွင်း စက်ရုံများ၌ အလုပ်သမားများကြုံတွေ့ဖူးသောဖျားနာသည့်
 ရောဂါအမျိုးအစားက ဘာတွေရှိပါသလဲ။ (တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့
 ရပါသည်။)
☐ ကပ်ပါးရောဂါ။ ☐ ဝမ်းလျှောရောဂါ။
☐ ဆင်ခြေထောက်ရောဂါ။ ☐ ငှက်ဖျားရောဂါ။
☐ ဂျူဏဋဃ ရောဂါ။ ☐ သွေးလွန်တုတ်ကွေး။
☐ အရေပြားရောဂါ။ ☐ နူနာရောဂါ။
☐ အသက်ရှူလမ်းကြောင်းနှင့်ပတ်သက်သောရောဂါအမျိုးမျိုး။

- ☐ အခြားရောဂါ(ရေးပါ)
- ၅.၁၁။ တစ်နှစ်အတွင်း သင်က နိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမားများ ကိုယ်ဝန်ဆောင်တာ
 ကြုံတွေ့ဖူးပါသလား။
☐ မတွေ့ဖူးပါ။ ☐ ကြုံတွေ့ဖူးပါသည်။

၆။ ပတ်ဝန်းကျင်အပေါ် သဘာဝသယံဇာတအကျိုးနှင့်နိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား
 သုံးဆောင်ခြင်းမှ ဂယက်ရိုက်မှု

- ၆.၁။ သင် ချက်ပြုတ်မှု၌ ဘာလောင်စာသုံးပါသလဲ။
☐ ဘာအစားအစာမှ မလုပ်ရပါ။ ☐ မီးသွေး/ထင်း။
☐ လျှပ်စစ်။ ☐ ချက်ပြုတ်ဖို့ဂက်စ်။
☐ အခြား(ရေးပါ)
- ၆.၂။ အစားအစာချက်လုပ်ဖို့အတွက် လောင်စာကို ဘယ်နေရာမှ ရရှိပါသလဲ။
☐ အစားအစာမလုပ်တတ်ပါ။ ☐ ဈေးဆိုင်၊စတိုးဆိုင်။
☐ လျှပ်စစ်။ ☐ စက်ရုံမှ ကိုယ်တိုင်ရှာ။
☐ ယာ၊လယ်၊ခြံ မှ ကိုယ်တိုင်ရှာ။ ☐ တောခွင်မှ ကိုယ်တိုင်ရှာ။
☐ အခြားနေရာမှ(ရေးပါ)
- ၆.၃။ သင့်နေထိုင်နေရာ တည်ဆောက်၊ဆက်လုပ် ဆက်ဆောက်၊ပြုပြင်ရန်အတွက်
 သစ်ပင်သုံးစွဲမှု ဘယ်ကလဲ။
☐ မသုံးရဘူး။ ☐ ဈေးဆိုင်၊စက်ရုံမှ ဝယ်ယူသည်။
☐ တောခွင်၌ ရှာပါသည်။ ☐ အခန်းငှား၊အိမ်ငှားသည်။
☐ အခြား(ရေးပါ)
- ၆.၄။ သင်ဟာ အပင်စိုက်ပျိုးမှုနှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူမှုကို အစားအစာအတွက် (သို့)
 အစားအစာအတွက် မဟုတ်ပါ။
☐ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူမှုမလုပ်ပါ။
☐ သစ်ပင်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်တိရစ္ဆာန်မွေးမြူမှုလုပ်ပါသည်။
- ၆.၅။ နံပါတ် (၆.၄) မှ သင် ရေကို ဘယ်နေရာမှသုံးပါသလဲ။
☐ ဘာမှမလုပ်ပါ။
☐ လုပ်ပါသည်။ ၏နည်းလမ်းအားဖြင့်
☐ မိုးရေ။ ☐ ချောင်းရေ။ ☐ ရေအိုင်။

○ တွင်းရေ။ ○ ဆည်မြောင်းရေ။ ○ ရေကန်မှရေ။

○ အခြားနေရာမှ(ရေးပါ)

၆.၆။ တစ်နှစ်အတွင်း သင်နေထိုင်သည့်အဖွဲ့အစည်းအတွင်းတွေ့မြင်ဖူးသော တောတိရိစ္ဆာန်အမျိုးအစား ဘာတွေ့ရှိပါသလဲ။

☐ မတွေ့ဖူးပါ။

☐ တွေ့ဖူးပါသည်။(ရေးပါ)

၆.၇။ သင် သည်တောတိရိစ္ဆာန်များကို အစားအစာအဖြစ်စားသုံးနိုင်သည်(သို့မဟုတ်) မစားသုံးနိုင်ပါ။

☐ မစားသုံးနိုင်ပါ။

☐ စားသုံးနိုင်ပါသည်။

◇ ကုန်းနေသတတဝါ။

◇ အတောင်ပံသတတဝါ။

◇ ရေနေသတတဝါ။

၆.၈။ သင်သည် ပတ်ဝန်းကျင်မှ အနှောင့်အယှက်ပေးသောအနံ့ ရ/မရ

☐ အနှောင့်အယှက်ပေးသောအနံ့ မရပါ။

☐ စက်ရုံများမှ နံ့သောအနံ့များ။ ☐ တာယာဖုတ်တာမှ အနံ့။

☐ စိုက်ပျိုးရေးမှ အနံ့။ ☐ ကောက်ရိုးအနံ့။

☐ ပါဝင်သောအစားအစာမှ အနံ့။ ☐ တိရိစ္ဆာန်မွေးမြူရေးမှ အနံ့။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၆.၉။ နံပါတ် (၆.၈) မှ အနှောင့်အယှက်ပေးသောအနံ့များမှ သင့်ခံစားမှု ဘယ်လိုလဲ။

☐ မခံနိုင်ပါ။ ☐ မနံပါ။

☐ နံပါသည်။ဒါပေမဲ့ ခံနိုင်ပါသည်။ ☐ နံပါသည်။ အသက်ရှူလို့မရပါ။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၆.၁၀။ သဘာဝရေပြင်၌ ရေပုပ်ပြသနာရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံမှု ရှိ/မရှိ

☐ ပြသနာမကြုံပါ။

☐ ပြသနာတွေ့ကြုံလျှင် (တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

☐ အနံ့နံသည့်ရေပုပ်ပြသနာ။

☐ သုံးမရသည့်ရေပြသနာ။

☐ ရေအရည်အသွေးမကောင်းပါ။ဒါပေမဲ့ သုံးလို့ရပါသည်။

☐ အခြား:(ရေးပါ)

၆.၁၁။ လက်ရှိသင်ရဲ့အသံပြသနာရင်ဆိုင်တွေ့ကြုံမှု ရှိ/မရှိ

(ရှိရင် ဘယ်နေရာကလဲ။)

☐ အသံပြသနာမရှိပါ။

☐ အသံပြသနာရှိလျှင် (တစ်ချက်ထက်ပိုဖြေလို့ရပါသည်။)

☐ ယာဉ်အသွားအလာ ၊ ကား ၊ ကုန်တင်ကားများမှ အသံများ။

☐ စက်ရုံများမှအသံများ။

☐ အခြား:(ရေးပါ)

၇။ မဲ့ဆောက်မြို့၌ ဝင်ရောက်လအလုပ်လုပ်သောနိုင်ငံခြားသားအလုပ်သမား၏
စစ်မှန်အလိုဆန္ဒနှင့်မျှော်မှန်းချက်

၇.၁။ သင်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၏အပိုင်းသို့ ဝင်ရောက်အလုပ်လုပ်ကိုင်ရာ၌ လိုချင်မှု
နှင့်မျှော်လင့်ချက်ရှိသည်။ အနည်းမှအများသို့ စီစဉ်ပေးပါ။

(နံပါတ် (၁) က အနည်းဆုံး)

(.....) မဲ့ဆောက်မြို့။

(.....) မဲ့ဆောက်မြို့နှင့်ဆက်သောမြို့။

(.....) တပ်ခရိုင်(မြို့ထဲ)။

(.....) ဇင်မယ်ခရိုင်။

(.....) ဘန်ကောက်မြို့တော်။

(.....) စမုဒ်စားခေါင်းခရိုင်

(.....) အခြားမြို့/ခရိုင်(ရေးပါ)

၇.၂။ သင်သည် မဲ့ဆောက်မြို့၌ အလုပ်သမားလက်ခံရရှိဖို့ရန်အတွက် လိုချင်မှုနှင့်
မျှော်လင့်ချက်တွေရှိပြီး လစာ ဘယ်လောက်ပေးမလဲ။

☐ (၁၀၀၀-၁၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။

☐ (၂၀၀၀-၂၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။

☐ (၃၀၀၀-၃၉၉၉)ဘတ် အတွင်း။

☐ (၄၀၀၀-၃၆၆၆)ဘတ် အတွင်း။

☐ ဘတ်(၅၀၀၀) အထက်(ရေးပါ)

၇.၃။ သင်ဟာ မဲ့ဆောက်မြို့၌ ဘယ်အလုပ်လုပ်ဖို့ မျှော်လင့်ချက်နှင့်ဝင်လာသလဲ။

အနည်းမှအများသို့ စီစဉ်ပေးပါ။ (နံပါတ် (၁) က အနည်းဆုံး)

(.....) စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်း။

(.....) တည်ဆောက်အလုပ်သမားလုပ်ငန်း။

(.....) စက်ရုံလုပ်ငန်း။

(.....) ဈေးဆိုင်၊စတိုးဆိုင်မှာ အငှားလုပ်ငန်း။

(.....) စားသောက်ဆိုင်မှာ အငှားလုပ်ငန်း။

(.....) ဝန်ဆောင်မှုစီးပွားရေးလုပ်ငန်း။

(.....) အိမ်ဖော်။

(.....) လွတ်လပ်သောအလုပ်အကိုင်၊ရောင်းဝယ်ရေးလုပ်ငန်း။

(.....) တံငါလှေ၊ဖောင်၌ လုပ်ငန်း။

(.....) အခြား(ရေးပါ)

၇.၄။ သင်သည် ထိုင်းနိုင်ငံ၌ ဘာလိုချင်မှုနှင့် မျှော်လင့်ချက်တွေနဲ့ ဘယ်လိုနေထိုင်
သလဲ။

☐ အစဉ်ထာဝရနေထိုင်ပါသည်။

☐ အလုပ်ခွင့်ပြုနိုင်သောအချိန်ပိုင်းအရ နေထိုင်ပါသည်။

☐ အခြား(ရေးပါ)

၈။ ~~ညွှန်ကြားချက်နှင့် ပြဿနာ အတားအဆီး~~ (ရေးပါ)

ประวัติการศึกษา และการทำงาน

ชื่อ-นามสกุล	นายสมเกียรติ ชัยพิบูลย์
วัน เดือน ปี ที่เกิด	วันที่ 30 เดือนตุลาคม พ.ศ. 2514
สถานที่เกิด	จังหวัดเชียงราย
ประวัติการศึกษา	เทคโนโลยีการเกษตรบัณฑิต สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์เกษตร) มหาวิทยาลัยแม่โจ้
ตำแหน่งปัจจุบัน	อาจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏ กำแพงเพชร
ทุนการศึกษาที่ได้รับ	ทุนสนับสนุนคุณภาพงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์